Reo-Bankowned Properties

From Sanjose to Sacramento

Call Master of Winners in Multiple Offers

510-304-9292

JASSI GILL

Broker/Owner

GOLDEN STATE REALTY

SELLING MOTELS IS OUR ONLY BUSINESS

Jas Randhawa
510.406.5056

BEST WESTERN
Louisiana
57 Units, Open: 2008
$60,000/Unit
POSITIVE CASH FLOW
Seller's Financing

Bob Seth
408.807.9784

INDUS VALLEY INVESTMENTS

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ
ਫੈਮਿਲੀ ਲਾਅ

Kuldip Singh Dhariwal
Attorney At Law
Tel: (510) 744-1280
Fax: (510) 744-4192

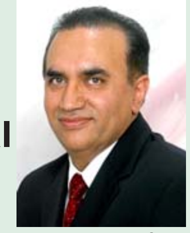

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਰੀਵਾਲ

3100 Mowry Ave. #303, Fremont, CA 94538
E-mail: kuldipdhariwal@yahoo.com

Tenth Year in Publication   ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਐਡੀਸ਼ਨ   Price 50¢

Email:punjabtimes1@sbcglobal.net
www.punjabtimesusa.com

ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਅਤੇ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 10, Issue 3, January 17, 2009   20451 N Plum Grove Rd. Palatine, IL 60074   Ph:847-359-0746, Fax:847-705-9388

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਨਹੀਂ ਰਹੇ

ਫਰੀਮਾਂਟ (ਐਸ. ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ): ਉਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ, ਭਾਈਚਾਰਕ ਏਕਤਾ ਦੇ ਦੂਤ, ਦਾਨੀ ਤੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਇਕਨਾਮਿਕ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਲੰਘੀ 11 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕਰੀਬ 64

ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ

ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਜਾ ਪਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਵੈਨਕੂਵਰ (ਕੈਨੇਡਾ) ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਹੋਰ ਘਰ ਵਿਚ ਹੋਈ ਜਿਥੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਏ ਵਿਧਾਇਕ ਜੱਸੀ ਖੰਗੂੜਾ ਦੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਖੰਗੂੜਾ ਨਾਲ ਗਏ ਸਨ। ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਰਿਸ਼ਟ-ਪੁਸ਼ਟ ਸਨ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਬਿਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੌਤ ਦੇ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 3 ਉਤੇ)

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵੱਜਿਆ

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ): ਕੀ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵੱਜ ਗਿਆ ਹੈ? ਜੇ ਪਿਛਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੋਠੀ, ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਅਤੇ ਕੁੰਦਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਲੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਿੱਠੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਅਰੰਭੇ ਗਏ ਅਮਲ ਵੱਲ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਤਾਂ ਇਹੋ ਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਰੀਮਾਂਟ ਪਿਛੋਂ ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਦੇ ਇਸ ਦੂਜੇ ਅਹਿਮ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਬਹੁਤੀ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਵਕੀਲ ਮਾਰਕ ਕੋਹਨ ਵਲੋਂ 4 ਦਸੰਬਰ, 2008 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਗਈ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਖਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਚੋਣ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਚੋਣ ਲਈ ਬਾਕਾਇਦਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਵੇ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਚਿੱਠੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਬਾਕਾਇਦਾ ਲੰਘੇ ਐਤਵਾਰ ਤੋਂ ਅਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਵੀਹ ਡਾਲਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਸੈਂਟਾ ਕਲਾਰਾ, ਸੈਂਟਾ ਕਰੂਜ਼, ਕੌਂਟਰਾ ਕੋਸਟਾ, ਮੋਂਟਰੇ, ਸੈਨ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 3 ਉਤੇ)

ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਕੰਮ

ਸਤਿਅਮ ਦੇ ਘਪਲੇ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਜਨਾਜਾ ਕੱਢਿਆ

-ਬਿੰਦਰ ਬਸਰਾ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਆਈ.ਟੀ. ਕੰਪਨੀ ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਰਵਸਿਜ਼ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਘਪਲੇ ਨੂੰ ਅੰਜ਼ਾਮ ਦੇ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਟਰੋਲਰ ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਘਪਲੇ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕ ਗਈ ਹੈ, ਉਥੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਵਹਿਣ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਲੱਗ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਤਿਅਮ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘਪਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਦੇ ਦਾਗ ਨੂੰ ਧੋਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਫੌਰੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਤਿਅਮ ਇਕ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕੰਪਨੀ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ 'ਤੇ ਵੀ ਦਰਜ ਹਨ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਬੀ. ਰਾਮਾਲਿੰਗਾ ਰਾਜੂ ਵਲੋਂ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਬੈਲੈਂਸ ਸ਼ੀਟ 'ਚ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਦਿਖਾਉਣ ਪਿਛੋਂ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧ ਦੀ ਫਰਜ਼ੀ ਕਮਾਈ ਰਾਹੀਂ 8000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਘਪਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੇ 10,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਡੁੱਬ ਗਏ ਹਨ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਅਮ ਗਰੁੱਪ 'ਚ 43 ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਬੀ. ਰਾਮਾਲਿੰਗਾ ਰਾਜੂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਤੇਜਾ ਰਾਜੂ ਅਤੇ ਰਾਮਾ ਬੀ. ਰਾਜੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਤੇਜਾ ਰਾਜੂ ਅਤੇ ਰਾਮਾ ਬੀ. ਰਾਜੂ ਵਲੋਂ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 ਉਤੇ)

ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਲੀਡ ਲਈ

-ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਰੀ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਡੰਕੇ ਦੀ ਚੋਟ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਕਦਮ 'ਤੇ ਲੀਡ ਲੈ ਲਈ ਹੈ ਜਦਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਸਿੱਧੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਣ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੇ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਤਕਰੀਬਨ ਦੋ ਹਫਤੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਬਾਕਾਇਦਾ ਹਮਲਾਵਰ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਚੋਣ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਚੈੱਕ ਵੰਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬਾਦਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਲੋਚਕ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਵੋਟਾਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਹੀ ਆਖ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੰਗ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਸਭ ਕੁਝ ਮਾਫ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਇਸੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤੀ ਨਾਲ ਵਾਹ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 ਉਤੇ)

Bank Owned/Foreclosed Homes
Central Valley Specialist

Your Dream House @ Right Price.
ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਘਰ ਸਹੀ ਕੀਮਤ ਉਤੇ
Loan approvals with-in minutes.
Free List of homes available.

Manjit Gill
Real Estate/Loans
Dre#01524555

American Realty & Business Corp
2937 Veneman Ave, Suite B-150 Modesto CA
510-415-2368
209-524-4008
www.gillfinancial.com

ਮਠਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਕੇਟਰਿੰਗ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ

Raja SWEETS & INDIAN CUISINE
LUNCH BUFFET - DINNER - TAKE OUT - CATERING - BANQUETS

TOLL FREE 1-866-FOR RAJA

ਹਰ ਮੌਕੇ ਜਿਵੇਂ ਅਖੰਡ ਪਾਠ, ਜਨਮ ਦਿਨ, ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਤੱਕ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਕੁਆਲਟੀ ਮਠਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਕੇਟਰਿੰਗ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।

Raja Indian Cuisine & Bar
Ph: 510-264-9300
1275 W Winton Ave
Hayward, CA 94545

Wholesale and Retail
Ph: 510-489-9100
Fax:510-489-9111
31853 Alvrado Blvd
Union City, CA 94587

ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੇਟ।

Call Makhan Bains or Ravinder Singh for your next party
Or visit us: www.rajasweets.com

Law Offices Of Manpreet S. Gahra

*ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ
*ਫੈਮਿਲੀ ਲਾਅ
*ਬਿਜਨਸ ਲਾਅ

Manpreet S. Gahra
Attorney At Law

Berkeley Office
2161 Shattuck Ave. #304, Berkeley
Ph. 510-841-4582
Fax: 510-217-6847

Sacramento Office
Call For Appointments
Ph. 916-924-1617
Email:manpreet@gahralaw.com

ਬੇ-ਏਰੀਆ ਯੁਨਾਈਟਿਡ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਨੇ ਮਨਾਈ ਲੋਹੜੀ

ਫਰੀਮਾਂਟ (ਐਸ. ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ): ਬੇ-ਏਰੀਆ ਯੁਨਾਈਟਿਡ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਵਲੋਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਸਥਾਨਕ ਰਾਜਾ ਸਵੀਟਸ ਵਿਖੇ ਕਲੱਬ ਦੇ ਸਮੂਹ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲੋਹੜੀ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦ 'ਤੇ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਇੰਡੀਆ ਜਾ ਰਹੇ ਕਲੱਬ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਰਾਜਾ ਸਵੀਟਸ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਬਲਜੋਗ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰਗਜ਼ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ ਕਬੱਡੀ ਖੇਡਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਅਗਾਂਹ ਤੁਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਸਮੁੱਚੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਓਪਨ, ਅੰਡਰ 21 ਤੇ ਅੰਡਰ 18 ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ 2009 ਵਾਸਤੇ ਕੈਂਪ ਲਗਾਉਣ ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਕਬੱਡੀ ਖੇਡਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਲਿਆ। ਬਲਜੀਤ ਸੰਧੂ ਹੋਰਾਂ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਏ ਇਕ ਨਵੇਂ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਦਾ ਕਲੱਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਸੁਆਗਤਯੋਗ ਕਦਮ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਸਾਬੀ ਸੰਧਰ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਲੋਹੜੀ ਦੀ ਰਾਤ' ਟੈਲੀਫਿਲਮ ਲਈ ਕਲੱਬ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਲਈ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਈ। ਕਲੱਬ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਇੰਡੀਆ ਗਏ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸਕੇ। ਇਸ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਰਾਤਰੀ ਭੋਜਨ ਦੇ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਚਾਅ ਦਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ।

ਰਾਹੁਲ ਦੀ ਰਾਏ ਨੇ ਰਵਨੀਤ ਦਾ ਰੂਪ ਬਦਲਿਆ!

ਸੈਨਹੋਜ਼ (ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ): ਜਿਸ 'ਦਾਦੀ' ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨਸਲ-ਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕਲੰਕ ਲੱਗਦਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦਾ ਗੈਰ-ਸਿੱਖ ਪੋਤਰਾ, ਜਿਸ 'ਬਾਬੇ' ਦੇ ਹੱਥ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਹੋਣ, ਉਸਦੇ ਕਲੀਨ-ਸ਼ੇਵ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਪੋਤਰੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਨੇਕ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜੀ ਹਾਂ! ਬੁਝਾਰਤ ਜਿਹੀ ਜਾਪਦੀ ਇਹ ਗੱਲ, ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਬਦਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਹੋਇਆ ਇੰਜ ਕਿ ਕੁਝ ਅਰਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੰਪੰਨ ਹੋਈਆਂ ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦਕ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੋਤਰਾ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਬੇ ਦੀ ਮੌਤ ਉਪਰੰਤ ਕਲੀਨ-ਸ਼ੇਵਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਣੀ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਕਾਂਗਰਸੀ ਕਲਚਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਨ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਰਵਨੀਤ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਉਸਨੇ ਸ੍ਰੀ ਬਿੱਟੂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਬਾਬਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਨਿਜੀ ਰਾਏ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ (ਬਿੱਟੂ) ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਮੁੜ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਵੇ। ਸ੍ਰੀ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਗੂ ਦੀ 'ਰਾਏ' ਨੂੰ 'ਹੁਕਮ' ਵਾਂਗ ਸਿਰ ਮੱਥੇ ਮੰਨਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦਸਤਾਰ ਵੀ ਸਜਾ ਲਈ ਅਤੇ ਸ਼ੇਵ ਕਰਨੀ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਉਦੋਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਗਏ ਹੋਏ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਵਧੀ ਹੋਈ ਦਾਹੜੀ ਅਤੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਦਸਤਾਰ ਦੇਖ ਕੇ, ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਉਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ।

ਦਬਵੀਂ ਜੀਭੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਇਸ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੇ ਇਸ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਦਾਹੜੀਆਂ ਤ੍ਰਾਸ਼ਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਝਾੜ-ਝੰਬ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਆਪਣਾ ਖਾਸਾ ਹੀ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੱਖੀ ਦਿੱਖ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਦਿੱਲੀ, ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਯੂ.ਪੀ. ਆਦਿਕ ਸਟੇਟਾਂ ਵਿਚ ਇਹ 'ਵਾਧਾ' ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ।

ਇਸ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਜ ਕਲ ਬਾਦਲ-ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਲੰਗਰਾਂ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਬਹੁਤਾ ਹੀ ਹੇਜ ਜਾਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਦਰਅਸਲ ਇਹਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਫੇਰੀ ਹੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ-ਸ੍ਰੋਤ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਜੂਨ ਚੁਰਾਸੀ ਵਾਲੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕ ਆਮ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਵਾਂਗ ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਬਹਿਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਛਕਿਆ ਸੀ। ਰੀਸੋ ਰੀਸੀ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕੁਝ ਮਿੰਟ ਮਟਰ ਕੱਢਣ ਦੀ 'ਸੇਵਾ' ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਲਾਂਘੇ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਮੁਹਿੰਮ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ-ਬਾਬਾ ਜੰਗ ਸਿੰਘ

ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ: ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਕੇਵਲ 4 ਕਿ. ਮੀ. ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਾਰੋਵਾਲ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸਥਾਪਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਦੇ ਲਾਂਘੇ ਲਈ ਪੁੰਨਿਆਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲਾਂਘਾ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਾਬਾ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਕੁੱਪ-ਕਲਾਂ ਸੰਗਰੂਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਰਹੱਦ ਉਪਰ ਬਣੇ ਧੁੱਸੀ ਬੰਨ ਤੋਂ ਖੜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਸਨਮੁੱਖ ਖੁੱਲੀ ਫਤਹਿ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅਰਦਾਸ ਉਪਰੰਤ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਬਾਬਾ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਕਾਂਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਉਤਪਨ ਹੋਏ ਤਣਾਅ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਮੁਹਿੰਮ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਜਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ, ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੈਨੇਡਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੱਕ ਕਲਾਂ, ਬਾਬਾ ਹਰਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਹਿਤ ਸੰਗਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 'ਤੇਰੀ ਸਿੱਖੀ ਡਾਟ ਕਾਮ' ਨਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਲੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਲਾਂਘੇ ਵਾਸਤੇ ਦੋ ਕਰੋੜੀ ਦਸਤਖਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਲਾਂਘੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਾਮੀ ਭਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਚੰਗਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਤਣਾਓ ਕਾਰਨ ਗੱਲ ਲਟਕ ਗਈ ਹੈ।

ਸ਼ਾਦ-ਵਾਣੀ

ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸੁਣਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਂਗਾ-ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ

-ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਤਾਂ ਉਹੀ ਨੇ 1997 ਵਾਲੀਆਂ। ਪਹਿਲੀ ਤਾਂ ਇਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਿਓ-ਪੁੱਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ਕਦੋਂ ਛੱਡਣਾ?

ਆ ਗਏ ਪੱਗਾਂ ਪੋਚਵੀਆਂ ਵਾਲੇ...

-ਕਿਉਂ? ਪੋਚਵੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਵਾਲੇ ਲੁਟੇਰੇ ਜਾਂ ਡਾਕੂ ਆ?

ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤ ਕਾਫੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ-ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ

-'84 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਤਾਂ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕਰੋ।

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਮਨ ਜਿੱਤ ਲਏ-ਇਕ ਖਬਰ

-ਬਾਦਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂ...

ਹਾਈਕਮਾਨ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੇ ਯਤਨ-ਇਕ ਖਬਰ

-ਲੱਗਦਾ ਨਹੀਂ ਸਫਲ ਹੋਣਗੇ।

ਦੁਬਾਰਾ ਜਥੇਦਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ-ਜਥੇਦਾਰ ਵੇਦਾਂਤੀ

-ਤੇ ਅਗਲੇ ਕਿਹੜਾ ਮਿੰਨਤਾਂ ਕਰਨ ਡਹੇ ਆ?

ਫਰੀਮਾਂਟ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਵਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੰਗੇ ਟਰੈਫਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਸ਼ਲਾਘਾ-ਇਕ ਖਬਰ

-ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਮਣ ਮਣ ਦੀਆਂ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਦੇ ਸੀ, ਹੁਣ ਖਾਸ ਹੀ ਗਿਟਮਿਟ ਹੋਈ ਲੱਗਦੀ ਐ।

ਸਮੁੰਦਰੀ ਦੀ ਅਗਲੀ ਫਿਲਮ ਦੀ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਮੁਕੰਮਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਗਮੀਤ ਸਮੁੰਦਰੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਇਕ ਹੋਰ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, ਬਟਾਲਾ, ਦੋਰਾਹਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਘੋੜਸਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਚਾਲੀ ਗੱਤਕਾ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਆਏ ਬਾਰਾਂ ਮਾਹਿਰ ਤਕਨੀਸ਼ਿਅਨ ਅਤੇ ਕੈਮਰਾਮੈਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ।

ਸਮੁੰਦਰੀ ਦੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਂ 'ਖਾਲਸਾ ਵਿਰਾਸਤ' ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ 17ਵੀਂ ਤੇ 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ ਖਾਲਸੇ ਵਲੋਂ ਘਾਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਘਾਲਣਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਆਮ ਸਿੱਖ ਜਨਤਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਣਦੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦੇ ਕੁਝ ਐਕਸ਼ਨ ਸੀਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜੋਖਮ ਭਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਗਲਾ ਪੜਾਅ ਫਰਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਫਿਲਮ 'ਦਾ ਰਾਈਜ਼ ਆਫ ਖਾਲਸਾ' ਨੂੰ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਫਿਲਮ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਚ ਇਕ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਅਤੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਸਨਮਾਨ

ਫਰੀਮਾਂਟ (ਐਸ. ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ): ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਬੇਟੀ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਉਦਾਸੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਫੇਰੀ 'ਤੇ ਹਨ ਤੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਉਸ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਹਿੱਤ ਇਕ ਸਮਾਗਮ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੱਜੋਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਨਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਸੁੱਜੋਂ, ਮਾਸਟਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਇਕੱਤਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ, ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ, ਪਰਮਜੀਤ ਰੋਡੇ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ, ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਬਲਵੀਰ ਸਰਹਾਲਕਾਜ਼ੀਆਂ, ਹੈਪੀ ਕੁਲਭੂਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼ਕਤੀ ਸਵਰੂਪ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੁੜਕਾ, ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭੌਰਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਇੰਡੋ-ਅਮੈਰਿਕਨ ਦੇਸ ਭਗਤ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਸੀ ਅਤੇ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਨੇ ਉਦਾਸੀ ਨੂੰ 501 ਡਾਲਰ ਤੇ ਸ਼ਾਲ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਉਦਾਸੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਅਮਰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸੰਚਾਲਨ ਬਲਵੀਰ ਜੌਹਲ ਨੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਸੁੱਜੋਂ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਮੁੰਬਈ ਤੇ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿਖੇਧੀ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਸਟਾਕਟਨ: ਫੋਕ ਰੰਗ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਸਟਾਕਟਨ ਵਲੋਂ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਇਕ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਸ੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਲਾਖਾ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੁਲਵੰਤ ਸੇਖੋਂ ਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੋਹੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਉਦਾਸੀ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ ਨੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਲੋਕ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ 'ਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਫਿਰ ਫੋਕ ਰੰਗ ਵਲੋਂ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਧਰਮਵੀਰ ਥਾਂਦੀ ਵਲੋਂ ਬੀਬੀ ਉਦਾਸੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਲ ਤੇ ਨਗਦ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਪਰੰਤ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਕੁਲਵੰਤ ਸੇਖੋਂ ਨੇ 'ਵਿਚ ਪਰਦੇਸਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਮਿਲਦਾ ਆਪਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਗਰਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ' ਗੀਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬੰਗੜ ਨੇ 'ਕਲਮ ਦਾ ਵਾਰ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦੈ', ਕਰਮਜੀਤ ਸ਼ਾਹੀ ਨੇ 'ਲੋੜੇਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਜੇ ਤੂੰ ਹੱਲ ਲੱਭਣਾ', ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੋਹੀ ਨੇ 'ਜਾਗਦੇ ਨੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਤਾਰੇ ਕਦੋਂ ਸੌਂਦੇ ਨੇ...', ਹਰਭਜਨ ਲਾਖਾ ਨੇ 'ਪੁੱਤ ਲੱਖ ਕਪੁੱਤ ਹੋ ਜਾਵਣ ਮਾਵਾਂ ਤਾਂ ਸੁੱਖ ਲੋੜਦੀਆਂ' ਅਤੇ ਧਰਮਵੀਰ ਥਾਂਦੀ ਨੇ 'ਸਭ ਕੁਝ ਪੱਲੇ ਸੀ...' ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਰੰਗ ਬੰਨ੍ਹਿਆ।

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਉਦਾਸੀ ਨੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਅਮਰ ਰਚਨਾਵਾਂ 'ਕੰਮੀਆਂ ਦਾ ਵਿਹੜਾ' ਤੇ 'ਚੂੜੀਆਂ ਦਾ ਹੋਕਾ' ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਮਾਹੌਲ ਗਮਗੀਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ

ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ ਨਮਿੱਤ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ 18 ਨੂੰ

ਫਰੀਮਾਂਟ: ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਮਦਾਰਪੁਰਾ (ਨੇੜੇ ਸਿਧਵਾਂ ਬੇਟ) ਵਿਖੇ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਮਿੱਤ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਰੀਮਾਂਟ ਵਿਖੇ 18 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 45 ਸਾਲਾ ਪ੍ਰੋ. ਔਜਲਾ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮਦਾਰਪੁਰਾ ਵਿਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰੋ. ਔਜਲਾ ਨਮਿੱਤ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ 18 ਜਨਵਰੀ (ਐਤਵਾਰ) ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਦੋ ਵਜੇ ਪਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰੋ. ਔਜਲਾ ਪਿਛਲੇ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਅਤੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਬਿਤਾਇਆ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਉਘੇ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਕੁਝ ਚਿਰ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ ਜਗਰਾਓਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਤਰੋਂ (415-637-4325), ਪ੍ਰੋ. ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (510-304-9310), ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾ (559-273-2775) ਅਤੇ ਜਮਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ (408-375-2627) ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਵਲੋਂ ਇਕੱਠ 18 ਨੂੰ

ਫਰੀਮਾਂਟ: ਸਿੱਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਵਲੋਂ '84 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਸਬੰਧੀ ਇਨਸਾਫ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਲਹਿਰ ਬਾਰੇ ਇਕ ਇਕੱਠ 18 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਾਜਾ ਸਵੀਟਸ, ਅਲਵਰਡੋ ਬੁਲੇਵਾਰਡ (ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ) ਵਿਚ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 3 ਵਜੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 84 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਬੰਧੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸਿੱਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਟਾਰਨੀ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ ਨਾਲ ਫੋਨ 510-796-9000 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਗਮੀਤ ਸਮੁੰਦਰੀ ਦੀ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਬਾਰੇ ਨਵੀਂ ਫਿਲਮ 'ਖਾਲਸਾ ਵਿਰਾਸਤ' ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵੱਜਿਆ

ਮਟੀਓ ਅਤੇ ਸੈਨ ਬਨੀਟੋ ਕਾਉਂਟੀਆਂ ਦਾ ਬਾਸ਼ਿੰਦਾ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਾਕਾਇਦਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਵਿਧੀ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਸ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਫੋਟੋ ਵਾਲੀ ਆਈ.ਡੀ. ਹੋਣਾ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜਾਅਲੀ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਖਦਸ਼ੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਫੋਟੋ ਆਈ.ਡੀ. ਦੀ ਨਕਲ ਅਤੇ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ। ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਹੋ ਮੈਂਬਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਦੀ ਚੋਣ ਹੋਈ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਉਂਜ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣਾਂ ਅਜੇ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਦੀ ਬਾਕਾਇਦਾ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ 7 ਨਵੰਬਰ, 1985 ਨੂੰ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਢਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ (ਢੱਡਾ), ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਣੀਵਾਲ ਅਤੇ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਮੁਢਲੇ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ 14 ਦਸੰਬਰ, 1986 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਉਭੀ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਟੁੱਟ, ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ, ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਣੀਵਾਲ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਢੱਡਾ, ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ, ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਅਤੇ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਸਨ। ਮੁਢਲੇ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ 11 ਮੈਂਬਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚਲਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। 1993 ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ 21 ਮੈਂਬਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਹਰ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਛੱਡ ਜਾਣ ਜਾਂ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਆਈ ਹੈ।

ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਬੜੀ ਉਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਹਿੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ, 'ਸਾਡੀ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬੜੀ ਕਿਰਪਾ ਹੈ, ਇਥੇ ਨਾ ਕਦੇ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪਈ।' ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਉਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਨੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹੋਣ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਬਣੀ ਆਈ ਹੈ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਕਦੇ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਨਾ ਹੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਜਾਂ ਵੋਟਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਇਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 23 ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 25 ਤੱਕ ਵਧਦੀ-ਘਟਦੀ ਰਹੀ ਹੈ।

ਵਕੀਲ ਵਲੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੋ ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਚੋਣ ਜਨਰਲ ਬਾਡੀ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਕਾਨੂੰਨਨ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਚੋਣ ਬਾਕਾਇਦਾ ਜਨਰਲ ਬਾਡੀ ਵਲੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਦਿਆਂ ਕਿ ਬੀਤੇ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਮੇਰੇ ਸਾਇਲਾਂ ਸਮੇਤ ਸਭ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਿਸਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਬਾਕਾਇਦਾ ਇਸ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਸੰਭਾਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਲਝਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਅਰੰਭ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਮਲ ਉਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਕੀਲ ਵਲੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਬਹੁਤੇ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਬਚੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫਰੀਮਾਂਟ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਈ ਜਾਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਿਆਂ ਭਾਈ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਨ 1993 ਤੋਂ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਚਲੀ ਆਈ ਹੈ। ਕਦੇ ਵੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਉਂ ਚੁਣਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਸੰਗਤ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹੇ ਪਰ ਹੁਣ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਖੁਸ ਜਾਣ ਦਾ ਸੇਕ ਲੱਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਹ ਵਕੀਲਾਂ ਰਹੀਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਇਹੋ ਲੋਕ ਜਦੋਂ ਆਪ ਇੰਨੇ ਸਾਲ ਬਿਨਾਂ ਚੋਣ ਤੋਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਲੱਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸਿਰਫ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰੀ ਹੱਥੋਂ ਖੁਸ ਜਾਣ ਦੇ ਹੇਰਵੇ ਵਿਚ ਮੁੜ ਮੁੜ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਅਮਨ ਅਮਾਨ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਭਾਈ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਜ਼ੋਰ ਸ਼ੋਰ ਨਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਭ ਕੰਮ ਸੰਗਤ ਦੀ ਬਹੁਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁਦੱਈ ਹਨ। ਜੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵਲੋਂ ਥੋਪੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਡਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਰੱਟਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਗਸਤ ਵਿਚ ਹੋਏ ਇਕ ਰਾਜ ਪਲਟੇ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਭਾਈ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੱਖਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਨਵੇਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਚੁਣ ਲਏ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਬਰਤਰਫ ਹੋਏ ਲੋਕ ਨਵੀਂ ਚੁਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੱਸਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਆਮ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਝਗੜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਰਹੇ ਇਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਵੀ ਤਲਖੀ ਆ ਗਈ। ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਚਾਲੀ ਏਕੜ ਦੇ ਰਕਬੇ ਵਿਚ ਇਕ ਪਹਾੜੀ ਉਪਰ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਹ ਇਕ ਅਦਭੁਤ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਜਨਰਲ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਸ਼ੁਰੂ

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ: ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਦੀ ਜਨਰਲ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ 11 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਸਿਰਫ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਅਤੇ ਫੋਟੋ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਫਾਰਮ ਭਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਫੋਟੋ ਆਈਡੀ ਨਾਲ ਲਿਆਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਚਾਰ ਸਾਲ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਫੀਸ ਕੇਵਲ 20 ਡਾਲਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਸੈਂਟਾ ਕਲਾਰਾ, ਸੈਂਟਾ ਕਰੂਜ਼, ਮੋਂਟਰੇਅ, ਸੈਨ ਮੇਟੀਉ, ਸੈਨ ਬਨੀਤੋ, ਕੋਨਟਰਾ ਕੋਸਟਾ ਸੈਂਟਾ ਕਾਉਂਟੀਆਂ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਅਨੁਸਾਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੋਠੀ ਅਤੇ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪੰਜ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਲੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਚਿੱਠੀ ਉਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਹੀ ਇਹ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਅਰੰਭ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਪਾਈ ਹੈ ਕਿ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਲਈ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਫੈਡਰਲ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦੇ ਕਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਵੀ ਨਾਨ-ਪ੍ਰਾਫਿਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਹਨ।

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਨਹੀਂ ਰਹੇ

ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਡਾਕਟਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਪਿਟਸਬਰਗ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਤਪਰ ਰਹੇ। ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੇ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਸਿਜਦਾ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਜਲਵਾਣ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ) 'ਚ ਜਨਮੇ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਰੁੜਕੀ ਰਹੇ ਤੇ ਅਗਸਤ 1972 ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਆ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ 'ਚੋਂ ਕਰੀਬ ਢਾਈ ਸੌ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਬੁਲਾਇਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਭੱਲ ਸੀ। ਉਹ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸਟੇਟ ਦੇ ਇਕਨਾਮਿਕ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੀ ਰਹੇ।

ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਛੇ ਪਤਨੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ, ਪੁੱਤਰ ਜਗਦੇਵ ਤੇ ਅਜੇ ਪਾਲ, ਬੇਟੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਤੇ ਹਰਿਆ-ਭਰਿਆ ਪਰਿਵਾਰ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ।

ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ: ਕਿਲਾ ਰਾਏਪੁਰ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਜੱਸੀ ਖੰਗੂੜਾ, ਉਘੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਰਾਜ ਭਨੋਟ ਸਮੇਤ ਉਘੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਵਲੋਂ ਇਕ ਸ਼ੋਕ ਸਭਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਤਾਰਾ ਸਾਗਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਦੀ ਬੇਵਕਤੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸ਼ੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ, ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ਰ ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ, ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਮੇਜਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਲੇਰ, ਆਜ਼ਾਦ ਜਲੰਧਰੀ, ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਮੋਮਨ, ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਚਦੇਵ, ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ, ਸਿਆਸਤ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ, ਮੱਖਣ ਲੂਹਰ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜਗਿਆਸੂ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੱਗ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖਮੀ, ਰਵਿੰਦਰ ਅਟਵਾਲ, ਜਯੋਤੀ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ ਸੇਖੋਂ, ਰਾਠੀ ਸੂਰਾਪੁਰੀ, ਕਮਲ ਬੰਗਾ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਧੇਰ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ, ਤ੍ਰਿਪਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਸੈਂਟਾ ਕਲਾਰਾ ਕਾਉਂਟੀ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਦੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ

ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ (ਸਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਵੱਦੀ): ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਸੈਂਟਾ ਕਲਾਰਾ ਕਾਉਂਟੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸੁਪਰਵੀਜ਼ਰ ਡੇਵ ਕੁਟੀਸੀ ਅਤੇ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਮੈਂਬਰ ਰੋਜ਼ ਹਰੇਰਾ ਦੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੋਏ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਲੋਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਇਸ ਸਮੇਂ 'ਦੇਹ ਸ਼ਿਵਾ ਬਰ ਮੋਹਿ ਇਹ ਸੁਭ ਕਰਮਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨਾ ਟਰੂੰ' ਅਤੇ 'ਅਵਲ ਅਲਹ ਨੂਰ ਉਪਾਇਆ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸਭ ਬੰਦੇ' ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਵਿਚ ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੈਣੀਵਾਲ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਜ਼ ਹਰੇਰਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਭਾਈ ਸਤਵੀਰ ਸਿੰਘ ਪਾਹਵਾ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ-ਇੰਗਲਿਸ਼ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਸਭ ਨੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਸਰਵਣ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੈਣੀਵਾਲ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਪਵਾਰ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੱਖਰ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ, ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ, ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਿੰਦੂ ਮੰਦਰ ਸਨੀਵੇਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜ ਭਨੋਟ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਕੀਰਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਰਾਗੀ ਅਤੇ (ਹੇਠਾਂ) ਕਾਉਂਟੀ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਆਗੂ

'ਨਵੰਬਰ 84: ਦੰਗੇ ਨਹੀਂ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਸੀ'- ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ

ਕਾਰਟਰੇਟ, ਨਿਊਜਰਸੀ: ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 'ਨਵੰਬਰ 1984 ਕੋਈ ਦੰਗੇ ਨਹੀਂ ਸਨ-ਇਹ ਤਾਂ ਬੜੀ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਚਾਲ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਸੀ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਥਿਤ ਕਾਤਲਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਕਰਵਾਈ, 24 ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਵੀ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਖੁਲ੍ਹੇਆਮ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹਨ। ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਮੁਤਾਬਕ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਇਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ "84 ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ" ਦੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਭਾਈ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਉ ਦੇਣ ਉਪਰੰਤ ਸਿੱਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੀਰਮੁਹੰਮਦ) ਵਲੋਂ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿਵਾਉਣ ਅਤੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਵਿੱਢੀ ਇਨਸਾਫ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

"84 ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ" ਦੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਭਾਈ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ 'ਇਨਸਾਫ ਲਹਿਰ' ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਲਦਿਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ।

Visit us on the web:
punjabtimesusa.com

ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਟੀਜਨ ਨੂੰ ਰਾਹਤ-ਪਤੀ ਨੂੰ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਮਿਲਿਆ

ਨਿਊਯਾਰਕ: ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੋ ਕਿ ਅਮਰੀਕਨ ਸਿਟੀਜਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਵਕਤ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਮਿਲਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਐਨ ਜਹਾਜ਼ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਮਿਲਿਆ। ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਰਨ ਦਾ ਕੇਸ ਫੇਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਰਡਰ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਨ 2005 ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਕੀਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਜਿਸਨੇ ਕੇਸ ਖੁਲ੍ਹਵਾਉਣ ਲਈ ਅਸਫਲ ਮੋਸ਼ਨ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਛਡ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਏਅਰ ਪੋਰਟ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਨੇ ਨੇ ਅਟਾਰਨੀ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਜਿਸਨੇ ਤੁਰੰਤ ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਸਿਟੀਜਨ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਵਿਚ ਪਈ ਆਈ-130 ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਕੋਰਟ ਵਿਚ "ਰਿਟ ਆਫ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ" ਪਾ ਕੇ ਤੁਰੰਤ ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਰੁਕਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਏਅਰ ਪੋਰਟ ਤੋਂ ਵਾਪਿਸ ਲਿਆਂਦਾ। ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੁਆਰਾ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਈ-130 ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਡਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾ ਆਪਣਾ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਅਟਾਰਨੀ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਦਕਾ ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਫਾਈਨਲ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਦੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਜੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਟਾਰਨੀ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ ਨੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕਰਵਾਇਆ।

9 ਜਨਵਰੀ, 2009 ਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਮਿਸਟਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 12 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਮਿਲ ਗਿਆ।

ਅਟਾਰਨੀ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ ਮੁਤਾਬਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਸਪਾਉਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਤਾਂ ਹੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀਜ਼ੇ ਉਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿ ਅਮਰੀਕਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਅਤੇ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰਾਂ ਨਾਲ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2001 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਹੇ ਹੋਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਛੱਡੇ ਬਿਨਾ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜਤ ਹੈ।

40 ਮੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਗੁਰੂ ਘਰ ਫਰੀਮਾਂਟ 'ਚ ਸਮਾਗਮ

ਫਰੀਮਾਂਟ: ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ 40 ਮੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਪਹਿਲਾ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਅਭਿਆਸ ਸਮਾਗਮ 13 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 21 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਗੁਰਦਆਰਾ ਫਰੀਮਾਂਟ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠ ਸੰਗਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰਾਤੀਂ 8.00 ਵਜੇ ਤੋ ਲੈ ਕੇ ਰਾਤੀਂ 9.15 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਰੇਡੀਓ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਤੋ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਭਾਈ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕਰਨਗੇ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਵੈਬ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ।

Real Estate and Home Loans

For buying or selling your home
Call Aman Hundal at: 209-918-6464

Selling Bank Owned/ Foreclosed homes in entire northern California- Bay Area, Tracy, Modesto, Stockton, Manteca, Lathrop, Tracy, Lodi, Ceres, Riverbank, Patterson, Turlock, Delhi, Livingston, Ripon.

ਟਰੇਸੀ, ਲੈਥਰੌਪ, ਮਾਡੈਸਟੋ, ਸੈਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਟਰਲਕ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ 1.20 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਦੋ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਖਾਸਾ ਘਰ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸੈਂਕੜੇ ਘਰ ਵਿਕਾਊ ਹਨ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ 700 ਡਾਲਰ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਵੱਡਾ ਲਾਹੇਵੰਦ ਰਹੇਗਾ। ਵੇਰਵੇ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ:

ਅਮਨਜੋਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ

ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ ਵਿਚ ਬੈਂਕਾਂ ਵਲੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਰਾਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਸੌਦਾ ਕਰਾਂਗਾ। ਜ਼ਬਤ ਹੋਇਆ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਮੌਜੂਦਾ ਘਰ ਸ਼ਾਰਟ ਸੇਲ ਵਿਚ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ।

Aman Hundal
Broker Associate/ Realtor
MBA Marketing
License No. : 01839828
Century 21 M&M and Associates
605 Standiford Ave Ste D
Modesto, CA 95350
Cell: 209-918-6464, Fax: 209-552-7285
ahundal@c21mm.com

Century 21
M&M and Associates

ਫਾਰਮਰਜ਼ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ

*Auto*Home*Life*Business
*Workers Comp.

Farmers offers more discounts than anybody else.

Call me today to insure that your assets are protected.

*ਆਟੋ
*ਹੋਮ
*ਬਿਜਨਸ
*ਹੋਮ
*ਲਾਈਫ
*ਵਰਕਰਜ਼ ਕੌਂਪ.

ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਦੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਰੇਟ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ।

Kiran Hundal
(209)345-0183
khundal@farmersagent.com
CA insurance License # 0F96503

1900 Standiford Ave.
Modesto, Ca 95350

FARMERS INSURANCE GROUP
Symbol of Superior Service
FARMERS

ਪਾਲਿਸੀ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ, ਜੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਸਿਰਫ ਅੰਗ੍ਰਜ਼ੀ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜੋ ਦਫਤਰ ਵਲੋਂ ਮਨਜੂਰਸ਼ੁਦਾ ਹੈ।

ਟਰੱਕ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਸਤੀ

Truck Insurance at very competitive rates.

ਅਸੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਰੇਟ ਦਿਵਾਵਾਂਗੇ ਪਰ ਤੁਹਾਡੀ ਕਵਰੇਜ ਘੱਟ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ

ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸਰਨਾ ਦੀ ਫ਼ੋਟੋ ਵਾਲੇ ਪੋਸਟਰਾਂ ਕਾਰਨ ਵਿਵਾਦ

ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ

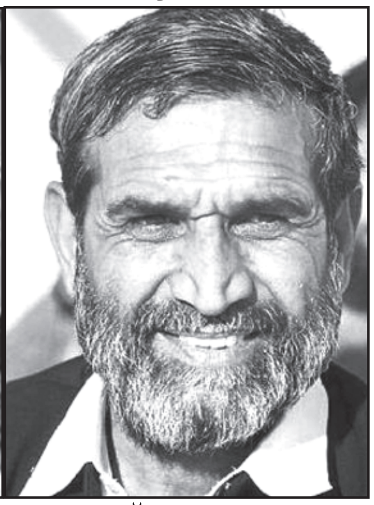

ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਪੁਰਬ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਪੱਛਮੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਗਾਰਡਨ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਹੋਰਨਾਂ ਮੁੱਖ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਸਮੇਤ '84 ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸਰਨਾ ਦੀ ਫ਼ੋਟੋ ਵਾਲੇ ਪੋਸਟਰਾਂ ਕਾਰਨ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਠੰਢੀ ਪਈ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਮੁੜ ਤੋਂ ਉਬਾਲ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਵਿਵਾਦਤ ਪੋਸਟਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਿੱਤ, ਉਂਕਾਰ ਸਿੰਘ ਥਾਪਰ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ ਤੇ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੰਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਆਗੂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਟਰ ਕੈਲਾਸ਼ ਨੇ ਸਰਨਾ ਭਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਰ੍ਹਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨਾਲ ਫ਼ੋਟੋ ਲਵਾ ਕੇ ਸ. ਸਰਨਾ ਨੇ '84 ਦੇ ਪੀੜਤ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਲੂੰਦਰ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਅਸੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਉਹ ਗੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਬਿੱਲੀ ਥੈਲੇ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਿੱਤ ਨੇ ਸ.ਸਰਨਾ 'ਤੇ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਦਾ ਏਜੰਟ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ. ਸਰਨਾ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਕਿ ਉਹ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ '84 ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਂਕਾਰ ਸਿੰਘ ਥਾਪਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਨਾ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲਕ ਨਾਲ ਇਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਿਆਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਾਲਜ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਸਾਰੀ ਚੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਫ਼ੋਟੋ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਸ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ 'ਚ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੁਰਾਨਾ, ਕੁਲਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਤੇਜਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਔਲਖ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ., ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੱਪੂ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਬਿੰਦ ਪੁਰੀ, ਵਸ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਵੰਸ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁੱਖ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਰਾਜਾ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ, ਚਮਨ ਸਿੰਘ, ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੋਰ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਦੰਗਾ ਪੀੜਤ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਲੋਹੜੀ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਪੋਸਟਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਫੋਟੋ ਛਾਪਣ ਵਿਰੁਧ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਮੂਹਰੇ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ।

ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਲ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਦੰਗਾ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਫੋਟੋ ਵਾਲਾ ਇਕ ਪੋਸਟਰ 5 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤਸਵ ਅਤੇ ਲੋਹੜੀ ਦੀ ਵਧਾਈ ਲਿਖ ਕੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਲਗਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਮੁਦਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਕੋਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਾਦਲ ਦਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਲੱਗੀਆਂ ਫ਼ੋਟੋਆਂ

ਫਗਵਾੜਾ : ਸਥਾਨਕ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਰੋਡ 'ਤੇ ਪੁੱਲ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਵਾਲਾ ਬੋਰਡ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੀ ਫ਼ੋਟੋ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦੇ ਉਘੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਇਕ ਪਾਸੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਵਾਹਿਦ ਦੀ ਫ਼ੋਟੋ ਹੈ, ਵਿਚਕਾਰ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੀ ਫ਼ੋਟੋ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ. ਸਵਰਣ ਸਿੰਘ ਕੁਲਾਰ ਦੀ ਫ਼ੋਟੋ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਆਗੂ ਅਪਣੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਬਰਾਬਰ ਲਗਾ ਕੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਿੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਬਾਦਲ ਦਲੀਆਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਮਰਿਆਦਾ ਵੇਚ ਕੇ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਤਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਣ। ਜਥੇਦਾਰ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫੌਜੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨਾ ਦੇਣ ਤਾਂ ਇਹ ਕੁਝ ਹੀ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਰੋਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦੇਣਗੇ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਦ ਸਵਰਣ ਸਿੰਘ ਕੁਲਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਬੋਰਡ ਵੇਖ ਕੇ ਉਤਰਵਾ ਦਿਆਂਗਾ।' ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਵਾਹਿਦ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੋਬਾਈਲ ਬੰਦ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਦੋ ਸਕੇ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਬਰਫ ਹੇਠ ਦਬਣ ਕਾਰਨ ਮੌਤ

ਮੈਲਬਰਨ : ਮੈਲਬਰਨ ਰਹਿੰਦੇ ਦੋ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ 'ਚ ਛੁੱਟੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਗਏ ਬਰਫ ਥੱਲੇ ਆ ਕੇ ਮਰ ਗਏ। ਫੌਕਸ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ 'ਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਲੈਣ ਲਈ ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਲਾਕਾ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਜ਼ੋਖਮ ਭਰੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਜਾ ਵੜੇ ਸਨ। 24 ਸਾਲਾ ਆਸ਼ਿਸ਼ ਮਿਰਾਂਡਾ ਤੇ ਉਹਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ 22 ਸਾਲਾ ਅਕਸ਼ੈ ਮਿਰਾਂਡਾ ਉਦੋਂ ਬਰਫ ਥੱਲੇ ਆ ਕੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਬਰਫੀਲੇ ਪਰਬੱਤ ਦਾ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਹਿੱਸਾ ਟੁੱਟ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਕਾਈ ਨਿਊਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਛੁੱਟੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਪੁੱਜੇ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਪਰਤਣਾ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਬੱਚੇ ਸਨ।

ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਖੇਤਰ ਟੱਪ ਕੇ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਵਲ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ 50-60 ਮੀਟਰ ਉੱਚਾ ਸੀ ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਤਸਵੀਰਾਂ ਖਿੱਚ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਬਰਫ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਲਗਪਗ 100 ਟਨ ਬਰਫ 'ਚ ਦੱਬ ਗਏ, ਜੋ ਪੰਜ ਮੀਟਰ ਮੋਟੀ ਸੀ। ਬਰਫ ਦੇ ਕੁਝ ਟੁਕੜੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਵਾਹਨਾਂ ਜਿੱਡੇ ਸਨ। ਏਅਰਸਪੇਸ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਆਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਤਾਂ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਹੀ ਮਿਲ ਗਈ, ਜਦਕਿ ਅਕਸ਼ੈ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਇਸ ਖਤਰਨਾਕ ਹਿਮ ਪਰਬੱਤ ਦੇ ਐਨ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਦੱਬੀ ਹੋਈ ਮੰਨੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

Punjab Times

Established in 2000
10th Year of Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018

Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388

Editor:
Amolak Singh Jammu

Astt. Editor:
Jaspreet Kaur
Kuljeet Singh

Graphics:
Mandeep Singh

California Bureau:
Ashok Bhaura
(Bureau Chief)
925-752-8025
Tarlochan Singh Dupalpur
(408) 903-9952
Charanjit Singh Pannu
408-608-4961
Devinder Singh
(510) 750-5757
Shiara Dhindsa
661-703-6664
Director Bus. Relations:
Pritam S. Grewal
408-406-0703

Jalandhar Bureau:
Jasvir Singh Sheeri
181-325-1889
181-299-9200

Distributed in:
California, Illinois, Indiana, Michigan, Wisconsin, Ohio, Iowa, Missisipi, Arkansas, Texas, Nevada, Virginia, Oregon, Arizona, Georgia, Florida, Massachusettes, Washington, Kansas, Minnesota

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 65 ਡਾਲਰ,
ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 300 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

Disclaimer

The views expressed in the articles published in the columns of Punjab Times are that of their writers, and it is not implied that Punjab Times endorses them.

Sameway Punjab Times does not necessarily endorses the claims made in the advertisements published in Punjab Times.

All disputes subject to Chicago jurisdiction.

ਸਤਿਅਮ ਦੇ ਘਪਲੇ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਜਨਾਜਾ ਕੱਢਿਆ

ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਮਾਇਆਤਾਸ ਇਨਫ੍ਰਾਸਟਰਕਚਰਜ਼ ਅਤੇ ਮਾਇਆਤਾਸ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਰਵਸਿਜ਼ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਨਾਲ ਕਰਜ਼ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਪਿੱਛੋਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਘਪਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬਾਨੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਾਮਾਲਿੰਗਾ ਰਾਜੂ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪਾਸ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਕਿ ਸਤਿਅਮ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਕੰਪਨੀ ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰਜ਼ 1.6 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਮੁੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਕੇ ਮਾਇਆਤਾਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ 'ਚ ਕਰ ਲਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਤਿਅਮ ਦੀ ਸਾਰੀ ਉਪਲਬਧ ਨਗਦ ਰਾਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ੇ 'ਚ ਡੁੱਬੀਆਂ ਰਾਜੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰਜ਼ ਸਰਵਸਿਜ਼ 'ਚ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਨਾਂਮਾਤਰ ਹੈ, ਉਹ 40 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਦੇ ਕਰਜ਼ 'ਚ ਫਸ ਜਾਂਦੀ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਸਤਿਅਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਕੰਪਨੀ 'ਚ ਫਰਜ਼ੀ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਘਪਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕੰਪਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਕਿਓਰਟੀਜ਼ ਐਕਸਚੇਂਜ ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸੇਬੀ) ਅਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਚੇਅਰਮੈਨੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰਾਮਾਲਿੰਗਾ ਰਾਜੂ, ਸਾਬਕਾ ਐਮ.ਡੀ. ਰਾਮਾ ਰਾਜੂ ਤੇ ਸਤਿਅਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿੱਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਲਦਾਮਵੀ ਸ੍ਰੀ ਨਿਵਾਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲੈਣ ਪਿੱਛੋਂ 23 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਨਿਆਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਚੰਚਲਗੁਡਾ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜੂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਬੀਤੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਡੀ.ਜੀ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਬਾਹ ਹੋ ਰਹੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਬੋਰਡ ਆਫ

ਬੀ. ਰਾਮਾਲਿੰਗਾ ਰਾਜੂ

ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੰਨੇ ਪ੍ਰਮੰਨੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀਪਕ ਪਾਠਕ, ਆਈ.ਟੀ. ਮਾਹਿਰ ਕਿਰਨ ਕਾਰਨਿਕ ਅਤੇ ਸੇਬੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ. ਅਛੁਤਾਨੰਦਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੰਪਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਬੋਰਡ ਵਿਚ 16 ਹੋਰ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕਿਰਨ ਕਾਰਨਿਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਅਮ 'ਚ ਹੋਏ ਵੱਡੇ ਘਪਲੇ ਕਾਰਨ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵਧ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਖਤਰੇ 'ਚ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਫਰਜ਼ੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਜੋਗੇ ਪੈਸੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਰੋਕੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 15 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਛਾਂਟੀ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਵੀ ਲਟਕੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਸਕਿਓਰਟੀਜ਼ ਐਂਡ ਐਕਸਚੇਂਜ ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸੇਬੀ) ਨੇ 'ਸਤਿਅਮ' ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਤਿਅਮ ਵਿਰੁਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ 'ਚ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਉੱਪਰ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਬੰਬੇ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਸੈਨਸੈਕਸ ਦੀਆਂ 30 ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਨਿਫਟੀ 'ਚੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਤੋਂ ਸਤਿਅਮ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਸ਼ੇਅਰ ਦਲਾਲਾਂ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਸਤਿਅਮ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਫਰਜ਼ੀ ਵਾਧੇ ਦੀ ਖਬਰ ਪਿੱਛੋਂ 90 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਡਿੱਗ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਘਰੇਲੂ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤਾਂ ਡਿੱਗਿਆ ਹੀ, ਖ਼ੁਦ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ 'ਚ 77.69 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਭਾਰੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਤਿਅਮ ਦੀ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਦਾ ਅਸਰ ਸਾਲ 2010 ਅਤੇ 2014 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਫੁਟਬਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਉੱਪਰ ਵੀ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਫੀਫਾ ਨੇ ਸਤਿਅਮ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪਾਂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਆਈ.ਟੀ. ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ।

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਸਤਿਅਮ 'ਚ ਅਜਿਹੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਅਸਰ ਭਾਰਤ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਜਗਤ 'ਤੇ ਵੀ ਪਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਗਤ ਦਾ ਅਕਸ ਖਰਾਬ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਚ ਇਨਫੋਸਿਸ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੰਦਰ ਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ ਦੇ ਉਦਮ ਨਾਲ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਕੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਤਿਅਮ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸੀ। ਸਤਿਆਮ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਚ ਮਾਇਕਰੋਸਾਫਟ, ਡੈਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਾਏ। ਇਕ ਵੇਲੇ ਸਤਿਅਮ ਦੇ ਬਾਨੀ ਬੀ. ਰਾਮਾਲਿੰਗਾ ਰਾਜੂ ਨੂੰ ਆਂਧਰਾ ਦਾ ਮਾਣ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਲੀਡ ਲਈ

ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਰਥਕ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕੱਢੇ ਵੀ ਸਨ, ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਗੁੱਝੀ ਨਹੀਂ।

ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵੱਜ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤਾ ਨਹੀਂ ਗੌਲਣਾ ਕਿ ਕਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੌਜ ਮੇਲੇ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਂਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹੁਣ ਇਸ ਕਦਰ ਧੜੇਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਉਸ ਅੰਦਰੋਂ ਖਾਰਜ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੁਣ ਸਥਾਪਤ ਦੋ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਨਾ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਬੀਜ ਰੂਪ ਵਿਚਾਰ। ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵੱਡੀਆਂ ਦੋਨੋਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਗਤ ਦੀਆਂ ਏਜੰਟ ਬਣ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਵੋਟਾਂ ਵੇਲੇ ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਗੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਇਹ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਗਤ ਤੋਂ ਲਾਹੇ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੇ ਦੇਣ ਲਈ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਤੇ ਕੈਂਥ ਆਦਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਜੁੜ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਚੋਣ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਛੋਟੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੋਈ ਤੀਜਾ ਬਦਲ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਇਹ ਬਦਲ ਬਣਦਾ ਵਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਨਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਛੋਟੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ। ਉਂਜ ਵੀ ਚੋਣ ਅਮਲ ਇੰਨਾ ਖਰਚੀਲਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਜੁੜ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਫਰੰਟ ਦੇ ਉਭਰਨ ਦੇ ਚਾਂਸ ਉਂਜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਚਦੇ।

ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਲਾਲਸਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਥਿਤ ਜਮਹੂਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉੱਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਜਮਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਤਿੱਖੀ ਧੜੇਬੰਦਕ ਲੜਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਇਹ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜਾਈ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਲੜਾਈ ਬਣਨ ਲਈ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਦਾਰੋਮਦਾਰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਪਰ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਜਿਗਰਾ ਕਰੇ। ਅਜਿਹਾ ਜਿਗਰਾ ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਜੰਗ ਉਹਦੇ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 'ਜੇ' ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਗੁੱਝੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿੱਖ ਵਸੋਂ ਵਿਚ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂ ਸਟਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੈ।

ਉਂਜ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸਮਾਂ ਖਿਸਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਦੇਣ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹਰ ਆਏ ਦਿਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿੱਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਫੈਸਲੇ ਲੇਟ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਦੇਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਰੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਢਣ, ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਮੱਕੂ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਕਦਮ-ਬ-ਕਦਮ ਪਛੜ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਲਗਭਗ ਬਰੋ-ਬਰਾਬਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਹਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਪਹਿਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਇਕ ਕਦਮ ਪਿੱਛੇ ਖਿਸਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਢਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਮਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋਰ ਪਿਛਾਂਹ ਧੱਕ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭੁਗਤਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਕੀਮਤ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹਿੰਗੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੱਤਾ ਉੱਪਰ ਕਾਬਜ਼ ਹੈ।

ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪਾਰਟੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਬਰਖ਼ਾਸਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਹਿੰਦ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ) ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕੋਚੀ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ 8 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 10 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ) ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਕੱਤਰ ਕਾਮਰੇਡ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਨੇ ਦਿੱਤੀ।

Visit us on the web:
punjabtimesusa.com
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

ਬੀਬੀ ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ (ਡਾ.)
ਸ੍ਰੀ ਸੰਨੀ ਧੂੜ (ਮਿਸ਼ੀਗਨ)
ਪ੍ਰੋ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦੇਵ
ਸ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ
ਸ. ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ
ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ
ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ
ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ
ਸ. ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ
ਸ.ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਹੀਰ
ਸ. ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ (ਮਿਲਵਾਕੀ)
ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰੜ
ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ
ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਚੈਕ ਵੰਡਣ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਵਿਕਾਸ ਮੁਹਿੰਮ ਜਾਰੀ

ਸਮਰਾਲਾ : ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਣ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਅੰਗ ਵਜੋਂ ਚੈਕ ਵੰਡਣ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਜ਼ੋਰਾਂ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਕਾਸ ਮੁਹਿੰਮ ਤੋਂ 'ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ' ਵਾਲੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਦਾ ਵਾਂਗ ਛਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਆਵਾਗੌਣ ਵੰਡੇ ਜਾ ਰਹੇ ਚੈੱਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੈਸੇ ਦੀ ਥੁੜ ਦਾ ਰੋਣਾ ਵੀ ਰੋਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰੇ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਵਿਚ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਗੱਠਜੋੜ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਬਖਸ਼ੋ ਤਾਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਮਾਇਆ ਦੇ ਗੱਫੇ ਹਾਸਲ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ

ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਨੇਰ੍ਹੀ ਵਿਢਦਿਆਂ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਮੁੱਖ ਧੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਲਾਹੇਵੰਦ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਿਸਾਨ ਮਾਰੂ ਨੀਤੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਬਿਆਂ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਖਰਚਾ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੀ ਹਨ। ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸਮਰਾਲਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਵਿਕਾਸ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟਾਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਜੋ ਟੈਕਸ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਿੱਸਾ ਸਬੰਧਤ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਘਟ ਕੇ ਚੌਥਾ ਹਿੱਸਾ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਕੀਮਤਾਂ ਉਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਘਟਾ ਰਹੀ, ਜਿੰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਜ਼ਬੂਰਨ ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੜਤਾਲ ਕਰਨੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆਂ ਕਰੀਬ 60 ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 45 ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੂਬੇ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵਾਂਝੇ ਹਨ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਸਨਅਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਆਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਨਅਤ ਤਬਾਹ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਨਅਤੀ ਪੱਖੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਢੁੱਕਵਾਂ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਚੋਣਾਂ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ 13 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫਤਵਾ ਦੇ ਕੇ ਵੋਟਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਭੇਜਣ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਮਰਾਲੇ ਦਾ ਬਾਈਪਾਸ 7 ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੰਡ ਅਤੇ ਸਕੀਮਾਂ ਲਿਆ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਦੇਸ਼ ਉਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਪ੍ਰੰਤੂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਵਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚੋਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੱਚਾ ਬੱਚਾ ਕੇਂਦਰ ਹਸਪਤਾਲ ਪੀਰਜੈਨ ਲਈ 5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਨਗਰ ਕੌਂਸ਼ਲ ਸਰਹਿੰਦ ਲਈ 2 ਕਰੋੜ, ਬਸੀ ਪਠਾਣਾਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸ਼ਲ ਲਈ 1 ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ 2 ਕਰੋੜ 80 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਚੈਕ ਤਕਸੀਮ ਕੀਤੇ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵਫਦ ਵਲੋਂ ਲੰਗਰ ਸਬੰਧੀ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਫਦ ਦੀ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਮਰਾ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਇਹ ਵਫਦ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਲੰਗਰ ਸਬੰਧੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ 1998 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਕਾਰਨ ਵਿਦੇਸ਼, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੇ ਪੱਖ ਅਤੇ ਵਿਪੱਖ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਮਤਭੇਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਲੰਗਰ ਕੁਰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਮੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਰਤਾਉਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਲੰਗਰ ਲਈ ਕੁਰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਮੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਧੜੇਬੰਦੀਆਂ ਬਣ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਵਫਦ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਵਿਚ ਗਿਆਨੀ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵੀ ਹਸਤਾਖਰ ਸਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਗਿਆਨੀ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਬਾਅ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਹੈਲਥ ਵਰਕਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਠੀਚਾਰਜ

ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਹਲਕਾ ਸੰਗਰੂਰ ਤੇ ਹਲਕਾ ਦਿੜ੍ਹਬਾ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਚੈੱਕ ਭੇਂਟ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਰੈਲੀ ਨੂੰ 11 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਰੂਰਲ ਹੈਲਥ ਫਰਮਾਸਿਸਟ ਯੂਨੀਅਨ ਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਹੈਲਥ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਪੰਡਾਲ ਵਿਚ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਨਜ਼ਾਕਤ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਡੰਡਿਆਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰ੍ਹਾ ਦਿਤਾ ਤੇ ਧੱਕ ਕੇ ਪੰਡਾਲ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਦਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਤਸਵੀਰਾਂ ਉਤਾਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦਾ ਕੁਟਾਪਾ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਧੀਕੀ ਪਿਛੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਵਿਚਾਲਿਉਂ ਹੀ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਪੰਡਾਲ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਰੁਧ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਸ. ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ, ਪਰ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਦਿਤਾ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਕਤ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਵਲੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਵਧੀਕੀ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ, ਉਦੋਂ ਤਕ ਰੋਸ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੇਗਾ ਤਾਂ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਵਧੀਕੀ ਦੀ ਖ਼ੁਦ ਹੀ ਗ਼ਲਤੀ ਮੰਨੀ ਜਿਸ ਪਿਛੋਂ ਪ੍ਰੈਸ ਨੇ ਅਪਣਾ ਰੋਸ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਲੈ ਗਈ। ਰੈਲੀ ਉਪਰੰਤ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਜੀ.ਟੀ. ਰੋਡ 'ਤੇ ਟਰੈਫ਼ਿਕ ਜਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਫ਼ਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿਤਾ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੈਲਥ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਵਧੀਕੀ ਦੀ ਪੰਥਕ ਵਿਚਾਰ ਮੰਚ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ੋਤਮ ਸਿੰਘ ਫੱਗੂਵਾਲਾ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਈ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅੰਦਰ ਨਾ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਘੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਮਸਾਣੀ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾਝਾੜ ਨੇ ਰੈਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਦੁੱਖ ਭਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦਿੱਸੀ।

Real Estate and Loans Under One Roof

We can help you get a loan with as little as 3% down.

Interest rates are historic low and to get your dream home or investment property.

Call: Sam Chahal Tel: 916-612-5773

Reo-Bankowned Properties

Serving from Bay Area to Sacramento

For Buying and Selling Residential, Commercial property and for Loans in Sacramento area

Sam (Sohanpreet)Chahal

CA Lic. 01504071

Realtor/Notary Public

e-mail:sam@jassigill.com

We Help You Buy/Sell Business & Homes

In Sacramento and Stockton Area as of November 11, 2008
93 Homes under $80,000 with 3 Bedroom and 2 Bath
342 Homes from $80,000 to $125,000
274 homes from $125,000 to $150,000
And much more, Please contact me to find your dream home or investment property.
Rental market is very strong. If we buy a home for $125,000 with 20% down @ 6.25% your payment will be $615.72 and rent is around $1100. Call me for more details.

ਇਸ ਵੇਲੇ ਰੈਂਟਲ ਮਾਰਕਿਟ ਬਹੁਤ ਅੱਛੀ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ 20% ਡਾਊਂਨ ਦੇ ਕੇ 6.25% ਵਿਆਜ ਦਰ 'ਤੇ 1 ਲੱਖ 25 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਦਾ ਘਰ ਖਰੀਦਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਸ਼ਤ ਸਿਰਫ 615.72 ਡਾਲਰ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਇਸ ਸਮੇਂ 1100 ਡਾਲਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੇਰਵੇ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ।

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਆਕਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਘਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

2005 Built, 4Bed, 2.5Bath New Paint, Carpet and Big Lot, In Linclon Ask: $298,K

South Sacramento 3Bed, 1.5Bath New Paint, Carpet and Windows Nice area, asking $125K

South Sacramento 3Bed, 1.5Bath New Kitchen, Bath, Carpet, Windows Very Quite Street, asking $89K

2004 Built, 3Bed, 2.5Bath New Paint, Carpet, Landscape and Garage Paint, In Natomas Ask:$239K

Golden State Realty

Sacramento Office: 8695 Territorial Way, Elk Grove CA 95624

Tel:- 916-612-5773 Fax:- 916-689-5707

ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਮਨ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਦਾ ਸੱਦਾ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਫਗਵਾੜਾ: ਫਗਵਾੜਾ ਦੇ ਮੁਹੱਲਾ ਸਤਨਾਮਪੁਰਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਰਬ ਸੰਗਤ ਵਿਖੇ ਲੰਘੇ ਐਤਵਾਰ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸੋਧੇ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਪੱਖ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ, ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਓਂ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸ. ਗੁਰਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਸਿੱਖ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚੋਂ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਰੋਮਾ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮਾਰਗ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪਤਿੱਤ ਸਿੱਖ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿੱਖ ਬਣਨ ਵਲ ਤੁਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਸਾਂ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਤਰ ਹੋਈ ਸੰਗਤ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤੇ ਤੋਂ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮਸਲਾ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਜੋਂ ਰੋਮਾ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਾਰਨ ਉੱਠਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ ਏਨਾ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਾਲਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵੀ ਸਿੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤੇ ਤੋਂ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਾਂਹ ਵਿਚ ਜੁਆਬ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋਧਾਂ ਸਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਹਲਫਨਾਮਾ ਨੁਕਸਦਾਇਕ ਸੀ।

ਸ. ਗੁਰਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਕਈ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਆਏ ਇਕ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਾਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਪੰਥ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਦਾ ਰਸਤਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਾਰਗ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਤਲਾਸ਼ ਵਲ ਵੱਧੇਗਾ, ਉਸ ਨੇ ਅਖੀਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਰਸਤੇ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਸ. ਗੁਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਗੋਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰਮਤਿ ਨਹੀਂ ਧਾਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੀ ਦੁਰਮੱਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਮੱਤ ਵਿਚੋਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖਾਂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਤਦ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕੀ ਵਿਗੜ ਚੱਲਿਆ ਹੈ?

ਐਸ.ਐਨ. ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਐਕਸਕਲੀਊਸਿਵ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਨਕਲਿਊਸਿਵ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵਾਲ ਕਟਾ ਬੈਠਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਰਿਆਇਤੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਕਦੀ ਨਾ ਕਦੀ ਸਿੱਖ ਘੇਰੇ ਵਲ ਪਰਤਣਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਖ਼ਤੀ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਬੰਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਦਾਖ਼ਲਾ ਨਾ ਦੇਣ ਬਦਲੇ ਇਹ ਰੱਟਾ ਖੜਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦਾਖ਼ਲਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਸਖ਼ਤ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਯੋਗ ਹੋਣ ਬਦਲੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਗਾਂਹ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਕਟਵਾਉਣੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅੱਜ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਗੈਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਡਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਕੋਈ ਭਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇ।

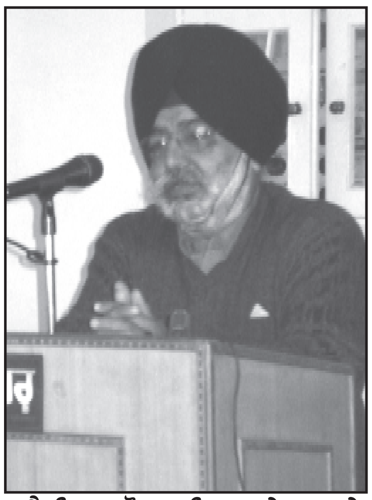
ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ. ਗੁਰਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਮਧਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਪੁਲ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਪੁਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਦੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਸਿਆਸੀ ਹਨ ਅਤੇ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਉੱਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚੁਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਪ੍ਰੋ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ।

ਹਾਲੈਂਡ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁਸਤਕ ਜਾਰੀ

ਸਾਊਥਾਲ (ਇੰਗਲੈਂਡ) : ਇਥੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਾਲੈਂਡ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਦਿ ਡੱਚ ਸਿੱਖਜ਼' ਦਾ ਰਿਲੀਜ਼ ਸਮਾਗਮ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ।

ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਲੰਡਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਆਗੂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਿਲਗੀਰ ਨੇ ਕਿਤਾਬ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸ੍ਰੀ ਵਰਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਮੇਅਰ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਕੌਂਸਲਰ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੌਂਸਲਰ, ਰਣਜੀਤ ਧੀਰ ਕੌਂਸਲਰ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੱਲ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਠੇਕੇਦਾਰ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਟਰੱਸਟੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਛੋਕਰ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ।

ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਐਮ.ਪੀ. ਵਰਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਡਾ. ਦਿਲਗੀਰ ਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕੀਤੀ। ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਕੌਂਸਲਰ ਨੇ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸੁੱਚਜੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਾਲੈਂਡ ਨੇ ਸਭ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦਾ ਵੀ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਣ ਵਾਸਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਈ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ।

REAL ESTATE & LOANS-HOME/BUSINESS

We Specialize in Bay Area, Sacramento and Central Valley

PARMINDER DEOL Call:925-980-1279, 408-598-9605

JAG BHANGU Call: 916-759-1923,408-598-9605

RESIDENTCIAL, BUSINESS AND COMMERCIAL PROPERTIES AND LOANS

ਇਨਵੈਸਮੈਂਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ

BEST TIME TO BUY BANKOWNED, FORECLOSURE AND SHORT SALE PROPERTIES

ਪਰਮਿੰਦਰ ਦਿਓਲ 925-980-1279

408-598-9605

forhomes@yahoo.com

PURCHASE PROPERTIES WITH ONLY 3% DOWN

WE SPECIALIZE IN SBA & FHA FROM DIRECT LENDERS AND MAJOR BANKS

UNITED MORTGAGE & REALTY

Refinance into lower payments.Get fixed rates now while they are low.

ਘਰ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਰੀ-ਫਿਨਾਂਸ ਕਰਾਓ

ਆਪਣੀ ਮਾਰਟਗੇਜ,ਇਸ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਰੇਟ ਘੱਟ ਹਨ, ਫਿਕਸ ਰੇਟ 'ਤੇ ਕਰਾਓ

4 ਬੈਡਰੂਮ, 2.5 ਬਾਥ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਸਿਰਫ 1.55 ਲੱਖ ਡਾਲਰ

Purchase home with 3.5% Down FHA

3 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੇ ਘਰ ਉਤੇ ਪੇਮੈਂਟ ਸਿਰਫ 1307 ਡਾਲਰ

20% ਡਾਊਨ, 5.125% ਵਿਆਜ*

ਲੋਅ ਡਾਊਨ ਪੇਮੈਂਟ

ਜਗ ਭੰਗੂ 916-759-1923

408-598-9605

Direct Lender . LOW RATES

BEST RATES/QUALITY SERVICE

VITEK MORTGAGE GROUP REVERSE FORWARD

DRE Lic No. 01182013

ਘਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਬੇ-ਏਰੀਆ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ ਲਈ ਲੋਨ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

*5.40 ਏ.ਪੀ.ਆਰ.

ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਕੈਸ਼ ਆਊਟ ਕਰੋ।

Self Employed OK First Time Home Buyers OK

Bank Owned Properties

ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡਾ. ਹਾਮਿਦ ਅਨਸਾਰੀ ਨੇ ਵੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਹਾਮਿਦ ਅੰਸਾਰੀ ਨੇ ਲੰਘੀ 12 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਪਤਨੀ ਸਲਮਾ ਅੰਸਾਰੀ ਸਣੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਗਭਗ 10 ਮਿੰਟ ਤਕ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਬੈਠ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਮਨੋਹਰ ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਣ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਡਾ. ਅੰਸਾਰੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਨੇ ਸਿਰੋਪਾਉ ਭੇਟ ਕੀਤੇ। ਦਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਜ ਤਕ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਆਈਆਂ ਅਹਿਮ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਅਰਦਾਸੀਏ ਹੀ ਸਿਰੋਪਾਉ ਭੇਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅੱਜ ਡਾ. ਅੰਸਾਰੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਆਪ ਸਿਰੋਪਾਉ ਭੇਟ ਕਰ ਕੇ ਸ. ਮੱਕੜ ਨੇ ਨਵੀਂ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ. ਅੰਸਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਮੈਂ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਾਂ ਅਤੇ ਅੱਜ ਇਸ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰੇ ਕਰ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਰਵਣ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਕੂਨ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਅੰਸਾਰੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵੀ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਾ. ਅੰਸਾਰੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਬੀਜੇਪੀ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਵੀ ਗਏ, ਜਿਥੇ ਸ. ਮੱਕੜ ਨੇ ਡਾ. ਅੰਸਾਰੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਾਡਲ ਅਤੇ ਸਿਰੋਪਾਉ ਭੇਟ ਕਰ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਡਾ. ਅੰਸਾਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਵੀ ਦਿਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਜੂਨ 1984 ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹੋਏ ਫ਼ੌਜੀ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਰੈਫ਼ਰੈਂਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ 'ਚੋਂ ਚੁਕੇ ਗਏ ਖਰੜੇ ਅਤੇ ਦੁਰਲਭ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ, ਫ਼ਰਾਂਸ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਣ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹਟਵਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਢਾਈ ਸਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ 10 ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਵਿਜ਼ਟਰ ਬੁੱਕ ਵਿਚ ਦਰਜ ਅਪਣੀ ਟਿਪਣੀ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅੰਸਾਰੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ''ਇਹ ਮੇਰੀ ਖ਼ੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਕ ਮਹਾਨ ਕੌਮ ਦੇ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ।'' ਡਾ. ਅੰਸਾਰੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਲਮਾ ਅੰਸਾਰੀ ਜਲਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ਼ ਵੀ ਗਏ, ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1919 ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਦੁਰਗਿਆਣਾ ਮੰਦਰ ਵੀ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਗਏ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਉਹ ਸਿੱਧਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚਲੇ ਗਏ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅੰਸਾਰੀ ਇਥੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ ਯੂਥ ਫੈਸਟੀਵਲ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਨ ਆਏ ਸਨ।

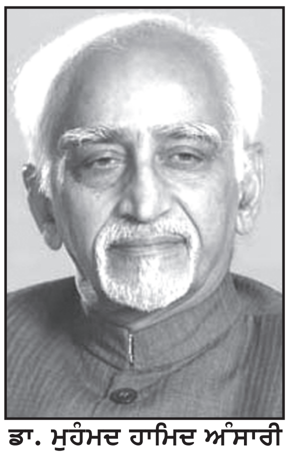
ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਹਾਮਿਦ ਅੰਸਾਰੀ

ਸਤਿਅਮ ਦਾ ਪ੍ਰਛਾਵਾਂ ਮੁਹਾਲੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਉੱਤੇ ਵੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਕੰਪਨੀ ਸਤਿਅਮ ਵਲੋਂ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਰਾਹੀਂ ਲੱਖਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਕਥਿਤ ਫਰਾਡ ਕਾਰਨ ਹੀ ਚਰਚਾ 'ਚ ਆਈ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਡਿਟ ਕੰਪਨੀ ਮੈਸਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਸ ਵਾਟਰਹਾਊਸ ਕੂਪਰਜ਼ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ 'ਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਏਅਰਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਏ.ਏ.ਆਈ.) ਵਲੋਂ ਮੁਹਾਲੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਈਸ ਵਾਟਰ ਹਾਊਸ ਕੂਪਰਜ਼ ਨੂੰ ਬਤੌਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਹੀ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਕ ਦਾਗੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ 'ਚ ਨਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਲਮਕਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਧੱਕੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ।

ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ 17 ਨਵੰਬਰ 2008 ਨੂੰ ਮੁਹਾਲੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਏ.ਏ.ਆਈ. ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਏ.ਏ.ਆਈ. ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਾਈਸ ਵਾਟਰਹਾਊਸ ਕੂਪਰਜ਼ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕੰਪਨੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਏ.ਏ.ਆਈ. ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰੈਜ਼ੈਂਟੇਸ਼ਨ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ।

ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਹੋਈਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏ.ਏ.ਆਈ. ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਹੁਣ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੈਸਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਸ ਵਾਟਰਹਾਊਸ ਕੂਪਰਜ਼ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਵੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਏਅਰਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਬਤੌਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਰਮੇਸ਼ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਸ ਵਾਟਰਹਾਊਸ ਕੂਪਰਜ਼ ਦੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰੱਦ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੀ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਲਟਕ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਭਿਆਚਾਰ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਮਿਸਟਰ ਜੇਸਨ ਕੈਨੀ ਲੰਘੀ 11 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਫਦ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ ਦੌਰਾਨ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਅਤੇ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਸਬੰਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦੇ ਮਹਾਨ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਤੀ ਅਥਾਹ ਸ਼ਰਧਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਦਲੀਵਾਲ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਕੇਨੀ ਨੂੰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਾਡਲ, ਸਿਰੋਪਾ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਕੇਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਮਿਲੇ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਐਡਮਿਨਟਨ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਟਿਮ ਉਪਲ ਅਤੇ ਐਬਟਸ ਫੋਰਡ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮਿਸਟਰ ਐਡ ਫਾਸਟ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਥਿਤ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਉਂਸਲੇਟ ਜਨਰਲ ਲੇਡੀ ਹੈਲਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

Matrimonials

Jatt Sikh parents seek suitable match for their 5'7", fair, slim, beautiful 32 year old Medical Doctor daughter currently practicing medicine in Illinois. She is good natured, family oriented, and is well versed in both cultures. Seeking successful, US based Jatt Sikh professional (Doctor. Dentist, Lawyer, MBA) from respectable family. Please send biodata with recent pictures to naves@hotmail.com. Serious inquiries only!

Reliable and Experienced Real Estate Professional

ਘਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ

ਗੁਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਫੋਨ: 209-815-1869

*Bay Area*Tracy *Manteca * Lathrop * Weston Ranch*Stockton *Lodi *Elk Grove *Sacramento *Modesto *Turlock *Brentwood *Antioch * Oakley *Discovery Bay

We Specialize in Bankowned, Foreclosure and Short Sale Homes

ਘਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੋਨ ਲੈਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

We Also Sell Business And Commercial Properties

Rent 'ਤੇ ਘਰ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ
Rent 'ਤੇ ਘਰ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇ

Right Time To Buy For Investers And First Time Home Buyers

REALTY WORLD
Millennium

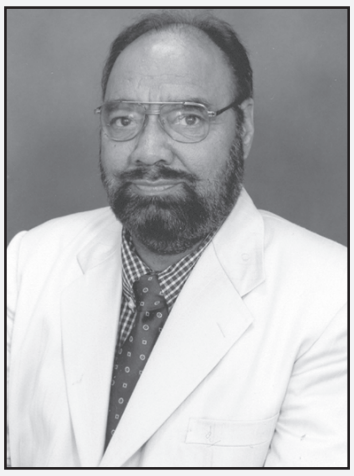
Gurbans Singh Gill
Realtor/Notary Public
11 Years Experiance in Real Estate
e-mail: gurbans@gotracy.com
Fax: 209-836-0706
www.gotracy.com

Gurbans Gill 209-815-1869

US- Mortgage Relief LLC
4625 First St. #260, Pleasanton, CA 94566
Ph. 925-484-4410 Fax: 925-566-5750

ਘਰ ਖੁਸ ਜਾਣ ਜਾਂ ਕਰੈਡਿਟ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨੇ ਸਤਾਇਆ ਹੈ?

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:

*ਘਰ ਦੇ ਲੋਨ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਲੈਂਡਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਘੱਟ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ
*ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਅਨੁਭਵੀ ਬੈਂਕਰਾਂ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਲੈਂਡਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਵਿਆਜ ਦਰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੌਦੇਬਾਜੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕਿਸ਼ਤ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਲੋਨ ਦੀ ਰਕਮ ਘੱਟ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਘਟਾ ਕੇ ਪੇਅਮੈਂਟ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ੌਰਟ ਸੇਲ ਜਾਂ ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਜੱਜਮੈਂਟ ਅਤੇ 1099 ਇਸ਼ੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦਾ ਲੋਨ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਅਡਜਸਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?

Principal Reduction
Intrest Reduction
Loan Restructure
Re-instatement
Repayment Plan
Deed in Lieu of Foreclosure

ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰ ਤੋਂ ਘਰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਰਸਤਾ

Contact: Gurbinder Singh 408-930-9448, Abby Kang 925-963-6075, Alex Watson 925-437-4204

ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ 6 ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨੇ, ਕਾਂਗਰਸ ਤਿਆਰੀਆਂ ਵਿਚ

***ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੇ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨੇ *ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਸੀਟ ਮੰਗ ਰਹੇ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਵਾਲੇ,ਅਕਾਲੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਰਹੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ *ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਬਠਿੰਡਾ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਬਾਕੀ**

ਮਲੋਟ : ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਣਾ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਪਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਹਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ-ਆਪਣੀਆਂ ਗੋਟੀਆਂ ਫਿੱਟ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਸਮੇਤ 6 ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ 6 ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਲਈ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਸੂਰ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਟਿਕਟ ਲੈਣ ਲਈ ਹਰ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਠਿੱਬੀ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕੁੱਲ ਦਸ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜੇ ਕਰਨੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ, ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਡਾ. ਰਤਨ ਅਜਨਾਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ, ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਤੋਂ ਬੀਬੀ ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਲ ਇਸ ਕਰਕੇ ਲੇਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਹੜੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਦੀ ਹੈ।

ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ

ਯਾਦ ਰਹੇ ਹਲਕਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਟਿਕਟ ਲੈਣ ਲਈ ਕਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਇਸ ਸੀਟ ਤੋਂ ਜਾਖੜ ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਆਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਉਤਾਵਲਾ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਵਾਜ਼ੇ ਪੰਜਾਬ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਤੇ ਰਾਣਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਨੇ ਵੀ ਪੂਰੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦ 'ਤੇ ਹਰ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਹੋਰਡਿੰਗ ਲਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਆਉਣਗੇ।

ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਇਸ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੀਟ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਖੜ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਨਾ ਮਿਲੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਜਾਖੜ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਇਹ ਸੀਟ 100 ਫੀਸਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਪਵੇਗੀ। ਜਾਖੜ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਅਕਸ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸਾਫ ਸੁਥਰਾ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਜਾਖੜ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਟਿਕਟ ਜਾਖੜ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਦਾ ਅਕਸ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਵਿਵਾਦ-ਪੂਰਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਜਿੱਤਿਆ ਹੋਏ ਚਾਹੇ ਹਾਰਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੀ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ 36 ਦਾ ਆਂਕੜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਵਰਗੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਸਿਮ੍ਹਾ ਰਾਓ, ਸਵਰਗੀ ਸ੍ਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ, ਚਾਹੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਹੋਣ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਰਾੜ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਸਿੰਗ ਫਸਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਜ਼ੀਰਾ ਤੇ ਧਰਮਕੋਟ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਮੁਕਤਸਰ ਤੇ ਮਲੋਟ ਹਲਕੇ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹਲਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਫਰੀਦਕੋਟ ਨਾਲ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਜਗਮੀਤ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਘੱਟ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਐਮ.ਪੀ. ਬਣੇ ਸਨ, ਉਦੋਂ ਇਸ ਹਲਕੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਲੋਟ ਤੇ ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਗਮੀਤ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ

ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਗਮੀਤ ਬਰਾੜ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਹੀ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਤੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਲਾਉਣਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਫਰੀਦਕੋਟ ਹਲਕੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜਾ ਵੜਿਆ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਤੱਗੜੀ ਹਾਰ ਦਿੱਤੀ।

ਉਧਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੀ ਟਿਕਟ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਮੁੜ ਤੋਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਉਪਰ ਅਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਜਤਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਇਥੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੀਟ ਉਤੇ ਅਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਲੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਉਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 13 ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 10 ਹਲਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੋਲ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹਲਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ 13 ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਸੀਟਾਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਅਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਲਾਨ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਕ ਹਲਕਾ ਹੋਰ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦਾ ਹਲਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਇਕ ਰਾਖਵੇਂ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਵੀ ਚੋਣ ਲੜਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਹਲਕਾ ਰਾਖਵਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਰੱਦੋ-ਬਦਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਢੇ 4 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਹੁਣ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਹਲਕੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਰਾਏ ਖੰਨਾ ਨੇ ਅਪਣੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁਣ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ 'ਚ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਰਾਏ ਖੰਨਾ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਾਅਵਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਖੰਨਾ ਨੇ ਮੰਨਿਆ, "ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਥੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਵੀ ਹਾਂ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦਾ ਹਲਕਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ। ਬਦਲੇ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਜਪਾ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਵੇਗੀ।" ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੋਲ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਦਕਿ ਭਾਜਪਾ ਕੋਲ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਰਾਏ ਖੰਨਾ ਜਿਹਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹੈ।

ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਨੇ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜ ਹਲਕਿਆਂ,ਬਠਿੰਡਾ, ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ,ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਅਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਬਾਕੀਆਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਉਹ ਕਰ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਐਮ.ਪੀ. ਜ਼ੋਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਟਿਕਟ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਜਾ ਰਹੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਥੋਂ ਵੀ ਦਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲੱਭਣ 'ਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੇਸ਼ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਮੁੜ-ਘਿੜ ਕੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਘੁਬਾਇਆ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਥੋਂ ਤਕ ਲੁਧਿਆਣਾ ਹਲਕੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕਾਬਜ਼ ਧੜੇ ਵਲੋਂ ਇਹ ਹਲਕਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਇਹ ਹਲਕਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੋਲ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਲਈ ਵੀ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ। ਅਕਾਲੀ ਹਲਕਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਦਲ ਇਸ ਵਾਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਵੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੱਛਮੀ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧਾਇਕ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਰੀਸ਼ ਰਾਏ ਢਾਂਡਾ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹਨ।

ਪਾਰਟੀ ਹੁਣ ਤੱਕ 6 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ, ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਪਦਮਸ੍ਰੀ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੀ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਵਲੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਬੰਧੀ ਪੁੱਛੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਕਦੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਹੀ ਚੋਣ ਲੜਾਂਗਾ-ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਗੁੰਮਟਾਲਾ ਰੋਡ ਸਥਿਤ ਸੈਂਟਰਲ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਜਪਾ ਦਿਹਾਤੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਗੁੰਮਟਾਲਾ ਵਲੋਂ ਇਕ ਹੱਲਾ ਬੋਲ ਰੈਲੀ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਭਾਜਪਾ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਪੁੱਜੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੇਅਰ ਸ਼ਵੇਤ ਮਲਿਕ, ਵਿਧਾਇਕ ਅਨਿਲ ਜੋਸ਼ੀ, ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਸਕੱਤਰ ਰਾਜਿੰਦਰ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਛੀਨਾ, ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਨਲ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੁਵਾ ਮੋਰਚਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਨਵ ਤਨੇਜਾ, ਬਖਸ਼ੀ ਰਾਮ ਅਰੋੜਾ, ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਬਿੱਲਾ, ਦੋਵੇਂ ਕੌਂਸਲਰ, ਸੋਮਦੇਵ ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਐਸ.ਪੀ. ਕੇਵਲ ਕੁਮਾਰ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗੁੰਮਟਾਲਾ ਵਲੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਸਦਕਾ ਹੀ ਗੁਰੂ ਕੀ ਨਗਰੀ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਝੜੀ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਨਗਰ ਵਿਕਾਸ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰੈਲੀ ਵਿਚ 5000 ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਕਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਜਦ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਮੰਚ ਸੰਭਾਲਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਸੁਣਨ ਦੇ ਲਈ ਵਰਕਰ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਏ।

ਗੁਰੂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ, "ਸ਼ੇਰ ਗੱਜਦੇ ਨੇ ਸ਼ੇਰ ਗੱਜਦੇ ਸਿੱਧੂ ਵਰਗੇ ਘੱਟ ਹੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਭੱਜਦੇ ਨੇ।"

Commercial Real Estate in Michigan

ਅਸੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਭਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਬਿਜਨਸ ਲਈ ਲੋਨ ਦਿਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

Hot Listings

1.Gas Station with Property Gallons 110k, Inside 80k Plus lotto **Asking 6.79k**

2.Gas Station With Property Gallons 65k, Inside 95k Plus Lotto **Asking 8.50k**

3. Liquor Store With Property 85K Plus Lotto Monthly Sale **Asking 5.75k**

4. Liquor Store With Property 70k Plus Lotto Per Month **Asking 5.25k**

5. Gas Station With Property 30k Gallon, 45k Inside Plus Lotto Per Month, **2.59k**

6. Gas Station With Property Gallons 25k, Inside 80k Plus Lotto Per Month **Asking 6.49k**

7. Liquor Store With Property 100k Per Month Plus Lotto Plus Rental Income **Asking 8.59k**

UNITED LENDING

1.Commercial Loans Nationwide, 2.Gas Stations , 3.Liquor Stores, 4.Super Markets, 5.Shopping Malls, 6.Convenience Stores, 7.Churches, 8.Car Washes, 9.Hotel, Motel, 10.Restaurants 11.Fast Food Franchise

Many More Please Call For Details

Sarabjeet Singh
Realtor /Mortgage Broker
Ph.414-803-7420
Fax. 989-790-9405
Email. franciscogroup.singh@gmail.com

The Francisco Group REAL ESTATE PROFESSIONALS FranciscoStores.com

Francisco Group Realty
2770 Silver Lake Rd.
Traverse City,Mi 49684

For Honest and Reliable

Real Estate Services

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਅਤੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਮਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਘਰ ਦਾ ਸੌਦਾ ਜਾਂ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਦਾ ਸੌਦਾ ਮਾਰਨ ਦਾ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਸਹੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ।

Specializing in Bank Repo. And short sales.

Nand S. Brar
Broker Associate
DRE Lic No: 01816328

(916) 501-3974
(916) 344-5453

WestCo Realty A REAL ESTATE & INVESTMENT GROUP

Email : nandsbrar@gmail.com, www.westcorealty.com

ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ ਮੈਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ : ਪ੍ਰਨੀਤ

ਪਟਿਆਲਾ : ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਮਹਾਰਾਣੀ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਲੰਘੀ 7 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪਟਿਆਲਾ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਹਨ।

ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ

ਪਟਿਆਲੇ ਤੋਂ ਭਾਵੇਂ ਸੁਖਬੀਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਚੋਣ ਲੜੇ, ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਹਾਰ ਯਕੀਨੀ ਹੈ। ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹੀ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਬਾਬਾ ਆਲਾ ਸਿੰਘ ਦੇ 318ਵੇਂ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ 96ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਸਬੰਧੀ ਕਰਵਾਏ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਪਿਛੋਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਲਾ ਮੁਬਾਰਕ ਵਿਖੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਬੀਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਮੈਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਮੈਂ ਅਪਣੇ ਦਮ ਉਤੇ ਅਤੇ ਹਰ ਹਾਲਤ 'ਚ ਚੋਣ ਲੜਾਂਗੀ।

ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਮਿਲਣ ਉਤੇ ਮੈਂ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਝੋਲੀ 'ਚ ਜਿੱਤ ਪਾਵਾਂਗੀ ਭਾਵੇਂ ਇਥੋਂ ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਦੀ ਥਾਂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਚੋਣ ਲੜਨ।''

ਇਹ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਉਤੇ ਕਿ ਉਹ ਚੋਣ ਲਈ ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਹਲਕੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣਗੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ, ''ਇਸ ਬਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਨੂੰ ਹੈ।'' ਜੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਥੋਂ ਚੋਣ ਲੜਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪੁੱਜੇਗਾ?

ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਵੀ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਦਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਠਿੰਡਾ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ 'ਚ ਜੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨੀ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੱਤਾ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ ਸੂਬੇ ਦੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿਤੇ ਫ਼ੰਡਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕ ਵਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੇ। ਇਹ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਉਤੇ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਆਗੂ ਇਥੋਂ ਟਿਕਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬੀਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਕਾਂਗਰਸ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀ ਸਾਹਵੇਂ ਅਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਟਿਕਟ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੱਭ ਨੂੰ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਇਕਜੁਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।'' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਇਕਜੁਟ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੀਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਤੋਂ ਆਏ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਤ ਦਰਸ਼ਨਾਂ 'ਚ ਅਜਾਈਂ ਗੁਆਉਣ ਸਣੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦਾ ਪਰਦਾ ਫ਼ਾਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।''

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਡੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਫੇਰ ਬਦਲ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੁਕਮਰਾਨ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਮਲ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਉਂਦੇ ਦੋ ਹਫਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਆਈ.ਏ.ਐਸ., ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ., ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ. ਅਤੇ ਪੀ.ਪੀ.ਐਸ., ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਬਾਦਲੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਐਤਕੀਂ ਫਰਵਰੀ 'ਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ। ਉਂਜ ਵੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਐਲਾਨੇ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਨਪਸੰਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ 'ਢੁਕਵੀਆਂ' ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਦੱਸਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਚਹੇਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਖਾਸ ਕਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਤਾਇਨਾਤੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਂਜ, ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲਿਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ, 'ਭੁਗਤਾਉਣ' ਪੱਖੋਂ ਵਧ ਅਸਰਦਾਰ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ 'ਚ ਤਾਂ ਐਸ.ਪੀ. ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਉਡੀਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਚਾਰ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਤਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਐਸ.ਪੀਜ਼ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੋਏ।

ਪੁਲਿਸ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਈ.ਜੀ., ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵੀ ਤਬਾਦਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵੀ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਖ਼ੁਦ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

To Advertise with us call:
847-359-0746
Fax:847-705-9388

ਹੁਣ ਹਿਮਾਚਲ ਵਾਸਤੇ ਵਖਰੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ

ਸੁਖਸਾਲ : ਹੁਣ ਹਿਮਾਚਲੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ ਵਾਲਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਲੋਂ ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਮੰਗਾਂ ਵਲ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਹਰਿਆਣੇ ਵਰਗੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਯੂਥ ਕਲੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੀਨੇਵਾਲ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਨਾਂ-ਮਾਤਰ ਹਨ ਤੇ ਹਿਮਾਚਲੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਿਮਾਚਲ ਵਿਚ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਮਨੀਕਰਨ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਬਲ ਸਾਹਿਬ, ਨਦੌਣ, ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰੂ ਕਾ ਲਾਹੌਰ, ਭੈਰਾ ਸਲੂਰੀ, ਗੁਰਪਲਾਹ ਸਾਹਿਬ ਆਦਿ ਕਈ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਵੀ ਨਾਂਹ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

ਹਿਮਾਚਲ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਭਗ ਢਾਈ ਲੱਖ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇਕੋ ਹੀ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਾ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਅਪਣੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨਹੀ ਦੱਸ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਏ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਚੰਬਾ, ਲਾਹੌਲ, ਕਿਨੌਰ, ਕੁਲੂ ਮੰਡੀ, ਅਤੇ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਗਏ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਗੁਰਪਲਾਹ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਹੀ ਘੁੰਮਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਯੂਥ ਕਲੱਬ ਮਜਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਛੋਕਰ, ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਲੂਕਪੁਰ, ਰਾਜੇਸ਼ ਕੌਸ਼ਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨੌਲੀ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੀਣੇਵਾਲ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਬੀਣੇਵਾਲ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਵੱਖਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹਰ ਸੱਤਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਗੰਭੀਰ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਰ ਸੱਤਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੇਅਥਾਹ ਵਧਣ ਅਤੇ ਬਦਲ ਰਹੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ 30 ਫੀਸਦੀ ਪੰਜਾਬੀ 40 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆਉਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਦੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸੇ।

ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆਰਾਮਪ੍ਰਸਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਲੈਣ ਕਾਰਨ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਲਾਲਸਾਵਾਂ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਰ ਚੌਥਾ ਵਿਅਕਤੀ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਘੇਰਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਸੱਤਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਸੂਰਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ 20 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵਧ ਮੁੰਡੇ ਅਤੇ ਸੱਤ ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵਧ ਕੁੜੀਆਂ ਸਿਗਰਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦਕਿ 35 ਫੀਸਦੀ ਮੁੰਡੇ ਅਤੇ 9 ਫੀਸਦੀ ਕੁੜੀਆਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਸੁਆਦ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਕਸਰਤ ਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਪਈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਪੀੜ੍ਹੀ ਆਪਣਾ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ, ਟੀ.ਵੀ. ਅਤੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਬੈਠ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਦੀ ਹੈ।

ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਸੂਰਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ 'ਤੇ ਇਕ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ 55 ਫੀਸਦੀ ਯੁਵਕ ਹੀ ਨਾਸ਼ਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 25 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਨਾਸ਼ਤੇ ਵਿਚ ਨੂਡਲ, ਬਰਗਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪੱਛਮੀ ਖਾਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਵੇਂ ਪੱਛਮੀ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ ਪਰ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ ਵਾਂਗ ਸ਼ੁੱਧ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਉਠਾਉਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

www.ncpcollegeofnursing.com
NCP College of Nursing
A Division of Nursing Care Providers, Inc.
Training Nurses for the 21st Century
Celebrating Over 25 years of Excellence in the Health Care Industry
Start A Career in Nursing!
Become an LVN in 12 months Or A CNA in 21 days!
Programs Offered:
(LVN) Vocational Nursing Program
(Full-time Program & Part-time classes)
Pre-Requisite Courses for the LVN Program
Anatomy & Physiology, General Psychology
CNA Nursing Assistant Training
CNA Acute Care Training
IV Therapy and Blood Withdrawal
Certification Course
NCLEX-PN Review Course
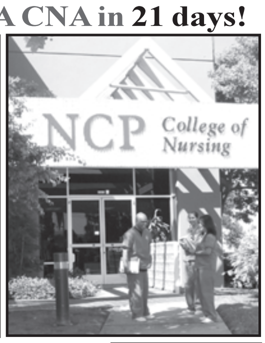

Student Loans & Affordable Payment Plans Available! Enroll Now!!
100% NCLEX-PN Pass Rate! (1st, 2nd & 3rd Quarters 2008-SSF)
South San Francisco Campus:
257 Longford Drive Rm#5,
South San Francisco,
CA 94080
Toll free: 1-800-339-5145
Two Locations to Serve You
Hayward Campus:
21615 Hesperian Blvd. Ste A,
Hayward, CA 94541,
Toll free: 1-800-611-4054

KMAX Travel, Inc.
Professional customer service
Special discounted fares to India, Europe, Middle East, Pakistan, Bangladesh. LOW FARE!!!!!
Special Fares for Bangkok
ਵਾਜਬ ਭਾਅ ਤੇ ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ
ਫਿਕਰ-ਰਹਿਤ ਸਫਰ

CALL TOLL FREE:
(866) 750-5629(KMAX)
or direct line at (847) 982-0178

FARMERS INSURANCE GROUP
Symbol of Superior Service
FARMERS®
ਆਟੋ, ਘਰ, ਬਿਜਨਸ, ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਚੰਗੇ ਭਾਅ ਉਤੇ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ, ਸਹੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕਵਰੇਜ ਲਓ ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿੰਤ ਹੋ ਜਾਓ
***Auto *Home *Life *Umbrella**
***Business Work Comp.**
Duabba Insurance Agency
2450 Peralta Blvd Suite 120, Fremont CA 94536
Phone: 510-797-7989 Fax: 510-794-7398
visit us@ farmers.com

Gurcharan Singh Mann
Insurance Agent
License # 0C 70672
ਪਾਲਿਸੀ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ, ਜੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਦਫਤਰ ਵਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ।

ਆਉਂਦੀ ਚੋਣ ’ਚ ਸਿੱਖ ਅਵਾਮ ਪੰਜਾਬ ਪੱਖੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੇ

–ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਆਪਣੀਆਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹਿਤੈਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਮੰਚ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਲੋੜ ਬਣ ਚੁਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਰਗੀਆਂ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਤਾਕਤਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਪਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਆਪਣਿਆਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰੀਏ।

ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੋਣੀ ਦੋ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਜਿਸ ਦੀ 1947 ਦੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ ਇਹ ਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਰਾਂਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਮੰਚ ਉਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਉਭਰੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਾਈ, ਸਗੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿਤਾ ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਹਿੰਦੂਵਾਦ ਦੇ ਇਕ ਅੰਗ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਤੇ ਮੰਨਵਾਉਣ। ਸ. ਬਾਦਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਉਪਰ ਆਪਣਾ ਗਲਬਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਹੋਂਦ ਲਈ ਦਿਨ–ਰਾਤ ਦਾ ਖਤਰਾ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ (ਤਾਜਾ ਮਿਸਾਲ ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਸਬੰਧੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹਲਫਨਾਮਾ)। ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਹੋਣੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆ ਦੇ ਹੱਥ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆ ਇਸ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਥਾਂ ਇਸ ਨਦੀ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਵਸੋਂ ਭਾਵ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰ ਵੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਲਈ ਖੂਹ ਜਾਂ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਡਿਗਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜੇ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਤੀਜੇ ਫਰੰਟ ਜਾਂ ਪੰਥਕ ਫਰੰਟ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਉਸ ਪਾਸੇ ਵਲੋਂ ਅਜੇ ਕੋਈ ਆਸ ਜਾਂ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ। ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਫਰੰਟ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਕੁਰਬਾਨੀ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਨਾਅਰੇ ਲਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਡੱਡੂਆਂ ਦੀ ਪੰਸੇਰੀ ਫਿਰ ਖਿੰਡ ਪੁੰਡ ਕੇ ਅਗਿਆਤਵਸ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਫਰੰਟ ਕੋਲ ਅਜੇ ਤਕ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਸਰਬ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨੇਤਾ ਨਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਨਿਰੰਤਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਥੀ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਕ ਧੜੱਲੇਦਾਰ ਸਿਆਸੀ ਬਦਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰ ਦਾ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਦੁਖਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਿਆਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਹਮਦਰਦੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀਆਂ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਵੱਡੀ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿਚ ਹਨ। ਆਖਰ ਉਹ ਕਰਨ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਨ? ਕੀ ਹੱਥ ਉਪਰ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਬੇਬਸੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਤਾਕਤਾਂ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਰਹਿਣ? ਬੇਈਮਾਨ ਸਿਆਸੀ ਸੋਚ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੇਂਡੂ ਅਬਾਦੀ ਨੂੰ ਅਨਪੜ੍ਹ ਰੱਖ ਕੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਹਿਣ ਵਿਚ ਵਹਾਏ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਚਾਲਾਂ ਨੂੰ ਚੁਪ ਚਾਪ ਦੇਖਦੇ ਰਹਿਣ? ਡੇਰਾਵਾਦ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਕੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਸਹਿਣ ਕਰੀ ਜਾਣਾ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ ਉਪਰ ਕਾਬਜ਼ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਅਤੇ ਅਫਸਰ ਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਐਸ਼ਪ੍ਰਸਤ ਤੇ ਨਿੱਜ ਲਾਭ ਦੀ ਲੁੱਟ ਖਸੁੱਟ ਦੀ ਨੀਤੀ ਕਾਰਣ ਸੂਬੇ ਸਿਰ ਚੜੇ 70,000 ਕਰੋੜ ਦਾ ਕਰਜਾ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿਚ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਇਕ ਖੁਸਹਾਲ ਸੂਬਾ ਹੈ?

ਇਹ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਅਨੇਕ ਸਵਾਲ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਡਰਾਉਣਾ ਰੂਪ ਧਾਰਣ ਕਰੀ ਖੜੇ ਹਨ। ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਾਸਾ ਵੱਟਣਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਦੇ ਤੁਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵੇਲੇ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸੂਝਵਾਨ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਸੱਤਾ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਮੰਚ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਯਤਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਤੀਜਾ ਬਦਲ ਜਾਂ ‘ਪੰਥਕ ਫਰੰਟ’ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇ ਜਿਸ ਦੀ ਉਮੀਦ ਅਜੇ ਕੋਈ ਦਿਸਦੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਯਤਨ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵੇਲੇ ਫੌਰੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਹ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਹੜੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਖੜੇ ਰਹੇ ਸਨ।

ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦਾ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗਣਾ ਪਿਆ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਬਾਦਲ ਦੇ ਵੇਹੜੇ ਤਕ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਦੀਆ ਕੱਠਪੁਤਲੀਆ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਕ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਖਤਮ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਦੁਰ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਜੋ ਸਿਆਸੀ ਦੁਕਾਨਦਾਰੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਤੋਲ ਅਤੇ ਬੋਲ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਹੀ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਪਿਉਂ–ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਜੋੜੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਦੀ ਸਰਪੱਟ ਦੌੜ ਵਿਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਗੇ ਹੈ। ਡੇਰਾਵਾਦ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ, ਸਿਆਸੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰਾਂਹੀ ਦੌਲਤ ਦੇ ਅੰਬਾਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨੇ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਗੋਲਕ ਦੀ ਲੁੱਟ–ਖਸੁੱਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਸਿਆਸੀ ਰੋਟੀਆਂ ਸੇਕਣ ਲਈ ਕਰਨਾ ਹੀ ਇਸਦਾ ਮੁਖ ਏਜੰਡਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ‘ਪਤਨੀ’ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਦਮ ਤਕ ਇਸ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਵੇਗਾ। ਪੰਥ ਦੋਖੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਚ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਪੰਥ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਇਸ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਤੇ ਸੰਜੀਦਾ ਯਤਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਅਜੇ ਵੀ ਅਨੇਕ ਅਜਿਹੇ ਲੀਡਰ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਪੰਥ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਾਦਲਕਿਆ ਵਲੋਂ ਮਚਾਈ ਹਨੇਰਗਰਦੀ ਵਿਚ ਮਸੋਸੇ ਜਿਹੇ ਚੁਪ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਿਬੜਾ ਵਰਗੇ ਕੁਝ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਜਬੂਤੀ ਦੇਣੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਹੈ। ‘ਬਾਦਲ ਹਟਾਉ ਪੰਥ ਬਚਾਉ’ ਜਾਂ ‘ਬਾਦਲ ਕਾਰਣ ਪੰਥ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਹੈ’ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਹਰ ਸਿੱਖ ਦੀ ਅਵਾਜ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਵਰਗ ਦਾ ਇਕ ਤਕੜਾ ਹਿਸਾ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਸਿੱਖ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਧੜੱਲੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕੋਈ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਜਾਂ ਰੋਹ ਲਹਿਰ ਚਲੀ ਤਾਂ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਲਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਠ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ, ਸਗੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਠੋਸ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਨੇਤਾ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੀ ਵਰਤਦੇ ਰਹੇ। ਅੱਜ ਵੀ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ‘ਆਂਡੇ ਕਿਤੇ ਤੇ ਕੁੜ ਕੁੜ ਕਿਤੇ’ ਵਰਗੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਥਾਪੜਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜੋ ਅੱਜ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਹਾਲਤ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਉਹ ਧੜਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਅੱਜ ਤਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਖੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਵਕਾਲਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਉਸ ਸਰਕਾਰੀ ਲੁੱਟ ਖਸੁੱਟ ਦੇ ਦੌਰ ਦੌਰਾਨ ਕਰੋੜਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੀ ਬਣਾਈ। ਇਸ ਧੜੇ ਦੀ ਮੁਖੀਆ ਬੀਬੀ ਭੱਠਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਦੂਲੋਂ ਵਰਗੇ ਨੇਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ‘ਖਾਸੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ’ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਧੜਾ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਰਾਂਹੀ ਪੰਜਾਬ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦਾ ਇਕ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੰਨਾਂ ਉਪਰ ਛੱਡਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਬੀਬੀ ਭੱਠਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੁੰਡਲੀ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਵਿਰੁਧ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਸਥਾਈ ਚੁਗਲੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਗਰਮ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਰਾਂਹੀ ਉਹ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤਕ ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਲਾਹੁਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਚਲਦੇ ਰਹੇ।

ਬੀਬੀ ਭੱਠਲ ਅਤੇ ਦੂਲੋ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਸਾਥੀ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਪੰਜਾਬ ਪੱਖੀ ਸੋਚ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਘੋਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਆਸੀ ਮੰਦਹਾਲੀ ਵਿਚੋਂ ਉਭਾਰਨ ਲਈ ਚਿੰਤਤ ਹਨ। ਭਾਂਵੇ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਜਾਂ ਕੌਮ ਲਈ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਵਿਸ਼ੇਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਰਨਣਯੋਗ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਇੱਛਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਜਾਂ ਕੌਮ ਦੀ, ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ, ਕੁਝ ਸੇਵਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨ। ਇਥੇ ਇਹ ਲਿੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ‘ਅਨੰਦ ਮੈਰਿਜ’ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਪਿੱਛੇ ਕੈਪਟਨ ਦੀ ਪਰਦੇ ਪਿਛੇ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਮਸੌਦਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋ ਪਟਿਆਲੇ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਲਿਖਣ ਦਾ ਇਹ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਆਪਣੀਆਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹਿਤੈਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਮੰਚ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਲੋੜ ਬਣ ਚੁਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਰਗੀਆਂ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਤਾਕਤਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਪਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਆਪਣਿਆਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰੀਏ।

ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਲੱਖਣ ਗੁਣ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੌਮ ਤੇ ਪਈ ਭੀੜ ਸਮੇਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਾਅ ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਨੂੰ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਮਾਣ ਤਾਣ ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਸਮੋਈ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਦੇ ਨਵਾਬ ਵਲੋਂ ਸੂਬਾ ਸਰਹੰਦ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਸਾਹਿਜਾਦਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਉਠਾਈ ਅਵਾਜ਼ ਕਾਰਨ ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕੱਟੜ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੀ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ‘ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ’ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਮੁਤਾਬਕ ਇਕ ਦਲੇਰਾਨਾ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਇਕ ਪੰਨਾ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬੀਤੇ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉਪਰ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਦੋਸਤ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋ ਹੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਦਾਅ ਉਪਰ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਫੋਕੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਨਾਅਰਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਮਲੀ ਸਿਆਸੀ ਕਦਮ ਚੁਕੀਏ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਯੋਗ ਸਥਾਨ ਬਣਿਆ ਰਹੇ।

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਈਆ ਚੋਣਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੇਂ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਝਲਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੀ ਫਤਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਚਾਪਲੂਸਾਂ ਜਾਂ ਫੋਕੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾਣੀ ਪਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਗਲੇ ਲਾਉਣਗੇ।

ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਸੰਵਾਰ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕੇ ਭੇਜੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਘੱਟ ਹੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਤਬਾਹੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੱਕਾਂ ਤੇ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਿਧੜਕ, ਪੜ੍ਹੇ–ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਹੌਸਲੇ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੀਡਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਸਜ਼ਾ ਤਾਂ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਦੇ ਹੀ ਦੇਣੀ ਹੈ ਪਰ ਖਿਆਲ ਇਹ ਵੀ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣਾ ਫਤਵਾ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਥ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਦੇਈਏ।

ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਤੇ ਓਨਰ ਅਪਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਡਬਲ ਟਰੇਲਰ ਇੰਡੋਰਸਮੈਂਟ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਟੀਮ ਡਰਾਇਵਰ–ਕੈਲਗਰੀ ਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਲਈ

ਸਾਰੀਆਂ 48 ਸਟੇਟਾਂ

ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਚੰਗੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ ਤੇ ਕਵਿਕ ਪੇਅ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

ਡੀਜ਼ਲ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

(510) 881–8008

C and C Trans Inc.

Email: cctransinc@gmail.com

ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ

Toll Free No. (866) 933-3038

*ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਸਸਤੀਆਂ ਤੇ ਬੇਜੋੜ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। *ਵਾਜਬ ਰੇਟਾਂ ‘ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ। *ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਪੰਜਾਬੀ/ਇੰਗਲਿਸ਼ ਟਰੇਨਰ। *ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਮ ਲੱਭਣ ‘ਚ ਮਦਦ। *ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਟਰੇਨਿੰਗ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ‘ਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ। *ਰਿਹਾਇਸ਼ ਫਰੀ। *ਦਸ ਸਪੀਡ ਅਤੇ ਤੇਰਾਂ ਸਪੀਡ ਨਿਊ ਮਾਡਲ ਟਰੱਕਾਂ ਨਾਲ ਟਰੇਨਿੰਗ। *ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।

ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

Call: Kashmir Singh

916–564–3455

4585 Pell Dr. Secramento CA, 95838

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਦੇਗ ਤੇਗ ਫਤਹਿ

ਸੰਗਤੇਂ ਆਬਾਦ ਰਹੈਂ, ਆਵਤੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਰਹੈਂ, ਬੁੰਗੇ ਝਲਾ ਝਲ ਰਹੈਂ ਪੂਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਕੇ !
ਲਾਗਤੇ ਦੀਵਾਨ ਰਹੈਂ, ਗਾਵਤੇ ਸੁਜਾਨ ਰਹੈਂ, ਝੂਲਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਰਹੈਂ ਸਾਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਕੇ !

ਪੰਥ ਕੀ ਜੀਤ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)

3636 Murillo Ave. San Jose 95148

ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ

ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੜਾਅ

ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ,

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹੋ, ਇਸ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਆਪ ਸਰਬੱਤ ਮਾਈ-ਭਾਈ ਦੇ ਬਹੁਮੁੱਲੇ ਸਹਿਯੋਗ ਸਦਕਾ, ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ, ਲੰਗਰ ਹਾਲ, ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਸੋਈ, ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਥੋਂ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਚਲ ਰਹੇ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਗਿਆਰਾਂ ਕਮਰੇ, ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਅਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਮਰੇ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦਾਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤਿਅੰਤ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਅਪਾਰ ਕਿਰਪਾ ਸਦਕਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ, ਮਿੱਥੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਅਕਤੂਬਰ 2009 ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਮੌਕੇ ਜੁੜੇ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੁਝ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ 4 ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਕਮਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਪਾਂਸਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈ ਲਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਾਈ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਤੇ ਸਮੂਹ ਪਰਿਵਾਰ, ਭਾਈ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੱਖਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ, ਭਾਈ ਮਹਿੰਗਾ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾਸਾਂਸੀ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਗੁਪਤ ਦਾਨ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਪਾਂਸਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ 51 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ 7 ਕਮਰਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲੈ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ। ਸਪਾਂਸਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਪਲੇਕ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੇ ਕਮਰੇ ਉਪਰ ਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਇੱਕ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 18 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਇੱਕ ਘਰ ਸਮੇਤ ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਹੈ। 10 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਢਾਈ ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਹੋਰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਸੰਗਤ ਕੋਲੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦਾਸਾਂ ਵਲੋਂ ਸਮੂਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਹਿੰਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਵਾਸਤੇ ਆਪ ਜੀ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉ ਜੀ!

ਨੋਟ:- ਕੈਸ਼ ਡੋਨੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪ ਜੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰੀ ਡੋਨੇਸ਼ਨ, ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਜਾਂ ਫਿਰ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਡੀਟੱਕਸ਼ਨ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਸਾਈਨ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਕੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੇ ਦਾਸ

ਸਮੂਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ

ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ (408-568-0034)
ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ (408-406-0703) ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵੈਬ-ਸਾਈਟ: www.sikhgurudwarasj.org ਈ-ਮੇਲ: sjgurudwara@sbcglobal.net

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਸਨਿਚਰਵਾਰ, 17 ਜਨਵਰੀ, 2009

ਤਕੜੇ ਦਾ ਸੱਤੀਂ ਵੀਹੀਂ ਸੌ-ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਵਤ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਫਲਿਸਤੀਨੀ-ਯਹੂਦੀ ਸੰਘਰਸ਼

ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਫਲਿਸਤੀਨ ਦੀ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਵਿਖੇ ਵਸਦੇ 15 ਲੱਖ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅੱਜ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਸ ਫਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸਮੇਂ ਮੁਹੰਮਦ ਅੱਬਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਵਸੋਂ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਹੈ, ਇਕ ਗਾਜ਼ਾ ਤੇ ਦੂਜਾ ਪੱਛਮੀ ਕਿਨਾਰਾ। ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਵਿਚ ਹਮਾਸ ਚੋਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁਮਤ ਲੈ ਕੇ ਹਕੂਮਤ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਪਣੀ ਗਰਮ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਇਕੋ ਗੱਲ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਫਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦੇਣ। ਧਾਰਮਿਕ ਪੱਖੋਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਗੁਰੂ ਵੀ ਇਸੇ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਨਮੋਦਾਰ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਥੇ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਹਨ। ਪੁਰਾਤਨ ਲੜਾਈਆਂ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਇਹ ਹਿਟਲਰ ਦੀ ਮਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਦ ਇਤਿਹਾਦੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਹਿਟਲਰ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਫਲਿਸਤੀਨ ਵਿਚ ਵਸਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਖਿੰਡੇ-ਪੁੰਡੇ ਯਹੂਦੀ ਜਦ ਫਲਿਸਤੀਨ ਦੇ ਇਸ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਵਸਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਯਹੂਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਉਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਫੌਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤਾਈਂ ਬਹੁਤ ਤਗੜਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਲਗਭਗ ਦੋ ਢਾਈ ਹਜ਼ਾਰ ਐਟਮ ਬੰਬਾਂ ਦੇ ਵੀ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼, ਟੈਂਕ, ਤੋਪਾਂ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਅਤੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਆਦਿ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨੇ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਫਲਿਸਤੀਨ ਅੰਦਰ ਤਿੱਖੀ ਟੱਕਰ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਦੇ ਇਸਲਾਮੀ ਮੁਲਕਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਬੰਬਾਰੀ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਕੜੀ ਕਰਾਰੀ ਹਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਹੁਣ ਵਾਲੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਇਹੋ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਕੌਮੀ ਝਗੜਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਤਾਂ ਪੱਛਮੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨਾਲ ਇਹ ਮੰਨੀ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੁਲਕ ਵਸਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਉਜਾੜੇ। ਪਰ ਫਲਿਸਤੀਨੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਕ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਵਸੇਬੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਪਰ ਹਮਾਸ ਵਾਲਾ ਇਕ ਧੜਾ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਖਾਲੀ ਕਰਨ। ਪ੍ਰੋਟੈਸਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹਿੰਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਤੇ ਰਾਕਟ ਦਾਗਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜੁਆਬ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਐਫ-16 ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਟੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਤੋਪਾਂ ਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਫਲਿਸਤੀਨੀ ਰਾਕਟਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੁੱਕਤ ਨਹੀਂ। ਨਾ ਹੀ ਮਿਸਰ, ਜਾਰਡਨ, ਸੀਰੀਆ, ਇਰਾਨ, ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਆਦਿ ਮੁਸਲਮ ਦੇਸ਼ ਇੰਨੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਸਕਣ। ਹੁਣ ਤਾਈਂ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਹਫਤਿਆਂ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 900 ਦੇ ਕਰੀਬ ਫਲਿਸਤੀਨੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੈਂਤੀ ਸੌ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖ਼ਮੀਆਂ ਅਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਚਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਹਮਾਸ ਦੇ ਗੁਰੀਲਿਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਦੀ ਇਤਿਹਾਦੀ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਜੰਗ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਵਿਚ ਸਿਵਲ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਤਬਾਹੀ, ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਥੇ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਰਾਸ਼ਨ, ਦਵਾਈਆਂ ਆਦਿ ਦਾ ਤਕੜਾ ਸੰਕਟ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੇ ਫੌਜੀ ਇਕੋ ਗੱਲ ਰਟੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਹਮਾਸ ਵਾਲੇ ਜਦ ਤਾਈਂ ਰਾਕਟ ਚਲਾਉਣੇ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਅਸੀਂ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਰੋਕਾਂਗੇ। ਹਮਾਸ ਦੇ ਰਾਕਟਾਂ ਨਾਲ ਹੁਣ ਤਾਈਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਪੰਜ-ਛੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਵਧ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜਿਹੜੇ ਟੈਂਕ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਵਿਚ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਛੇ-ਸੱਤ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੀ ਹੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਆਈ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਜੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਕ ਬੰਨੇ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਨੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਬੰਨੇ ਆਧੁਨਿਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਫੌਜੀ ਹਥਿਆਰ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀਆਂ ਨੇ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਥੱਲੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਇਕ ਸਕੂਲ 'ਤੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੰਬ ਸੁੱਟੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ 40 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਥੱਲੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਉਥੋਂ ਕੱਢ ਲਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਾਰੇ ਰਾਮ ਰੌਲੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਕ ਕਾਰਕੁੰਨ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਹਮਾਸ ਦੇ ਰਸਦ, ਪਾਣੀ 'ਤੇ ਵੀ ਰੋਕ ਲਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ, ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਆਦਿ ਵੀ ਉਸ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਜਾਣ 'ਤੇ ਰੋਕਾਂ ਸਨ। ਇਹ ਰੋਕਾਂ ਹਟਾ ਕੇ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਥੱਲੇ ਉਥੇ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਹਮਾਸ ਦੀ 15 ਲੱਖ ਵਸੋਂ ਕੀ ਕਰੇਗੀ, ਇਹ ਇਕ ਬਹੁਤ ਸੰਕਟਮਈ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁਲਨਾਸ ਦਾ ਨਾਂ ਆਮ ਮੀਡੀਏ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੀ ਤਿੱਖਣਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਉੱਪਰ ਹੋਏ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਨਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਵਲ ਧਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਅੱਠ-ਦੱਸ ਹਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਫੌਜ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਕ ਲੱਖ ਸੀ। ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ 200 ਤੋਂ ਥੱਲੇ। ਉਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਬੜਾ ਅਜੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ 15 ਲੱਖ ਫਲਿਸਤੀਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹਮਾਸ ਦੇ ਲੜਾਕੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਭਗ 15 ਹਜ਼ਾਰ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਮਲਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਫਲਿਸਤੀਨੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਬਹੁਤ ਵਧ ਹੋਵੇਗਾ।

ਠਾਹ ਸੋਟਾ

-ਚਾਚਾ ਬੇਲਿਹਾਜ਼

ਵਿਹਲੇ ਕਾਕੇ ਲਈ ਮਸ਼ਵਰਾ!

ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਜੇ ਹੋਏ 'ਸਲੋਅ' ਸਾਰੇ,
ਬਣਕੇ ਬੈਠੀਂ ਨਾ ਐਵੇਂ ਬੇਕਾਰ ਕਾਕਾ।
ਲੋਈ ਸੰਗ ਵਾਲੀ ਲਾਹ ਕੇ ਪਰੇ ਸੁੱਟੀਂ,
ਭਾਈ-ਬੰਦਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗੀਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਕਾਕਾ।
ਖ਼ਬਰਾਂ, ਲੇਖ ਚੁੱਕ ਕੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਉਤੋਂ,
ਦੇਵੀਂ ਮੱਖੀ 'ਤੇ ਮੱਖੀ ਤੂੰ ਮਾਰ ਕਾਕਾ।
ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੀ 'ਸੇਵਾ' ਦਾ ਕਰੀਂ ਦਾਅਵਾ,
ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਇਹ ਸਮਝੀਂ ਵਪਾਰ ਕਾਕਾ।
ਜਨਮ-ਦਿਨਾਂ ਤੇ ਵਿਆਹਾਂ ਨੂੰ 'ਕਵਰ' ਕਰਕੇ,
ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਲੁੱਟੀਂ ਤੂੰ ਪਿਆਰ ਕਾਕਾ।
ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ, ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਨਾਮ ਉਤੇ,
ਕੋਈ ਕੱਢ ਲੈ ਨਵੀਂ ਅਖਬਾਰ ਕਾਕਾ।

ਪੁੱਤਰ ਮੋਹ ਲੈ ਬੈਠਿਆ ਸਤਿਅਮ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਿਆਨੀ

ਜ਼ੀਰੋ ਤੋਂ ਸਿੱਖਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਅਤੇ ਉਥੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਜਿੰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ, ਓਨਾ ਹੀ ਆਸਾਨ ਹੈ ਸਿੱਖਰ ਤੋਂ ਜ਼ੀਰੋ ਵਲ ਫਿਸਲਣਾ। ਇਕ ਛੋਟੀ-ਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਤਪੱਸਿਆ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਮਾਣਤਾਣ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਲੰਘੀ 7 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੌਥੀ ਵੱਡੀ ਆਈ.ਟੀ. ਕੰਪਨੀ ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਰਵਸਿਜ਼ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਦੁਰਗਤੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਤਿਅਮ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ-ਚੇਅਰਮੈਨ 53 ਸਾਲਾ ਬੀ. ਰਾਮਲਿੰਗਾ ਰਾਜੂ ਪੁੱਤਰ ਮੋਹ ਵਿਚ ਇਕ ਗਲਤੀ ਕਰ ਬੈਠੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਬੈਠੇ-ਬਿਠਾਏ ਹੀ ਗੁਆ ਲਿਆ। ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਤਿਅਮ ਦੇ 53 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਈ.ਟੀ. ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਵੀ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ੰਕਿਆਂ ਵਿਚ ਹਨ। ਸਤੰਬਰ 2008 ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਡਾਟਾ ਚੋਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਸਤਿਅਮ 'ਤੇ ਅੱਠ ਸਾਲ ਲਈ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਮੋਬਾਈਲ ਪੇਮੈਂਟਸ ਕੰਪਨੀ 'ਅਪਲੇਡ' ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਸਤਿਅਮ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਸਤਿਅਮ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ (ਲਗਭਗ 1 ਅਰਬ ਡਾਲਰ) ਚੁਕਾਉਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹੀ ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਰਵਸਿਜ਼ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਐਕਸੀਲੈਂਸ ਇਨ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਗਵਰਨੈਂਸ ਲਈ ਗੋਲਡਨ ਪੀਕਾਕ ਗਲੋਬਲ ਐਵਾਰਡਸ (2002 ਅਤੇ 2008) ਨਾਲ ਨਿਵਾਜ਼ੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬੈਸਟ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਗਵਰਨੈਂਸ ਲਈ ਇਨਵੈਸਟਰਸ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ ਗਲੋਬਲ ਰੈਂਕਿੰਗ (2006 ਅਤੇ 2007) ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਹੋਈ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਤੇਜਾ ਰਾਜੂ ਅਤੇ ਰਾਮਾ ਬੀ. ਰਾਜੂ (ਜੂਨੀਅਰ) ਦੁਆਰਾ ਕੰਟਰੋਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਮਾਇਟਾਸ ਇਨਫ੍ਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਅਤੇ ਮਾਇਟਾਸ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਰਵਸਿਜ਼ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਨਾਲ ਕਰਜ਼ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਭੁੱਲ (ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ) ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤਾਨ ਮੋਹ ਕਿੰਨੇ ਘਾਟੇ ਵਲ ਧੱਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਅਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਕੇ ਲਿਖੋਗੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਬਣੇਗਾ ਮਾਇਟਾਸ।

ਬੀ. ਰਾਮਲਿੰਗਾ ਰਾਜੂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬੀ. ਸਤਿਆਨਾਰਾਇਣ ਰਾਜੂ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਕਿਸਾਨ ਸਨ। ਰਾਮਲਿੰਗਾ ਵਿਜੇਵਾੜਾ ਦੇ ਲਾਇਲ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਕਾਮਰਸ ਸਨਾਤਕ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਨ 1975 ਵਿਚ ਓਹਾਇਓ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਐਮ.ਬੀ.ਏ. ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਚਲੇ ਗਏ। ਰਾਮਲਿੰਗਾ ਸਵਦੇਸ਼ ਪਰਤਦੇ ਸਮੇਂ ਕਾਫੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸਮੇਤ ਇਕ ਛੋਟਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵੀ ਨਾਲ ਲੈ ਆਏ ਸਨ।

ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸਤਿਅਮ ਸਿਪਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੀਵਿੰਗ ਮਿਲ ਅਤੇ ਸਤਿਅਮ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ (ਹੁਣ ਮਾਇਆਟਾਸ ਇਨਫ੍ਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਚੰਗਾ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਪਰ ਲੀਕ ਤੋਂ ਹੱਟ ਕੇ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਰਾਮਲਿੰਗਾ ਰਾਜੂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਮੈਜਿਕ ਬਾਕਸ (ਕੰਪਿਊਟਰ) ਵਿਚ ਪ੍ਰਬਲ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇਖੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਪਨਿੰਗ ਮਿਲ ਵਿਚ ਇਕ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਨੱਬੇ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਇਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਰਵਸਿਜ਼ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਡਾਟਾ ਲਿੰਕ ਨਾਲ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਲੋਡ-ਅਨਲੋਡ ਕਰਨ ਦੀ ਚਾਹ ਨਾਲ ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੇ ਉਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ 64 ਕੇ.ਬੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਡਾਟਾ ਲਿੰਕ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ 9.6 ਕੇ.ਬੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਡਾਟਾ ਲਿੰਕ ਦੀ ਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲਦੀ ਸੀ।

ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਡਾਟਾ ਲਿੰਕ ਜੁਟਾਉਣ ਲਈ ਰਾਮਲਿੰਗਾ ਰਾਜੂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਕਰਕੇ ਸਮਝਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਰਾਮਲਿੰਗਾ ਰਾਜੂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਇਹ ਇਜਾਜ਼ਤ ਭਾਰਤੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਮੀਲ ਦਾ ਪੱਥਰ ਸਾਬਤ ਹੋਈ। ਰਾਮਲਿੰਗਾ ਰਾਜੂ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਆਗਿਆ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਖ਼ਤਰੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਰਵਸਿਜ਼ ਦੇਖਦੇ-ਦੇਖਦੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੌਥੀ ਵੱਡੀ ਆਈ.ਟੀ. ਕੰਪਨੀ ਬਣ ਗਈ। ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2008 ਵਿਚ ਸਤਿਅਮ ਨੇ 8473.49 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਟਰਨਓਵਰ 'ਤੇ 1687.89 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਇਆ। ਕੰਪਨੀ ਦਾ 1.2 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਕੈਸ਼ ਰਿਜ਼ਰਵ ਹੀ ਸਤਿਅਮ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੈ।

ਸਤਿਅਮ ਸਮੂਹ ਵਿਚ 43 ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਬੀ. ਰਾਮਲਿੰਗਾ ਰਾਜੂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਇਨਫ੍ਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਪੁੱਤਰ ਤੇਜਾ ਰਾਜੂ ਜਿਹੜਾ ਅਚਲ ਸੰਪਦਾ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਤੰਗੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਉਭਾਰਨ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਰਾਮਲਿੰਗਾ ਰਾਜੂ ਨੇ ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਮੰਡਲ ਕੋਲੋਂ ਇਹ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਕਿ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਕੰਪਨੀ ਸਤਿਅਮ 1.6 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਰਕਮ ਚੁੱਕਾ ਕੇ ਮਾਇਆਟਾਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਵੇ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਸਤਿਅਮ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੀ ਨਗਦ ਰਾਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ ਵਿਚ ਡੁੱਬੀ ਰਾਜੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਰਵਸਿਜ਼ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਨਾਮ ਮਾਤਰ ਦੀ ਹੈ ਉਹ 40 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵਚ ਫਸ ਜਾਵੇ। ਸਤਿਅਮ ਦੇ ਜਾਗਰੂਕ ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। 16 ਦਸੰਬਰ 2008 ਨੂੰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਹੁੰਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਿਚ ਸਤਿਅਮ ਦੇ ਏ.ਡੀ.ਆਰ. ਦੀ ਕੀਮਤ 55 ਫੀਸਦੀ ਡਿੱਗ ਗਈ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਬੀ.ਐਸ.ਈ. ਵਿਚ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 27 ਫੀਸਦੀ ਟਪਕ ਗਈ।

ਸੰਤਾਨ ਮੋਹ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਕ ਰਿਸਕ-ਟੇਕਰ, ਸਟ੍ਰੀਟ ਸਮਾਰਟ ਫਾਈਟਰ ਬਿਜਨਸਮੈਨ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਤਿਅਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਮਲਿੰਗਾ ਰਾਜੂ ਨੇ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਬੈਲੈਂਸ ਸ਼ੀਟ ਫਰਜ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚ 1230 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੀ ਗੜਬੜੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਹੇਰ-ਫੇਰ ਕਰੀਬ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੇਬੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸੀ.ਬੀ. ਭਾਵੇ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਵੀ ਸਤਿਅਮ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੀ ਇਸ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ 'ਤੇ ਕਰੜਾ ਰੁੱਖ ਅਪਣਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਰਾਜੂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਤਿਅਮ ਦੇ ਸੀ.ਐਫ.ਓ., ਸੀਨੀਅਰ ਐਗਜ਼ੀਕਿਉਟਿਵ, ਚਾਰਟਡਿ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਚਾਨਕ ਜਿੰਨ ਵਾਂਗ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਉਦਯੋਗ ਜਗਤ ਵਿਚ ਅਫਰਾ-ਤਫਰੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਦਯੋਗ ਜਗਤ ਦਾ ਅਕਸ ਦਾਗੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਈ.ਟੀ. ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਬੁਰੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਆਟਾ ਗਿੱਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਪੂਰੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭੁਗਤਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਤਿਅਮ ਦਾ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰੀਬ 80 ਫੀਸਦੀ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਤਿਅਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੱਖ ਜਾਂ ਪਰੋਖ ਰੂਪ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਪਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਸਿੱਧ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਗਵਰਨੈਂਸ ਦਾ ਇਖਲਾਕ ਸਿਰਫ ਕਿਤਾਬੀ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਸਿਰਫ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹਨ।

ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਚ ਰਾਜੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸਤਿਅਮ ਸਿਪਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੀਵਿੰਗ ਮਿਲ ਅਤੇ ਸਤਿਅਮ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ (ਹੁਣ ਮਾਇਆਟਾਸ ਇਨਫ੍ਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਚੰਗਾ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਪਰ ਲੀਕ ਤੋਂ ਹੱਟ ਕੇ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਰਾਮਲਿੰਗਾ ਰਾਜੂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਮੈਜਿਕ ਬਾਕਸ (ਕੰਪਿਊਟਰ) ਵਿਚ ਪ੍ਰਬਲ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇਖੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਪਨਿੰਗ ਮਿਲ ਵਿਚ ਇਕ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਨੱਬੇ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਇਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਰਵਸਿਜ਼ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਡਾਟਾ ਲਿੰਕ ਨਾਲ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਲੋਡ-ਅਨਲੋਡ ਕਰਨ ਦੀ ਚਾਹ ਨਾਲ ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੇ ਉਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ 64 ਕੇ.ਬੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਡਾਟਾ ਲਿੰਕ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ 9.6 ਕੇ.ਬੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਡਾਟਾ ਲਿੰਕ ਦੀ ਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲਦੀ ਸੀ।

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼

ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਦਰਅਸਲ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਕਾਇਆਕਲਪ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਵੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਕਾਇਆਕਲਪ ਹੋਵੇ ਤੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਸਹੀ ਇਸਤੇਮਾਲ। ਇਹ ਸੀਮਤ ਜੰਗ ਆਸਾਨ ਤਾਂ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਮਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ?

ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਾਇਕ ਹੈ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਭੁੱਲੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਲੋਕ, ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਮੁੰਬਈ ਰੇਲ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ, ਦਿੱਲੀ, ਜੈਪੁਰ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਧਮਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ। ਹਰ ਵਾਰੀ ਅਸੀਂ ਤੁਰਤ-ਫੁਰਤ ਵਿਚ ਦੋਸ਼-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ

ਕਮਲੇਸ਼ ਸਿੰਘ

ਘੁੰਮ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ-ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਮਸਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਹਿੰਦੂ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਸਲਾਮੀ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਮੁਸਲਿਮ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਅਤਿਵਾਦ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਠੋਕਿਆ, ਸੰਕੀਰਣਤਾਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀਆਂ, ਉਦਾਰਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਨਵ-ਉਦਾਰਵਾਦੀਆਂ, ਅਰੁੰਧਤੀ ਰਾਏ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਿਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਠੀਕਰਾ ਭੰਨ੍ਹਿਆ।

ਆਖਰ ਕੀ ਹੋਇਆ ਇਸ ਵਾਰੀ, ਕੀ ਅਸੀਂ ਭੁਲਾਇਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲ ਰਹੇ? ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦ ਉੱਚ ਵਰਗ ਦੀ ਆਰਾਮਗਾਹ ਤੱਕ ਵੜ ਆਇਆ ਹੈ। ਲੋਕਲ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਚ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਭਿਆਨਕ ਸਨ, ਲੇਕਿਨ ਦੱਖਣੀ ਮੁੰਬਈ ਉਦੋਂ ਵੀ ਐਸ਼ ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਉਪਨਗਰਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਰਮ ਹੋ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਅਮੀਰ ਵਰਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਾਈਵ ਸਟਾਰ ਹੋਟਲਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਲੇਕਿਨ ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਹ ਫਾਈਵ ਸਟਾਰ ਹੋਟਲ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਇਹ ਜਵਾਬ ਬਹੁਤ ਏਕਾਂਗੀ ਹਨ। ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰੀ ਮੁੰਬਈ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰੀ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਬੁਲੰਦ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਜੰਗ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਹਰ ਕੋਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਅਜਿਹਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਠਹਿਰਾਅ ਅਤੇ ਚੁੱਪ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ। ਕੁਝ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੰਗ ਨਾ ਕਰੋ, ਲੇਕਿਨ ਹੱਦ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਕੁਝ ਹਮਲਾ ਤਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਲੇਕਿਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਹੱਦ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਟੁੱਟ ਗਈ ਤੇ ਘਮਾਸਾਨ ਛਿੜ ਗਈ ਤਾਂ? ਪਰਮਾਤਮਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੇਗਾ ਕਿ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਦੇਸ਼, ਜਿਹੜੇ ਅੱਜ ਵੀ ਆਪਣੀ ਇਕ ਅਰਬ ਭੁੱਖੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਢਿੱਡ ਭਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਜੰਗ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਣ। ਸੀਮਤ ਹਮਲਾ ਵੀ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ 'ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ : ਭਾਰਤ ਪਾਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਕਸ਼ਮੀਰ (ਪੀ ਓ ਕੇ) ਦੇ ਕੁਝ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਲਸ਼ਕਰ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਇੰਨੇ ਤਾਂ ਮੂਰਖ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹੋਣਗੇ। ਕੁਝ ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ ਬੱਕਰੀਆਂ ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚੀਕ-ਚਿਹਾੜਾ ਮਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੋਨਾਂ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਭਾਰਤੀ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚਲੋ, ਕੁਝ ਤਾਂ ਹੋਇਆ। ਚਿੰਤਤ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਗੱਲਬਾਤ ਵਲ ਜਾਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਦੋਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਮੋਮਬੱਤੀਆਂ ਜਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੱਫੀਆਂ-ਪੱਪੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹਾਲੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਖ਼ਤਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਕ ਹੋਰ ਧਮਾਕਾ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂਬਾਤਾਂ ਦੇ ਚਿਥੜੇ ਉਡਾ ਸੁੱਟਦਾ ਹੈ। ਮੁੰਬਈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਹੋਰ। ਮੈਂ ਇਸ ਝੂਠ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ। ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਆਮ ਆਦਮੀਆਂ ਵਿਚ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਦੇ ਆਮ ਆਦਮੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਹੱਬਤ ਨਹੀਂ ਬਚੀ, ਲੇਕਿਨ ਨਫਰਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸੰਵਾਰਨ ਦੀ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਵਿਚ ਹੀ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਖਾਸ ਲੋਕ ਹਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸੈਨਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਅਫਸਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਬਜਟ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲੀ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਦੀ ਹਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੂ ਹੈ।

ਪਾਕਿ ਸੈਨਾ ਦਾ ਅੰਗ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ., ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਸਵਰਾਜ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਧੰਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਸ਼ਕਰ, ਹਿਜ਼ਬ ਅਤੇ ਓਸਾਮਾ ਬਿਨ ਲਾਦੇਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਜੇਹਾਦ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੜਪੀਏ। ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਦੇ ਨੌਨ-ਸਟੇਟ ਐਕਟਰਸ ਇਸੇ ਤਿਕੜੀ ਦੀ ਪਟਕਥਾ ਦੇ ਖਲਨਾਇਕ ਹਨ। ਸੀਮਤ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਹੜੇ ਵਾਕੱਈ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇਗਾ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਖਿਲਾਫ ਜੇਹਾਦ ਲਈ ਵਰਗਲਾਉਣ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਬਹਾਨਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਜਿਹੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਮਲ ਕਾਸਬ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਵੀ ਲੋਕ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਹੜੇ ਹਥਿਆਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਨੂੰ ਕਾਹਲੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਕਾਸਬ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੱਥ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ, ਲੇਕਿਨ ਬਾਕੀ ਕਸਾਬ ਆਪਣੀ ਕਮਰ ਵਿਚ ਵਿਸਫੋਟਕ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਆਉਣਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਵਾਰਦਾਤ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਸਕਣ। ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਫਿਰ ਉਸ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਉਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵਾਂਗੇ, ਜਿਥੋਂ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਕਈ ਭਾਰਤੀ ਬੁਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਕਾਇਲ ਹਨ। 9/11 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਕ ਵੀ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਇਸ ਰਣਨੀਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਖ਼ੁਦ ਉਸ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਾਬ ਰਹੇ ਹਨ।

9/11 ਦੇ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਜਿੰਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਮਰੇ ਸਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇਸ ਹਮਲੇ ਖਿਲਾਫ ਬਦਲੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਇਕ ਵੀ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਇਰਾਕ ਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾ ਮਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਕੀ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਈਏ ਕਿ ਸਾਡੇ ਨਾਗਰਿਕ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ? ਅਜਿਹਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਕਾਇਆਕਲਪ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਵੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਕਾਇਆਕਲਪ ਹੋਵੇ ਤੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਸਹੀ ਇਸਤੇਮਾਲ। ਇਹ ਸੀਮਤ ਜੰਗ ਆਸਾਨ ਤਾਂ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਮਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ?

ਭਾਰਤ ਲਈ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਬਣੇ ਸੋਮਾਲੀਆ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਡਾਕੂ

ਜੇਕਰ ਗੁਆਂਢੀ ਕੀਨੀਆ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਡਾਕੂਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 11 ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਸਾਢੇ 7 ਅਰਬ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਫਿਰੌਤੀ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦਾ ਇਕ ਸਾਂਝਾ ਮੋਰਚਾ ਬਣਾ ਲੈਣ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸੋਮਾਲੀਆਈ ਡਾਕੂਆਂ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਸਕੇ ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਸੋਮਾਲੀਆ 'ਚ ਵੀ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਮੁੜ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਸਲਾਮੀ ਸੋਮਾਲੀਆ 'ਚ ਭਿਆਨਕ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਡਾਕੂਆਂ ਕਾਰਨ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਵਪਾਰ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵੀ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਤੇਲ ਸਪਲਾਈ ਦੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਡਾਕਾ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ਰਾਜਧਾਨੀ ਮੋਗਾਦਿਸ਼ੂ ਵਿਚ ਰਾਜਸੱਤਾ ਲਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਵੱਢ-ਟੁੱਕ 'ਚ ਇਕ ਸੁੰਨੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਰੁਧ ਜੇਹਾਦ ਛੇੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਰਗ ਪਵਿੱਤਰ ਕੁਰਾਨ ਨੂੰ ਪੂਜਦੇ ਹਨ, ਹਦੀਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪੰਜਾਂ

ਕੇ. ਵਿਕਰਮ ਰਾਓ

ਵੇਲਿਆਂ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਕ-ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਕਾਫਰ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਕ ਧੜੇ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ ਅਲ ਸ਼ਬਾਬ, ਜਿਹੜਾ ਕੱਟੜਵਾਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਲਕਾਇਦਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਧੜਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਹਿਲੂ ਸੁੰਨਾ 'ਤੇ ਧਰਮ-ਯੁੱਧ ਛੇੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਧਰਮ ਵਿਰੋਧੀ ਤੇ ਪਾਪੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੱਟੜਵਾਦੀ ਅਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਬੀਤੇ ਦਸੰਬਰ 'ਚ ਤਣਾਅ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਅਹਿਲੂ ਸੁੰਨਾ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸ਼ੇਖ ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਿਰ ਸੋਮੋਵਾ ਨੇ ਅਲ ਸ਼ਬਾਬ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਕੁਝ ਕਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਟਿਆ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ੇਖ ਨੂਰ ਹੁਸੈਨ ਦੀ ਮਜ਼ਾਰ ਨੂੰ। ਇਸ ਫਕੀਰ ਦੀ ਮਜ਼ਾਰ 'ਤੇ ਕਈ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜ਼ਿਆਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰੇ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਵਿਰੋਧੀ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਹਿਲੂ ਸੁੰਨਾ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੇ ਅਲ ਸ਼ਬਾਬ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਸੋਮਾਲੀਆ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧੜਿਆਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲੇਵਾਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਦੋ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਭਿਆਨਕ ਠੰਡੀ ਜੰਗ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਵੀ ਉਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਸੋਵੀਅਤ ਰੂਸ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਾਰਕ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ।

ਸੋਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ 1991 'ਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਦੋਵੇਂ ਮਹਾਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਨਾਇਕ ਸੱਈਅਦ ਬਾਰਾ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਇਸ ਮਹਾਦੀਪ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਭੂਗੋਲਿਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਸੋਮਾਲੀਆ ਗਣਰਾਜ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਮਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਠੀਕ ਬੋਹੀਮੀਆ (ਅੱਜ ਦਾ ਚੈੱਕ ਗਣਰਾਜ) ਵਾਂਗ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਯੂਰਪ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰੇਕ ਵਿਸਤਾਰਵਾਦੀ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਮਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਸ, ਇਸੇ ਲਈ ਮਾਸਕੋ ਤੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ 'ਚ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਦੌੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਮਹਾਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਖੰਡਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਅਸ਼ਾਂਤ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਦੇ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ।

ਮਹਾਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਾਇਕ ਸੱਈਅਦ ਬਾਰਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੱਦੀਓਂ ਲਹਿੰਦਿਆਂ ਹੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗ ਛਿੜ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਿਵਲ ਵਾਰ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਪਿਛਲੇ 17 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਦਾ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸਦਰੇ-ਜਮਹੂਰੀਆ ਅਬਦੁੱਲਾ ਇਲਾਹੀ ਯੂਸਫ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ ਪੁੰਟਲੈਂਡ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਟਣ ਦਾ ਫੌਰੀ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂਰ ਹਸਨ ਹੁਸੈਨ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਸੋਮਾਲੀਆਈ ਸੰਸਦ ਨੇ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਹਸਨ ਹੁਸੈਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਅਬਦੁੱਲਾ ਇਲਾਹੀ ਯੂਸਫ ਨੇ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਹਿੱਤ ਲਈ ਸੰਨਿਆਸ ਲੈਣਾ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਅਦਨ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਦਰੇ-ਜਮਹੂਰੀਆ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਏ। ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਮਹੀਨੇ ਭਰ 'ਚ ਨਵੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਡਾਕੂਆਂ ਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਵਧਦੀ-ਵਧਦੀ ਅੱਜ ਸੰਸਾਰ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸੰਕਟ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਡਾਕੂਆਂ ਦਾ ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੁਣ 18ਵੇਂ ਸਾਲ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਣਦੇਖੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਜ਼ਖਮ ਹੁਣ ਨਾਸੂਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਂਝ ਤਾਂ ਅਰਬ ਮਹਾਸਾਗਰ ਦੇ ਇਸ ਤੱਟ 'ਤੇ ਕੇਰਲਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੱਟੀ ਖੇਤਰ ਸੋਮਾਲੀਆ 'ਚ ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਕਾਰਨ ਕਾਫੀ ਦੂਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਦਨ ਦੀ ਖਾੜੀ 'ਚੋਂ ਜਾਣ ਲਈ ਮੁੰਬਈ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ 'ਤੇ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ 'ਚ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਮੱਚੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਉਥੇ ਇਹੀ ਚਿੰਤਾ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਜਹਾਜ਼ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਆ ਸਕੇਗਾ, ਕਿਹੜਾ ਡਾਕੂਆਂ ਵਲੋਂ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰੌਤੀ ਦੇ ਕੇ ਲਿਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਇਸੇ ਸੰਦਰਭ 'ਚ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਦੇ ਕਪਤਾਨ ਗੋਇਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਰਹੀ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ ਸਣੇ ਸੋਮਾਲੀਆਈ ਡਾਕੂਆਂ ਨੇ ਮਹੀਨਾ ਭਰ ਬੰਦੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਰਕਮ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਦੀ ਨੇਵੀ ਦੇ ਇਕ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਦੀ ਫੌਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਦਕਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਕਾਮ ਹੋ ਗਈ।

ਅੱਜ ਸੋਮਾਲੀਆ ਗਣਰਾਜ ਦੀ ਅਰਥ ਨੀਤੀ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਡਕੈਤੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਤਿੰਨ-ਚੌਥਾਈ ਜਨਤਾ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਮਦਨ ਸਿਰਫ 2 ਡਾਲਰ ਹੈ।

ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਇੰਨੀ ਗਰੀਬੀ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ, ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੇ ਲੁੱਟ-ਖੋਹ, ਡਕੈਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਧੁਨਿਕ ਜੁਰਮਾਂ ਵਾਲੇ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਡਾਕੂਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਗੁਆਂਢੀ ਕੀਨੀਆ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਡਾਕੂਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 11 ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਸਾਢੇ 7 ਅਰਬ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਫਿਰੌਤੀ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦਾ ਇਕ ਸਾਂਝਾ ਮੋਰਚਾ ਬਣਾ ਲੈਣ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸੋਮਾਲੀਆਈ ਡਾਕੂਆਂ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਸਕੇ ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਸੋਮਾਲੀਆ 'ਚ ਵੀ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਮੁੜ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਲਿਖਤੁਮ

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ
408-903-9952

ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਿਉ, ਕਰ ਲਉ ਸੇਵਾ!

ਰਿਕਸ਼ੇ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਰੰਗ-ਬਰੰਗੀਆਂ ਚੁੰਨੀਆਂ ਲਟਕਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਵਿਚ ਵਿਚ ਕਲੀਰੇ ਜਿਹੇ ਵੀ ਲਮਕਾਏ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਲੀ-ਧਾਗੇ ਅਤੇ ਚਿੱਟੀਆਂ ਕੌਡੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੜੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਰਿਕਸ਼ੇ ਦੀ ਛੱਤ ਉੱਪਰ ਲਾਲ ਸਾਲੂ ਪਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਡੋਲੀ ਵਾਂਗ ਸਜਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸੀਟ ਉੱਪਰ ਇਕ ਬਾਬੇ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਾਰੀ ਫੋਟੋ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਫੋਟੋ ਵਿਚਲੇ ਬਾਬੇ ਨੇ ਤੇੜ ਸਿਰਫ ਲੰਗੋਟੀ ਹੀ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਭੂਤੀ ਮਲਿਆ ਬਾਕੀ ਸਾਰਾ ਸਰੀਰ ਨੰਗਾ। ਫੋਟੋ ਅੱਗੇ ਥਾਲੀ ਪਈ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਈ ਸਾਰੀਆਂ ਅਗਰਬੱਤੀਆਂ ਧੁਖ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਬੜੀ ਹੀ ਖੁਸ਼ਬੂਦਾਰ ਸੁਗੰਧੀ ਫੈਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਰਿਕਸ਼ੇ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਲਾਊਡ ਸਪੀਕਰ ਦਾ ਸਾਮਾਨ, ਜਿਵੇਂ ਐਂਪਲੀਫਾਇਰ ਅਤੇ ਬੈਟਰੀ ਵਗੈਰਾ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਹੈਂਡਲ ਉੱਤੇ ਹੌਰਨ ਟੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਿਹੇ ਜਾਪਦੇ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਹੱਟੇ-ਕੱਟੇ ਬੰਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਜਣਿਆਂ ਨੇ ਗੋਟੇ ਵਾਲੀਆਂ ਲਾਲ ਚੁੰਨੀਆਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਵਲ੍ਹੇਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਰਿਕਸ਼ੇ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਚਲਦੇ ਹੋਏ ਗਾਉਂਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਕ ਜਣਾ ਬੇ-ਸੁਰੀ ਜਿਹੀ ਢੋਲਕੀ ਵਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਇਕ ਜਣਾ ਖੜਤਾਲਾਂ।

ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਵੜਦਿਆਂ ਹੀ ਇਸ 'ਜੱਥੇ' ਦਾ ਆਗੂ ਮਾਈਕ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਲਾ ਕੇ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਆਖਦਾ- 'ਬੋਲ ਸਾਚੇ ਦਰਬਾਰ ਕੀ ਜੈ!' ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਦੇ ਅੱਗੜ-ਪਿੱਛੜ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ '...ਕੀ ਜੈ' ਕਹਿ ਕੇ ਭੇਟਾਂ ਗਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ। ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ 'ਕਵਰ' ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਗਵੱਈਏ-ਭਗਤ, ਕਿਤੇ ਲਵੇ ਜਿਹੇ ਬਹਿ ਕੇ ਰੱਜ ਕੇ ਬੀੜੀਆਂ ਸਿਗਰਟਾਂ ਫੂਕਦੇ। ਕੋਈ ਥਿਆਲੀ 'ਤੇ ਰਗੜ ਰਗੜ ਕੇ ਜ਼ਰਦਾ ਮਲਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਜਿਆ-ਫੱਬਿਆ ਰਿਕਸ਼ਾ, ਸਾਡੇ ਲਾਗੇ-ਚਾਗੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਫਿਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਬੇ ਦੇ 'ਚਾਲੇ' ਸਮੇਂ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੰਗਰ ਵਿਚ 'ਹਿੱਸਾ' ਪੁਆਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ 'ਸੁਵਿਧਾ' ਲਈ ਇਹ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਚੱਲਦੀ-ਫਿਰਦੀ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

'ਘਰ ਆਇਆ ਅੰਮਾਂ ਜਾਇਆ' ਵਾਲੀ ਕਹਾਵਤ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਰੂਹ ਵਿਚ ਵਸੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਈ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਿੱਚਰ ਵਜੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ- "ਐਵੇਂ ਸਹੁਰੇ ਢਕਵੰਜ ਬਣਾਈ ਫਿਰਦੇ ਐ, 'ਗਾਹਾਂ ਕਿਹੜਾ ਮੋਇਆ ਪੁਚਾਉਂਦਾ ਰਸਦਾਂ!" ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਵੀ ਪਾ ਦਿੰਦੇ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਭੀੜੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਟੇ ਹੋਏ ਬਾਂਸ ਵਰਗੀਆਂ 'ਸੁਰੀਲੀਆਂ' ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਕੱਢਦੇ, ਤਾਂ ਕਈ ਬੁੜ੍ਹੀਆਂ ਨਾਲੇ ਦਾਣਿਆਂ ਦੀ ਪਰਾਤ ਭਰ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾ ਦਿੰਦੀਆਂ, ਨਾਲੇ ਖਿਝ ਕੇ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀਆਂ- "ਦਾਦੇ-ਮਗੌਣਿਆਂ ਨੇ ਕੰਨ ਖਾਧੇ ਪਏ ਐ!" ਰੱਬ ਜਾਣੇ ਇਹ 'ਬਾਬਿਆਂ' ਦਾ ਲੰਗਰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਰਾ ਦਾਣਾ-ਫੱਕਾ 'ਪੋਤਿਆਂ' ਜੋਗਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ? ਚਲੋ, 'ਉਹ ਜਾਣੇ!' ....ਆਪਾਂ ਅਗਲੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ।

ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਗਲੀ ਗਲੀ ਘੁੰਮਣ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਲਾਗੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮਜਾਰਾ ਖੁਰਦ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ, ਕੋਲ ਹੀ ਵਗਦੀ ਨਹਿਰ ਦੇ ਪੁਲ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਇੱਥੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗ ਨਿੰਮੇ ਸਾਈਕਲਾਂ ਵਾਲੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਅੱਠ-ਦਸ ਜਣੇ ਤਾਸ਼ ਖੇਡ ਰਹੇ ਸਨ। ਕੁਝ ਰਾਹੀ ਮੁਸਾਫਿਰ ਵੀ ਬੈਂਚਾਂ ਉੱਪਰ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਥੋੜਾ ਹਟਵੇਂ ਜਿਹੇ ਬਹਿ ਕੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੇ ਸਿਗਰਟ ਬੀੜੀ ਪੀ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਚਾਰਜ' ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਵੀ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ 'ਝਾੜ' ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪੀਕਰ ਔਨ ਕਰ ਲਿਆ। ਸਾਚੇ ਦਰਬਾਰ ਵਾਲਾ ਜੈਕਾਰਾ ਲਾਇਆ-ਲੱਗ ਪਈ ਢੋਲਕੀ ਢਿੱਪ-ਢਿੱਪ ਕਰਨ, ਖੜਕ ਪਈਆਂ ਖੜਤਾਲਾਂ, ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਉੱਭਰੀਆਂ, 'ਹੇਠ ਬੋਹੜ ਦੇ ਖੜ੍ਹਕੇ ਰਤਨੋ ਨੇ ਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰੀਆਂ....ਹੇਠ ਬੋਹੜ ਦੇ ਖੜ੍ਹਕੇ!'

ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੋਹੜ ਦੀ ਛਾਂ ਹੇਠ ਤਾਸ਼ ਖੇਡ ਰਹੀ ਢਾਣੀ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਸੀ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨਰੰਜਣ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੋਚ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਿਰੇ ਦਾ ਟਿੱਚਰੀ ਵੀ ਸੀ। ਦੁਕਾਨ ਵਲ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਤੁਰੇ ਆ ਰਹੇ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਸਪੀਕਰ ਬੰਦ ਕਰਾ ਕੇ ਲੰਬੜਦਾਰ ਬੋਲਿਆ-

"ਓ ਬਈ ਮੁੰਡਿਉ, ਮੈਂ ਸੱਠ-ਪੈਂਹਠ ਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਢੁੱਕਣ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆਂ-ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਮੈਂ ਐਹੀ ਸੁਣਦਾ ਆ ਰਿਹਾਂ, ਕਿ ਹੇਠ ਬੋਹੜ ਦੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਰਤਨੋ ਨੇ ਵਾਜਾਂ ਮਾਰੀਆਂ.....ਮੇਰੀ ਮੰਨੋਂ ਤਾਂ ਹੁਣ ਕਦੇ ਕਦੇ ਇੰਜ ਕਹਿ ਦਿਆ ਕਰੋ ਕਿ ਬੋਹੜ ਦੇ ਉੱਪਰ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਵਾਜਾਂ ਮਾਰੀਆਂ!"

ਲੰਬੜ ਦਾ ਮਖੌਲ ਸੁਣ ਕੇ ਗਵੱਈਏ ਵੀ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪਏ ਤੇ ਤਾਸ਼ ਵਾਲੀ ਢਾਣੀ ਵੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਆਇਆਂ 'ਤੇ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਰੂਪ ਦਿਖਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ-

"ਉਇ ਵਿਹਲੜੋ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਆਪਣੇ ਬਾਬੇ ਦਾ ਵੀ ਜਲੂਸ ਕੱਢਣ ਡਹੇ ਹੋਏ ਹੋ!...ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਉੱਥੇ ਚੱਲਦੇ ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਤਿਲ-ਫੁਲ ਪਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ? ਉਹ ਆਪੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਸਕਦੇ ?....ਤੁਸੀਂ ਐਵੇਂ ਦਰ ਦਰ ਮੰਗਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੰਗ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ?" ਫਿਰ ਲੰਬੜ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦੇਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ...

"ਸਾਡੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਲੰਗਰ ਚੱਲਦੇ ਐ, ਔਰ ਕਈ ਚੱਲਦੇ ਵੀ ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਨੇ!...ਤੁਸੀਂ ਕਦੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂ ਸੁਣਿਐ ਕਿ ਅੰਬਰਸਰ ਵਾਲੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਂਗ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਘੁੰਮ ਕੇ ਲੰਗਰ ਲਈ ਰਸਦਾਂ ਕੱਠੀਆਂ ਕਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹੋਣ?.. .?...?"

'ਕੜੱਕ!' ...ਮੇਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸੂਈ ਅੜ ਗਈ !!....ਪਤਾ ਕਿਉਂ?.....ਨਹਿਰ 'ਤੇ ਨਹਾਉਣ ਗਏ ਆਪਣੇ ਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਪੱਥਰ 'ਤੇ ਲਕੀਰ ਜਾਪੀਆ। ਪਰ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਜੇ ਅੱਜ ਜਿਊਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਝੂਠਾ ਪੈ ਜਾਣਾ ਸੀ!...ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲੇ ਭੋਜਕੀਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੰਬੜਦਾਰ ਦੀ ਨਸੀਹਤ ਮੰਨਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਆਪਣੀ ਮਨ-ਪਸੰਦ ਭੇਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਬਦਲੀਆਂ ਕੇ ਨਹੀਂ? ਪਰ ਉਸ ਵਲੋਂ 'ਅੰਬਰਸਰੀਆਂ' ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਆਖਣਾ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਲੰਗਰਾਂ ਲਈ ਰਸਦਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਨਹੀਂ ਘੁੰਮਦੇ, ਹੁਣ ਸੱਚੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਾਲਾ ਵਰਤਾਰਾ ਤੱਕ ਕੇ ਤਾਂ ਹੁਣ ਇਸ ਰਵਾਇਤ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਦੇਖੋ ਨਾ ਕਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਸਰਬਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਬੀਬੀ ਜੀ ਘੁੰਮ ਘੁੰਮ ਕੇ, ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਲੰਗਰਾਂ ਲਈ ਰਸਦਾਂ-ਵਸਤਾਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰ-ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਨੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਤੇ ਵਰਕਰ ਕਿਵੇਂ 'ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ' ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਯੱਗ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ! ਭਾਵੇਂ ਐਸੇ ਕੋਈ ਸਮਾਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸੁਣੇ ਕਿ 'ਅੰਬਰਸਰੀਆਂ' ਨੇ ਲੰਗਰਾਂ ਵਿਚ ਆਈ ਕਿਸੇ 'ਤੋਟ' ਦਾ ਕਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ-ਸੇਵਕਾਂ ਦਾ ਜੋਸ਼ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ ਇਹ ਦਿਖਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਅੰਬਰਸਰ ਦੇ ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ 'ਚਿੰਤਾ' ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਵੱਢ ਵੱਢ ਖਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਲਾ ਹੋਵੇ ਬੀਬੀ ਜੀ ਦਾ, ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਵੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਲ ਰਸਦਾਂ ਦੇ ਟਰੱਕਾਂ ਨਾਲ ਤੋਰ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਪੰਥ-ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਾਬਿਆਂ ਨਾਲ ਗੂੜੀਆਂ ਯਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕਿੱਸੇ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਓਸ ਵਿਧਾਨਕਾਰ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀਆਂ 'ਹੰਗਾਮੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ' ਬੁਲਾ ਬੁਲਾ ਕੇ ਹੇਠਲੀ ਉੱਪਰ ਲਿਆ ਛੱਡੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਗਏ ਨੇ ਬੜੀ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਦਸਤਾਰ ਲਾਹ ਲਈ ਸੀ। ਗੱਲ ਕੀ, ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਰਬ ਕਲਾ ਸਮਰੱਥ ਇਸ ਬੀਬੀ ਜੀ ਅੱਗੇ 'ਸਤਿ-ਬਚਨੀ' ਸਿੰਘਾਂ ਦੀਆਂ ਵਹੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਹੀਰਾਂ ਤੁਰੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਨੇ।

...ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਨ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲਾਗੇ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹਾਂ...ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਇਆ ਢਾਡੀ-ਜਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ...ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਾਵਨ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ-ਦਿਦਾਰੇ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਮੇਂ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ...ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ 'ਪੰਗਤ-ਪਾਛੈ ਸੰਗਤ' ...ਉਹ ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਬਹਿ ਕੇ ਲੰਗਰ ਛਕਦਾ ਹੈ...ਇਹ ਤੱਕ ਕੇ ਉਹ ਦੰਗ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਗਰੀਬ-ਅਮੀਰ, ਊਚ-ਨੀਚ, ਇਸਤਰੀ-ਪੁਰਖ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਤੋਂ ਬਗੈਰ, ਸੱਭ ਇਕੇ ਥਾਂ ਸ਼ਰਧਾ-ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਲੰਗਰ ਛਕ ਰਹੇ ਹਨ...ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਬੜੀ ਹੀ ਸੁਆਦਲੀ ਘਿਉ ਵਾਲੀ ਖੀਰ ਵਰਤਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ!!...ਅਕਬਰ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਆਈ, ਕਿ ਗਰੀਬ ਜਿਹੇ ਜਾਪਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਕੀਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਲੰਗਰ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਦਿਨ ਇੰਜ ਚੱਲ ਸਕੇਗਾ? ਕਿਉਂ ਨਾ ਮੈਂ ਇਹਦੇ ਨਾਮ ਬਾਦਸ਼ਾਹਤ ਵਲੋਂ ਪੱਕੀ ਜਗੀਰ ਲਾ ਦਿਆਂ? ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪੁੰਨ ਦਾ ਕਰਮ ਕਿਤੇ ਬੰਦ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ?...ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅੱਗੇ ਜਾ ਅਰਜ਼ ਗੁਜ਼ਾਰੀ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸੋਚ 'ਤੇ ਬੜੇ ਹੱਸੇ!...ਤੇ ਫੁਰਮਾਇਆ-

"ਦੁਨਿਆਵੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਲੰਗਰਾਂ ਦਾ ਫਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ!...ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਿਆਂ ਬਾਬਤ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ- 'ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਸਭ ਦਿਵਸ ਚਾਰ ਕੇ ਝੂਠੇ ਕਰਤ ਦਿਵਾਜਾ॥' ...ਸੋ ਭਾਈ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਉਪਰੰਤ ਬਰਤਨ ਮੂਧੇ ਮਾਰ ਦੇਈਦੇ ਹਨ...ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਦੀ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰੀਦੀ...ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ, ਬਾਬਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਅਤੁੱਟ, ਅਮੁੱਕ ਅਤੇ ਨਉਨਿਧ ਭਰਪੂਰ ਖਜ਼ਾਨਿਆਂ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਨੇ ਅਤੇ ਜੁੱਗੋ ਜੁੱਗ ਅੱਟਲ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿਣਗੇ!...ਸ਼ਾਹੀ ਜਗੀਰਾਂ ਦੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨੂੰ ਮੁਥਾਜੀ ਨਹੀਂ।...."

ਫਿਰ ਢਾਡੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨੇ ਬੜੀ ਜੋਸ਼ੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਗਰਜਦਿਆਂ, ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਉਪਮਾਂ ਕੀਤੀ-

ਇੱਕ ਮੁੱਠ ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਖਾ ਕੇ ਤੇਰੇ ਲੰਗਰਾਂ 'ਚੋਂ
ਘੂਰ ਘੂਰ ਮੌਤ ਨੂੰ ਡਰਾਵੇ ਤੇਰਾ ਖਾਲਸਾ।
ਤੇਰੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚੋਂ ਧੂੜੀ ਲੈ ਕੇ ਜੋੜਿਆਂ ਦੀ
ਠੋਕਰਾਂ ਨਵਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰੇ ਤੇਰਾ ਖ਼ਾਲਸਾ।

....ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਮੈਂ 'ਇਕਾਗਰ ਚਿੱਤ' ਹੋ ਕੇ ਗੁਰ-ਇਤਿਹਾਸ ਸਰਵਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਾਂ....ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਸੋਭਾ ਸੁਣਦਿਆਂ ਸੁਣਦਿਆਂ, ਕਿਸੇ ਚਿਤਾ ਨੰਦ ਬਾਬੇ ਦੀ ਸਮਾਧ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਮਹਾਨ ਬੀਬੀ ਜੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ, ਜਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਉਗਰਾਹੀ ਚਿਤਵਦਾ ਹੋਇਆ, ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਨਹਿਰ ਦੇ ਪੁਲ ਉੱਪਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ!...ਲੰਬੜਦਾਰ ਨਰੰਜਣ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ, ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹੇ ਗਏ ਬੋਲ ਸੁਣੀਂਦੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ...'ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਅੰਬਰਸਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਸਦਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਘੁੰਮਦੇ ਦੇਖਿਆ?...ਓਏ ਮੁੰਡਿਓ, ਹੁਣ ਆਪਣੀਆਂ ਹਾਅ ਤੁਕਾਂ ਬਦਲ ਦਿਉ!'...ਸਵਾਲ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ-ਕੀ ਸਿੱਖ ਵੀ 'ਹੁਣ' ਇਤਿਹਾਸ ਬਦਲ ਰਹੇ ਨੇ?...ਦਿਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖੂੰਜਿਉਂ 'ਸਦਾ' ਉੱਠਦੀ ਹੈ-

ਜੱਗ ਹੀ ਬਦਲ-ਬਦਲ ਫਿਰ ਬਦਲੇ
'ਸਰਮੱਦ' ਨਾ 'ਸੁਕਰਾਤ' ਬਦਲਦੇ।

ਅੰਤਿਕਾ : ਮਸਕੀਨ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ ਵਿਚ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਝੁੱਕ ਕੇ ਫਰਸ਼ ਵਲ ਗਹੁ ਨਾਲ ਤੱਕਦਿਆਂ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਹੈ। "ਬਜ਼ੁਰਗੋ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਗਵਾਚ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹੋ?" ਮਸਕੀਨ ਜੀ ਵਲੋਂ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ !!...ਗਵਾਚਾ ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸੌ ਰੁਪਏ 'ਦਾਨ' ਕਰ ਗਿਆ ਸਾਂ, ਸੰਗ ਮਰ-ਮਰ 'ਤੇ ਉੱਕਰੇ ਹੋਏ ਨਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ 'ਆਪਣਾ ਨਾਮ' ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਹਾਂ! ਗੁਰੂ ਦੇ ਘਰ ਆ ਕੇ ਵੀ, ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਂ ਪੜ੍ਹਨ-ਸੁਣਨ ਦੀ ਥਾਂ 'ਆਪਣਾ ਨਾਮ' ਲੱਭਣ ਦੀ ਹਉਮੈ-ਗ੍ਰਸੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੇ, ਧਰਮ ਜਿਹਾ ਪਵਿੱਤਰ ਮਾਰਗ ਵੀ ਪਲੀਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਐ। ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਇਸੇ ਅਵੱਲੇ ਸ਼ੌਕ ਨੂੰ ਕੈਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਧਰਮ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਅਲਾਪ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ-

"ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਿਉ ਕਰ ਲਉ ਸੇਵਾ!"

ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਹੱਸਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਛਣਛਣਾਹਟ ਗੁੰਮ

ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਸਤੌਜ

ਜ਼ਮੀਨ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਤਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਰੋਜ਼ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਕਿ ਖੇਤ ਗੇੜਾ ਮਾਰ ਆਵਾਂ। ਘਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਕੰਮ ਧੰਦਿਆਂ ਕਰਕੇ ਕਦੇ ਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਫਿਰ ਇਕ ਦਿਨ ਖੇਤ ਦਾ ਮੋਹ ਮੱਲੋ-ਮੱਲੀ ਖਿੱਚ ਤੁਰਿਆ। ਚੋਏ ਤੋਂ ਲਹਿ ਕੇ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਪਹੀ ਪੈ ਗਿਆ। ਤਾਏ ਹੋਰੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਾ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਅਖੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਗੱਡੇ ਇਸ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਤੁਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਕ ਵੀ ਲਾਹਵਾਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਲਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪਹੇ ਘੜ੍ਹ-ਘੜ੍ਹ ਕੇ ਸੱਪ ਦੀ ਪੂਛ ਵਰਗੀ ਪਤਲੀ ਪਹੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪਹੀ ਦੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੋ ਕੁ ਕਿੱਲਿਆਂ ਦੀ ਵਿੱਥ 'ਤੇ ਚੰਨਣ ਦਾ ਖੇਤ ਹੈ। ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਮੇਲਾ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਚੰਨਣ ਦਾ ਸਾਰਾ ਲਾਣਾ ਖੇਤ ਹੱਸਦਾ ਖੇਡਦਾ ਵਾਘੀਆਂ ਪਾਉਂਦਾ, ਕਦੇ ਮਿਰਚਾਂ ਤੋੜਦਾ, ਕਦੇ ਨਰਮਾ ਚੁਗਦਾ, ਖਾਲ ਘੜਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਥੇ ਹੁਣ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਕੱਲਾ ਕੋਠਾ ਹੀ ਪੁਰਾਣੇ ਕਿੱਲਿਆਂ ਵਾਂਗ 'ਢਹੂੰ-ਢਹੂੰ' ਕਰਦਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਕੋਠੇ ਪਿਛਲਾ ਅਮਰੂਦਾਂ ਦਾ ਬਾਗ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਟਾਹਲੀਆਂ ਦੀ ਛਾਂ ਕਿਤੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਮਨ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੇ ਵਹਿਣਾਂ ਵਿਚ ਵਹਿ ਤੁਰਿਆ ਹੈ। ਤੁਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਮੁਖਤਿਆਰ ਕੇ ਲਾਭੇ ਦੇ ਪਿੱਪਲ ਵਾਲੇ ਖੂਹ ਉੱਤੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਨਾ ਹੁਣ ਇਥੇ ਖੂਹ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਉਹ ਵੱਡਾ ਪਿੱਪਲ ਜਿਥੇ ਲਾਭ ਹੋਰੀਂ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਜਣੇ ਬੈਠੇ ਚਾਹ ਪੀ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ। ਜੇ ਮੈਂ ਇਸ ਟਾਈਮ ਇਥੋਂ ਲੰਘਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਮੱਲੋ-ਮੱਲੀ ਬਿਠਾ ਲੈਂਦੇ ਅਤੇ ਚਾਹ ਪਿਆ ਕੇ ਹੀ ਜਾਣ ਦਿੰਦੇ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਖੇਤ ਕਿਸੇ ਧਨਾਢ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਨੇ ਖਰੀਦ ਲਿਆ ਹੈ। ਲਾਭਾ ਤਾਂ ਵਿਚਾਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਕੇ ਆਪ ਸ਼ਹਿਰ ਦਿਹਾੜੀ ਕਰਨ ਜਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਸ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਨੇ ਖੂਹ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਖੂਹ ਉਪਰਲਾ ਪਿੱਪਲ ਸੁੱਟ ਕੇ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲੰਬਾ-ਚੌੜਾ ਚੌਂਤਰਾ ਵਾਹ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਹੀ ਰਲਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਕੁਲਦੀਪ ਦੇ ਕੋਠੇ ਕੋਲੋਂ ਪਹੀ ਦਾ ਅਗਲਾ ਮੋੜ ਮੁੜਦਿਆਂ ਤਾਂ ਇੰਜ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਸ ਪਹੀ 'ਤੇ ਪੈਰ ਹੀ ਨਾ ਪਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਗੋਡੇ-ਗੋਡੇ ਘਾਹ ਉੱਗਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਰੋਜ਼ ਰੇਹੜੇ ਦੇ ਆਉਣ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਪਹੀ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਬਣੀਆਂ ਡੰਡੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਧਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਰੇਹੜਾ ਲਿਆਉਣਾ ਛੱਡ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਗਾਹ ਮਾਰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਪੱਕਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਤੂਤਾਂ, ਟਾਹਲੀਆਂ ਤੇ ਬਕਰੈਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਘਿਰਿਆ ਕੋਠਾ, ਕੋਠੇ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪਾਸੇ ਟੋਕਾ ਕੁਤਰਨ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ, ਕੋਠੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਮੋਟਰ ਤੇ ਉਹ ਸਾਹਮਣੇ ਤੂਤ ਥੱਲੇ ਮੱਝਾਂ ਦੀ ਖੁਰਲੀ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਥੇ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਨਾਮੋ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੀ ਨਹੀਂ।

ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਕੋਠੇ ਥੱਲੇ ਸਾਡੀ ਪੰਜ ਸੱਤ ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਮਹਿਫਲ ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ। ਸਾਰੇ ਤਾਸ਼ ਖੇਡਦੇ, ਲਲਕਾਰੇ ਮਾਰਦੇ। ਕਦੇ ਟੋਕਾ ਕੁਤਰਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਤੋਂ ਪਟਾ ਲਾਹ ਦਿੰਦੇ 'ਤੇ ਹੱਥ ਵਾਲਾ ਹਥੜਾ ਪਾ ਕੇ ਚੌੜ-ਚੌੜ 'ਚ ਹੀ ਪੰਜ-ਸੱਤ ਚਰ੍ਹੀ ਦੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਕੁਤਰ ਧਰਦੇ। ਕਦੇ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਪਕੌੜੇ ਲਾਹ ਲੈਂਦੇ। ਦੀਵਾਲੀ ਨੇੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੂਤਾਂ ਥੱਲੇ ਰਿਝਦੇ ਮੀਟ ਦੀ ਸੁਗੰਧੀ ਲਾਹਵਾਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਧਰ ਛਾਈਂ-ਮਾਈਂ ਹੋ ਗਿਆ। ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਬੂਟੇ ਨੇ ਇਹ ਕੋਠੇ ਵਾਲਾ ਕਿੱਲਾ ਕਬੀਲਦਾਰੀ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਬੈਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਸਾਹਮਣੇ ਬਚੇ ਡੇਢ ਕਿੱਲੇ ਦੇ ਇਕ ਖੂੰਜੇ, ਮੀਂਹ ਕਣੀ ਤੋਂ ਮੋਟਰ ਦੇ ਸਟਾਟਰ ਨੂੰ ਢਕਣ ਲਈ ਨਿੱਕਾ ਖੁੱਡਾ ਜਿਹਾ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਹੁਣ ਉਹ ਕਦੇ ਆਪ ਖੇਤ ਦਿੱਸਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਦੇ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਮਹਿਫਲ ਜੁੜੀ ਹੈ।

ਉਹ ਭਲਾ ਸਮਾਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਫਿਲਮ ਵਾਂਗ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਸਾਂ। ਮੈਂ ਤੇ ਪਾਲੀ ਕੱਖ ਵੱਢ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ, ਮਿੱਠੂ ਸੀਰੀ ਢੋਹ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ। ਮੱਘਰ ਇਸੇ ਚੌਂਤਰੇ 'ਤੇ ਰੜਕਾ ਫੇਰ-ਫੇਰ ਖੁਸਰੇ ਦੀ ਅੱਡੀ ਵਰਗਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ। ਤਾਇਆ ਚਾਹ ਧਰਦਾ ਫੌਜ ਦੇ ਕਪਤਾਨ ਵਾਂਗ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਚਾੜ੍ਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਤਾਂ ਤਾਏ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਨ ਖੜ੍ਹਗੇ ਕਾ ਸੀਰੀ ਕੈਲਾ ਬਾਜ਼ੀਗਰ, ਹਾਕਮ ਕਾ ਲੀਲੂ, ਬੂਟਾ, ਉਹ ਸਾਹਮਣੇ ਖੇਤ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਜਮੇਰ ਚਾਹ ਵੇਲੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਤਾਇਆ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹਸਾ-ਹਸਾ ਕੇ ਲੋਟ-ਪੋਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ। ਤਾਏ ਦੀਆਂ ਹਸਾਉਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਕੰਮਾਂ-ਧੰਦਿਆਂ 'ਚ ਥੱਕਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਤਾਕਤ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ।

ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਖਿੱਲਰ ਗਿਆ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਵੰਡ ਲਈ, ਸੰਦ ਵੰਡ ਲਏ। ਇਸੇ ਇਕ ਖੇਤ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਟੋਟੇ ਹੋ ਗਏ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਹੋਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਿੱਕੇ ਟੋਟਿਆਂ 'ਤੇ ਸੀਰੀ, ਪਾਲੀ ਰਲਣੋਂ ਹਟ ਗਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜੱਟਾਂ 'ਚ ਰਲਾਉਣ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਕੁਝ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਵੱਡੇ ਧਨਾਢਾਂ ਨੇ ਖਰੀਦ ਲਈਆਂ। ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਮਹਿਫਲਾਂ ਲੱਗਣੋਂ ਹੱਟ ਗਈਆਂ। ਮਿਰਚਾਂ, ਨਰਮੇ, ਕਪਾਹਾਂ, ਮੱਕੀਆਂ, ਝੋਨੇ ਨੇ ਦੱਬ ਲਈਆਂ। ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਮੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਟੋਮੈਟਕਾਂ ਨੇ ਲੈ ਲਈ। ਖੇਤਾਂ 'ਚੋਂ ਬੰਦੇ ਘਟ ਰਹੇ ਹਨ, ਕੋਠੇ ਢਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੋਠਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿਰਫ ਸਟਾਟਰ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਲਈ ਖੁੱਡੇ ਜਿਹੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਕ ਵਾਰ ਕੈਲੇ ਬਾਜ਼ੀਗਰ ਨੇ ਇਸੇ ਖੇਤ, ਇਥੇ ਹੀ ਖੜ੍ਹੇ ਨੇ ਪਾਣੀ ਖੁਣੋਂ ਸੁੱਕੀ ਜੀਰੀ ਅਤੇ ਮੁਰਝਾਈ ਕਪਾਹ 'ਤੇ ਨਿਗਾਹ ਮਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ "ਤੂੰ ਆਥਣੇ ਦੇਖੀਂ ਬਾਈ ਇਹੀ ਸੁੱਕੀ ਜੀਰੀ ਰੂੜੀ ਮਾਰਕਾ ਦੇ ਪੈੱਗ ਲਾਏ ਤੋਂ ਭਰਜਾਈਆਂ ਮਾਂਗੂੰ ਹੱਸਦੀ ਲੱਗੂਗੀ।" ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਹੱਸਦੀਆਂ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹੀ ਲੱਗਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਹ ਫਸਲਾਂ ਸਬਮਰਸੀਬਲਾਂ ਦੇ ਵਧ ਪਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਆਫਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵੀ ਉਦਾਸ ਹੀ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਵੀ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਸੰਗ ਬਿਨਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਸਾਉਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਬਿਨਾਂ, ਓਦਰ ਗਈਆਂ ਹੋਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਉਦਾਸ ਪਏ ਖੇਤਾਂ 'ਚੋਂ ਮੈਂ ਉਦਾਸ ਹੋਇਆ ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਬਿਮਾਰਾਂ ਵਾਂਗ ਲੱਤਾਂ ਘਸੀਟਦਾ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ।

ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਪੈਂਤੜੇ, ਹਮਲਾ ਬਾਹਰੋਂ ਫਾਹੀ ਘਰਦਿਆਂ ਗਲ਼

–ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੱਤਰਕਾਰ

ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੱਤਰਕਾਰ

ਨਵੰਬਰ ਦੀ 26 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਸ ਸਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ। ਪਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫਾਹੇ ਲਾਉਣ ਦੇ ਰੱਸੇ ਪੈੜੇ ਵੱਟ ਲਏ ਹਨ ਘਰ ਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ। ਇਕ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਹੱਕ ਖੋਹ ਕੇ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚ ਸੋਧਾਂ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦੀ ਸੰਘੀ ਨੱਪਣ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ ਜਿੰਨੀ ਮਰਜ਼ੀ ਧੂਹ ਘਸੀਟ ਕਰ ਲਏ। ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਾਦਲ ਨੇ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਮੁੜਦਿਆਂ ਹੀ ਗਰਜਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ''ਅੱਤਵਾਦ'' ਨੂੰ ਵੀ ਨੱਥ ਕੇ ਰੱਖਣਗੇ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਨਣ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ 70 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੱਖ ਗੱਭਰੂ ਨਕਸਲੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਹਿ ਕੇ ਮਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ।

ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ 26/11 ਦਾ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਅਸਲੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਕੀ ਸੀ? ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਨ ਭੇਤ ਤਾਂ ਅਜੇ ਖੁਲ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਜਾਪਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਥੱਲੇ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਨਾਟੋ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਤਾਲਿਬਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕਰਾਰੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਕਰਾਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਧਾਰਮਿਕ ਹਮਦਰਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਰੋੜਾ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੱਛਮੀ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਹਾਮੀ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਹੋਏ ਐਟਮੀ ਸਮਝੌਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਭਾਰਤ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਚਾਕਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹੋ ਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਾਬਲ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੂਤਘਰ ਉੱਪਰ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦਾ। ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਕਰਜ਼ਈ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਦੇ ਕੂਟਨੀਤਿਕ ਸਬੰਧ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਾਟੋ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਗੈਰ ਲੜਾਕੂ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਚ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ''ਅਤਵਾਦੀ'' ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 26/11 ਦੀ ਘਟਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਲਈ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਆਪਣੀਆਂ ਕੂਟਨੀਤਕ ਚਾਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ''ਅੱਤਵਾਦ'' ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਨੱਥਣਾ ਤੇ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਾਪਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਆਦਿ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ। ਜਾਪਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ, ਬਰਤਾਨੀਆ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ''ਅੱਤਵਾਦ'' ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਧਾਰਮਿਕ, ਕੁਝ ਕੌਮੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਆਰਥਿਕ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਵਿਰੁਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਉਠ ਰਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੇ ਪੈਂਤੜਿਆਂ ਦੀ ਪੈਂਠ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਰਹੀ। ਇਹ ਕਾਰਜ ਹੋਰ ਵੀ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਲੋਂ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਾਜ਼ਾ ਹਮਲੇ ਪਿੱਛੋਂ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਵੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਵਾੜੇ ਦੇ ਅਸਰ ਥੱਲੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਚੂਲਾਂ ਹਿੱਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਸਿਰਜਿਆ ਗਿਆ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ 60 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਵੀ ਨਾ ਲੋਕਤੰਤਰੀ, ਨਾ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ, ਨਾ ਸ਼ੋਸ਼ਲਿਸਟ ਅਤੇ ਨਾ ਖੁਦ ਮੁਖਤਾਰ ਬਣ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਧਾਨ ਅੰਦਰ ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰਜਕਾਂ ਨੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਸਨ, ਉਹ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਵੀ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਅੱਜ ਇਹ ਰਾਜ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲੁਟੇਰਿਆਂ, ਐਸ਼ਪ੍ਰਸਤਾਂ ਅਤੇ ਬੇ-ਕਾਨੂੰਨੇ ਧਾਕੜਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ। ਡੰਡਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਬੇਦਰਦੀ ਨਾਲ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਨਾਂ ਜਪਣ ਵਾਲੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਵਧਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵੀ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਵਧਾਉਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨਕ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਧਣਗੀਆਂ। ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਕ ਸੰਗਲ ਵਿਚ ਬੱਧੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਕੁਲਹਿਣੀ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵੀ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਲੱਖ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੱਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੇ ਰਾਖੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਉਪਰ ਭਾਰਤ ਦੀ 72% ਵਸੋਂ ਦੋ ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਦਮਾਸ਼ ਟੋਲੇ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਲੱਖਾਂ ਪੁਲਸੀ ਤੇ ਫੌਜੀ ਸਿਪਾਹੀ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੱਲ ਹੀ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਕੱਲੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਇਕ ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਥੱਲੇ 2000 ਵਿਅਕਤੀ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਨੇ, 180 ਜਿਪਸੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕਾਂ ਤੇ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਪਿੱਛੇ ਰਾਖੀ ਕਰਦੀਆਂ ਭੱਜਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕੱਲੇ ਕੇ.ਪੀ.ਐਸ. ਗਿੱਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ 19 ਗੱਡੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨੇ ਅਤੇ ਇਕ ਇਕ ਵਜ਼ੀਰ ਨੂੰ 20-20 ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵੀ ਆਪ ਰਾਖੀ ਹੇਠ ਹਨ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜ ਕੇ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਲੀਡਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਦਰਜ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ''ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟ'' ਦਾ ਹਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਅੱਖਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ 'ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਾਦਲ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਅਮਰਿੰਦਰ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਟੋਲਾ ਵੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੁਟੇਰੇ ਤੇ ਮੱਕਾਰ ਹਾਕਮ ਆਪਣੀ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਭਲੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵਾਲੀ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਪੈਂਤੜੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਚਾਣਕਿਆ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਠੱਗੀ-ਬੱਗੀ ਦਾ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਪੈਂਤੜੇ ਹਨ, ਪਹਿਲਾ ਰਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਲੋਸ ਕੇ ਰੱਖੋ। ਦੂਜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਿਓ, ਤੀਸਰਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪਾ ਕੇ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਜੇ ਫਿਰ ਵੀ ਵੱਸ ਵਿਚ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਛਿੱਤਰ ਫੇਰੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੌਹਾਂ ਪੈਂਤੜਿਆਂ ਦੀ ਵਾਰੋ-ਵਾਰੀ ਨਾ ਬਰਾਬਰ ਵਰਤੋਂ ਕੇਵਲ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅੱਜ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਅਮਰੀਕਾ, ਬਰਤਾਨੀਆ ਤੇ ਨਾਟੋ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਲੋਸਣ (ਮੂਰਖ ਬਣਾਉਣ) ਦਾ ਆਰੰਭ ''ਗੁਰੂ ਮਾਨਿਓ ਗ੍ਰੰਥ'' ਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚਲਾਕੀ ਇਹ ਵਰਤੀ ਗਈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਦਰਜ ਬਾਣੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਚਮਕ ਦਮਕ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਮੱਥੇ ਟੇਕੋ, ਗਲੀਆਂ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਘੁਮਾਉ, ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਲੰਗਰ ਲਗਾਓ ਤੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪੇ ਦਿਓ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰੋਪੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ। ਸਿਖਰ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਲੋਕ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੇ ਬਾਣੇ ਪਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਦਿੱਖ ਸਵਾਰਨ ਦੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਹਾਕਮ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚੋਂ ਉਹ ਇਕ ਬੀਬੀ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਦਾਣੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਬਦਲੀਆਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੀਮਤ ਵਸੂਲ ਕੇ ਚਿੱਟਾਂ ਕੱਟਦੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਪਚਵੰਜਾ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਥੱਲੇ ਧੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ''ਹਾਤਮਤਾਈ'' ਬਣ ਕੇ ਅਣਖੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ''ਖਾਲਸਾ'' ਸਦਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਝੋਲੀਆਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ 'ਚੋਂ ਗਫੇ ਵੰਡਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਇਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਪੈਸਾ ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਪਿਓ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਵੇ। ਅੱਗੋਂ ਲੋਕ ਘਸਿਆਰੇ ਬਣ ਕੇ ਮੰਗਤਿਆਂ ਵਾਂਗ ਉਸ ਦਾ ਦਾਨ ਕਬੂਲਦੇ ਹਨ। ਯਾਦ ਰਹੇ, ਇਹ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀ ਲੁਟਵਾਈਆ, ਲੋਕ ਮਰਵਾਏ, ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਚੌਧਰ ਤੇ ਘਰ ਭਰਨ ਲਈ।

ਪਾਕਿ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਦੋਹਰੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ: ਮੁੰਬਈ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਸੂਤਰਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਖ਼ਤ ਰੁਖ਼ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਗਾਜਾ ਤੇ ਮੁੰਬਈ ਹਿੰਸਾ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਦੋਹਰੇ ਮਾਪਦੰਡ ਅਪਨਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਮਹਿਮੂਦ ਦੁਰਾਨੀ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਕਿ ਕਾਸਬ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨਾਗਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਦੁਰਾਨੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੰਜ ਇਸ ਘਟਨਾਕਰਮ ਵਿਚ ਮੁੰਬਈ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਪਾਕਿ ਹਾਕਮਾਂ ਵਿਚਲੀ ਦੁਫੇੜ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈ। ਪਰ ਪਾਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੁਫੇੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਰਾਨੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਸਾਬ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਜਦਕਿ ਦੁਰਾਨੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਿਥੇ ਪਾਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਕਿ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਨਾ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੀ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਾਫ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਕੋਲ ਜੇ ਚੱਜ ਦੇ ਸਬੂਤ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨਾਗਰਿਕ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਪਾਏ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਲੰਘੇ ਦਿਨੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਈਅਦ ਯੂਸਫ਼ ਰਜ਼ਾ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਮਲੇ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿ ਨਾਗਰਿਕ ਭਾਰਤ ਹਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਰਤੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੇ ਤੌਰ ਤਰੀਕਿਆਂ 'ਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਤਣਾਅ ਵਧਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਾਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਖ਼ੁਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੈਡਿਟਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਹਰੇਕ ਸੰਕਟ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਵਿਚ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ 'ਤੇ ਸੱਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜਦੂਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਕਿ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਸਿਫ਼ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਭੁੱਲ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖਿਆ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਦੂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਦੋਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਤਣਾਅ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕੂਟਨੀਤਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ। ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਪਾਏ ਗਏ ਦਬਾਅ ਪਿਛੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਤਿੱਖਾ ਵਤੀਰਾ ਅਪਣਾਉਂਦਿਆਂ ਦੁਨੀਆ ਉਤੇ ਦੋਹਰੇ ਮਾਪਦੰਡ ਅਪਨਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ। ਪਾਕਿ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਹਮਲਿਆਂ ਲਈ ਇੰਨਾ ਸ਼ੋਰ ਮਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਯੂਸਫ਼ ਰਜ਼ਾ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਢਾਹੇ ਜਾ ਰਹੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਅਤੇ ਗਾਜ਼ਾ 'ਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਮਲੇ 'ਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ। ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਗਿਲਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫ਼ਲਸਤੀਨ 'ਚ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਬੇਕਸੂਰ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਕਿਉਂ ਹੈ।

ਉਧਰ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿਵਸਥਾ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਣੇ ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦੇਵੇਗਾ। ਡਾ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ ਨਾ ਮਿਲੇ।

ਹਮਲਿਆਂ 'ਚ ਪਾਕਿ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦਾ ਹੱਥ –ਬਰਨੀ

ਏਜੰਸੀਆਂ: ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਅੰਸਾਰ ਬਰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋਸ਼ੀ ਅਜ਼ਮਲ ਕਾਸਬ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਭੰਡੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸ ਕਰਕੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਰਹਿਮਾਨ ਮਲਿਕ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਬਰਨੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਾੜੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨਾਗਰਿਕ ਦਾ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਕਰਵਾਈ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਾ ਦੇਸ਼ ਹੀ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

Mann Tax Services

Individual Family Trucking Business

For Fast and Accurate Return
Best Advice for Future Tax Saving
Early, Late and Weekend Appointments
Quick Refund through Electronic Filing
Reliable Charges
Referrals Discounts

Please Contact:
Gurdawar Singh Mann
510-468-9381
33272 Palomino Common, Fremont, CA 94555
Email: 2gsmann@gmail.com

CTEC e-file
Approved Tax Preparer

Book-keeping and Payroll also provided.

NOW SEND MONEY TO INDIA!

Lucky LUCKY MONEY

ਲੱਕੀ ਮਨੀ

Send Money Worldwide

ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ ਪੈਸਾ ਭੇਜੋ

ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਇੰਡੀਆ ਵੀ ਪੈਸੇ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ

www.luckymoney.com

BEST SERVICE FEE
ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਾਜਬ ਸਰਵਿਸ ਫੀਸ

BEST SERVICES AVAILABLE
ਬਿਹਤਰੀਨ ਸੇਵਾ

Door to Door — ਘਰ ਤੋਂ ਘਰ ਤੱਕ

Bank to Bank — ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਬੈਂਕ ਤੱਕ

Pick Up At Any Authorized Agent — ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਤੋਂ ਚੁੱਕੋ

1-800-789-3783

MasterCard VISA

Debit Card / VISA / Master Card Accepted

Main Office
1028 Mission Street
San Francisco, California, 94103
(415) 864-8367

Licensed in 13 States

California Hawaii Alaska Nevada
Florida Arizona Texas Illinois Virgina
Washington New Jersey Mississippi New York

Over 100 Branches and Agents Worldwide!

Including
Australia Cambodia Hong Kong Taiwan Guam

ਸੁਲਤਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਵੀਨਾ ਦਾ ਦੋਗਾਣਾ ਰੰਗ-'ਗੱਲ ਚੱਲੇ ਤੇਰੀ'

ਫਰੀਮਾਂਟ (ਐਸ.ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ): ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਜਦੋਂ ਤੂਫਾਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬੇੜੀ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁਗਤ ਨਾਲ ਬਚਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਹਰ ਜਣਾ-ਖਣਾ ਉੱਠ ਕੇ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਵਿਚ ਬੇਸੁਰੀ ਧਮਾਲ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ

ਤੂਫਾਨ 'ਚ ਸੂਝਵਾਨ ਗਾਇਕ ਬੋਚ ਬੋਚ ਕੇ ਪੈਰ ਧਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੁਰੀਲਿਆਂ ਨੇ ਚੁੱਪ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੱਟੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁੰਦਰੀਆਂ, ਛੱਲਿਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵਾਂਗ ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ-'ਪਹਿਲਾਂ ਤੂੰ ਲਾ ਲੈ ਜ਼ੋਰ ਅਸੀਂ ਬਾਅਦ 'ਚ ਵੇਖਾਂਗੇ।'

ਸ਼ਾਹਕੋਟੀਆ ਮੁੰਡਾ ਸੁਲਤਾਨ ਅਖ਼ਤਰ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਹੈ ਪਰ ਉਹਨੇ ਹਰ ਕਦਮ ਫੂਕ ਫੂਕ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਬਿਨਾ ਸ਼ੱਕ ਉਹ ਬਾਕਰ ਹੁਸੈਨ ਦੇ ਪਟਿਆਲੇ ਘਰਾਣੇ ਦਾ ਸ਼ਗਿਰਦ ਹੈ ਤੇ ਰੱਜ ਕੇ ਸੁਰੀਲਾ ਗਾਇਕ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਾਉਣਾ ਵੀ ਆਉਂਦੈ ਤੇ ਸੁਰ ਗਿਆਨ ਵੀ ਹੈ। ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹਦੇ ਕੰਠ ਵਿਚਲਾ ਜਾਦੂ ਹਾਲੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਖਰਿਆ ਨਹੀਂ ਤੇ ਇਹ ਵਾਹ ਲਾਉਣ ਵਿਚ ਉਹ ਚੱਤੋ-ਪਹਿਰ ਸਰਗਰਮ ਹੈ।

ਸਾਉਣ ਮਹੀਨਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਧਰ ਕਾਲੀਆਂ ਘਟਾਵਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਮੋਰ ਨੱਚੇ, ਅੰਬਰ ਨਾ ਸ਼ਰਮਾਵੇ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਰੀਲੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਸੁਰੀਲੀ ਕੁੜੀ ਪ੍ਰਵੀਨ ਭਾਰਟਾ ਨਾਲ ਦੋ ਗਾਣਿਆਂ ਦੀ ਐਲਬਮ 'ਫਾਈਨ ਸੁਪਰ ਸਾਊਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਖਿੜਕੀ ਥਾਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਲ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ ਹੱਥ ਕੱਢ ਕੇ ਫੜਾਈ ਹੈ। ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ? ਭਲਾ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੈ । ਉਹ ਇਸ ਐਲਬਮ ਵਿਚਲਾ ਗਾਇਕ ਵੀ ਆਪ ਹੈ ਤੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਵੀ। 'ਗੱਲ ਚੱਲੀ ਤੇਰੀ, ਕੱਤਣਾ, ਹੀਰ, ਪੱਥਰ, ਨੂੰਹ-ਪੁੱਤ, ਗੋਰੀ, ਠੁਮਕਾ, ਕਾਹਲੀ ਆਦਿ। ਅੱਠ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਾਲੀ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵਿਚ ਟਾਈਟਲ ਗੀਤ ਤੇ 'ਠੁਮਕਾ' ਤੇ 'ਕਾਹਲੀ' ਸੁਲਤਾਨ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਮਾਲਾ ਵਿਚ ਸੁੱਚੇ ਮੋਤੀ ਹਨ। ਰਾਗਾਂ ਤੇ ਗਰਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਮੁਰਕੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਉਹਦੇ ਗਲੇ ਵਿਚ ਮਿਠਾਸ ਤੇ ਦਰਦ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਪਹਿਚਾਣ ਪੱਤਰ ਹੈ। ਰਾਜ ਫਿਲਰੋ, ਸ਼ਿੰਦਾ ਫਿਲਰੋਂ, ਨਰਵੇਲ ਕੈਨੇਡਾ, ਮਾਸਟਰ ਰਿੰਕੂ, ਨਿਰਧਨ ਕਰਤਾਰਪੁਰੀ, ਸੁਖਦੇਵ ਵਿਰਦੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਸੁਣ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦੈ ਵਰਨਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅੱਧੀ ਕੁ ਹੀ ਰਹੇਗੀ।

ਤੁਸੀਂ ਮੁਕੰਮਲ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਘਰ ਬੈਠੇ ਹੀ ਸਾਡੀ ਵੈਬ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ www.punjabtimesusa.com 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਐਡੀਸ਼ਨ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ। ਪੂਰਾ ਅਖਬਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਇਕ ਸਫਾ ਕਰਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਜਾਏਗਾ।

ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਤੇਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਕੁਚਲੀ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਮੋਟਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ 7 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮਚ ਗਈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ 70 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਸੁੱਕ ਗਏ ਸਨ।

ਲੋਕ ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀ ਭਾਲ 'ਚ ਇਕ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪੰਪ ਤਕ ਭਟਕਦੇ ਰਹੇ। ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ, ਟੈਕਸੀਆਂ, ਆਟੋ ਰਿਕਸ਼ਾ ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੇ। ਹੜਤਾਲ ਲੰਬੀ ਚੱਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕਾਰਨ ਜਨਤਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਵੀ ਠੱਪ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ 'ਤੇ ਉਲਟਾ ਅਸਰ ਪੈਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਕਾਰਨ ਜੋ ਛੋਟੀਆਂ ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੁੱਧ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਫਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ-ਬਹੁਤ ਢੁਆਈ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਵੀ ਡੀਜ਼ਲ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕਣ ਕਰਕੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਕੁਝ ਸਪਲਾਈ ਜੋ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਠੱਪ ਹੋ ਗਈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਵੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਸੀ।

ਦੇਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰੀ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਤੇ ਮੁਸੀਬਤਾਂ 'ਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਗ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਹੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਇਹੀ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ 'ਚ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਤੇ ਭੱਤਿਆਂ 'ਚ ਵਾਧਾ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਰਿਓੜੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ 'ਚ ਦੁੱਗਣਾ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਮੰਨ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਗੱਲ ਭੁੱਲ ਗਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਕਿੰਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ 70 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ 1.29 ਲੱਖ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ, ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਰਾਜਪਾਲਾਂ, ਹਾਈਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਛੇਵੇਂ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਨਖਾਹਾਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਇਹ ਗੱਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੇ ਕਾਰਨ ਕਈ ਉਦਯੋਗਾਂ 'ਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਛਾਂਟੀ ਕਾਰਨ ਰੋਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਸੰਕਟ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਘਟਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ 'ਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਹੜਤਾਲ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਆਇਲ ਸੈਕਟਰ ਆਫੀਸਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਨੇਤਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੱਦ 'ਤੇ ਅੜੇ ਹੀ ਰਹੇ।

ਇਸ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ 9 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਬੈਠਕ ਸੱਦੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਚ ਹੜਤਾਲ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਤੇਲ ਸਪਲਾਈ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਇਥੇ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ (ਐਸਮਾ) ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਤੇਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਫੌਜ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਟੈਰੀਟੋਰੀਅਲ ਆਰਮੀ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਮੰਤਰੀ ਮੁਰਲੀ ਦੇਵੜਾ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ 'ਤੇ ਪਰਤਣ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਬਲੈਕਮੇਲ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਅੱਗੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਝੁਕਦੀ ਦੇਖ ਕੇ ਆਖਰ ਢਾਈ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਇਕ-ਇਕ ਕਰਕੇ ਹੜਤਾਲ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਹੜਤਾਲ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਪਰਤ ਆਏ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੁਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ।

ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹੜਤਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਫਜ਼ੂਲ ਹੀ ਹੜਤਾਲ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਅਫਸੋਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਹੜਤਾਲ ਵਿਰੁਧ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਹੋਵੇਗਾ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰ ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਨੂੰ ਲਖਨਊ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੀਟ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਲੰਘੀ 8 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਲਖਨਊ ਸੀਟ ਸਣੇ ਕੁਲ 28 ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮਹਾ ਸਕੱਤਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਫਿਲਮ ਅਭਿਨੇਤਾ ਨੂੰ ਲਖਨਊ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਮਾਨਿਅਤਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਤਰੇ। ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਮੀਦ ਜਤਾਈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਦੱਤ ਨੂੰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ।

ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ 'ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਾਬਾਦ ਅਤੇ ਕੰਨੌਜ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਮੁਖੀ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਤਕ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਨੂੰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਏਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਵੀ ਸੰਜੇ ਦੇ ਚੋਣ ਲੜਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਇਕ ਸਟਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਚੋਣ ਲੜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ?

ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਖਤਮ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਲੰਘੀ 4 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਬੀਤੀ 12 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਬੁਲਾਈ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਟੀ.ਆਰ. ਬਾਲੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਕੱਤਰ ਬ੍ਰਹਮ ਦੱਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਮੇਟੀ 8 ਹਫਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਮੋਟਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰ ਕਾਂਗਰਸ (ਏ.ਆਈ.ਐਮ.ਟੀ.ਸੀ.) ਤੇ ਹੋਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪੇਗੀ। ਹੜਤਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਏ.ਆਈ.ਐਮ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਡੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਹੜਤਾਲ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਏ.ਆਈ.ਐਮ.ਟੀ.ਸੀ. ਛੇਤੀ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ, ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਟੈਕਸ ਕਟੌਤੀ, ਟਰੱਕਾਂ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ, ਭੁਗਤਾਨ, ਟਾਇਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਲੱਗੇ ਕਰ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਤੇ ਇਕਹਰੇ ਕੌਮੀ ਪਰਮਿਟ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਤੇ ਹਾਈਵੇਜ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਹੋਰ ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ ਤੇ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੰਗਾਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਐਸ.ਕੇ. ਦਾਸ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ 3 ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ 4 ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਏ.ਆਈ.ਐਮ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ 4 ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੰਨਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਗੁਡਜ਼ ਆਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਠੋਸ ਹੱਲ ਲੱਭੇਗੀ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਲ ਰਹੀ ਟਰੱਕ ਅਪਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਭਰੋਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਕਦਮ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਚੁੱਕ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਸਿਰੇ ਨਾ ਲੱਗਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਅਗਾਮੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਚੋਣ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਦੋਵੇਂ

ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਵਲੋਂ ਸਤਿਅਮ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਖ਼ਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨਗੀਆਂ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.(ਐਮ.) ਦੇ ਕੁਲ ਹਿੰਦ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਾਤ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਕੋਚੀ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਦਿੱਤੀ।

ਚੋਣਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਾਮਰੇਡ ਕਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਸਪਾ ਚੋਣ ਗਠਜੋੜ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ, ਇਸ ਲਈ ਬਸਪਾ ਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਐਮ.) ਵਿਚਕਾਰ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਹੀ, ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੰਘਰਸ਼ ਲੜਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਕਮੱਤ ਹਨ। ਕਾਮਰੇਡ ਕਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਵੋਟ ਮੌਕੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਾਂਹ ਵੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਸਪਾ ਨੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਸਪਾ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਸਬੰਧੀ ਪੁੱਛੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਤੋਂ ਬਰਾਬਰ ਦੂਰੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਪਾਰਟੀਆਂ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਤੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੋਹਾਂ ਗਠਜੋੜਾਂ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਟੀ.ਆਰ.ਐਸ. ਨੇ ਟੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਤੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਗਾਜ਼ਾ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਤੇ ਵਿਚ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਪਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਲਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਥਾਂ ਕੂਟਨੀਤਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਮਾੜੇ ਦੌਰ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ ਉਤਪਾਦਨ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਘਟ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਅਸਲੀ ਕਾਰਨ ਲੱਭੇ ਤੇ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ ਵੱਡਾ ਪੈਕੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਨਤਕ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਛੋਟੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ। ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਖਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜਾਣ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਸਬੰਧੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਸਬਕ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖ ਰਹੀ।

ਬੀਮਾ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਇਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਮੇ ਸਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਵਰਗੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖੁਫੀਆ ਤੰਤਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਹੋਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ

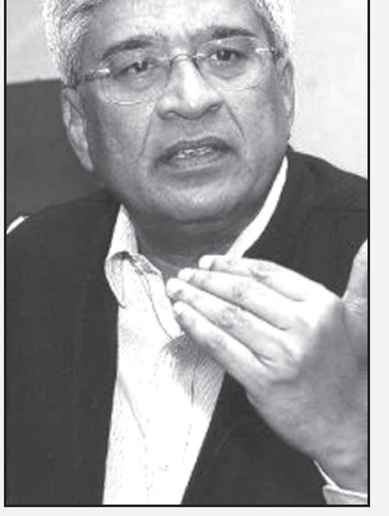

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ

ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵਾਂਗ ਦੁਰਉਪਯੋਗ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਰਣਨੀਤਕ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਸਬੰਧੀ ਰੁਝਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਇਕ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਜਿੱਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਅੰਦਰ ਉਹ ਹਾਰ ਗਈ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੰਗੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਲੰਘੀ 8 ਤੋਂ 10 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਐਮ.) ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕੋਚੀ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਤਮਾਨ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ (ਸੀ.ਸੀ.) ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਤਿਅਮ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਰੀ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਖੇਤਰ 'ਚ ਵਧੀਆ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਗਲਤ ਬੈਲੈਂਸਸ਼ੀਟ (ਅੰਤਿਮ ਚਿੱਠਾ) ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਤਿਅਮ ਘਪਲਾ ਐਨਰੋਨ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਮਨੁੱਖੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਲਾਭ ਨੂੰ ਤਵੱਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਤਿਅਮ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਖਿਲਾਫ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਖਾਤੇ ਚੈੱਕ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਐਕਸ਼ਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ 53 ਹਜ਼ਾਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਵੇ।

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ਕਾਂ ਸ਼ੁਰੂ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ਕਾਂ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਮੇਤ 6 ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਉਂਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਵਲ ਮੁੜਨਾ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਮੁੜ ਕੇ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਲੰਘੀ 9 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਣ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲਣ ਬਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੁਦ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀ ਬੁਲਾਰੇ ਸ਼ਕੀਲ ਅਹਿਮਦ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਹੁਲ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਰਾਹੁਲ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਐਲਾਨਣ ਬਾਰੇ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਖੇੜਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂ ਉਹੀ ਕੁਝ ਕਰਨਗੇ, ਜੋ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਹੇਗੀ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਜਦਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ 'ਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਹੋਏ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੱਤਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਹੀ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣਗੇ। ਕਾਂਗਰਸ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਲ ਖਿਚਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਕੋਈ ਗ਼ਲਤ ਬਿਆਨੀ ਕਰੇ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਲਾਹੁੰਦਿਆਂ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਲੱਗੇ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਲੋਕ ਨਾਰਾਜ਼ ਹਨ। ਅਹਿਮਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਨੀਆ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵਾਰਸ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹੋ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਹੈ।

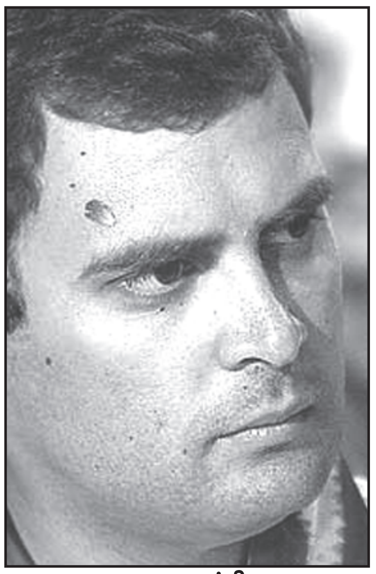

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਲੰਘੀ 8 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨਗੇ।

ਇਥੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਦਿਵਸ ਸਬੰਧੀ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਸਵਾਲ ਕਿ 'ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਿਸੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇ ਹੱਥ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ?' ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ, ''ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਅਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਚਲਣਗੇ, ਜੋ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏ.ਜੀ.ਪੀ. ਦੇ 30 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਪੀ.ਕੇ. ਮੋਹੰਤਾ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਦੇ 38 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਹੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।''

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਅਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਮਹਿਲਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਨੌਜਵਾਨ ਆਗੂ ਅੱਗੇ ਆਉਣਗੇ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਤੈਅ ਸ਼ੁਦਾ ਨੀਤੀ ਅਧੀਨ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਨਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਲਗਭਗ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਐਲ.ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਫੁੱਟ ਕਾਰਨ, ਪੁੱਜੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ, ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਅਗਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਹੁਣ ਆਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਵਿਦੇਸ਼ੀ' ਹੋਣ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਫਿਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਫਾਇਆ : ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਆਦੀਵਾਸੀ ਬਹੁਲਤਾ ਵਾਲੇ ਬਸਤਰ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਇਸ ਵਾਰ ਦੀਆਂ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਫਾਇਆ ਹੋ ਗਿਆ, ਸਗੋਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਗੋਦ ਲਿਆ ਪਿੰਡ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗਿਆ ਗਿਆ। 26 ਅਪ੍ਰੈਲ 2008 ਨੂੰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਬਸਤਰ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਪਿੰਡ ਜਮਾਵਾੜਾ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਸੜਕਾਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਚੰਪਾ ਨੇ ਰਾਹੁਲ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਚੰਪਾ ਹੁਣ ਭਾਜਪਾ ਹਮਾਇਤਣ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਲੋਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦਰਜੇ ਦੀ ਮੰਗ

ਸ੍ਰੀਨਗਰ : ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਇਕ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਆਲ ਪਾਰਟੀਜ਼ ਸਿੱਖ ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੈਨਾ ਨੇ ਇਥੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਉਦਾਸੀਨ ਰਵੱਈਏ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖ ਆਰਥਿਕ, ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦਰਜੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀ ਕੁਲ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 5.38 ਫੀਸਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦਰਜੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦੀ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬੇਹੱਦ ਅਪਮਾਨਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ।

ਦਾਊਦ ਦੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਅੰਡਰਵਰਲਡ ਡਾਨ ਦਾਊਦ ਇਬਰਾਹੀਮ ਦੀ ਭੈਣ ਹਸੀਨਾ ਇਬਰਾਹੀਮ ਪਾਰਕਰ ਨੂੰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਸੀਨਾ ਵਿਰੁਧ ਜਬਰੀ ਪੈਸੇ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਵਕੀਲ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਦੂਬੇ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ, 'ਹਸੀਨਾ ਨੂੰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ਉਸ ਵਿਰੁਧ ਅਪਰਾਧਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੁੰਬਈ ਪੁਲਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ ਉਤੇ ਅਸੀਂ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕਰਾਂਗੇ।' ਦੂਬੇ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਸੀਨਾ ਇਬਰਾਹੀਮ ਨੇ ਇਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰ ਕੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤੀ ਹਦਾਇਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਇਹ ਜਵਾਬ ਆਇਆ।

ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬੁੱਢਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਛਾਣ

ਲੰਡਨ : ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬੁੱਢਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਸਾਇਣਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਸਟੈਨਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਪ੍ਰੋਟੀਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੁੱਢੇ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। 'ਦਿ ਡੇਲੀ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ' ਦੀ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਨੇ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ 'ਐਸ.ਆਈ.ਆਰ.ਟੀ. 6' ਨਾਮੀ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਬੁਢਾਪੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ 'ਐਨ.ਐਫ.ਕੱਪਾ ਬੀ' ਨਾਮੀ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਇਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਈ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਭੋਗਦੇ ਹਨ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਚੂਹਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਜੋੜੀਆਂ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ।

ਪਹਿਲੀ ਜੋੜੀ ਵਿਚ 'ਐਸ.ਆਈ.ਆਰ.ਟੀ. 6' ਦੀ ਘਾਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਦਕਿ ਦੂਜੀ ਜੋੜੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਐਨ.ਐਫ.ਕੱਪਾ ਬੀ' ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਚੂਹਿਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜੋੜੀ 'ਐਨ.ਐਫ.ਕੱਪਾ ਬੀ' ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧਣ ਨਾਲ ਬੜੀ ਛੇਤੀ ਬੁੱਢੀ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਕੇਵਲ ਚਾਰ ਹਫਤਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਦਕਿ ਦੂਜੀ ਜੋੜੀ ਹੋਰ ਜਵਾਨ ਹੋ ਗਈ।

ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਹੱਲ ਆਯੁਰਵੈਦ ਦੇ ਸੰਗ

ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਲਈ ਸਿਹਤ ਰੀਯੰਗ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਤਿੱਲਾ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ)

ਇਕ ਹਫਤਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਜੀਵਨ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਅਨੰਦ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ-ਗ਼ਲਤ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ | ਮੋਟਾਪਾ ਘਟਾਓ | ਸਿਹਤ ਬਣਾਓ
ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਝੜਨਾ | ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਟਰੋਲ | ਇਸਤਰੀ ਰੋਗ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਾਰਮੇਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਸਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ) ਤੇਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ ਵਰਗੀ ਤਾਕਤ ਦੁਬਾਰਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰੋ।

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਡਾ. ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਓਬਰਾਏ
ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਰਤਨ
ਰਜਿ. ਨੰ. 59/AY/PB.

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਔਰਤ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਾ ਰਹਿਣਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਗਰਮੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਣਾ, ਖ਼ੂਨ ਨਾ ਬਣਨਾ, ਖਾਂਦਿਆਂ ਪੀਂਦਿਆਂ ਸੁੱਕਦੇ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਤਮਾਮ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜਮਾਈ ਹੋਈ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਤੇਲ ਦੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਸੁਪਨਦੋਸ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਗਏ ਗੁਜ਼ਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

Surajvanshi Pharmacy (R)
MANUFACTURE & EXPORTER OF HERBAL PRODUCTS
25, New Model Town, Jalandhar (Punjab) INDIA.
Contact : Dr. Shweat Oberoi E-mail : shweat077@yahoo.com
Mobile : 98155-33933 Fax : 0091-181-5062627

Thandi Insurance Brokerage

LIC#OBO9151

Truck Insurance Specialist:
Auto liability, physical damage, motor truck cargo, general liability and worker's comp.

Coverage for:
Long and local haul owner operators, dump trucks, sand/gravel, seasonal vegetable, delivery, catering and ice cream trucks. DUI, new/young drivers accepted.

Quick Filing:
Personal auto, medical and homeowners insurance.
SR22, MCP-65, BMC91-X, Form-E, UIIA.

Business Policies:
Gas stations, repair shops, mini marts, stores, restaurants, and warehouses.

We proudly represent
GLOBAL HAWK INSURANCE CO.
RRG

ਅਸੀਂ ਤਕਰੀਬਨ ਡੇਢ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ

For a Free insurance Quote Please Call :
1-800-917-2639
3090 Independence drive Suite # 246 Livermore CA 94551

ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ:ਕਾਵਾਂ ਦੇ ਖਾਧਿਆਂ, ਢੱਗੇ ਨਹੀਂ ਮਰਦੇ

ਇਹ ਇਕ ਅਦਭੁੱਤ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖਿਡਾਰੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਪਿਛਲਾ ਕੌਮੀ ਕੋਚ ਜੋਹਕਿਮ ਕਾਰਵੈਲੋ ਇਹ ਆਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਏਨਾ ਫਿੱਟ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕੇ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦਾ ਕਪਤਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਅਸਲ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਕਲਾਂ 'ਚ ਚਲਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਉਂਝ ਇਹ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੋਹਕਿਮ ਕਾਰਵੈਲੋ ਵਲੋਂ ਜਿਹੜਾ ਖਿਡਾਰੀ (ਰਘੂਨਾਥ) ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਉਂਦੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਤੇ ਹਾਕੀ ਲੜੀ ਵਿਚ ਸਭ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

-ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਰੀ

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਦੀ ਖੇਡ ਅਤੇ ਟੀਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜਿਹੜਾ ਕਦੀ ਕੇ.ਪੀ.ਐਸ. ਗਿੱਲ ਤੇ ਜੋਤੀ ਕੁਮਾਰਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ, ਕੌਮੀ ਕੋਚ ਜੋਕਿਮ ਕਾਰਵੈਲੋ ਤੇ ਹਾਕੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚਲੀ ਦੱਖਣੀ ਲਾਬੀ ਦੀ ਇਸ ਕਦਰ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੈਰੀਅਰ ਹੀ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿਚ ਜਾਪਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਬਣੀ ਨਵੀਂ ਹਾਕੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦਾ ਹੁਣ ਕਪਤਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ "ਰੱਬ ਇਕ ਪਲ ਵਿਚ ਕੀੜੀ ਨੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਵੀ ਗੱਦੀਓਂ ਲੱਥੇ ਹਾਕਮ ਕਈ ਕਈ ਸਾਲ/ਦਹਾਕੇ ਖਾਕ ਛਾਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਸੀਬ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਆਸ ਦਾ ਪਲਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕਦੇ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁੱਲਾਂ ਉਮਰ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਤਖ਼ਤੋ ਤਾਜ਼ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸੀ ਅਤੇ 9/11 ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਉੱਪਰ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਉਹ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਘੱਟਾ ਛਾਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀਆਂ ਨਾਟੋ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਲੜਦਿਆਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀ ਕੰਦਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਅਜਿਹਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਫਿਰ ਤਾਜ਼ ਸਜ ਜਾਵੇ।

ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਖੇਡਾਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤੇ ਚਿੰਤਕ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਆਰਜੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਯੁੱਧ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਖੇਡ ਦੌਰਾਨ ਹਾਰਦਿਆਂ ਵੀ ਮੁੜ ਕੇ ਭਾਰੂ ਹੋਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ, ਉਹ ਕਦੇ ਨਾ ਕਦੇ ਜਿੱਤ ਦੇ ਤਖ਼ਤ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

2001 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2003 ਤੱਕ ਦਾ ਸਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿੱਗਦੀ ਰਹੀ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕੋਚ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਗਗਨਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਪਤਾਨੀ ਵਾਲੀ ਜੂਨੀਅਰ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਹਾਕੀ ਕੱਪ ਜਿੱਤਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਇਸ ਟੀਮ ਵਿਚ ਖੇਡੇ ਸੱਤ-ਅੱਠ ਮੁੰਡੇ ਹੀ ਸੀਨੀਅਰ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਗਏ ਸਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਵਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਗਗਨਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਦੀਪਕ ਠਾਕੁਰ, ਵਿਰੇਨ ਰਸਕੀਨਾ ਜਿਹੇ ਖਿਡਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦੱਖਣ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਲਾਬੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਖੇਡ ਕੈਰੀਅਰ ਅੱਧ ਵਿਚਕਾਰ ਡਿੱਕ ਡੋਲੇ ਖਾਣ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਗਗਨਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਤੇਜਬੀਰ ਵਰਗੇ ਕਈ ਤਾਂ ਖੇਡਣਾ ਹੀ ਛੱਡ ਗਏ।

ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਗਗਨਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਦੀਪਕ ਠਾਕੁਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਉਭਰੇ ਸਨ। ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਕ ਹਾਦਸੇ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ 2004 ਦੀ ਏਥਨਜ਼ ਓਲੰਪਿਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਚਨਚੇਤ ਟੀਮ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਏਥਨਜ਼ ਓਲੰਪਿਕ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਸੱਤਵੇਂ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਜਾ ਡਿੱਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਉੱਤਰੀ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਹਾਕੀ ਲਾਬੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਭਾਵੇਂ ਇਕ ਖਿਡਾਰੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਸੱਟ ਤੋਂ ਉਭਰਨ ਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਘਰੇਲੂ ਹਾਕੀ ਵਿਚ ਉਪਰਲੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਖੇਡਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵੀ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਫਿਟਨੈੱਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾ ਨਾ ਸਕਿਆ।

ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਭਰਿਆ ਡਰੈੱਗ ਫਲਿੱਕਰ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ 2006 ਵਿਚ ਰੇਲ ਵਿਚ ਸਫਰ ਕਰਦਿਆਂ ਅਚਾਨਕ ਗੋਲੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਵੀ ਬੈੱਡ ਉੱਪਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਾਪਸ ਹਾਕੀ ਨਹੀਂ ਖੇਡ ਸਕੇਗਾ। ਪਰ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਦੇ ਇਸ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਇਹ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਝੂਠੀ ਸਿੱਧ ਕਰ ਵਿਖਾਈ। ਸੰਦੀਪ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ, ਕੁਝ ਹਾਕੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਾਥ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕੁਝ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉੱਤਰ ਆਇਆ ਸੀ।

ਉਸ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੀ ਆਸ ਨਾ ਛੱਡੀ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕੁਝ ਫਿਜਿਓਥੈਰਾਪਿਸਟਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਗਾਈਡ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮੁੜ ਹਾਕੀ ਖੇਡਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਕੁਝ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋਣ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ 2007 ਦੇ ਅਜਲਾਨ ਸ਼ਾਹ ਹਾਕੀ ਕੱਪ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਕੁ ਗੋਲ ਜੀ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਫੀਲਡ ਗੋਲ ਸੀ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੋ ਪੈਨਲਟੀ ਕਾਰਨਰ ਤੋਂ। ਉਂਝ ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿੱਟ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਧਰੇ ਨਾ ਕਿਧਰੇ ਝੁੱਕਣ ਵੇਲੇ ਉਹ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਫਿਟਨੈੱਸ ਨੂੰ ਵੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਬਣਾ ਲਿਆ।

ਪਿੱਛੋਂ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਦੀ ਕੋਚਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰਜ ਭਾਗ ਜੋਹਕਿਮ ਕਾਰਵੈਲੋ ਨੇ ਸੰਭਾਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਬਹਾਨਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਫਿਟਨੈੱਸ ਮੁਕੰਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦੇ ਲੱਗੇ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਨਾ ਲਏ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ 2008 ਵਿਚ ਜਰਮਨ ਹਾਕੀ ਲੀਗ ਖੇਡਣ ਚਲਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਉਹ ਬੇਹੱਦ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ 12 ਗੋਲ ਕਰਦਿਆਂ ਜਰਮਨ ਹਾਕੀ ਲੀਗ ਵਿਚ ਸਰਬੋਤਮ ਸਕੋਰਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਜਰਮਨ ਹਾਕੀ ਲੀਗ ਬੇਹੱਦ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲਾ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨੀ ਸੌਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਹਾਕੀ ਖੇਡ ਦੇ ਕਰਤਾ-ਧਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵਲ ਖਿੱਚਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸੁਆਲ ਉਠਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਕਿ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ? ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਓਲੰਪਿਕ ਕੁਆਲੀਫਾਇੰਗ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਵੀ ਟੀਮ ਲਈ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ।

ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਜੂਨੀਅਰ ਖਿਡਾਰੀ ਅਤੇ ਡਰੈੱਗ ਫਲਿੱਕਰ ਰਘੂਨਾਥ ਨੂੰ ਟੀਮ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਮਈ ਵਿਚ ਚਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੋਏ ਓਲੰਪਿਕ ਕੁਆਲੀਫਾਇੰਗ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਫਾਈਨਲ ਵਿਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਹਾਰਦਿਆਂ, ਓਲੰਪਿਕ ਲਈ ਕੁਆਲੀਫਾਈ ਨਾ ਕਰ ਸਕੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਕੇ.ਪੀ.ਐਸ. ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਜੋਤੀ ਕੁਮਾਰਨ

ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦਾ ਕਪਤਾਨ ਨਿਯੁਕਤ

ਅਤੇ ਕੋਚ ਜੋਹਕਿਮ ਕਾਰਵੈਲੋ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਫਿਰ ਅਚਾਨਕ ਇਕ ਚੈਨਲ ਨੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿ ਜੋਤੀ ਕੁਮਾਰਨ ਇਕ ਖਿਡਾਰੀ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਚੋਣ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਂਦਾ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਂਦਿਆਂ ਟੀ.ਵੀ. ਉੱਪਰ ਵਿਖਾਇਆ ਵੀ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਖਬਰ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮੱਚ ਗਈ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਖੇਡ ਮੰਤਰੀ ਐਮ.ਐਸ. ਗਿੱਲ ਨੇ ਸਿਖਰਲਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਓਲੰਪਿਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਇਕ ਐਡਹਾਕ ਸਲੈਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਤੋਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਬਣੇ ਅਸਲਮ ਸ਼ੇਰ ਖ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਪਰ ਫਿਰ ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਅਗਵਾਈ ਅਜੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਗਿੱਲ ਐਂਡ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚਲਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਖੇਡਿਆ, ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜੂਨ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਕੁਆਲਾਲੰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਅਜਲਾਨ ਸ਼ਾਹ ਕੱਪ ਸੀ।

ਇਸ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜੂਨੀਅਰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਉੱਪਰ ਆਧਾਰਤ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੀਵਾਕਰ ਰਾਮ ਜਿਹੇ ਦੋ ਡਰੈੱਗ ਫਲਿੱਕਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਵੀ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ 9 ਗੋਲ ਕਰਕੇ ਸਰਬੋਤਮ ਸਕੋਰਰ ਰਿਹਾ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੋਈ ਘਰੇਲੂ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਹਾਕੀ ਲੀਗ ਵਿਚ ਵੀ 12 ਗੋਲ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸਰਬੋਤਮ ਸਕੋਰਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੰਝ ਉਸ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਹਿੱਕ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਪਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁਧ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਡੂੰਘੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਵਿਚ ਡੋਬਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ। ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੀਮ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵਾਂਗਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਥਾਂ ਕੋਈ ਹਿਲਾ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗਾ।" ਜਾਪਦਾ ਇੰਝ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਵਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਕਪਤਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਵੱਡੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। 18 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਨੇ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਨਾਲ 4 ਮੈਚਾਂ ਦੀ ਇਕ ਟੈਸਟ ਸੀਰੀਜ਼ ਖੇਡਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਮੈਚ 19, 21 ਅਤੇ 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਣੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ 31 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਗੋਲਡ ਕੱਪ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਰਮਨੀ, ਨੀਦਰਲੈਂਡ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਅਤੇ ਸਪੇਨ ਜਿਹੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਹੈ।

ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਖਿਲਾਫ ਲੜੀ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੈਪਟਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕਪਤਾਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦੀਪ ਨੂੰ ਕਪਤਾਨ ਬਣਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਦੀਪ ਨੂੰ ਅਜੇ ਖਿਡਾਰੀ ਵਜੋਂ ਹੋਰ ਤਜ਼ਰਬਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੇਡ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਦੀ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਭਵਿੱਖ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੀਨੀਅਰ ਖਿਡਾਰੀ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਂਝ ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਠੀਕ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਇਕ ਖਿਡਾਰੀ ਵਜੋਂ ਭਾਵੇਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਭਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਹਾਲੇ ਏਨਾ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ਉੱਪਰ ਕਪਤਾਨੀ ਦਾ ਭਾਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਕਪਤਾਨੀ ਉਸ ਦੀ ਖੇਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਇਹ ਇਕ ਅਦਭੁੱਤ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖਿਡਾਰੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਪਿਛਲਾ ਕੌਮੀ ਕੋਚ ਜੋਹਕਿਮ ਕਾਰਵੈਲੋ ਇਹ ਆਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਏਨਾ ਫਿਟ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕੇ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦਾ ਕਪਤਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਅਸਲ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਕਲਾਂ 'ਚ ਚਲਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਉਂਝ ਇਹ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੋਹਕਿਮ ਕਾਰਵੈਲੋ ਵਲੋਂ ਜਿਹੜਾ ਖਿਡਾਰੀ (ਰਘੂਨਾਥ) ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਉਂਦੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਅਤੇ ਹਾਕੀ ਲੜੀ ਵਿਚ ਸਭ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਦੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵੀ ਹਾਕੀ ਕਪਤਾਨ ਬਣੀ

ਜਲੰਧਰ : ਇਹ ਇਕ ਦਿਲਚਸਪ ਮੌਕਾ ਮੇਲ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦੀ ਕਪਤਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਅੰਬਾਲਾ ਲਾਗੇ ਪੈਂਦੇ ਇਕ ਹੀ ਕਸਬੇ, ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਨ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਦੋਨਾ ਨੇ ਹੀ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਰੜਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ। ਜਿੱਥੇ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ, 22 ਅਗਸਤ 2006 ਨੂੰ, ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਤੋਂ ਦਿਲੀ ਵਲ ਜਾਂਦਿਆਂ ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਅਚਾਨਚੇਤ ਚੱਲੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਥੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਘੋਰ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਜਦੋਂ ਦਸ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਭਾਰਤੀ ਕੌਮੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪੇਟ ਪਾਲਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨੂੰ ਹਾਕੀ ਖਰੀਦ ਕੇ ਦੇਣ ਜੋਗੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੁੰਦੇ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਕੀ ਦੀ ਖੇਡ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਘਰ ਖਰੀਦਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਖਰੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਦੋਨਾ ਨੇ ਹੀ ਮੁਢ ਵਿਚ ਹਾਕੀ ਦੀ ਖੇਡ ਦੇ ਗੁਣ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਾਕੀ ਕੋਚ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਸਿੱਖੇ। ਦੋਨਾ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਦੀ ਖੇਡ ਨੂੰ ਮੁੜ ਉਸ ਦੀ ਲੀਹ 'ਤੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਨਗੇ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਸਾਂਟੀਆਗੋ ਵਿਖੇ 17 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਵੇਗੀ। ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚਿੱਲੀ, ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਅਤੇ ਇਟਲੀ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੀਆਂ। ਸੀਨੀਅਰ ਟੀਮ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਖਿਡਾਨਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ :

ਗੋਲਕੀਪਰ : ਦੀਪਿਕਾ ਮੂਰਥੀ ਅਤੇ ਯੋਗਿਤਾ ਬਾਲੀ **ਫੁੱਲ ਬੈਕ :** ਇਤੀ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਪੁਸ਼ਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ, **ਹਾਫ ਬੈਕ :** ਸਤਿਆਵਤੀ, ਅਸੁੰਤਾ ਲਾਕੜਾ, ਸੁਭਧਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਕਿਰਨਦੀਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਮੁਕਤਾ ਬਾਰਲਾ **ਫਾਰਵਰਡ :** ਪੂਨਮ ਰਾਣੀ, ਰਿਜੁਕਤਾ ਮਲਿਕ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਕਪਤਾਨ), ਮਮਤਾ ਖਰਬ, ਚੰਚਨ ਦੇਵੀ, ਵਾਰਤਿਕਾ ਸਿੰਘ, ਮੋਨਿਕਾ ਅਤੇ ਦੀਪਿਕਾ ਠਾਕੁਰ **ਮੁੱਖ ਕੋਚ :** ਐਮ. ਕੇ. ਕੌਸ਼ਿਕ, **ਕੋਚ :** ਵਸੁ ਥਾਪਲੀਆ, **ਫਿਜ਼ੀਕਲ ਟ੍ਰੇਨਰ :** ਡਾ. ਆਰ ਗਾਂਧੀ, ਡਾ. ਕਿਰਨ ਕੁਲਕਰਨੀ।

ਭਾਰਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ 'ਤੇ ਟੈਨਿਸ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਸਟਾਰ

ਚੇਨਈ : ਸੋਮਦੇਵ ਦੇਵਵਰਮਨ ਦੇ ਚੇਨਈ ਓਪਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਅੰਤ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਭਾਰਤੀ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਇਥੇ ਸਿੰਗਲਜ਼ ਦੇ ਫਾਈਨਲ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ 27ਵੇਂ ਨੰਬਰ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਤੇ ਤੀਜਾ ਦਰਜਾ ਹਾਸਲ ਮਾਰਿਨ ਸਿਲਿਚ ਹੱਥੋਂ ਸੰਘਰਸ਼ਪੂਰਨ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ 4-6, 6-7 ਨਾਲ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਸੋਮਦੇਵ ਦੀ ਹਾਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਏ.ਟੀ.ਪੀ. ਖਿਤਾਬ ਲਈ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਖਿਡਾਰੀ 1998 ਨਿਊ ਪੋਰਟ ਵਿਚ ਲੀਐਂਡਰ ਪੇਸ ਨੇ ਏ.ਟੀ.ਪੀ. ਖਿਤਾਬ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏ.ਟੀ.ਪੀ. ਖਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਖੇਡਿਆ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਵਾਈਲਡ ਕਾਰਡ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੋਮਦੇਵ ਦਾ 4 ਲੱਖ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਇਨਾਮੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਾਫੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੋਟੀ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਕਾਰਲੋਸ ਮੋਯਾ ਤੇ ਏਸਕਿੰਗ ਕ੍ਰੋਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਦੀਵੇ ਕਾਰਲੋਵਿਕ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ। ਜਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸੁਪਰ ਸਟਾਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੋਮਦੇਵ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ 150 ਰੈਂਕਿੰਗ ਅੰਕ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ।

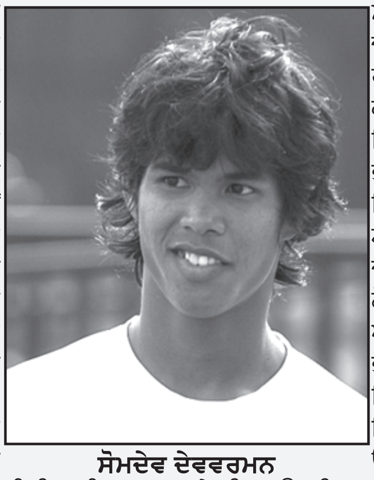
ਸੋਮਦੇਵ ਦੇਵਵਰਮਨ

ਸੋਮਦੇਵ ਤੇ ਸਿਲਿਚ ਵਿਚਾਲੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਾਫੀ ਸਖ਼ਤ ਸੀ। ਸਿਲਿਚ ਨੇ ਤੇਜ਼ ਸਟਰੋਕਸ ਲਗਾਏ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੋਮਦੇਵ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦ ਸੋਮਦੇਵ ਪਹਿਲਾ ਸੈੱਟ ਗੁਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ ਸੈੱਟ ਵਿਚ 1-4 ਨਾਲ ਪਛੜ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਚ ਇਸ ਭਾਰਤੀ ਖਿਡਾਰੀ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ 9ਵੀਂ ਗੇਮ ਵਿਚ ਸਿਲਿਚ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬ੍ਰੇਕ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੌਮਾਂਚਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਚ ਟ੍ਰਾਈ ਬ੍ਰੇਕਰ ਤਕ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਸਿਲਿਚ ਨੇ ਟ੍ਰਾਈ ਬ੍ਰੇਕਰ ਵਿਚ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਖੇਡਦਿਆਂ 4-1 ਦੀ ਲੀਡ ਬਣਾ ਲਈ। ਚੇਨਈ ਓਪਨ ਦੇ ਫਾਈਨਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੋਮਦੇਵ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰੋਏਸ਼ੀਆਈ ਮਾਰਿਨ ਸਿਲਿਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਭਾਰਤੀ ਖਿਡਾਰੀ ਵਿਚ ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਟਾਪ 100 ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ। ਸਿਲਿਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਫਾਰਮ ਤੇ ਖੇਡ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਉਹ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਟਾਪ 100 ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੋਮਦੇਵ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਸਿੱਖੇ ਚੈਂਪੀਅਨ ਬਣਨ ਦੇ ਪੈਂਤੜੇ : ਚੇਨਈ ਓਪਨ ਏ.ਟੀ.ਪੀ. ਟੈਨਿਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਨੰਬਰ ਇਕ ਤੇ ਦੋ ਵਾਰ ਦੇ ਚੈਂਪੀਅਨ ਕਾਰਲੋਸ ਮੋਯਾ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ 25ਵੇਂ ਨੰਬਰ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਇਵੋ ਕਾਰਲੋਵਿਚ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਸਨਸਨੀ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸੋਮਦੇਵ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਰਜੀਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਟੈਨਿਸ 'ਚ ਜਦੋਂ ਅਪਣੇ ਹੱਥ ਦਿਖਾਏ ਤਾਂ ਕਈ ਮਾਹਰ ਉਸ ਦੇ ਟੈਨਿਸ ਦੇ ਮੁਰੀਦ ਬਣ ਗਏ। ਟੈਨਿਸ ਦੇ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਲਜ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਐਨ.ਸੀ.ਏ.ਏ. ਦੇ 2007 ਤੇ 2008 ਦੇ ਚੈਂਪੀਅਨ ਸੋਮਦੇਵ ਕਾਲਜ ਟੈਨਿਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਫ਼ਲ ਖਿਡਾਰੀਆਂ 'ਚੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਅਪਣੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਖੇਡ 'ਚ ਉਥੋਂ ਦੇ ਟੈਨਿਸ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਝਲਕ ਦਿਖਦੀ ਹੈ।

13 ਫਰਵਰੀ 1985 ਨੂੰ ਗੁਹਾਟੀ 'ਚ ਜਨਮੇ ਸੋਮਦੇਵ ਲਈ ਜੁਆਇੰਟ ਕਿਲਰ ਦਾ ਤਮਗ਼ਾ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਐਨ.ਸੀ.ਏ.ਏ. ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ 'ਚ ਸਿਰਫ਼ 2006-07 'ਚ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਅਪਣੇ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਰੈਂਕਿੰਗ ਵਾਲੇ 33 ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ।

ਭੈਰੋਂ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਖਾਵਤ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸ਼ਨ ਲਈ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਰਕਲਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਦੁਫੇੜ ਖੜੀ ਹੁੰਦੀ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ੍ਰੀ ਭੈਰੋਂ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਖਾਵਤ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਸੇ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਬਕਾ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭੈਰੋਂ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਖਾਵਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਹੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

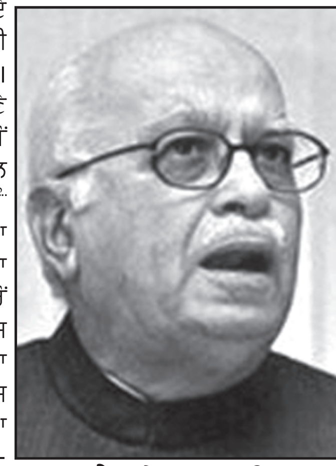
ਐਲ.ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ

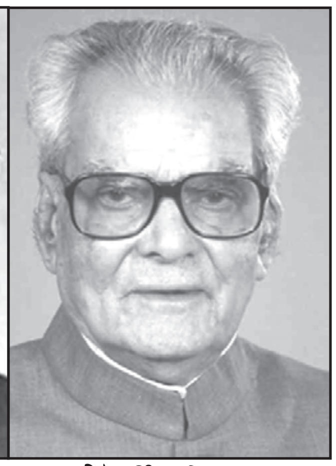
ਭੈਰੋਂ ਸਿੰਘ ਸੇਖ਼ਾਵਤ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਗ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਐਲਾਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਆਪਣੇ ਲਈ ਆਪ ਹੀ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਕਰ ਲੈਣ ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਨ ਤੱਕ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੇਖਾਵਤ ਨੇ ਇਕ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਕੌਣ ਛੱਡੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਾਂਗਾ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਚੰਗੇ ਆਏ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਨਾਲ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭੈਰੋਂ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਖ਼ਾਵਤ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਮੁੜਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਖਰਲੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਹੁਦਿਆਂ ਉਤੇ ਰਹਿ ਚੁਕੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਸਰਗਰਮ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੋਣ ਲੜਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ਼ੇਖ਼ਾਵਤ ਵਲੋਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਦਿਤੇ ਬਿਆਨ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ, ਉਤੇ ਟਿਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਜਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀ ਸ਼ੇਖ਼ਾਵਤ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਹਿ ਚੁਕੇ ਹਨ ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਗੰਗਾ 'ਚ ਗੋਤਾ ਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੂਹ 'ਚ ਨਹੀਂ ਨਹਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।"

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੇਖ਼ਾਵਤ ਨੇ ਕਿਹਾ "ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਮਿਲੇਗਾ, ਉਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਹੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ।" ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੇਖ਼ਾਵਤ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਚੋਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਗੰਗਾ ਦੇ ਪਾਣੀ ਤੇ ਖੂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?" ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਗੁਪਾਲਾਚਾਰੀਆ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਸਨ, ਪਰ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਚੋਣ ਵੀ ਲੜੀ, ਸੁਤੰਤਰ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਬਣਾਈ ਤੇ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਵੀ ਰਹੇ। ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਫ਼ੈਸਲਾ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਜਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਸਿਖਰਲੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਡਵਾਨੀ ਹੀ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਸਰਬਸੰਮਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵੀ ਰਹਿਣਗੇ।"

ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੌਣਕ ਮੇਲਾ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
www.Raunakmela.com

Enjoy Live Radio Show
Every Sun: 9am-9.30am
(Central Time)
on 1590AM
or on Internet.
Since 1983
ਮੇਜ਼ਬਾਨ: ਪੰਮੀ ਗਿਲ

Homeopathic Systems for Health Treatment
When you are tired of all treatments for any disease at any age
Try homeopathic, systems of treatment
ਅਰਥਰਾਈਟਸ, ਦਮਾ, ਸੁਗਰ, ਬਲਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਪੱਥਰੀ, ਖਾਰਿਸ਼, ਮੁਹਾਂਸੇ, ਵਜਨ ਦਾ ਘਟਣਾ ਜਾਂ ਵਧਣਾ, ਜਨਾਨਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜੋਰੀ ਦਾ ਪੱਕਾ ਇਲਾਜ
You can get all Homeopathic, Ayurvedic, Biochemic medicines at economical prices.
www.homeomedicine.net
Consultant /Practitioner
GURDIP SINGH SANDHU
DHMS, Hons, BAMS, MDEH, 30 Years experience
Working as per ACT.SB-577 State of CA.
CALL: TOLL FREE: 877-OK-HOMEO
(877-654-6636)OFFICE: 408-729-6691
E-mail: Homeomedicine@yahoo.com

ਹੋਰ ਇਲਾਜਾਂ ਤੋਂ ਥਕ ਗਏ ਹੋ ਤਾਂ ਹੋਮੀਓਪੈਥੀ ਅਜਮਾਓ

G.M. Lawrence Insurance Brokerage
License# 0D79587
ਟਰੱਕ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਪਿਛਲੇ 26 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਟਰਕਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ
LIABILITY
GENERAL
LIABILITY
PHYSICAL
DAMAGE
CARGO
BONDS
ਜੀ ਐਮ ਲਾਰੈਂਸ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਿਉਂ?
*ਕੋਈ ਬਰੋਕਰ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ *ਝਟਪਟ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ *ਮਾਸਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਪਲਬਧ ਹਨ
New Ventures Are Welcome
ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ
Ph: 209-474-2771
Fax: 209-474-0215
7746 Lorraine Ave.#214
Stockton CA-95210
SPECIALIZES IN BOTH LOCAL & LONG HAUL
-Flexible down payments
-Excellent customer service
-Committed to each individual client's needs
-Experienced, knowledgeable & professional staff
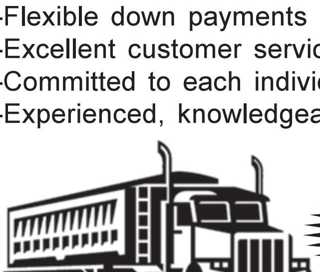
ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਬਜਰੀ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕਰ ਵੀਰਾਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ !
ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ:
License plates
IFTA *Fuel tax return
DOT, ICC-MMC
Single state registration services
*New Mexico & Kentucky permit

Rajinder Singh
ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੇਪਰ ਵਰਕ ਲਈ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਟਰਕਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸਟਾਕਟਨ ਵਿਚ ਮੂਵ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ
Now in Strockton, the Hub of the Trucking Industry
Financing Available For Buying Trucks

Cell: (510) 557-6988
Ph: 209-982-9996,
Fax:209-982-9997
13465 Basalt Ct, Lathrop CA 95330

ਜਾਰੀ ਹੈ ਘਪਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚਲ ਹੋਊ ਕਹਿ ਕੇ ਟਾਲਣ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ

-ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ

ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਹ ਲਿਖਤ ਲਿਖਣ ਲੱਗਾ, ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਢੇਰ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਅੰਦਰ ਮੇਂਡਰ ਦਾ ਉਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸੱਤ ਦਿਨ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਖ਼ਬਰ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭੈਰੋਂ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਖਾਵਤ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਾਲੀ ਵੀ ਛੋਟੀ ਨਹੀਂ। ਝਾਰਖੰਡ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਪ ਚੋਣ ਹਾਰ ਗਿਆ ਤੇ ਹੁਣ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਰਸੀ ਛੱਡਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਾਂ ਡੇਢ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਕੇ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਫਰਾਡ ਵਾਲਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਸੌ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਂ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਆਪੋ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਜੁੜਦਾ, ਪਰ ਨੀਝ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆਂ ਸਾਂਝ ਦੀ ਇਕ ਤੰਦ ਲੱਭ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਇਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ ਵਿਚ ਪਰੋ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਮੇਂਡਰ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸੱਤ ਦਿਨ ਚੱਲਿਆ। ਰੋਜ਼ ਖ਼ਬਰ ਆਉਂਦੀ ਰਹੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਹੇਠਾਂ ਬਣੇ ਬੰਕਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਹਮਲੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫੌਜ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਭੇੜ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਮੋਢੇ ਭਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਅਫ਼ਸਰ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਰੋਜ਼ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਛੇਵੇਂ ਦਿਨ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਅੱਗੋਂ ਫਾਇਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗੋਲੀ-ਸਿੱਕਾ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੱਤਵੇਂ ਦਿਨ ਮੁਕਾਬਲਾ ਮੁੱਕੇ ਤੋਂ ਖ਼ਬਰ ਆਈ ਕਿ ਬੰਕਰ ਖਾਲੀ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਕੋਈ ਲਾਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਰਾਤ-ਬਰਾਤੇ ਕਿਧਰੇ ਖਿਸਕ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਸਕ ਜਾਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਗਜ਼-ਪੱਚੀ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬੰਕਰ ਵੀ ਜਾ ਮੱਲਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਏਨਾ ਨਾਕਸ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਘੇਰੇ ਹੋਏ ਬੰਦੇ ਖਿਸਕਣੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਨਾ ਨਵੇਂ ਬੰਕਰ ਬਣਨ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਸੂਹ ਰੱਖ ਕੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪੇਸ਼ਬੰਦੀ ਕਰਨ ਜੋਗਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਗੱਲ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਕ ਵਾਰੀ ਹੋਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਅਗਲੀ ਉਸ ਵਾਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਾਂਗੇ, ਜਦੋਂ ਫੇਰ ਇਹੋ ਕੁਝ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ।

ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਇਸ ਵਕਤ ਤਿੰਨ ਜਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਮੰਨੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਕ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ, ਦੂਜਾ ਭੈਰੋਂ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਖਾਵਤ ਤੇ ਤੀਜਾ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ। ਪਹਿਲਾ ਤਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗੀ ਦੇ ਦਿਨ ਹੰਢਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਪਦਵੀ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰ ਚੁੱਪ ਰਹਿ ਕੇ ਹੁਣ ਫੇਰ ਬੋਲਿਆ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਦੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੀ ਮਨ ਵਿਚ ਪਲਦੀ ਰਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ ਹੁਣ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵੇਖ ਕੇ ਥੋੜ੍ਹੀ-ਬਹੁਤ ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਰੌਣਕ ਆਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣਿਆਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਹੀ ਕਾਫੂਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਖ਼ਤਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਤੋਂ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹਦੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਭੈਰੋਂ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਖਾਵਤ ਨੇ ਖੜਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸ਼ੇਖਾਵਤ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗੱਲ ਸਾਧਾਰਨ ਕਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਉਂਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਚੋਣ ਵੀ ਲੜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਡਵਾਨੀ ਧੜੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਰ ਭੜਕ ਗਏ ਤੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਚੌਰਾਹੇ ਵਿਚ ਬੇਪਰਦ ਕਰਨ ਤੁਰ ਪਏ।

ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅੰਦਰ ਭਾਜਪਾ ਟਿਕਟਾਂ ਵੇਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪਾਰਟੀ ਹਾਰ ਗਈ ਹੈ। ਫੇਰ ਇਥੇ ਆ ਗਏ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੀਬੀ ਵਸੁੰਧਰਾ ਰਾਜੇ ਦੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਬਾਈ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਚੁੱਪ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਰ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਇਹ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੈ।

ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿਚ ਬੱਚੇ-ਬੱਚੇ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਉੱਤੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਸੁੰਧਰਾ ਰਾਜੇ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਦਿਨ ਲੰਘਾ ਕੇ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜੁਰਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਤਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਰ ਦੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਤਿਨਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਤਿਨਕਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮੁਠ ਟੰਗੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਇਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਾਈ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਫਰਾਡ ਕਰ ਜਾਵੇ ਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਪੁਰਜ਼ਾ ਇਸ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਵੀ ਨਾ ਕਰੇ?

ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੀਜਾ ਮੁੱਦਾ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿੱਬੂ ਸੋਰੇਨ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਉਪ-ਚੋਣ ਹਾਰ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਵੀ ਹਾਰ ਜਾਣ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਕਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਕਲੌਤੀ ਸੀਟ ਦੀ ਉਪ-ਚੋਣ ਸਮੇਂ ਮੌਕੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਹਾਰ ਜਾਣਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਸਾਢੇ ਇਕਾਹਠ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਦੂਜੀ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਵਾਰੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਕ ਉਪ-ਚੋਣ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹਾਰ ਦੀ ਨਮੋਸ਼ੀ ਪੱਲੇ ਪਵਾਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਰਸਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹਾਰ ਸ਼ਿੱਬੂ ਸੋਰੇਨ ਨੂੰ ਵੇਖਣੀ ਪਈ ਹੈ।

ਕਬਾਇਲੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ 'ਗੁਰੂ ਜੀ' ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਿੱਬੂ ਸੋਰੇਨ ਕੋਈ ਨੇਕ-ਪਾਕ ਬੰਦਾ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਦੇ ਦਾਮਨ ਉੱਤੇ ਦਾਗ ਏਨੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਗਿਣਨੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਹੀ ਇਕ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲੱਗਾ ਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਿੱਬੂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵੀ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਨੌਬਤ ਇਹ ਉਦੋਂ ਆਈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਡਾਕਟਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦਾ ਵਜ਼ੀਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚੋਂ ਜਾ ਕੇ ਬਰੀ ਹੋ ਜਾਣ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਅੰਦਰ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ, ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬੈਰਕਾਂ ਵਿਚ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵੰਡਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਦਾਗੀ ਬੰਦਾ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਜ਼ਿੱਦ ਕਰ ਬੈਠਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤਾਂ ਬਣਨਾ ਹੀ ਬਣਨਾ ਹੈ। ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਵੋਟ ਲੈਣ ਲਈ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸੌਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਮਿਲ ਗਈ, ਪਰ ਵਿਧਾਇਕ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਚੋਣ ਲੜ ਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਪੈਣਾ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਉਹ ਬਣ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ।

ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪਾਈਆਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਏਦਾਂ ਦੇ ਦਾਗੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਉੱਤੇ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਜੋਗਾ ਵੀ ਸਾਡਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹਾਰ ਦੀ ਨਮੋਸ਼ੀ ਝੱਲ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪਈ, ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਨੇ ਦਾਗੀ ਬੰਦੇ ਦੀ ਹਾਰ ਤਾਂ ਸਭ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਰੌਲੇ ਵਿਚ ਹੀ ਰੁਲ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਉਪਰਾਮ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਜਿਤਾਇਆ, ਉਸ ਬੰਦੇ ਨੇ ਵੀ ਤਕਰੀਬਨ ਦਸ ਸਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਖਾਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਵੇਲੇ ਇਹੋ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ, ''ਇਹਨੂੰ ਤਾਂ ਹਰਾਓ, ਜਿੱਤ ਭਾਵੇਂ ਕਾਲਾ ਚੋਰ ਵੀ ਜਾਵੇ, ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।'' ਤੇ ਸਾਡਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ 'ਕਾਲੇ ਚੋਰ' ਜਿਤਾਉਣ ਜੋਗਾ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚੌਥਾ ਮਸਲਾ ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰਜ਼ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਤਰੱਕੀ ਕਰਦੀ ਗਈ ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚੌਥੀ ਵੱਡੀ ਕੰਪਨੀ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚਿੱਤ-ਚੇਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸਾਰ ਮਰਨੇ ਪੈ ਚੁੱਕੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਤਰਵੰਜਾ ਹਜ਼ਾਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਚੱਲਦੀ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸਾਖ ਏਨੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਾਲ ਸਟਰੀਟ ਅੰਦਰ ਵੀ ਇਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਥਾਂ ਹਾਸਲ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਸਾਖ ਟਕੇ ਸੇਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਈ।

ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰਜ਼ ਦਾ ਇਸ ਸਾਰੇ ਅਰਸੇ ਦਾ ਮੁਖੀ ਰਾਮਾਲਿੰਗਾ ਰਾਜੂ ਲੰਘੀ 9 ਜਨਵਰੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪੁਲਿਸ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਗੱਲ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਖਾਤੇਦਾਰੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਸੱਤ ਹਜ਼ਾਰ ਅੱਠ ਸੌ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਹੋਈ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੰਦੇ ਦੀ ਮਾਰ ਨਹੀਂ ਪਈ, ਮੁਖੀਏ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਜੋਤੀਦਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਬਾਹਰ ਖਿਸਕਾ ਕੇ ਤਸਲੇ ਮੂਧੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਆਡਿਟ, ਅਰਥਾਤ ਲੇਖੇ-ਜੋਖੇ ਲਈ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਂਅ ਕਈ ਹੋਰ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਤਿਅਮ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮੇ ਵਿਖਾ ਕੇ ਰਫ਼ੂਚੱਕਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰਜ਼ ਦੇ ਇਸ ਝਟਕੇ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਮੰਤਰੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬੋਰਡ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਦਸ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦੇ ਬਚੇ-ਖੁਚੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੇਗੀ। ਸਕਿਓਰਟੀਜ਼ ਐਂਡ ਐਕਸਚੇਂਜ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਹ ਸਿਖਰਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਇਕ-ਵੱਢਿਓਂ ਪੜਤਾਲ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਿਧਰੇ ਰਿੱਝਦੀ ਪਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਹ ਬੋਰਡ ਹਰ ਵਾਰੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਰਗਰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਸਕੈਂਡਲ ਵਾਪਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਕ-ਥਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣੀ ਤਾਂ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਕਾਹਦੇ ਲਈ ਹੈ?

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਕੈਂਡਲਾਂ ਦਾ ਇਕ ਲੰਮਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਸਿਮ੍ਹਾ ਰਾਓ ਦੇ ਵੇਲੇ ਹਰਸ਼ਦ ਮਹਿਤੇ ਵਾਲਾ ਸਕੈਂਡਲ ਵੀ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜਗਤ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਹਿੱਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਾਰ ਦਿਨ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਚੌਕਸੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਸਰਗਰਮ ਹੋਈਆਂ ਤੇ ਫੇਰ ਮੁਫ਼ਤ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਲੈ ਕੇ ਘੁਰਾੜੇ ਮਾਰਨ ਰੁੱਝ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜ-ਛੇ ਵਾਰ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸਕੈਂਡਲ ਵਾਪਰੇ, ਹਰ ਵਾਰੀ ਇਹ ਏਜੰਸੀਆਂ ਸਰਗਰਮ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤੇ ਰੌਲਾ ਠੰਢਾ ਪੈਂਦੇ ਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਚੁੱਪ ਵੱਟ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ।

ਅਬਦੁਲ ਕਰੀਮ ਤੇਲਗੀ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਘੱਟ ਅਜੀਬ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੋਟ ਛਾਪਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਪੁਰਾਣੀ ਵੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਣੀ-ਬਣਾਈ ਵੇਚਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਧੇੜ ਦੇਣ ਦਾ ਨੇਮ ਹੈ। ਤੇਲਗੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਉਹ ਸਬੂਤੀ ਮਸ਼ੀਨ ਖ਼ਰੀਦ ਲਈ। ਫੇਰ ਉਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੇ ਕਰਿੰਦੇ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰ ਛਾਪਣ ਲੱਗ ਪਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਅਸ਼ਟਾਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਅਸ਼ਟਾਮ ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਪਿੱਛੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਕੁੱਲ ਜਾਅਲੀ ਵਿਕਰੀ ਬੱਤੀ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਜਿਸ ਸਾਲ ਇਹ ਬੱਤੀ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਗੋਰਖ-ਧੰਦਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਉਸ ਸਾਲ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੁੱਲ ਬਜਟ ਅਠਾਈ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਬਜਟ ਤੋਂ ਵੀ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਵਧ ਦੀ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਤੇ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿਨਹਾ ਨੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ, ''ਇਸ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਜਿਹੜੇ ਜਾਅਲੀ ਅਸ਼ਟਾਮ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਸਲੀ ਮੰਨੇ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।''

ਪੁਣ-ਛਾਣ ਉਦੋਂ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਹੋਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇਗੀ, ਪਰ ਨਾ ਕੁਝ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਆਸ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਫਰੋਲ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਸਾਂਝ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਤੰਦ ਲੱਭੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਰਾਜ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਆੜੇ ਨੂੰ ਪੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੱਖ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਲੰਘ ਗਏ ਸੱਪ ਦੀ ਲਕੀਰ ਉੱਤੇ ਸੋਟੇ ਮਾਰਨ ਦਾ ਮਾਹਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹੋ ਹਾਲ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਾਇਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਤੱਕ ਅਤੇ ਦਾਗੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਟ-ਮਾਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਚੋਣ-ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਧਾਂਦਲੀਆਂ ਤੱਕ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਵਾਪਰਦਾ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਹੁਣ ਆਦਤ ਪਾ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਝੰਡਾ ਚੁੱਕਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸ਼ਿੱਬੂ ਸੋਰੇਨ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿਚੋਂ ਫੇਲ੍ਹ

ਝਾਰਖੰਡ : ਵਿਵਾਦਾਂ 'ਚ ਘਿਰੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿੱਬੂ ਸੋਰੇਨ (ਗੁਰੂ ਜੀ) ਦੀ ਗੱਦੀ ਖੁੱਸ ਜਾਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਬਣ ਗਏ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਤਾਮਰ ਤੋਂ ਉਪ ਚੋਣ ਹਾਰ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਚੋਣ 3 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਸੋਰੇਨ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 27 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ 27 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਝਾਰਖੰਡ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦਾ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸੋਰੇਨ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਮੰਤਰੀ ਸਨ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਵਜ਼ਾਰਤ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਸੀ ਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਹਵਾ ਵੀ ਖਾਣੀ ਪਈ ਸੀ। ਇਸ ਉਪ ਚੋਣ 'ਚ ਝਾਰਖੰਡ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਸ੍ਰੀ ਸੋਰੇਨ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਪਾਤਰ ਨੇ ਕਰੀਬ 8 ਹਜ਼ਾਰ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੀਟ ਜਨਤਾ ਦਲ ਯੂ. ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਰਮੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 9 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਮੁੰਡਾ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿੱਬੂ ਸੋਰੇਨ ਨੂੰ ਬੀਤੀ 27 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਉਲਟਫੇਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੂਬੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਝਾਰਖੰਡ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ ਨੇ 23 ਮਹੀਨੇ ਪੁਰਾਣੀ ਕੋੜਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਵਾਪਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਖੁਦ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਿੱਬੂ ਸੋਰੇਨ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਬਣੀ ਸਥਿਤੀ ਕਾਰਨ ਝਾਰਖੰਡ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਸਮੀਕਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿੱਬੂ ਸੋਰੇਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਛੱਡਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਨਵੀਂ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮਧੂ ਕੋੜਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਧੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼ਾਸਨ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ।

ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਝਾਰਖੰਡ ਦੀ 82 ਮੈਂਬਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਝਾਰਖੰਡ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚੇ ਦੇ 17, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ 9 ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ 7 ਵਿਧਾਇਕ ਹਨ।

ਘਰਾਂ ਦੀ ਰੀਮਾਡਲਿੰਗ

- ਗਰੇਨਾਈਟ ਕਾਊਂਟਰ ਟੌਪਸ
- ਆਪਣੀ ਕਿਚਨ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਨਕੋਰ ਦਿੱਖ ਦੇਣ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਕੈਬਨਿਟਾਂ
- ਤੁਹਾਡੀ ਕਲੋਜ਼ਿਟ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਤਰਤੀਬ ਦੇਣ ਲਈ
- ਪੰਜਾਬੀ ਸਟਾਇਲ ਪੇਟੀ ਬੈਡ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ
- ਪੌੜੀਆਂ ਤੇ ਹਾਰਡਵੁੱਡ ਲਾਉਣ ਲਈ

ਕਾਲ ਕਰੋ:

ਗੁਰਜੰਟ ਸੇਖੋਂ 916-275-5520

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ 916-600-5934

G. A. Construction

(Insured and Bonded Lic# 921300)

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ (ਭੱਠਾ ਸਾਹਿਬ ਰੋਪੜ)

ਇਤਿਹਾਸ 'ਚੋਂ

–ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਛੀ

ਸਾਰੇ ਮੁਸਲਮਾਨ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਜਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ। ਮੁਸਲਮਾਨ, ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਸਿਰਫ ਕੱਟੜ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਵਾਲੇ ਹੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਪੀਰਾਂ, ਫਕੀਰਾਂ ਅਤੇ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੀਲ ਲਿਆ ਸੀ। ਦੁੱਖ, ਮੁਸੀਬਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ, ਲੰਗਰ ਲਾਉਣੇ, ਦਵਾ ਦਾਰੂ ਕਰਨਾ ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਅਤੇ ਅਕਬਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਗਏ ਸਨ। ਕੋਟਲਾ ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਜ-ਕਲ੍ਹ ਕੋਟ ਪਠਾਣਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਪਠਾਣ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕੇ। ਇਹ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਕੀਰਤਪੁਰ ਤੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਨੌਰੰਗ ਖਾਨ ਦਾ ਪੁੱਤਰ, ਆਲਮ ਖਾਨ ਦਾ ਪੋਤਰਾ ਅਤੇ ਸ਼ਮਸ਼ ਖਾਨ ਦਾ ਪੜਪੋਤਾ ਸੀ। ਜੋ ਰੋਪੜ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਕੋਟਲਾ ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਦਾ ਮੁਖੀ ਸੀ। ਉਹ ਜ਼ੇਰੋਸ਼ਲਮ (ਇਜ਼ਰਾਈਲ/ਫਲਸਤੀਨ) ਦੇ ਸ਼ਾਸ਼ਕ ਸੁਲੇਮਾਨ (1033-9750. ਓ) ਦੀ ਵੰਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਸੀ। ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਡੇਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਨ। ਜੁਲਾਈ, 1635 ਈ. ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਦੇ ਪੜਦਾਦੇ ਸ਼ਮਸ਼ ਖਾਂ ਕੋਲ ਆਏ ਸਨ।

ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ, ਕਾਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁੱਲਾਂ ਆਦਿ ਨੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਰੁਧ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ। ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਜਾਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਰਾਮ ਰਾਏ ਜੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਮ ਰਾਇ ਜੀ ਨੇ "ਮਿੱਟੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੀ..." ਨੂੰ ਬਦਲਕੇ "ਮਿੱਟੀ ਬੇਈਮਾਨ ਕੀ..." ਕਹਿ ਕੇ ਅਰਥ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ ਕੋਟਲਾ ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਵਿਖੇ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਭੱਠੇ ਕੋਲ ਠਹਿਰੇ। ਉਥੋਂ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਸ਼ਮਸ਼ ਖਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ।

ਸੰਮਤ 1745 ਬਿ. (1688 ਈ.) ਵਿਚ ਭੰਗਾਣੀ ਦਾ ਯੁੱਧ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਦਸ ਦਿਨ ਪਿੱਛੋਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੋਪਾਲ ਮੋਚਨ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦਿੱਤੇ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਨੰਦਪੁਰ ਵਲ ਚੱਲ ਪਏ। ਸੰਮਤ 1745 ਬਿ. ਮੱਘਰ ਦੇ ਅਮਾਵਸ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਰੋਪੜ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੋਟਲਾ ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਵਿਖੇ ਠਹਿਰੇ। ਇਥੋਂ ਦਾ ਚੌਧਰੀ ਨਿਹੰਗ ਖਾਨ ਜੋ ਪਠਾਣ ਸੀ, ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ। ਦਿਲ ਲਾ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਏ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਭੱਠਾ ਸਾਹਿਬ (ਰੋਪੜ)

ਮਾਰਚ 29, 1694 ਈ. ਨੂੰ ਕੋਟਲੇ ਦਾ ਚੌਧਰੀ ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ, ਬੇਗਮ ਨਸੀਰਾਂ, ਜੈਨਾ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਆਲਮ ਤੇ ਮੁਮਤਾਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੰਦਪੁਰ ਆਇਆ। ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕੋਲ ਬਹਾ ਕੇ ਰਾਜ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪੁੱਛੀ। ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਨੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, "ਜੀ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ਼! ਮੇਰੇ ਇਸ ਲੜਕੇ ਆਲਮ ਦੀ ਮੰਗਣੀ ਜੇਠ ਪੰਚਮੀ ਨੂੰ ਹੈ, ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਆ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਨਿਵਾਜਣਾ।" ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਜੇਠ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟੇ ਪੰਚਮੀ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਦੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵਾਂਗੇ।" ਨਿਹੰਗ ਖਾਨ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਕੋਟਲੇ ਚਲਿਆ ਗਿਆ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਪੰਚਮੀ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮਈ 3, 1694 ਈ. ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਕੋਟਲਾ ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਨਾਲ ਆਏ ਸਿੰਘਾਂ ਸਮੇਤ ਆਪ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਭਾਈ ਗੁਰਜੇ ਮਹੂਣੀਏ ਸਿੱਖ ਦੇ ਘਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਏਥੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਮਿਲਾਪ ਰਾਏਕੋਟ ਦੇ ਰਾਇ ਕੱਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਆਪਣੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਸ਼ਗਨ ਚੌਧਰੀ ਨਿਹੰਗ ਖਾਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਆਲਮ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ।

ਅਨੰਦਪੁਰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਸਰਸਾ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਛੜ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੁਝ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਕੋਟਲਾ ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਪੁੱਜ ਗਏ। ਚੌਧਰੀ ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਆਉ ਭਗਤ ਕੀਤੀ। ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨੀਂ ਲੱਗਿਆ। ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੀ ਮਲ੍ਹਮ ਪੱਟੀ ਕੀਤੀ। ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਨੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਛੱਡਣ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤ ਦਰਦ ਭਿੱਜਿਆਂ ਸੁਣੇ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਭਾਈ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਨੇ ਹਾਥੀ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿਲੇ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਤੋੜਨ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨਾਗਣੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਸੀ, ਫੌਜ ਨਾਲ ਮਲਕਪੁਰ ਰੰਘੜਾਂ ਕੋਲ ਟੱਕਰ ਵਿਚ ਸਖਤ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕੋਟਲਾ ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਲੈ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੋਠੜੀ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ ਤੇ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਲਿਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਆਲਮ, ਗੁਰੂ ਜੀ, ਦੋਵੇਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਛੱਡ ਆਇਆ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋਖੀ ਪੁਰਸ਼ ਨੇ ਰੋਪੜ ਚੌਕੀ ਦੇ ਸਰਦਾਰ ਨੂੰ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵਿਚ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਜਾ ਦੱਸਿਆ। ਚੌਕੀ ਦੇ ਸਰਦਾਰ ਜ਼ਾਫਰ ਅਲੀ ਖਾਂ ਨੇ ਆ ਕੇ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ, ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਨਜ਼ਰੀਂ ਨਾ ਆਇਆ। ਹਵੇਲੀ ਦੀ ਇਕ ਕੋਠੜੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਾਈ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਮਰਗ ਬਿਸਤਰ 'ਤੇ ਪਿਆ ਸੀ ਤੇ ਪਠਾਨ ਦੀ ਧੀ ਮੁਮਤਾਜ਼ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ। ਚੌਕੀ ਦੇ ਸਰਦਾਰ ਦੇ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਧੀ ਤੇ ਜੁਆਈ ਹਨ। ਦੱਸੋ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਵਿਖਾਵਾਂ? ਚੌਕੀ ਦੇ ਸਰਦਾਰ ਨੇ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਖ਼ਬਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਗਲਤ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਵਾਪਸ ਚਲਿਆ ਗਿਆ।

ਬੀਬੀ ਮੁਮਤਾਜ਼, ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ, ਭਾਵੇਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੀ ਸੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚੇ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਭਾਈ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਮਰਗ ਬਿਸਤਰ 'ਤੇ ਪਏ ਭਾਈ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਭਾਈ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋ ਗਿਆ। ਚੌਧਰੀ ਨਿਹੰਗ ਖਾਨ ਨੇ ਭਾਈ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦਾਹ ਸੰਸਕਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਜਾ ਸਿੰਘ ਗਹੂਣੀਆਂ ਤੇ ਭਾਈ ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ ਤਣਖੇਟੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਸੱਦ ਕੇ ਹਵੇਲੀ ਵਿਚ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੂਹ ਦੇ ਕੋਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਮਤਾਜ਼ ਨੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਗੜ੍ਹੀ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਪੁੱਜੇ। ਉਥੋਂ ਉੱਚ ਦਾ ਪੀਰ ਬਣਾਕੇ ਕੱਢਣ ਵਿਚ ਗ਼ਨੀ ਖਾਂ ਤੇ ਨਬੀ ਖਾਂ ਜੋ ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਦੀ ਭੂਆ ਉਮਰੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ ਨੇ ਬੁਹਤ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।

ਚੌਧਰੀ ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਮੁਸੀਬਤ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਜੋ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਮੁਸੀਬਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਨਿੱਤਰਿਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਡਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਸ਼ਾਇਦ ਨਾ ਹੋਵੇ।

1947 ਈ. ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸਮੇਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕਤਲੇਆਮ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਈਆਂ। ਖਾਣ, ਪਹਿਨਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਨ ਦਿੱਤੀ। ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਦੇ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ। ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪੇਂਡੂਆਂ ਨੂੰ ਕੱਪੜੇ, ਆਟਾ, ਦਾਲਾਂ ਆਦਿ ਪਹੁੰਚਦੇ ਕੀਤੇ। ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਕਤਲੇਆਮ ਕੱਟੜ ਧਾਰਮਿਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਾਂ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਕੀਤੇ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਹਾਮੀਆਂ ਤੋਂ ਜੋ ਸਰਿਆ, ਕੀਤਾ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਹੈ ਤੇ ਰੱਬ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਲਈ ਪੌੜੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਡੰਡਾ ਹੈ। ਨਿਹੰਗ ਖਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦਿਲ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਸਨ।

GNSK Consulting Inc.

PDA Loan Consulting Inc.

ਅਸੀਂ ਵਿਸਕਾਨਸਿਨ, ਇਲੀਨਾਏ, ਇੰਡੀਆਨਾ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ, ਆਇਓਆ, ਮਿਨੀਸੋਟਾ, ਕੈਨਟਕੀ ਵਿਚ ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਲਿਕਰ ਸਟੋਰ ਅਤੇ ਮੋਟਲ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

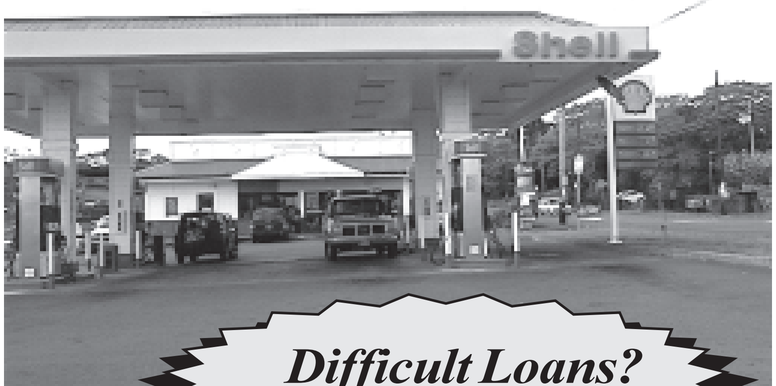

Difficult Loans? No Problem

No Credit? Bad Credit?? No Problem

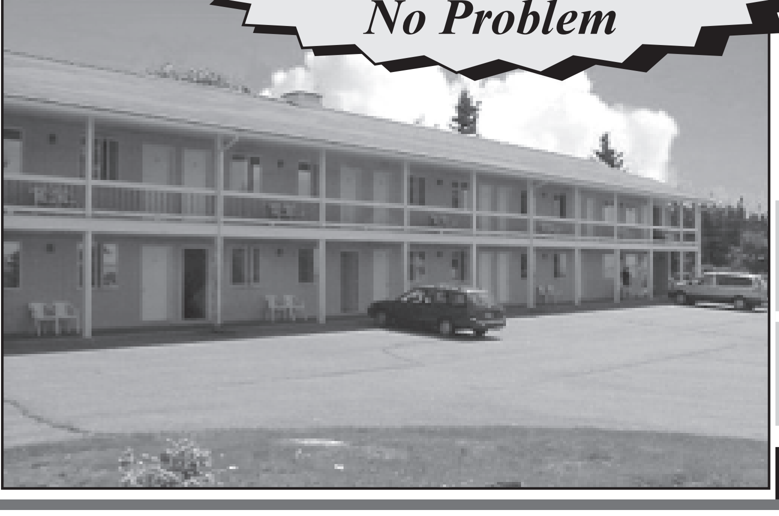

ਅਸੀਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੋਨ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਕਾਲ ਕਰੋ

ਹੈਪੀ ਸਿੰਘ ਹੀਰ : 630-205-6575

ਦੀਪਕ ਸ਼ਾਹ : 847-650-0104

E-mail : happyheer71@yahoo.com, deepak_shah@yahoo.com

ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮਨ ਵਿਚ ਗਿਲਾਨੀ ਉਪਜਦੀ

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ)

"ਮੰਤ੍ਰ ਲੈਨ ਆਯੋ ਹੁਤੋ ਭਈ ਔਰ ਕਹ ਔਰ।।"14।।

ਹੁਣ ਅਗੇ "ਰਾਇ" ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਰੂਪ ਕੌਰ ਵਿਚਕਾਰ ਜੋਗੀ ਤੇ ਸਹਿਤੀ ਦੇ ਸੁਆਲ ਜੁਆਬ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:-

ਸੁਆਲ: ਕਹਯੋ ਤੁਹਾਰੋ ਮਾਨਿ ਭੋਗ ਤੋਂ ਸੋ ਨਹਿ ਕਰਿਹੋ।।...

ਧਰਮਰਾਜ ਕੀ ਸਭਾ ਠੌਰ ਕੈਸੇ ਕਰਿ ਪਾਉ?।।17।।

ਜੁਆਬ: "ਕਾਮਾਤੁਰ ਹੈ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਆਵਤ ਨਰ ਕੇ ਪਾਸ।।

ਮਹਾ ਨਰਕ ਸੋ ਡਾਰਿਯੈ, ਦੈ ਜੋ ਜਾਨ ਨਿਰਾਸ।।"18।।

ਸੁਆਲ: "ਪਾਇ ਪਰਤ ਮੋਰੇ ਸਦਾ ਪੂਜ ਕਹਤ ਹੈ ਮੋਹਿ।।

ਤਾਂ ਸੋ ਰੀਝ ਰਮਯੋ ਚਹਤ ਲਾਜ ਨ ਆਵਤ ਤੋਹਿ?"19।।

ਜੁਆਬ: "ਕ੍ਰਿਸਨ ਪੂਜ ਜਗ ਕੇ ਭਏ ਕੀਨੀ ਰਾਸਿ ਬਨਾਇ।।

ਭੋਗ ਰਾਧਿਕਾ ਸੋ ਕਰੇ ਪਰੇ ਨਰਕ ਨਹਿ ਜਾਇ"।।20।।

ਗਲ ਕੀ "ਤ੍ਰਿਯ" ਤ੍ਰਿਯ ਰੂਪੀ ਸਹਿਤੀ ਨੇ, "ਰਾਇ" ਰੂਪੀ ਜੋਗੀ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਨਿਰੁਤ੍ਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਇਉ ਕਹਿ ਕੇ

"ਪਚ ਤਤ ਲੈ ਬ੍ਰਹਮ ਕਰ ਕੀਨੀ ਨਰ ਕੀ ਦੇਹ।।

ਕੀਯਾ ਆਪ ਹੀ ਤਿਨ ਬਿਖੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਸਨੇਹ।।"21।।

ਕਾਤਹਉਲਬੁਰਹਾਨ, ਕਾਸਮਾਧਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਉਕਤੀ ਯੁਕਤੀ ਸੰਵਾਦ ਦੁਆਰਾ ਵਿਜੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਤੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਲੋਕ, ਦੇਵ ਲੋਕ ਤੇ ਪਾਤਾਲ ਲੋਕ ਵਿਚ, ਕਿਸੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਸੂਰਜਵਤ ਤੇਜਮਈ ਕਰਾਂਤੀ ਵਲ ਕੋਈ ਝਾਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦਾ, "ਦੁਰਨਰਿਛ ਦਰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੇ", ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਫੋਕੀਆਂ ਗਲਾਂ ਰੂਪ ਕੌਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੁੱਧੀਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਉਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਯੋਗ ਹੈ।

"ਰਾਇ" ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਕੋ ਤੱਕਿਆਂ ਵਿਚ ਦੇਖ ਕੇ "ਰੂਪ ਕੌਰ" ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਤੀਰ ਛੱਡਿਆ:

"ਆਜੁ ਹਮਾਰੇ ਸਾਥ ਮਿਤ੍ਰ ਰੁਚਿ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰਿਯੈ।।

ਹੋ ਨਾਤਰ ਛਾਡੌ ਟਾਂਗ ਤਰੇ ਅਬਿ ਹੋਇ ਨਿਕਰਿਯੈ।।"28।।

ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਭੋਗ ਕਰੋ, ਯਾ ਮਨ ਲਓ, ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਨਾਮਰਦ ਹੋ ਤੇ ਮੇਰੀ ਟੰਗ ਹੇਠੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਓ। ਇਹ ਚੈਲੰਜ ਸੁਣ ਕੇ:

"ਰਾਇ ਚਿਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੋ।।

ਇਹਾਂ ਸਿਖ ਕੋਊ ਨ ਹਮਾਰੋ।।...41।।

ਕਵਨ ਸਿਖਯ ਮੋਹਿ ਆਨਿ ਉਬਾਰੇ।।"42।।

ਇਥੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਿਖਯ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜਾ ਮੈਨੂੰ ਬਚਾ ਲਵੇ, ਕੀ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਉਸ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਬਤ ਕਿ ਕਿਹਾ ਹੈ:

'ਜਾਹਿ ਸਗ੍ਰਾਮ ਬਾਰਤਾ ਹੋਇ,

ਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਨ ਕਰਹਿ ਬਖਾਨ।

ਤਹ ਪ੍ਰਥਮ ਗਿਨਤੀ ਮਹਿ ਸਗਰੇ

ਕਲਗੀਧਰ ਕੋ ਗਿਨਹ ਮਹਾਨ'?

ਸਰਲ ਸੁਭਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਿੱਖ ਇਉਂ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਦੇ। "ਸਿਖਯ" ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਧੋਖਾ ਖਾ ਕੇ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਸਿੱਖ' ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। "ਸਿਖਯ" ਸ਼ਬਦ ਇਥੇ 'ਨੌਕਰ', 'ਮੁਲਾਜਮ' ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਇਹ "ਸਿਖਯ" ਸ਼ਬਦ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਭੀ ਵਰਤਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਕਿ ਰੂਪ ਕੌਰ ਨੇ ਚੋਰ ਚੋਰ ਦਾ ਰੌਲਾ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰ ਜਗਾ ਦਿਤੇ,

"ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਹਿ ਕੇ ਉਠਿ ਸਿਖਯਨ ਦਿਯੋ ਜਗਾਇ।।" (-59)

"ਕਬਿਉਬਾਚ ਬੇਨਤੀ ਚੌਪਈ", ਜੋ ਕਿ "ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ" ਦਾ ਹੀ ਸਾਹਿਤਕ ਭਾਗ ਹੈ ਵਿਚ ਭੀ 'ਸਿੱਖ' ਸ਼ਬਦ, ਨੌਕਰਾਂ ਚਾਕਰਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਹੀ, ਇਸੇ ਲੇਖਕ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ, ਵਰਤਿਆ ਹੈ:-

"ਸੁਖੀ ਬਸੈ ਮੋਰੋ ਪਰਿਵਾਰਾ।। ਸੇਵਕ ਸਿਖ ਸਭੈ ਕਰਤਾਰਾ।।"

ਇਥੇ 'ਸਿੱਖ' ਦੇ ਅਰਥ ਸਿੱਖ ਮਤ ਦਾ ਧਾਰਣੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਨੌਕਰ ਚਾਕਰ ਨਾਲ ਰਹਿ ਕੇ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ, ਹਨ। ਐਸੇ ਅਰਥ ਭੇਦਾਂ ਬਾਬਤ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਕਿ

"ਸੁਨੇ ਮੂੜ ਚਿਤ ਲਾਇ ਚਤੁਰਤਾ ਆਵਈ।।"

ਜੇ "ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ" ਵਰਗੇ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਗਹੁ ਨਾਲ ਨਾ ਵੀਚਾਰੀਏ ਤਾਂ ਚਤੁਰਤਾ ਦੀ ਥਾਂ ਬੁੱਧੀ ਤੇ ਮਨ ਵਿਚ ਗਿਲਾਨੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

'ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ' ਦੇ ਕਰਤਾ ਨੇ ਇਥੇ 'ਸਿਖਯ', ਪਦ, ਬਹੁ ਭਾਵਾਰਥ ਵਾਚਕ, ਭੀ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਵਰਤਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੁ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਅਰੰਭਣ ਵੇਲੇ, 'ਅਨੰਦਪੁਰ' ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਕੇ, ਜਿਹੜਾ ਮਾਯਾਜਾਲ ਤਣਿਆ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਹਾਰਾ ਮਿਲੇ, ਕਥਾ ਦੇ ਇਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਇਸ ਸਹਾਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਡਾਢੀ ਵਧ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂ ਜੁ ਸਰਲ ਤੋਂ ਸਰਲ ਸੁਭਾ ਪਾਠਕ, ਸੁੱਤਾ ਭੀ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਚੇਤਨ ਹੋ ਉਠਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਲਈ ਭੇਸ ਬਦਲਣ ਵਾਲੀ ਹਸਤੀ, ਹੁਕੇ ਸ਼ਰਾਬਾਂ ਪੀਣ ਵਾਲਾ, ਅਵਾਰਾ ਤ੍ਰੀਮਤਾਂ ਦੇ ਪੰਜੇ ਵਿਚ ਫਸ ਜਾਣ ਵਾਲਾ 'ਰਾਇ' ਅਨੰਦਪੁਰਾਧੀਸ਼, ਗੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਕਲਾ ਦੀ ਆਸ਼ਾ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਇਹ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਠਕ ਸੁੱਤੇ ਕਲਾ ਕਾਵਿ ਦੇ ਮਾਯਾਜਾਲ ਦੀ ਨੀਂਦਰ ਤੋਂ ਅਤ

ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ

ਜਾਗ੍ਰਤ ਨਾ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਜੁ ਅੰਤ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨ ਦੀ ਅੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਤਾਂ ਕਲਾ ਦਾ ਅਸਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਕਲਾਕਾਰ ਜੋ ਭਾਵ ਚੇਤਨਤਾ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਪਾਠਕਾਂ ਅੰਦਰ ਉਪਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਨੂੰ ਅਰਸਤੂ (Aristotle), ਮਲਨਵ੍ਰਿਤੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹਰ ਉੱਚੀ ਕਲਾ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿਚ 'ਰੂਪ ਕੌਰ' ਨੇ ਡਰਾਇਆ ਕਿ ਜੇ ਕਿਵੇਂ ਭੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਤਾਂ,

"ਅਬ ਹੀ ਚੋਰਿ ਚੋਰਿ ਕਹਿ ਉਠਹੋ।।

ਤੁਹਿ ਕੋ ਪਕਰਿ ਮਾਰ ਹੀ ਸਟਿਹੋਂ।।55।।"

ਫੇਰ 'ਚੋਰ ਚੋਰ' ਦਾ ਰੌਲਾ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਡੇਰੇ ਦੇ 'ਸਿਖਯਨ' ਜਗਾ ਦਿਤੇ ਅਤੇ 'ਰਾਇ' ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੀ ਜੁਤੀ ਧੋਤੀ ਛੱਡ ਕੇ ਨਸ ਗਏ। ਇਉਂ ਇਕੀਸਮੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ "ਸਮਾਪਤ" ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਬਾਈਵਾਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਸ ਇਤਨਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ:

"ਚੋਰ ਬਚਨ ਸਭ ਹੀ ਸੁਨਿ ਧਾਏ।।

ਕਾਢੇ ਖੜਗ ਰਾਇ ਪ੍ਰਤਿ ਆਏ।।....

ਆਗੇ ਪਾਛੇ ਦਾਹਿਨੇ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਲੀਨ।।....

ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਬਾਜਨ ਲਗੀ ਸਿਖਯ ਪਹੁੰਚੇ ਆਇ।।

ਭ੍ਰਾਤ ਭ੍ਰਾਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਿ ਰਹੀ ਕੋਊ ਨ ਸਕਯੋ ਛੁਰਾਇ।। "7।।

'ਰਾਇ' ਆਪ ਤਾਂ ਰੌਲੇ ਗੌਲੇ 'ਚ ਬਚ ਕੇ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਤੇ ਰੂਪ ਕੌਰ ਦਾ ਭਾਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਚੋਰ ਜਾਣ ਕੇ ਫੜ ਲਿਆ ਤੇ ਮਾਰਿਆ ਕੁਟਿਆ ਤੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਾਈਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ "ਸਮਾਪਤ" ਹੈ।

ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਉਤੇ ਦਸ ਆਏ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਾਧਾਰਣ ਬਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਭੇਦਾਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਇਹ ਇਕੀਵਾਂ ਬਾਈਵਾਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸ੍ਵੈਜੀਵਨੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ 'ਅਨੰਦਪੁਰ' ਦਾ ਸਥਾਨਕ ਰੰਗ ਅਤੇ ਦੂਜਾ 'ਸਿਖਯ' 'ਗੁਰੂ' (ਆਦਿ ਸ਼ਬਦ, ਜੋ ਕਿ ਨੌਕਰਾਂ ਚਾਕਰਾਂ ਅਤੇ 'ਰਾਇ') ਸੰਬੋਧਕ ਹਨ। ਇਕ ਤੀਜੀ ਗੱਲ ਇਸ ਬਾਈਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਵਿਚ ਹੋਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸਾਹਿਤਕ ਮਾਯਾ (Literary illusion) ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਪਕੇਰਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਬਾਈਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਵਿਚ, 'ਰੂਪ ਕੌਰ' ਅਤੇ 'ਰਾਇ' ਦੇ ਵਾਕਯੋਵਾਕ, ਯਾ ਸਵਾਲਾਂ ਜਵਾਬਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਉਹ ਗੁਰਵਾਕ ਦਰਜ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਧਾਵਾਨ ਤੇ ਤਿਤਕਾਰ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਹੇਠਲੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਮਹਿਰਾਬ ਉੱਤੇ ਲਿੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਿਰਕਾਲ ਤੋਂ ਅਨੇਕ ਸਿੱਖ ਯਾਤਰੂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਵਾਕ ਹਨ:

"ਸੁਧਿ ਜਬ ਤੇ ਹਮ ਧਰੀ ਬਚਨ ਗੁਰ ਦਏ ਹਮਾਰੇ।।

ਪੂਤ ਇਹੈ ਪ੍ਰਨ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਜਬ ਲਗ ਘਟ ਥਾਰੇ।।

ਨਿਜ ਨਾਰੀ ਕੇ ਸਾਥ ਨੇਹੁ ਤੁਮ ਨਿਤ ਬਢੈਯਹੁ।।

ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੀ ਸੇਜ ਭੂਲਿ ਸੁਪਨੇ ਹੂ ਨ ਜੈਯਹੁ।। 51 ।।

ਬਾਲ ਹਮਾਰੇ ਪਾਸ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਤ੍ਰਿਯ ਆਵਹਿ।।

ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਬਰ ਮਾਂਗਿ ਜਾਨਿ ਗੁਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਹਿ।।

ਸਿਖਯ ਪੁਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਤਾ ਜਾਨਿ ਆਪਨੇ ਚਿਤ ਧਰਿਯੈ।।

ਹੋ ਕਹੁ ਸੁੰਦਰਿ ਤੁਹਿ ਸਾਥ ਗਵਨ ਕੈਸੇ ਕਰ ਕਰਿਯੈ।।"45।।

ਇਹ ਛੰਦ, 'ਤ੍ਰਿਯਚਰਿਤ੍ਰ' ਨਾਮੀ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ, ਨਿਰਸੰਸੇ ਵਾਸਤਵਿਕ ਹੈ। ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਹਿਤੋਪਦੇ ਨਮਿਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਨੇ, ਬਾਈਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਵਿਚ ਗੁੰਦ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਭਾਵ ਕੱਢਣਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਛੰਦ ਵਾਸਤਵਿਕ ਘਟਨਾ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਬਾਈਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੀ ਕਥਾ ਮਨੋਕਲਪਿਤ ਸਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਵਰਣਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਪਾਤਰ ਕਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ' ਦੇ ਕਰਤਾ ਆਪ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਨ, ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਭੇਦਾਂ ਤੋਂ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦਾ ਸੂਚਕ ਹੈ। 8ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਬਗਦਾਦ ਵਿਚ ਗਈ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ 'ਅਲਫ ਲੈਲਾ', 11ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਪੁਸਤਕ, 'ਕਥਾ ਸਾਹਿਤ ਸਾਗਰ', 13ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਫਾਰਸੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੁਸਤਕ, 'ਬੁਸਤਾਨ', ਵਿਚ ਇਹ ਰਚਨਾ ਭੇਦ (Literary tehnique) ਆਮ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਕਿ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਆਇਆ ਕੋਈ ਨੁਕਤਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਨਾਲ, ਹੋਰਨਾਂ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸੰਗ, ਪ੍ਰਥਾਇ ਕਹੇ ਹੋਏ ਕਾਵਿ ਟੋਟੇ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਪਾਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਾਵਿ ਕਲਾ ਦਾ ਗੁਣ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਤ 'ਹੀਰ ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ' ਵਿਚ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ ਦੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਤੇ ਟੋਟੇ ਇਸੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਮ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਹ ਭੁੱਲ ਕੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਅਨੁਮਾਨਿਆ ਕਿ ਹੀਰ ਰਾਂਝੇ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਥਾ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਯਾ ਅਲਾ ਦੀ ਸ੍ਵੈਜੀਵਨੀ ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਲ ਸੁਭਾਅ ਸ਼ਰਧਾਵਾਨ ਸਿੱਖ ਯਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿਘ ਜੀ ਸਮਝੀ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਵਾਰਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ ਦੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਹੀਰ ਰਾਂਝੇ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਰਤਾ ਵਿਚ ਵਰਤ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੁਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਯਾਯ ਲਿਖੇ ਹਨ ਤੇ ਤਸ਼ਰੀਹ ਕੀਤੀ ਹੈ:

"ਇਹ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ ਦੇ ਮਾਇਨੇ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਿਅਰ ਮੀਆਂ ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਨੇ।"

ਇਉਂ ਹੀ ਇਸ ਉਪਰੋਕਤ ਗੁਰਵਾਕ ਛੰਦ ਦੇ 'ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ' ਦੀ ਬਾਈਵੀਂ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਗੁੰਦੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਾ ਤੇ ਸਮਝਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਅਸਾਂ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਇਉਂ ਕਿਹਾ ਹੈ:

1. 'ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ' ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਤੇ ਨਿਰੋਲ ਭਾਰਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਕਿ ਰਿਗਵੇਦ ਵਿਚ ਹਨ।

2. 'ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ' ਲੌਕਿਕ ਸਾਹਿਤ ਹੈ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਥਵਾ ਗੁਰਵਾਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

3. 21ਵੀਂ, 22ਵੀਂ ਤੇ 23ਵੀਂ ਸਾਖੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਿ 'ਰੂਪ ਕੌਰ' ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਸ੍ਵੈਜੀਵਨੀ ਯਾ ਇਤਿਹਾਸ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ, ਮਨੋਕਲਪਿਤ ਰਚਨਾ ਹੈ। ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਪਿੰਜਰ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਅਰਬੀ ਦੀ 8ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਅਲਫ ਲੈਲਾ' ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

4. 'ਅਨੰਦਪੁਰ' 'ਸਿਖਯ' 'ਗੁਰੂ' ਆਦਿ ਵਿਸ਼ੇ ਵਰਣਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਵਾਸਤਵਿਕ ਰੰਗ ਭਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾਂ ਭੇਦਾਂ ਦੇ ਐਨ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਚੀ ਕਲਾ ਦੇ ਉਚ ਆਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

5. 'ਸੁਧ ਜਬ ਤੇ ਹਮ ਧਰੀ' ਛੰਦ ਇਤਿਹਾਸ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ 'ਤ੍ਰਿਯਚਰਿਤ੍ਰ' ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਗੋਂਦ ਦਾ ਕਦਾਚਿਤ ਇਹ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ, ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਕਥਾ-ਵਸਤੂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਖ ਪਾਤਰ ਕਰਤਾ ਆਪ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜ ਨੁਕਤੇ ਅਸਾਂ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੇ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਭੁਲੇਖੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਲੇਖ, ਨਵਿਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

(ਸਮਾਪਤ)

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ

ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਰੇ ਬਹਿਸ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਕੁਝ ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਕ ਲੇਖ ਅਸੀਂ 6 ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਛਾਪਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਲਿਖਤਾਂ ਆਈਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਹ ਜਵਾਬ ਅਸੀਂ ਛਾਪ ਰਹੇ ਹਾਂ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਜਦੋਂ ਵੀ ਨਾਉਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਤੇ ਸਿਧ ਮਨ ਵਿਚ ਖਿਆਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗ੍ਰੰਥ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਨਾਉਂ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਹ ਗ੍ਰੰਥ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਨਾਉਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਕੋਲ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤਰ ਪੁਰਾਣ ਅਤੇ ਸਿਮ੍ਰਤੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਗ੍ਰੰਥ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਪਾਈਏ। ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਬਾਣੀ ਹਿੰਦੂ ਰਸਮਾਂ-ਰਿਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦਾ ਰੰਗ ਭਰਿਆ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਮਿਥਹਾਸਕ ਗਾਥਾਵਾਂ ਦੇ ਹਰ ਪੜਾਉ ਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਹੀ ਉਸਤਤ ਵਡਿਆਈ ਹੈ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਗ੍ਰੰਥ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸੱਚ ਪੁੱਛੋ ਤਾਂ ਦਾਸ ਦਾ ਇਹ ਤਜ਼ਰਬਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਕੇ ਆਦਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪਾਠ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਸਮਝ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਦਾਸ ਵਲੋਂ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੇ 6 ਦਸੰਬਰ 2008 ਵਾਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਰੇ ਛਪੇ ਲੇਖ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਜੋਂ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ:

(1) ਉਸ ਲੇਖ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਦਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਖਿਮਾ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਲੇਖ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਕੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਹ ਸਿਰਲੇਖ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਗੁੱਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਰੋਧ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਦਾਸ ਨੂੰ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੌੜੇ ਭੈੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਹੈ। ਦਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(2) ਦੂਜੀ ਵਿਚਾਰ ਜੋ 13 ਦਸੰਬਰ 2008 ਵਾਲੇ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਸਿਰਲੇਖ ਵਜੋਂ ਛਾਪੀ ਗਈ ਹੈ "ਕੀ ਚਰਿਤਰੋ ਪਖਿਆਨ ਜਾਂ ਤ੍ਰੀਆ ਚਰਿਤਰ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਨੇ?" ਉਸ ਬਾਰੇ ਦਾਸ ਵਲੋਂ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸੁਣਨਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਨੇ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਸਿੱਖਿਆ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਹ ਕੋਈ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਬਲਕਿ ਗਲਤ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਚਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਇਕ ਸੱਚਾਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਕਈ ਅਨਪੜ੍ਹ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਜਾਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੀਬੇ ਬਣ ਕੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਫਲਤਾ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਹੋ ਕੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕਢਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਵਿਦਿਆ ਵਿਚ ਅੱਧ ਵਿਚਾਲੇ ਹੀ ਲਟਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਣਾ ਆਪਣੇ ਵਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਯੁਗ ਵਿਚ ਵੀ ਚਰਿਤਰਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵਿਚ ਗੁਪਤ ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਵੀ ਅਕਸਰ ਜ਼ਿਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸੀਂ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਮਨਾਉਂਦੇ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਾਲਾ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਖ਼ਬਰ ਛਾਪ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲਿਖਦਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਹੀ ਸੋਚਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

(3) ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਸਾਲ ਨੂੰ ਦਾਸ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਇਸਤਾ ਜ਼ਬਾਨ ਵਿਚ ਟੀਕਾ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਇਹ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿਚ ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਔਰਤ ਵਿਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਿਉਂ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ? ਹਾਂ ਜੀ, ਜ਼ਰੂਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਪਰ ਨਰ ਨਾਰੀ ਦੇ ਸੰਗ ਦੀ ਬੱਜਰ ਕੁਰਹਿਤ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸੱਚ ਪੁੱਛੋ ਤਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਣ-ਕਣ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਰ ਸ਼ੈਅ ਅਤੇ ਹਰ ਜ਼ੱਰੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਧੰਨੇ ਭਗਤ ਨੇ ਪੱਥਰ ਵਿਚੋਂ ਭਗਵਾਨ ਪਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਬੁੱਤ ਪੂਜਕਾਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਖਤਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦੇ ਹਊਏ ਤੋਂ ਡਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੋੜ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸੰਭਲ ਕੇ ਚੱਲਣ ਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਟ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਚਲਦੇ ਹੋਏ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਵੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(4) ਦਾਸ ਤਾਂ ਇਕ ਨਾਚੀਜ਼ ਬੰਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੋ ਸੰਤ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੌੜੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਰਾ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਝਾਤੀ ਮਾਰਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਜ਼ਰੂਰ ਧਿਆਨ ਲਾ ਕੇ ਕਰਨ ਦੀ ਖੇਚਲ ਕਰਨ। ਸਾਧੂ ਸੰਤ ਸਾਰੇ ਹੀ ਨਿਰੇ ਭੇਖ ਧਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਸੱਚੇ ਸੁੱਚੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਵੀ ਭੇਖਧਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਸੰਵਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਖਿਮਾ ਦਾ ਜਾਚਕ ਹਾਂ।

(5) ਜੋ ਸੱਜਣ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਰੇ ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਇੰਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਇੰਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਦਾਸ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ। ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ਹਨ। ਦਾਸ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਇੰਨਾ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਗਿਦੜਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਚਿੜੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਤੁੜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਇਕ ਇਕ ਨੂੰ ਸਵਾ ਸਵਾ ਲੱਖ ਨਾਲ ਲੜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਰਬੰਸ ਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਸਰਬ ਕਲਾ ਸਮਰਥ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੀਲਾ ਨਿਆਰੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਰਨ ਕੰਵਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ, ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

-ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਬੀ.ਏ.ਬੀ.ਟੀ.

ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ

ਚਲਿੱਤਰ ਨਾ ਕਰ ਨੀ, ਔਖੀ ਹੋਣਾ ਪੈ ਜੂ

ਗੱਲੀਂ-ਬਾਤੀਂ

ਐਸ. ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ

ਫੋਨ: 925-752-8025

ਹਾਲਾਤ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਮਰਦ ਘਰ ਤਾਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਗੋਰਖਪੁਰ ਹੀ ਹੈ। ਕਈ ਚਿੱਟੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹੱਥ ਇਸ ਕਰਕੇ ਫੇਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤਿਣਕਾ ਨਾ ਦਿਸ ਪਵੇ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਨਕਟਾਈ ਲਾ ਕੇ ਕੋਟ ਨਾਲ ਫੁੱਲ ਤਾਂ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਵਾਂਗ ਟੰਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬੱਚੇ ਫੇਰ ਵੀ ਡਰ ਨਾਲ ਸੁੰਗੜ ਕੇ ਘਰ ਦੀ ਨੁਕਰੇ ਲੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬੀਵੀ ਵਿਚਾਰੀ ਸਾਹ ਵੀ ਮੂੰਹ ਮੂਹਰੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕ ਦਾਅਵਾ ਐਵਰੈਸਟ ਦੀ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਪੌਂਚੇ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਸੁੱਕੀ ਵੱਟ 'ਤੇ ਹੀ ਡਿਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਸੋਹਣੇ ਤਾਂ ਬੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਨੱਚਦੇ ਨਚਾਰਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਨੇ। ਕਈ ਫੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਇਨਕਲਾਬ ਲਿਆਉਣ ਦੀਆਂ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਪਰ ਬੰਦਗੋਭੀ ਦੇ ਫੁੱਲ ਵਾਂਗ ਪੱਲੇ ਕੱਖ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਈ ਬਾਹਰੋਂ ਬੱਬਰ ਸ਼ੇਰ ਵਾਂਗ ਆਉਂਦੇ ਨੇ ਪਰ ਬੀਵੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਿੱਜੀ ਬਿੱਲੀ ਵਰਗੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਹਦੀਆਂ ਸਾਧਾਰਣ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਚਲਿੱਤਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ ਤੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸੱਠਾਂ ਤੱਕ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਪਹੁੰਚਾਈ ਹੈ। ਆਵਾਗੌਣ ਮੌਜ ਮੇਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਰਦ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮੁੱਠੀ ਵਿਚ ਕਠਪੁਤਲੀ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਅੰਦਰੋਂ ਖੋਖਲੇ ਹੀ ਵੱਡੀਆਂ ਇਛਾਵਾਂ ਦਾ ਢੋਲ ਪਿਟ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸੁਣਦੇ ਆਏ ਹਾਂ ਕਿ ਔਰਤ ਕੋਲ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸੱਠ ਚਲਿੱਤਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਹੁੰਦੇ ਵੀ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕਿਤੋਂ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਕੋਸ਼ ਸਮੇਤ ਬੜੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਛਾਣ-ਬੀਣ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਹੱਥ ਪੱਲੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਇਹ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਕਿਸ ਨੇ ਤੇ ਕਦੋਂ ਬਣਾਈਆਂ, ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਹੜਾ ਮਰਦ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪੈਰ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਗੁਸਤਾਖੀ ਕਰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਮਾਜ ਨੇ ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮਕਾਣੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਔਰਤਾਂ ਮੂਹਰੇ ਹੋ ਕੇ ਪਿੱਟਣ ਤੇ ਮਰਦ ਭਲੇ-ਮਾਣਸ ਬਣ ਕੇ ਪਿਛਾਂਹ ਤੁਰਨ, ਜੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਦ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਗਰ ਛਕਣ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਬੱਚੇ ਜੰਮਣ ਦੀ ਪ੍ਰਸੂਤਾ ਪੀੜਾ ਔਰਤ ਸਹੇ ਤੇ ਮਰਦ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਪੁੱਤ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਪਾਉਣ ਤੇ ਮੀਟ-ਸ਼ਰਾਬਾਂ ਉਡਾਉਣ। ਤਾਂ ਜੇ ਫਿਰ ਵਿਚਾਰੀ ਔਰਤ ਦੇ ਪੱਲੇ 'ਚ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸੱਠ ਚਲਿੱਤਰ ਜਾਣੀ ਕਿ ਸਾਲ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜ ਘੱਟ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸੋਚ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਕੀ ਹੈ?

ਅਸਲ ਵਿਚ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਲਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਉਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਔਰਤ ਮਰਦ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਮੂਹਰੇ ਅਣਖੀ ਮਰਦ ਵੀ ਕੁੱਬਾ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਔਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਹੀਲਾ, ਬਹਾਨਾ ਜਾਂ ਢੰਗ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ, ਮਰਦ ਉਸੇ ਨੂੰ ਚਲਿੱਤਰ ਕਹਿੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਮਰਦ ਤੱਕਲੇ ਵਾਂਗ ਸਿੱਧੇ ਕਰਕੇ ਰੱਖੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਪਿੰਜਰੇ ਦੇ ਤੋਤੇ ਵਾਂਗ ਉਸੇ ਦੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈਆਂ ਦੀਆਂ ਬੀਵੀਆਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਆਪਣੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਾ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਉਹ ਕੁੱਤੇ ਦੀਆਂ ਪੂਛਾਂ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਕੁਝ ਵੀ ਬਣ ਨਹੀਂ ਸਕੇ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਚਲਿੱਤਰ ਔਰਤ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਸੀ ਤੇ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਲਾਉਣ ਦੀ ਬਗਾਵਤ। ਉਹ ਹਰ ਥਾਂ ਨੀਵੀਂ ਹੋਣ ਦੇ ਡਰੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸੇਹ ਦਾ ਤਕਲਾ ਬਣਦੀ ਆਈ ਹੈ।

ਔਰਤ ਨੂੰ ਐਵੇਂ ਭੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਰਦ ਚਲਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖਿਡਾਰੀ ਹੈ। ਪਰਾਈਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਸ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਚਲਿੱਤਰ ਮਰਦ ਖੇਡਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਗਹੁ ਨਾਲ ਵੇਖਿਓ, ਮਰਦ ਦੀਆਂ ਸ਼ੈਤਾਨੀਆਂ ਤੇ ਚਲਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਢੇਰ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਔਰਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਚਲਿੱਤਰ ਦਿਖਾਏ ਹਨ ਕਿ ਮਰਦ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਭਾਰ ਸੁੱਟਿਆ ਹੈ। ਪੂਰਨ ਸਿਰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਕੇ ਲੂਣਾ ਨੇ ਬੁੱਢੇ ਪਤੀ ਵਿਰੁਧ ਚਲਿੱਤਰ ਦੀ ਬਗਾਵਤ ਹੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਮੈਂ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਸ਼ੌਂਕੀ ਮੇਲਾ ਲਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਇਕ ਮੁੰਡਾ ਹਰ ਸਾਲ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ, ਬਾਜਾ ਬੌਰਾ ਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਕੋਟ ਪੈਂਟ ਹੁੰਦਾ, ਟਾਈ ਲਗਾਈ ਹੁੰਦੀ ਪਰ ਪੈਰ ਨੰਗੇ ਹੁੰਦੇ। ਕਈ ਉਹਦੇ ਵਲ ਵੇਖ ਕੇ ਹੱਸਦੇ। ਇਕ ਵਾਰ ਉਹ ਵਿਯੋਗੀ ਗੀਤਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਗਾਇਕ ਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ, ਗਾਇਕ ਨੇ ਮਾਇਕ ਮੁਹਰੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਹਦਾ ਸ਼ੇਅਰ ਵੇਖੋ-

ਕਹਿੰਦੇ ਇਕ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਪਾਈਏ
ਮੰਦਾ ਜੱਗ ਵਿਚ ਪਾਉਣਾ ਹੈ ਪਿਆਰ ਥਾਂ ਥਾਂ।
ਥਾਂ-ਥਾਂ ਦੀ ਯਾਰੀ ਹੈ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ
ਜਿਹੜੀ ਜੱਗ ਵਿਚ ਕਰੇ ਖੁਆਰ ਥਾਂ-ਥਾਂ।
ਇਕ, ਇਕ ਪਿੱਛੇ ਉਮਰਾਂ ਗਾਲ ਦਿੰਦੇ
ਇਕ ਨਿੱਤ ਬਣਾਉਂਦੇ ਨੇ ਯਾਰ ਥਾਂ-ਥਾਂ।
ਸੱਚੀ ਇਕ ਦਾ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਈਏ
ਮੰਦਾ ਹਾਲ ਕਰਦੇ ਨੇ ਬਹੁਤੇ ਯਾਰ ਥਾਂ-ਥਾਂ।

ਖੂਬ ਤਾੜੀਆਂ ਵੱਜੀਆਂ। ਮਹੀਨੇ ਕੁ ਪਿੱਛੋਂ ਮੈਂ ਇਹ ਮੁੰਡਾ ਲੱਭ ਲਿਆ। ਇਕ ਮੁਟਿਆਰ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਚਲਿੱਤਰ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆ ਕੇ ਸ਼ੁਦਾਈ-ਕਮਲਾ ਹੋਇਆ ਫਿਰਦਾ ਸੀ। ਉਹਦੀ ਕਹਾਣੀ ਬੜੀ ਦਿਲਚਸਪ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਇਕ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਤਫਾਕਨ ਉਹਦਾ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣ ਗਿਆ। ਕਾਲਜ ਦੀ ਕੰਟੀਨ 'ਚ ਬਹਿ ਕੇ ਕੱਠਿਆਂ ਜਿਉਣ ਮਰਨ ਦੀਆਂ ਕਸਮਾਂ ਖਾਧੀਆਂ ਸਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁੜੀ ਨੇ ਮਿਲਣ ਲਈ ਫੋਨ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਚਾਹ ਦੇ ਘੁੱਟ ਫਟਾਫਟ ਭਰਨ ਲੱਗਾ। ਹਾਲੇ ਉਠਿਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕੁੜੀ ਦਾ ਫੇਰ ਫੋਨ ਆ ਗਿਆ।

'ਕੀ ਕਰਦੈਂ?'

'ਬੱਸ ਜੁੱਤੀ ਪਾਉਣ ਲੱਗਾਂ। ਹੁਣੇ ਆਇਆ।'

'ਇਧਰ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ ਗੱਡੀਆਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਨੇ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਜੁੱਤੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਪਈ ਐ।'

'ਲੈ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਮੁੜ ਕੇ ਆਊਂ ਫੇਰ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਾਊਂ ਜੁੱਤੀ।' ਤੇ ਉਹ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਮਿਲੇ ਤੇ ਰੋ ਰੋ ਕੇ ਵਿਛੜੇ। ਪਰ ਉਹਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਮੁੜਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਮੁੜ ਕਦੇ ਜੁੱਤੀ ਨਾ ਪਾਈ।

ਵਿਚਾਰੇ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਕੁੜੀ ਵਾਪਸ ਪਰਤੀ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਮਿਲਣਾ ਤਾਂ ਕੀ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਸਾਲ ਦਾ ਜੁਆਕ ਤੇ ਪਤੀ ਲੈ ਕੇ ਆ ਪਹੁੰਚੀ।

ਜਿਹੜਾ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਚਾਰ ਸਾਲ ਉਹਦੀ ਇਬਾਦਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਉਹ ਕਮਲਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਆਖਦਾ ਸੀ ਮੈਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸੱਠ ਚਲਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਨ੍ਹੀ ਪਤਾ, ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇਕ ਨੇ ਝੱਲਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਡਰ ਲਗਦਾ। ਉਪਰ ਵਾਲਾ ਸ਼ੇਅਰ ਸੁਣਾ ਕੇ ਉਹ ਇਹੋ ਆਖਦੈ, ਮੈਂ ਹੋਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਾਵਾਂਗਾ, ਉਹਨੇ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਤਾਂ ਜੁੱਗ ਜੁੱਗ ਜੀਵੇ।

ਹਿੰਦੀ ਦੀ ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਪੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਇਕ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਜਾਣੀ ਕਿ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਫਸਰ ਦੇ ਜੁਆਕ ਬਾਰੇ। ਇਸ ਅਫਸਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਇਕ ਚਲਿਤਰ ਨੇ ਸਾਰਾ ਵਿੱਤ ਮਹਿਕਮਾ ਹੀ ਬਿਪਤਾ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਹੋਇਆ ਇਉਂ ਕਿ ਅਫਸਰ ਦਾ ਚਾਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਪੁੱਤ ਅਚਾਨਕ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਇਕੋ ਮੰਗ ਰੱਖੇ, 'ਮੈਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਲੈਣਾ।' ਬਥੇਰੇ ਖਿਡਾਉਣੇ ਲਿਆ ਕੇ ਦਿੱਤੇ, ਪਰ ਉਹ ਚੁੱਪ ਨਾ ਕਰੇ। ਬੀਵੀ ਨੇ ਹਾਰ ਕੇ ਫੋਨ ਮਿਲਾਇਆ ਪਤੀ ਦੇਵ ਨੂੰ।

'ਆਪਣਾ ਗੌਤਮ ਚੁੱਪ ਨੀ ਕਰਦਾ।'

'ਕਿਉਂ ਕੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ?'

'ਇਕ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅੜਿਆ ਹੋਇਐ ਕਿ ਮੈਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਲੈਣਾ।'

'ਇਹਨੂੰ ਤਾਜ ਮਹਿਲ ਜਾਂ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਦੇ ਖਿਡਾਉਣੇ ਲਿਆ ਕੇ ਦਿਓ ਜਾਂ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਵਿਖਾਉ ਜਾਂ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਟੀ.ਵੀ. 'ਤੇ ਵਿਖਾ ਦਿਉ। ਚੁੱਪ ਕਰ ਜਾਏਗਾ।'

'ਸਭ ਕੁਝ ਕਰ ਕੇ ਵੇਖ ਲਿਐ, ਪਰ ਇਹ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੈ।'

'ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਤੇ ਹਾਂ। ਇਹਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾ।'

'ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪਈ ਹੋਈ ਐ। ਪੁੱਤ ਦਾ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨ੍ਹੀ?'

ਤੇ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਅਫਸਰ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾ ਦਿੱਤੇ। ਬੀਵੀ ਦੇ ਚਲਿੱਤਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਵੀ ਖੁੱਡੇ ਲਾਈਨ ਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਅਗਲੇ ਪਲ ਲਾਲ ਬੱਤੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕੋਠੀ ਅੱਗੇ ਘੂੰ-ਘੂੰ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ।

ਸਾਰੇ ਅਫਸਰ ਵਧੀਆ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਖਿਡਾਉਣੇ ਲਿਆ ਕੇ ਦੇਣ। ਮਠਿਆਈਆਂ, ਟੌਫੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਹੜਾ ਭਰ 'ਤਾ। ਪਰ ਗੌਤਮ ਰੋਂਦਾ ਪਿਉ ਦੇ ਗੱਲ ਲੱਗ ਕੇ ਆਖੀ ਜਾਵੇ- 'ਪਾਪਾ ਮੈਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਲਵਾਂਗਾ, ਮੈਨੂੰ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਚਾਹੀਦੈ।'

ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਧਦੀ ਜਾਵੇ। ਸਾਰੇ ਹੀਲੇ ਵਸੀਲੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਏ। ਆਖਿਰ ਤਹਿ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੌਤਮ ਨੂੰ ਗੱਡੀ 'ਚ ਬਿਠਾਓ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਘੁਮਾਓ, ਜੋ ਮੰਗਦਾ ਚੱਕ ਲਿਆਓ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਦਾਂ ਨਾਲ ਲਾਲ ਬੱਤੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਹੂਟਰ ਵਜਾਉਂਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਕਲ ਆਈਆਂ।

ਕਮਾਲ ਇਹ ਹੋਈ ਕਿ ਲਾਲ ਬੱਤੀ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਗੌਤਮ ਵਾਲੀ ਕਾਰ ਰੁਕੀ ਤਾਂ ਗੌਤਮ ਉੱਚੀ ਦੇਣੀ ਹੱਸ ਪਿਆ। ਚੁਰਸਤੇ 'ਚ ਇਕ ਨੁਕਰੇ ਮੈਲੇ-ਕੁਚੈਲੇ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਚ ਲਿਬੜੇ ਤਿਬੜੇ ਬੈਠੇ ਮੰਗਤੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਗੌਤਮ ਨੇ ਉਂਗਲੀ ਕਰ ਕੇ ਕਿਹਾ, 'ਪਾਪਾ ਅਹੁ ਬੈਠਾ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ।' ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਜਾਨ 'ਚ ਜਾਨ ਪਈ।

ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਨੂੰ ਘਰੇ ਲੈ ਚੱਲੋ। ਕਿਤੇ ਇਹ ਗੁਆਚ ਨਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਗੌਤਮ ਫੇਰ ਨਾ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਵੇ।

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਨੂੰ ਕੋਠੀ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਦਰਖ਼ਤ ਨਾਲ ਸੰਗਲਾਂ 'ਚ ਨੂੜ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਗੌਤਮ ਫਿਰ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਖੇਡਦੈ। ਕਦੇ ਉਹਦੇ ਉੱਤੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਕੇ ਹੱਸਦਾ, ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਕੁੱਤੇ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਬੁਰਕੀ ਕੱਢ ਕੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਚ ਪਾਉਂਦਾ, ਕਦੇ ਉਹਦੇ ਪਾਟੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਲੀਰਾਂ ਕਰਦੈ।

ਤੇ ਇਉਂ ਘਰਵਾਲੀ ਦੇ ਚਲਿੱਤਰ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਨਾਲ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਅਫਸਰ ਦੀ ਕੋਠੀ 'ਚ ਦਰਖ਼ਤ ਨਾਲ ਹੀ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਰਿਹਾ ਤੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਉਦੋਂ ਮਿਲਿਆ ਜਦੋਂ ਵਿਚਾਰੇ ਦੀ ਜਾਨ ਨਿਕਲ ਗਈ।

ਇਕ ਸਾਖੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਮਾਈ ਲੋਈ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਕਹਿੰਦੇ ਔਰਤਾਂ ਕੋਲ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸੱਠ ਚਲਿੱਤਰ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਪਰ ਤੂੰ ਕਦੇ ਕੋਈ ਵਿਖਾਇਆ ਨ੍ਹੀਂ।'

ਮਾਈ ਲੋਈ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, 'ਕਿਤੇ ਵਿਖਾ ਦਿਆਂਗੀ।'

ਗੱਲ ਆਈ ਗਈ ਹੋ ਗਈ। ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵੀ ਚੇਤਾ ਭੁੱਲ ਗਿਆ। ਇਕ ਦਿਨ ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਘਰੋਂ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, 'ਮਾਈ ਲੋਈ ਜੇ ਕੋਈ ਪੀਰ ਫਕੀਰ, ਮੰਗਤਾ-ਦਰਵੇਸ਼ ਘਰੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਖਾਲੀ ਨਾ ਮੋੜੀਂ।'

'ਠੀਕ ਐ ਜੀ, ਸੱਤ ਬਚਨ।'

ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਪਿੱਛੋਂ ਇਕ ਮੰਗਤਾ ਘਰੇ ਆ ਗਿਆ। ਮਾਈ ਲੋਈ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ 'ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਬੜੇ ਗਰਮ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਨੇ। ਜੇ ਆ ਗਏ ਤਾਂ ਰੱਸੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਘੋਟਣੇ ਨਾਲ ਕੁੱਟਣਗੇ। ਫਟਾਫਟ ਚਲੇ ਜਾਹ।'

ਵਿਚਾਰਾ ਮੰਗਤਾ ਘਰੋਂ ਚਲੇ ਗਿਆ। ਮਗਰੇ ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਆ ਗਏ, ਪੁਛਿਆ, ਕੋਈ ਆਇਆ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ।'

'ਆਇਆ ਸੀ ਇਕ ਬੰਦਾ ਰੱਸਾ ਤੇ ਘੋਟਣਾ ਮੰਗਦਾ ਸੀ।'

'ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਫੇਰ?'

'ਨਾ ਜੀ ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਆਉਣਗੇ ਤਾਂ ਦੇਣਗੇ।'

'ਭਲੀਏ ਲੋਕੇ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਕੀਤੈ। ਘਰੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਮੋੜੀਦਾ।' ਕਿਧਰ ਨੂੰ ਗਿਆ ਸੀ?'

'ਹੁਣੇ ਗਿਆ ਲਹਿੰਦੇ ਵਲ ਨੂੰ।'

'ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਰੱਸਾ ਤੇ ਘੋਟਣਾ ਚੱਕਿਆ। ਤੁਰ ਪਏ ਉਧਰ ਨੂੰ। ਮੰਗਤਾ ਘਬਰਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਤਾਂ ਮਗਰੇ ਕੁੱਟਣ ਆ ਗਏ। ਸੱਚ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਮਾਈ ਲੋਈ ਪਈ ਰੱਸੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਘੋਟਣੇ ਨਾਲ ਕੁੱਟੂ। ਦੋਵੇਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੱਥ 'ਚ ਨੇ। ਉਹ ਤੇਜ਼ ਦੌੜ ਪਿਆ।

ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਪਿੱਛੇ ਪਿੱਛੇ ਉਹ ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ। ਚਾਰ ਪੰਜ ਕੋਹ ਦੌੜ ਲੱਗੀ ਰਹੀ ਪਰ ਮੰਗਤਾ ਹੱਥ ਨਾ ਆਇਆ। ਕਬੀਰ ਹਫ ਕੇ ਘਰ ਪਰਤਿਆ ਤਾਂ ਮਾਈ ਲੋਈ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, 'ਟੱਕਰ ਪਿਆ ਮੰਗਤਾ?'

'ਕਾਹਨੂੰ ਬਥੇਰਾ ਉਹਦੇ ਪਿੱਛੇ ਨੱਸਿਆਂ, ਪਰ ਉਹ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਹੋਈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਥੱਕ ਹਾਰ ਕੇ ਮੁੜ ਆਇਐਂ।'

ਤੇ ਮਾਈ ਲੋਈ ਨੇ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ 'ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਇਹ ਤਾਂ ਚਲਿੱਤਰੀ ਸੀ, ਚਲਿੱਤਰ ਕਦੇ ਫੇਰ ਸਹੀ।'

'ਨਾ ਬਾਬਾ ਮੇਰੀ ਤੌਬਾ' ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਹੱਸ ਹੱਸ ਦੂਹਰੇ ਹੋ ਗਏ।

ਕਈ ਵਾਰ ਪੁਰਸ਼ ਦਾ ਪੁਰਸ਼ ਹੋਣਾ ਹੀ ਇਸਤਰੀ ਲਈ ਅਨਿਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਹੜੀ ਔਰਤ, ਮਰਦ ਤੋਂ ਡਰਦੀ ਨਹੀਂ, ਮਰਦ ਫਿਰ ਉਸੇ ਤੋਂ ਡਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਚਲਿੱਤਰ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਚਾਹੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸੱਠ ਹੋਣ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਸੌ ਪੈਂਹਠ, ਸਾਰੇ ਮਰਦਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਔਰਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ashokbhaura@gmail.com

ਅਜੋਕਾ ਪੰਜਾਬ

ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ 'ਭਾਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੀ', ਯੂ.ਕੇ.

ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਅਨੰਦ, ਜਦੋਂ ਖੂਹ 'ਤੇ ਚੱਲੇ ਵੇਲ਼ਣਾ।
ਸੁੱਕੇ ਹੋਏ ਪਿੜ ਉੱਤੇ, ਭੱਜ ਭੱਜ ਖੇਲ੍ਹਣਾ।
ਵੱਖ ਸੀ ਨਜ਼ਾਰਾ, ਤੱਤੇ ਗੁੜ ਦੇ ਸੁਆਦ ਦਾ...
ਬਦਲ ਗਿਆ ਰੰਗ ਢੰਗ, ਰੰਗਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ।

ਗੰਨੇ ਛਾਂਟ ਰੱਖਦੇ ਸੀ, ਠੰਢੀ ਰੱਸ ਪੀਣ ਨੂੰ।
ਦੇ ਦੇਣੀ ਭੇਲੀ, ਗੰਨਾ ਦੇਣਾ ਨਾ ਕਮੀਣ ਨੂੰ।
ਸਿੱਧਾ ਸਾਦਾ ਜੱਟ, ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਾ ਹਿਸਾਬ ਦਾ...

ਛਾਹ ਵੇਲ਼ਾ ਹੋਣਾ, ਫਿਰ ਲੱਸੀ ਨਾਲ ਰੱਜਣਾ।
ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਪੈਂਦਾ, ਪਿੱਛੇ ਬਲਦਾਂ ਦੇ ਭੱਜਣਾ।
ਝੋਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ, ਕਦੇ ਸਿਹਤ ਖਰਾਬ ਦਾ...

ਦਿਨ ਢਲੇ ਲਾਉਣੀ ਘੁੱਟ, ਕੰਮ ਨੂੰ ਮੁਕਾ ਕੇ।
ਆ ਕੇ ਰੋਟੀ ਖਾਣੀ ਘਰ, ਸਾਰੇ ਪੁੱਠੇ-ਪੁੱਠੇ ਪਾ ਕੇ।
ਉਂਗਲਾਂ 'ਤੇ ਹਿਸਾਬ ਲਾਉਣਾ, ਪੀੜੇ ਹੋਏ ਕਮਾਦ ਦਾ...
ਹੁਣ ਨਾ ਕੋਈ ਰਾਹਾਂ ਵਿਚ, ਬੇੜਾਂ ਪਿਆ ਵੱਟਦਾ।

ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦਾ ਯੁੱਗ, ਸੌਖਾ ਕੰਮ ਹੋਇਆ ਜੱਟ ਦਾ।
ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਖੂਹ ਨੂੰ ਜਾਣਾ, ਟੌਹਰ ਹੈ ਜਨਾਬ ਦਾ...

ਘਟਿਆ ਰਿਵਾਜ ਹੁਣ, ਮਾਂਡੀ ਵਾਲੀ ਪੱਗ ਦਾ।
ਪੇਚਾਂ ਵਾਲੀ ਬੰਨ੍ਹੀ, ਜੱਟ ਮੰਡੀ ਬੈਠਾ ਸੱਜਦਾ।
ਵਲੈਤੀ ਦਾਰੂ ਪੀ ਕੇ, ਰੋਹਬ ਬਾਣੀਏ 'ਤੇ ਝਾੜਦਾ...

ਹੁਣ ਨਾ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿਚ, ਗਾਉਣ ਕਿਤੇ ਮੇਲਣਾਂ।
ਕਿਤੇ ਖੂੰਜੇ ਪਿਆ ਰੋਂਦਾ ਏ, ਕਪਾਹ ਵਾਲਾ ਵੇਲਣਾ।
ਹਿਸਾਬ ਲਾਵੇ ਜੱਟ, ਚੁੱਕੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦਾ...

ਮੂੰਹ ਨ੍ਹੇਰੇ ਖੜਕਣ ਨਾ, ਬਲਦਾਂ ਗਲ਼ੀਂ ਟੱਲੀਆਂ।
ਟਰੈਕਟਰ ਕੰਬਾਈਨਾਂ, ਮਚਾਈਆਂ ਤਰਥੱਲੀਆਂ।
ਹਫਤੇ 'ਚ ਹਾੜੀ ਸਾਂਭੇ, ਕੰਮ ਹੈ ਦਿਮਾਗ ਦਾ...

ਜੱਟੀਆਂ ਨਾ ਖੇਤੋਂ, ਸਾਗ ਤੋੜ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੀਆਂ।
ਸਾਗ ਤੋੜਨੇ ਦਾ ਕੰਮ, ਭਈਏ ਜਿੰਮੇ ਲਾਉਂਦੀਆਂ।
ਭੁੱਲਿਆ ਸਬਕ ਸਾਨੂੰ, ਕਿਰਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ...

ਕਾੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ, ਮੁੱਕੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ।
ਤੜਕੇ ਨਾ ਉੱਠ ਪਾਵੇ, ਕੋਈ ਚਾਟੀ 'ਚ ਮਧਾਣੀਆਂ।
ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਚੇਤਾ, ਖੱਟੀ ਲੱਸੀ ਦੇ ਸੁਆਦ ਦਾ...

ਪੈ ਗਿਆ ਸੁਆਦ ਹੁਣ, ਮੁਰਗੇ ਦੀ ਟੰਗ ਦਾ।
ਥ੍ਹੋੜੀ ਬਹੁਤੀ ਹਰ ਕੋਈ, ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਡੰਗਦਾ।
ਲੱਗੇ ਮੁਰਝਾਇਆ ਜਿਹਾ, ਫੁੱਲ ਇਹ ਗੁਲਾਬ ਦਾ...

ਕਣਕ ਧੋ ਕੇ ਪੀਹਣ ਨੂੰ, ਸੀ ਧੁੱਪੇ ਪਾ ਕੇ ਰੱਖੀਦਾ।
ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਆਟਾ ਪੀਹਵੇ, ਨਾ ਬੋਲੇ ਘੁਗੂ ਚੱਕੀ ਦਾ।
ਭੁੱਲਿਆ ਹੈ ਚੇਤਾ ਸਾਨੂੰ, ਹੁਣ ਕੋਹਲੂ ਤੇ ਖਰਾਸ ਦਾ...

ਨਾ ਕੋਈ ਸੁਆਣੀ, ਹੁਣ ਕੱਢੇ ਫੁਲਕਾਰੀਆਂ।
ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਰ ਵੇਲੇ, ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਤਿਆਰੀਆਂ।
ਖਵਰੇ ਕੀ ਲੱਗ ਗਿਆ, ਕੋਈ ਖੰਭ ਸੁਰਖਾਬ ਦਾ...

ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਜੀਤੋ ਪੀਤੋ, ਨਾ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਲੋਹੜੀਆਂ।
ਗਾਵੇ ਨਾ ਕੋਈ ਭੈਣ ਹੁਣ, ਵੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਘੋੜੀਆਂ।
ਫਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਲੱਗੇ ਰੰਗ, ਤੀਆਂ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ...

ਲਾਵੇ ਨਾ ਕੋਈ ਬਹੂ, ਹੁਣ ਪੈਰੀਂ ਹੱਥ ਸੱਸ ਦੇ।
ਨੂੰਹ ਪੁੱਤ ਜਾਣ ਲੱਗੇ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੇ।
ਰਿਹਾ ਨਾ ਫਰਕ ਕੋਈ, ਛੋਟੇ ਵੱਡੇ ਦੇ ਲਿਹਾਜ ਦਾ...

ਮੱਠਾ ਪਿਆ ਚਾਅ, ਮੁਕਲਾਵਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦਾ।
ਸੁਹਾਗ ਰਾਤੇ ਦੁੱਧ, ਬਹੂ ਹੱਥ ਭਿਜਵਾਣ ਦਾ।
ਸੂਹਾਂ ਲੈਂਦੀ ਰਹਿਣਾ ਭਾਬੀ, ਕੰਮ ਸੀ ਕਮਾਲ ਦਾ...

ਭਾਬੀਆਂ ਤੇ ਦਿਉਰਾਂ ਦਾ, ਫੋਕਾ ਜਿਹਾ ਪਿਆਰ ਹੈ।
ਡੋਲੀ ਆਉਣੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅੱਡ ਹੋਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੈ।
ਸੌਹਰੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ, ਦਿਉਰ ਸ਼ੌਂਕੀ ਹੈ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ...

ਭੇਜਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਹੁਣ, ਡੋਲ਼ੀ ਨਾ ਨਾਲ ਨੈਣ ਨੂੰ।
ਕੁੜੀ ਤਾਂ ਤਿਆਰ ਕੱਲੀ, ਕਾਰ ਵਿਚ ਬਹਿਣ ਨੂੰ।
ਮੁੱਕ ਚੱਲਿਆ ਪੁਆੜਾ, ਲਾਗੀਆਂ ਦੇ ਲਾਗ ਦਾ...

ਸੋਗ ਉੱਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਨਾ, ਹੁਣ ਪੈਣ ਕਾਹਲੀਆਂ।
ਘਟੀਆਂ ਮਕਾਣਾਂ, ਨਾ ਜਾਣ ਭਰ ਕੇ ਟਰਾਲੀਆਂ।
ਇੱਕ ਕਾਰ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ, ਹੁਣ ਕੰਮ ਹੈ ਹਿਸਾਬ ਦਾ...

ਪਿੰਡ ਦੀ ਮਰਾਸਣ, ਨਾ ਵਜਾਵੇ ਪਈ ਢੋਲ ਜੀ।
'ਵਾਹ ਸ਼ੇਰਾ ਵਾਹ', ਨਾ ਸੁਣਾਵੇ ਕੋਈ ਬੋਲ ਜੀ।
ਦਿੰਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਮਿਹਣਾ, ਕਿਸੇ ਮਰਨੇ ਖਰਾਬ ਦਾ...

'ਘੁੰਮਣ' ਪੰਜਾਬ ਜਾ ਕੇ, ਕਦੋਂ ਗੁੱਲੀ ਡੰਡਾ ਖੇਲ੍ਹਣਾ।
ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਅਨੰਦ, ਜਦੋਂ ਖੂਹ 'ਤੇ ਚੱਲੇ ਵੇਲਣਾ।
ਵੱਖ ਸੀ ਨਜ਼ਾਰਾ, ਤੱਤੇ ਗੁੜ ਦੇ ਸੁਆਦ ਦਾ...
ਬਦਲ ਗਿਆ ਰੰਗ ਢੰਗ, ਰੰਗਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ।

ਨਹਿਰੂ ਖਾਨਦਾਨ ਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨੇੜਤਾ ਦਾ ਅਰਥ

ਹਾਲਾਂ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਹੀ ਥੋੜੇ ਥੋੜੇ ਵਕਫ਼ੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਨਹਿਰੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਫਰਜ਼ੰਦ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦੋ ਫੇਰੀਆਂ ਪਾਈਆਂ, ਪਹਿਲੀ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ, ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਣ ਕੀਤਾ, ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਬਹਿ ਕੇ ਲੰਗਰ ਛਕਿਆ, ਉਹ ਵੀ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਅਗਾਊਂ

ਮਝੈਲ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ

ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਰੋਡ ਸ਼ੋਅ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੇਲਮੇਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਵਾਂਗ ਸੜਕ ਕੰਢੇ ਰੁੱਕ ਕੇ ਚਾਹ ਪੀਤੀ ਤੇ ਪੈਸੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਦਿਤੇ, ਇਹੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਸ ਅਤੇ ਮੀਡੀਏ ਨੇ ਨਵਾਂ ਹੀ ਨਾਂ 'ਯੁਵਰਾਜ' ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ, ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੱਖਰੇ ਹੀ ਗੁਣ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਸੀਹਾ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵੀ ਦੱਸਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਜਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ 'ਯੁਵਰਾਜ' ਬੱਸ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਤੇ ਵਾਪਸ ਰਾਜਧਾਨੀ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਇਸ ਪਹਿਲੀ ਫੇਰੀ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰ ਪੱਬਾਂ ਭਾਰ ਹੋਏ ਫਿਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਬੀਬੀ ਭੱਠਲ ਨੇ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ 'ਯੁਵਰਾਜ' ਨੂੰ ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤਕ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ।

ਦੂਜੀ ਫੇਰੀ ਵੀ ਛੇਤੀ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਪਾ ਕੇ 'ਯੁਵਰਾਜ ਸਾਹਿਬ' ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਫੌਜ ਦੇ ਹੱਲੇ ਨੂੰ, ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕਿਹਾ। ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਹਿ ਕੇ ਵਾਪਸ ਫਿਰ ਰਾਜਧਾਨੀ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਕਿਹਾ ਤੇ ਮੀਡੀਏ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਹੱਥ ਵਧਾਉਣਾ ਦੱਸਿਆ। ਇਹ ਅਚਾਨਕ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਕਿਉਂ? ਇਸ 'ਚ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ ਹੈ, ਕੀ ਸਹੀ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹਿਰੂ ਪਰਿਵਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜ ਦੂਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਨਹਿਰੂ ਖਾਨਦਾਨ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕਦੋਂ ਤੋਂ ਸਬੰਧ ਜੁੜਿਆ? ਇਹ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹਾਂ ਕਿ ਨਹਿਰੂ ਖਾਨਦਾਨ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਉੱਥੇ ਵਸੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂ-ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਰਹੇ। ਭਾਵੇਂ ਰਾਜ ਭਾਗ 'ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਾਬਜ਼ ਰਹੇ ਹੋਣ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪਰਪੱਕਤਾ ਰੱਖੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁਗਲ ਹਾਕਮਾਂ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤਾ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਉਪਰੰਤ ਸਿੱਖ ਸੋਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਮੋੜਾ ਖਾ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਵੀ ਹੋਣ ਲਗ ਪਈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਜਾਹੋ ਜਹਾਲ ਹੀ ਇੰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਸਨੈਲਿਟੀ ਅੱਗੇ ਮੁਗਲ ਹਾਕਮ ਵੀ ਬੌਣੇ ਲੱਗਦੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਉੱਚਾ ਲੰਮਾ ਸ਼ਸਤਰਧਾਰੀ ਕੱਦ-ਕਾਠ, ਸਿਰ 'ਤੇ ਕਲਗੀ, ਵਧੀਆ ਘੋੜਸਵਾਰ, ਗੁਰਵੱਡੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਮਾਹਰ, ਦਗਦਾ ਨੂਰੀ ਚਿਹਰਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਬੇ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਹੋਏ। ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਲੈਂਦਾ, ਇਕ ਸਦੀਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਇਹੋ ਸਦੀਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਕਿਸੇ ਗੈਰ ਮੁਗਲ ਹਾਕਮ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਅਤੇ ਬਾਰਾਮੂਲਾ ਰਹੇ ਤੇ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਚਲਾਏ ਪੰਥ ਦਾ ਹੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਕਸ਼ਮੀਰੀਆਂ ਉਤੇ ਆਪ ਦੀ ਰਹਿਣੀ-ਬਹਿਣੀ, ਕਹਿਣੀ, ਕਥਨੀ ਦਾ ਬੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਜਾਚੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਣਿਆ।

ਅਸੀਂ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੱਚ ਤੋਂ ਤਾਂ ਜਾਣੂੰ ਹੀ ਹਾਂ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਪੰਡਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਜੀ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਵਿਚ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ 1675 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਹੋ ਕੇ ਜੋਦੜੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਡਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਧਰਮ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਮੇਂ ਦਾ ਹਾਕਮ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਜਬਰੀ ਧਰਮ ਬਦਲਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰੇ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਜੰਜੂ-ਤਿਲਕ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਬਣੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਆਪਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਦਿੱਤੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਆਪਾਂ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦਾ ਜਥਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਪਾਸ ਫਰਿਆਦੀ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਹਿਰੂ ਖਾਨਦਾਨ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਸਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਨਹਿਰੂ ਖਾਨਦਾਨ ਦਾ ਕੁਰਸੀਨਾਮਾ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਆਪਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਘੋਖੀਏ ਕਿ ਐਡੀ ਦੂਰੋਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਹੀ ਕਿਉਂ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਦਿਸੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਫੋਕਟ ਹਿੰਦੂ ਕਰਮਕਾਂਡਾ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਇਕੋ ਅਕਾਲਪੁਰਖ 'ਤੇ ਟੇਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਹੀ ਹੋਣਾ ਕਿ ਜਿਸ ਗੁਰੂ ਕੋਲ ਜਨੇਊ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਫਰਿਆਦ ਕਰਨ ਚੱਲੇ ਆਂ ਉਸ ਦੇ ਮੋਢੀ ਨੇ ਹੀ ਤਾਂ ਜਨੇਊ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਜੋ ਅਕਸਰ ਸਾਡੇ ਦਿਲ-ਦਿਮਾਗ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੀ ਕਿ ਮੁਗਲ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰੇ-ਦਰਬਾਰੇ ਕੋਈ ਪੁੱਛ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਪਰ ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਗਲ ਰਾਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਲੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 10 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 18 ਤੱਕ ਰਹੀ ਤੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਪੂਰੇ ਸਿਖ਼ਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਲਾਹ ਹੁੰਦੀ ਹੋਣੀ, ਸਮੇਤ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਾਉਣ ਦੇ। ਦੂਜਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਧੁਰ ਪੂਰਬ ਤੱਕ ਸਾਰੀਆਂ ਪਹਾੜੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਸਿਵਾਏ ਦੋ ਕੁ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਸਨ। ਫਿਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਤੇ ਪਹਾੜੀ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜਿਆਂ ਕੋਲ ਵੀ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹੋਣਗੇ। ਉਹ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਤਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਣ ਤੋਂ ਕੰਨੀ ਕਤਰਾ ਗਏ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਪੱਲੇ ਪੈਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਾਚਾਰੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਅਕਲ ਦੇ ਘੋੜੇ ਦੌੜਾਏ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਕੀਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰੇ ਫਿਰ ਜਾਗੇ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਲਾ ਲਿਆ ਹੋਣਾ ਕਿ ਹੁਣ ਉਸੇ ਨਾਨਕ ਦੀ ਗੁਰਗੱਦੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੀ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਹੋਣਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਭੈਅ ਖਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੈ ਤੇ ਇਹੋ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਨਹਿਰੂ ਖਾਨਦਾਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਪਾਸ ਫਰਿਆਦੀ ਹੋਏ ਤੇ ਲੱਗਦਾ ਇਹ ਇਸ ਖਾਨਦਾਨ ਦਾ ਦੂਜੀ ਵਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਣਿਆ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਸੀ ਤੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰੀ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮੰਗ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਪਾਸ ਲਿਆ ਰੱਖੀ।

ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣੀ ਹੈ ਕਿ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਖਾਤਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਿਤਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਸੋਚ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਤਰੀਕਾ ਉਹਨੇ ਚੁਣਿਆ, ਉਸ ਨਾਲ ਹੀ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਤਸ਼ੱਦਦ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਦੀ ਇਕੋ ਉਦਾਹਰਣ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਕੀਰ 'ਸਰਮੱਦ' ਨੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਵਲੋਂ ਕਤਲ ਕਰਵਾ ਦੇਣਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦਾ ਚਲਾਇਆ ਪੰਥ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸਦਾ ਹੀ ਅਲੰਬਰਦਾਰ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਚਿੰਤਤ ਹੋਣਗੇ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਿਤਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗੁਹਾਰ ਕਾਰਨ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਤੁਰਨਾ ਪਿਆ।

ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੱਕ ਜੋ ਵਾਪਰਿਆ, ਉਹ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਖੂਨੀ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਉਕਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੋਹ ਦੀਆਂ ਠੰਡੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਵਿਚ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਤਨ 'ਤੇ ਨਾਮਾਤਰ ਲੀੜਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਕਲਣਾ। ਜਿੰਨਾ ਹੁਣ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਸੌਖਾ ਲੱਗਦਾ, ਉਦੋਂ ਹੰਢਾਉਣਾ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਦੁਖਦਾਇਕ, ਔਖਾ ਤੇ ਕਸ਼ਟਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ? ਸ਼ਾਇਦ ਲਫਜ਼ ਵੀ ਸਾਥ ਨਾ ਦੇਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨਣ ਲਈ। ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਨਹਿਰੂ-ਖਾਨਦਾਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਉੱਘ-ਸੁੱਘ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਗੁਰੂ ਕੋਲ ਉਹ ਧਰਮ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਗਏ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੈਂਕੜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਪੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਸਾਕਿਆਂ ਉਪਰੰਤ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਹਿਰੂ ਖਾਨਦਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਜੀਅ ਨੇ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਮਾਰਿਆ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਸਿੱਖ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿਚ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣਾ ਸੀ, ਜਿੰਦਾਂ ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਵਾਲੇ ਨਵਾਬ ਦਾ।

ਜਿਸ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭੈਅ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਹੀ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਭਵਿੱਖ ਨਜ਼ਰ ਆ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਘਰੋਂ ਬੇਘਰ ਹੋ ਕੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਰੈਣ ਬਸੇਰਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਪੜਦਾਦਾ-ਦਾਦਾ ਪੱਕੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਪੈਰ ਜਮਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਉੱਚ ਹਸਤੀਆਂ ਬਣ ਗਏ, ਫਿਰ ਨਹਿਰੂ ਦਾ ਬਾਪ ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਤਾਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਮੀ ਗਰਾਮੀ ਵਕੀਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮੁਲਕ ਦਾ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਵੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਤਾਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭੁੱਲ ਭੁਲਾ ਵੀ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਜਿਸ ਗੁਰੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ, ਉਸ ਦੇ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੈ?

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਕਦੇ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵਿਗਾੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਸਗੋਂ ਇਹ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਨ, ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁਧ ਨਫਰਤ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੱਬਰ ਲਹਿਰ ਚੱਲੀ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੀ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰਹਿ ਕੇ ਮੋਰਚੇ ਲਾਏ ਤੇ ਨਨਕਾਣੇ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨਨ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਪ ਲੈ ਲਿਆ। ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਤੋਂ ਹੋਈ। ਰਿਆਸਤ ਨਾਭਾ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜੇ, ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਚਾਲ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰੀ ਆਪਣੀ ਰਿਆਸਤ ਤੋਂ ਫਾਰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਰੁਧ ਵੱਡਾ ਰੋਸ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਬਣੀ ਨੂੰ ਥੋੜਾ ਚਿਰ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਵਿਚ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕਾਇਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਾਭਾ ਦਾ ਗੱਦੀਓਂ ਲਾਹੁਣਾ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਧੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲੱਗਾ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਾਭਾ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਜੈਤੋ ਵਿਚ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਰੱਖ ਕੇ ਮੋਰਚਾ ਲਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਹਿਲਾ ਜਥਾ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜੈਤੋ ਲਈ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। ਜਥੇ ਨੂੰ ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਮੋਰਚਾ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਜਥੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜੈਤੋ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੀ ਰੋਕ ਕੇ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਹਵਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂਬੱਧੀ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰਹਿ ਕੇ ਹਰ ਤਸ਼ੱਦਦ ਨੂੰ ਝੱਲਦੇ ਹੋਏ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ, ਉਸ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰੂਪ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ।

ਪਹਿਲਾਂ ਇਹੋ ਧਾਰਨਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਗਲੇ ਦੇ ਡਾਂਗ ਮੌਰਾਂ 'ਚ ਮਾਰਦੇ ਤੇ ਪੁੱਛਦੇ ਮਗਰੋਂ ਨੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਮੋਰਚੇ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਨਹਿਰੂ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਫੌਜਾਂ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਭਰੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਵੀ ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਸਨ ਕਿ ਬਰਤਾਨੀਆ ਇਸ ਜੰਗ ਵਿਚ ਜੇਤੂ ਰਿਹਾ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਫੌਜੀ ਜਰਨੈਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜੰਗਜੂਪੁਣੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਨ। ਨਹਿਰੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਨਾਭਾ ਰਿਆਸਤ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਵਾ ਲੈਣ। ਇਸ ਲਈ ਬੜੀ ਚਾਣਕਯ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਆਪ ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਆਣ ਕੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਗਾਂਧੀ ਤੋਂ ਵੀ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਦਵਾਏ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਮੰਨ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਮੋਰਚਾ ਅੱਗੇ ਤੋਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਮੋਰਚਾ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਸਮਾਂ ਚੱਲਿਆ ਤੇ ਇੰਨੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵੀ ਘਟਨਾ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਹਿੰਸਕ ਹੋਏ ਹੋਣ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਚਲਾਏ ਕਈ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅੰਦੋਲਨ ਛੇਤੀ ਹੀ ਹਿੰਸਾ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਏ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਨਹਿਰੂ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਮੋਰਚਾ, ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ ਵਲ ਤੁਰਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਤਿੱਖੀ ਹੋਈ ਧਾਰ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਲ ਨੂੰ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਸ ਚਾਲ ਨੂੰ ਸਮਝ ਹੀ ਨਾ ਸਕੀ। ਜਦੋਂ ਜੈਤੋ ਦਾ ਮੋਰਚਾ ਫਤਹਿ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜੈਤੋ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਜਿਸ ਮਕਸਦ, ਭਾਵ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਾਭਾ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਰੋਕਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਮੁੱਦਾ ਗਾਇਬ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਸੀ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ। ਮੇਰੀ ਜਾਚੇ ਸਿੱਖ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਨਹਿਰੂ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲ ਉਲਾਰ ਵਧਿਆ ਰਿਹਾ। ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਲ ਫੇਰੇ ਵੀ ਵਧ ਗਏ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ 'ਸਿੱਖ-ਆਜ਼ਾਦ ਸੋਚ' ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਪੂਰਨ-ਸਵਰਾਜ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ।

ਫਿਰ ਜਦੋਂ 1931 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਸਲਿਮ-ਲੀਗ ਦੀ ਵੱਖਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਉੱਭਰੀ ਤਾਂ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਕਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਇਜਲਾਸ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਹਮਦਰਦੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ। ਕਲਕੱਤੇ ਵਾਲੇ ਇਜਲਾਸ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਸ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ "ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਬਦਲੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਨਿੱਘ ਮਾਨਣ ਲਈ ਉੱਤਰੀ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਇਕ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰ ਟੁਕੜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਮਾਣ ਸਕਣ।"

ਮੁਲਕ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਫੋਕੀ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਕਰਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਬਲੀ ਦੇ ਬੱਕਰੇ ਬਣਾਇਆ। ਫਿਰ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਬਣ ਕੇ ਦਸੰਬਰ 1946 ਵਿਚ ਲੰਦਨ ਵਿਚ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਵੰਡ ਸਬੰਧੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਇਨਾ ਬਰੇਨਵਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੰਗ ਹੀ ਨਾ ਰੱਖੀ। ਵਿਨਸਟਨ ਚਰਚਲ ਬੜਾ ਹੈਰਾਨ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਹਿਰੂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੇ, ਤੂੰ ਦੋ ਦਿਨ ਹੋਰ ਲੰਡਨ ਰੁਕ ਜਾ ਤਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਦ ਨਹਿਰੂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਛੱਡ ਰਹੇ ਆ ਤੇ ਮੈਂ (ਨਹਿਰੂ) ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨਾ, ਤੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਕੋਲੋਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੀ ਲੈਣਾ, ਜੋ ਕੁੱਛ ਵੀ ਲੈਣਾ ਹੋਇਆ ਮੈਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਿਆਂਗਾ, ਤੇ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਜਹਾਜ਼ੇ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਇੰਡੀਆ ਲੈ ਆਂਦਾ। ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਪੂਰਾ ਮੱਕਰਪੁਣਾ ਵਰਤ ਕੇ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਕੁਛ ਨਾ ਦੇਣ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਜ਼ਬਾਨੀ ਕਲਾਮੀ ਸਾਰੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਆਪਣੀਆਂ ਵੀ ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਅਤੇ ਲਾਲਸਾਵਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਾਂ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਭਾਰਤ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਗਿਆ, ਸਿੱਖ ਲੁੱਟੇ-ਪੁੱਟੇ ਗਏ, ਘਰੋਂ-ਬੇਘਰ ਹੋ ਗਏ। ਨਹਿਰੂ ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਦਰ, ਜਾਂਬਾਜ਼, ਕੁਰਬਾਨੀ ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ਼ ਕਹਿੰਦੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਥੱਕਦੀ, ਮੁਲਕ ਆਜ਼ਾਦ ਹੁੰਦਿਆਂ ਆਪ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਿਆ ਤੇ ਆਪਣਾ ਖਾਸੋ-ਖਾਸ ਚਹੇਤਾ ਚੰਦੂਲਾਲ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਪਹਿਲਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਲਾਇਆ। ਜਿਹੜਾ ਪਹਿਲਾ ਫੁਰਮਾਨ ਉਸ ਨੇ 10 ਅਕਤੂਬਰ 1947 ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ, ਸਾਰੇ ਸਕੱਤਰਾਂ, ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ, ਉਹਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ "ਸਿੱਖ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਫਸਾਦੀ ਤੇ

ਜਰਾਇਮਪੇਸ਼ਾ ਲੋਕ ਹਨ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਅਮਨਪਸੰਦ ਹਿੰਦੂਆਂ ਲਈ ਖਤਰੇ-ਭਰੀ ਵੰਗਾਰ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ।'' ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ''ਸਾਚੀ ਸਾਖੀ'' ਸਾਰੇ ਕੌੜੇ ਤੱਥ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

1929 ਦੇ ਲਾਹੌਰ ਇਜਲਾਸ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ 'ਤੇ ਇਹ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ: ਕਾਂਗਰਸ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਧਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗੀ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ ਜੋ ਵਿਧਾਨ 1949 ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਮੁਤਾਬਕ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਹੀ ਇਕ ਫਿਰਕਾ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਲੱਖ ਡੌਂਡੀ ਪਿੱਟੀ ਗਏ ਵੱਖਰੀ ਕੌਮ ਦੀ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੁਣੀ? ਇਸੇ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਾਅ-ਪੇਚਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੋਰਟਾਂ-ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਭਾਰਤੀ ਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਅੱਜ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੱਕ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਹਨ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਸ਼ਾਤਰ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਕਾਢ ਹੈ।

ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਖਿੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਅਦੇ ਬਾਰੇ ਯਾਦ ਕਰਾਇਆ ਤਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਤਲਖੀ 'ਚ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਬੈਠਾ ਛੱਡ ਕੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਠ ਗਿਆ ਕਿ ''ਹੁਣ ਹਾਲਾਤ ਬਦਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਕੁੱਛ ਹੋਰ ਗੱਲ ਸੀ।'' ਹੁਣ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਭਾਵ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਗੱਲ ਸੀ, ਸਾਫ਼ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਉਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਚੱਕੀ ਦੇ ਪੁੜਾਂ 'ਚ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਵਰਗੇ ਭੋਲੇ ਕਿੱਥੋਂ ਮਿਲਣੇ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਖੁਸ਼ਾਮਦ ਨਾਲ ਹੀ ਮੋਹਰੇ ਹੋ ਕੇ ਫਾਂਸੀਆਂ ਚੜ੍ਹ ਗਏ, ਕਾਲੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੜ ਮਰੇ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਉਹ ਤਾਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਬਦਲ ਗਏ। ਜਿਹੜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਲਾਮ ਸੀ ਉਹ ਮਾਲਕ ਬਣ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ।

1937 ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕਲਕੱਤਾ ਇਜਲਾਸ ਵਿਚ ਬੋਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੂਬੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ ਤੇ ਨਹਿਰੂ ਨੇ 1945 ਵਿਚ ਇਕ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ''ਜੇ ਸਿੱਖ ਅਜਿਹੇ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਨ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਖਿੱਤਾ ਦੇ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਣ।'' ਪਰ ਇਸ ਨਹਿਰੂ ਨੇ 1949 ਵਿਚ ਪਟੇਲ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇਕ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਲਿਆ ਕਿ ਬੋਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੂਬਾਬੰਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ। 1955 ਵਿਚ ਬੋਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੁਜਰਾਤੀ, ਮਰਾਠੀ, ਤਾਮਿਲ, ਤੇਲਗੂ, ਬੰਗਾਲੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੂਬਾਬੰਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਾਰੀ ਸਭ ਠੱਪ। ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਤਾਂ 1960 ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਇਕ ਫਿਰਕੂ ਮੰਗ ਹੈ, ਜੋ ਉਹ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤੱਕ ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਨਾ ਬਣਨ ਦਿੱਤਾ।

ਇਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਜਿਹੜੀ ਆਪਾਂ ਇਥੇ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ 1962 ਦੀ ਚੀਨ ਨਾਲ ਹੋਈ ਲੜਾਈ ਦੇ ਹੀਰੋ ਜਨਰਲ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੀ। ਚੀਨ ਨੇ ਹਮਲਾ ਅਚਾਨਕ ਤੇ ਇੰਨਾ ਮਾਰੂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਲੀ-ਅਲੀ ਕਰਦਾ ਅੱਗੇ ਹੀ ਵਧੀ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਵੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਰਗ ਮੀਲ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦਾ ਏਰੀਆ ਚੀਨ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ ਪਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਜਨਰਲ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਵਾਪਸ ਨੱਠਣ ਨਾਲੋਂ ਅਗਾਂਹ ਵਧ ਕੇ ਲੜ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਛੋਟਾ ਟੈਂਕ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ 'ਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਨਹਿਰੂ ਐਂਡ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਬਹਾਦਰੀ ਵਜੋਂ ਸਤਿਕਾਰ ਸਨਮਾਨ ਤਾਂ ਕੀ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਕਲਾਮੀ ਉਹਦੀ ਹੁਕਮ ਅਦੂਲੀ ਦੀ ਜੁਆਬਤਲਬੀ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਜਨਰਲ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਜੁਆਬ ਵਿਚ ਇਹੋ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਕ ਖਾਤਿਰ ਇਕ ਵਫਾਦਾਰ ਫੌਜੀ ਹੋਣ ਨਾਤੇ ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਨਹਿਰੂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦੀ ਬੋਅ ਆਈ ਤੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਅਰਸੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਫੌਜ ਦੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਦਾ ਹਾਦਸਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੋ ਗਈ। ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਉਂਗਲੀ ਨਹਿਰੂ ਸਰਕਾਰ ਵਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਪਰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਬ-ਦਬਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਬਣਾ ਲਈਆਂ।

ਇਸ ਖਾਨਦਾਨ ਦਾ ਅਗਲਾ ਥੰਮ ਸੀ-ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ। ਮੁਲਕ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਨੇ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਆਢਾ ਲਾਇਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿੱਖ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਚੇਤੇ ਵਿਚੋਂ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਇਸ ਨੇ ਵਿੱਢਿਆ ਉਹ ਸੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਸੰਨ੍ਹ ਲਾ ਕੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਰਾਧਾ ਸੁਆਮੀ ਮੱਤ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਰਗਰ ਸਾਬਿਤ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਥਰਡ ਏਜੰਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਪਾਟੋ-ਧਾੜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੀਣੇ ਬਣਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ, ਤੋਂ ਗੁਪਤ ਫੰਡ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮੁਖੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਦਿੱਤੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਭਵਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਉਸਰ ਗਏ। ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਵੀਜ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਵਾਈ। ਇਸ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਨੇ ਬੇਹਿਸਾਬਾ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਲਿਆਂਦਾ। 1976 ਵਿਚ ਇਕ ਕੱਟੜ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਐਚ.ਐਸ. ਛੀਨਾ ਚੀਫ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਲਾਇਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦਾ ਡੀ.ਸੀ. ਲਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਘੜੀ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਰੰਕਾਰੀਕਰਨ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਟਿੱਚ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਅਸਲ 'ਚ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਖਫਾ ਸੀ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਫ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਰੁਧ ਮੋਰਚਾ ਲਾਇਆ, ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਹੀ ਸਨ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਛੇਤੀ ਕੀਤੇ ਅਕਾਲੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਛਤਰੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਸੀ ਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਆਧਾਰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਲਹੀਣ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਡੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਟੋਲੇ ਨੇ ਵਿਸਾਖੀ 1978 ਨੂੰ ਸ਼ਰੇਆਮ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ 13 ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੁੰਨ ਦਿੱਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਖੇਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਖੇਤੀ ਲਈ ਪਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਪਰ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਹਰ ਵੇਲੇ ਬੜੀ ਚਾਲਬਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਰਹੀ। ਰੀਪੇਰੀਅਨ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਹੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬਣਦਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਕੇਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ 1980 ਵਿਚ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਕੇਸ ਹੀ ਵਾਪਸ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਲਈ ਐਸ.ਵਾਈ.ਐਲ. ਨਹਿਰ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਵੀ 1981 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਅਨਮੰਨੇ ਮਨ ਨਾਲ ਇਸ ਖਿਲਾਫ ਪਟਿਆਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕਪੂਰੀ, ਜਿਥੋਂ ਨਹਿਰ ਦੀ ਪੁਟਾਈ ਹੋਣੀ ਸੀ, ਮੋਰਚਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਰੋਸ ਮੋਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਾਲਾ ਮੋਰਚਾ ਬਦਲ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲੈ ਆਂਦਾ ਤੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਵਿਚ ਮੋਰਚਾ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ, ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੇਸ ਵੀ ਪਾਏ ਗਏ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਫਿਰਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਵੀ ਹੋਏ ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਚ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਾ ਛੱਡੀ। ਗੱਲ ਬੜੀ ਅਜੀਬ ਸੀ ਕਿ ਕੁੱਟ ਵੀ ਸਿੱਖ ਹੀ ਖਾ ਰਹੇ ਸੀ ਤੇ ਕਸੂਰਵਾਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। 1982 ਵਿਚ ਏਸ਼ੀਆ ਖੇਡਾਂ ਸਮੇਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਾਂਗੇ। ਬੱਸ ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਥਾਪੜਾ ਭਜਨ ਲਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ, ਉਸ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਆਉਂਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਜਨਰਲ ਸ਼ਾਹਬੇਗ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸਦੀਆਂ ਬੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਸਾਹਮਣੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਦੇਖਣ ਲਈ ਸਦਾ ਪੱਤਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹੋ ਸਬੱਬ ਉਸ ਦਾ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਦਾ ਬਣਿਆ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਲੀਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਪਾਟੋ-ਪਾੜ ਦੀ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਤਾਂ ਹਰ ਵੇਲੇ ਅੱਖ ਰੱਖਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਪਾਸਾ ਜ਼ਰਾ ਲਿਫੇ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਰਤ ਸਕੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਉਹ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਢਹੇ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇਖਲਾਕ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਕਦੇ ਨਾ ਥਿੜਕੇ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨਿੱਖਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈ। ਉਹ ਹੀ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਬਣ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ਧੁਖਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਪਰੋਂ ਉਪਰੋਂ ਸੰਤਾਂ ਨਾਲ ਹੇਜ ਪਰ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਗੋਂਦਾ ਗੁੰਦਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਇਹੋ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਜਿਹੜੇ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰ ਆਏ ਉਹ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਥਰਡ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਆਪ ਪਹੁੰਚਾਏ ਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰਾਇਆ ਵੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁਧ ਵਰਤੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਫਿਰ ਉਹੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਹੀ ਦਿਸੀ ਤੇ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਕੜ੍ਹੀ ਘੋਲੀ ਕਿ ਨਤੀਜਾ ਬਲੂ ਸਟਾਰ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਨਿਕਲਿਆ।

ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿੰਨਾ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ, ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਫੌਜ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ 4 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ। ਸਿਤਮ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿ 35 ਬੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ 6 ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ ਫੌਜਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਜਨਰਲ, 24 ਟੈਂਕ, 6 ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ, ਅਣਗਿਣਤ ਬਖਤਰਬੰਦ ਗੱਡੀਆਂ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਹ ਕਿਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੰਦਰਾ ਦਾ ਝਾੜੂਬਰਦਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਜੋ ਇਹਨੇ ਨਹਿਰੂ ਖਾਨਦਾਨ ਦਾ ਝੋਲੀ ਚੁੱਕ ਬਣ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ, ਕੌਮ ਦਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਦੀ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਜੋ ਬੀਜਿਆ ਉਹ ਵੱਢ ਲਿਆ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਜੱਗ ਜਾਣਦਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਝਾੜੂਬਰਦਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਮਾਂ ਦੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਹੁਣਾ ਦੱਸਿਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਸ (ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ) ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਕਾਫਲੇ 'ਤੇ ਭੀੜ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹਦੀ ਮੱਤ ਨੂੰ ਜਿੰਦਾ ਹੀ ਲੱਗਾ ਰਿਹਾ। ਇਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਵੀ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਅਜੇ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਅਪੱਢਰ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀ ਫੌਜ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਆ, ਉਸ 'ਤੇ ਹੀ ਹਮਲਾ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਕੇ ਕੀ ਕੁਝ ਕਰੇਗਾ? ਉਸ ਮਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਨੇ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬਹਿੰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ ਵੀ ਇਹੋ ਕੁੱਝ। ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ''ਜੱਬ ਬੜਾ ਪੇੜ ਗਿਰਤਾ ਹੈ ਤੋ ਧਰਤੀ ਹਿਲਤੀ ਹੈ''। ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਆਪਾਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਣ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਫਰਕ ਕੀ ਸੀ? ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਿੰਦਾ ਜਾਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਰੂੰ 'ਚ ਲਪੇਟ ਕੇ ਅੱਗ ਲਾਈ ਸੀ, ਕਿਉਂ ਲਾਈ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸੇ ਨਹਿਰੂ ਖਾਨਦਾਨ ਦੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਏ ਸੀ ਤੇ ਅੱਗ ਹੁਣ ਵੀ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉਹ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਕੇ ਬਚਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗਲਾਂ ਵਿਚ ਬਲਦੇ ਟਾਇਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਪਾਏ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤਿੰਨ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੂੰ 'ਚ ਲਪੇਟ ਕੇ ਜਾਲਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਵੀ ਭੰਗੜੇ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਇਹ ਵੀ ਰੀਝ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜਲਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਲੇ ਭੰਗੜੇ ਪਾ ਕੇ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ।

ਇਸੇ ਨਹਿਰੂ ਖਾਨਦਾਨ ਦੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਬਤੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਚਾਲਬਾਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਰੰਜ ਭਰਿਆ ਹੱਥ 1985 ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵਧਾਇਆ, ਬਰਨਾਲੇ ਅਤੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਅੰਦਰੋਗਤੀ ਮਿਲ ਕੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇ ਦੁਬਾਰਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਅਟੈਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਲੋਂ ਹੁੰਦਾ। ਸੋ ਇਹ ਉਸ ਨੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਬਤੌਰ ਅਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਲਾ ਕੇ 1988 ਵਿਚ ਇਹ ਚਾਲ ਚੱਲੀ। ਦੂਜੀ ਚਾਲਬਾਜ਼ੀ ਚੱਲੀ ਰਾਜੀਵ-ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਬੋਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਬੋਹਰ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਲਾਉਣਾ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 'ਕੰਦੂਖੇੜਾ' ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸਰਵੇ ਵੀ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਗਿਆ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਤਰੀਕ ਵੀ 26 ਜਨਵਰੀ 1986 ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਉਹੀ ਜੋ ਇਹ ਖਾਨਦਾਨ ਕਰਦਾ ਆਇਆ। ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਲੱਭਣਾ ਤੇ ਫਿਰ ਮੁਕਰਨਾ। ਇਸ ਭੋਲੇ ਮੂੰਹ ਵਾਲੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਉਹੋ ਕੀਤਾ।

ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਇਸ ਖਾਨਦਾਨ ਦਾ ਖੈਰ ਖੁਆਹ, ਮਦਦਗਾਰ, ਚਾਪਲੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ। ਉਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਉਸ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਤਿੜਕ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਾੜਾ ਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਰੋਧ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਤੌਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇਕ ਪੋਸਟਲ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸੇ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਬਿੱਲ ਜੋ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭੇਜੇ ਸੀ, ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸੀ। ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਤਲਿੰਗ ਹੋਇਆ। ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਕਿ ਮੁਕੰਮਲ ਵੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਕੀ ਕੁਝ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਪਰ ਰਾਜੀਵ ਨੂੰ ਖੁੜਕ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਤੇ ਉਹਦੀ ਮਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਮਨਮਾਨੀਆਂ, ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣਾ, ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਇਆ 1995 ਵਿਚ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਆਏ ਤਾਂ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਕਾਰ ਦਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋਇਆ ਤੇ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਕੇ 5 ਦਿਨ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਰਹੇ ਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸਰੀਰ ਛੱਡ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਐਕਸੀਡੈਂਟ 'ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਛਪਣ ਵਾਲੀ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਸੀ।

ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੀ ਇਹ ਖਾਨਦਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਹਿਰਦ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ। ਇਹ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੱਲ ਪੰਜਾਲੀ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਾਹੁਣਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਜਿੰਦਾਂ ਹੁਣ ਸ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਹੋਇਆ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਬੀਬੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਵਰਗਾ ਇਮਾਨਦਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕਦੇ ਪੈਦਾ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਦੂਜਾ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਗਰੁੱਪ ਜਾਂ ਧੜਾ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਬਾਕੀ ਧੜ੍ਹਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਨਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਿੱਸਣ ਹੀ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬਿਠਾਉਣ ਦੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਥੇ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਦੇਣ ਲੱਗਾਂ, ਕਿ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਇੱਜ਼ਤ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ? ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਵਿਚ ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਰਵਾਇਤ ਮੁਤਾਬਕ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਪਿਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਪਿਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇਖਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਭੇਜਦੀ ਹੈ। ਚੀਨ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਭੇਜਿਆ, ਪਰ ਇਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੁਖੀ ਜੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੈ, ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੁਖੀ ਬੀਬੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਚੀਨ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਗੋਂ ਅਗਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖੀਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬੈਠਣ ਦਿੱਤਾ। ਨਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਲਬਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜਲੂਸ ਕੱਢਿਆ ਤੇ ਨਾਲੇ ਇਹ ਦਰਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਕ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜਿੰਦਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਲ ਫੇਰੇ ਤੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਵੰਬਰ 1984 ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦਭਾਗਾ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲਾ ਰਵੱਈਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਲੱਗਦਾ ਇਹੋ ਸੀ ਕਿ ਮਕਸਦ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੋਣਾ। ਉਹ ਮਕਸਦ ਸੀ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਕਾਫੀ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਸਿੱਖ ਵੋਟਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਖਾਨਦਾਨ ਕੋਲ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੁਝ ਹੈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਅਟੈਕ ਅਤੇ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰਕੇ ਹੀ ਖਫਾ ਹਨ। ਬਸ ਇੰਨਾ ਕੁ ਕਹਿਣਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੋਮ ਬਣ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸੋਚਣਗੇ ਕਿ ਹੁਣ ਤਾਂ ਨਹਿਰੂ ਖਾਨਦਾਨ ਆਪ ਮਾਫੀ ਮੰਗਦਾ। ਇਹ ਖੇਡਿਆ ਪੱਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਸ ਵੀ ਆ ਗਿਆ ਲਗਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਹਾਂ ਸਟੇਟਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਜਿੱਤ ਵੀ ਗਈ। ਹੁਣ ਅੱਗੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸ਼ੋਸ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸੀ 'ਯੁਵਰਾਜ' ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧੂ ਬਣਾਉਣ। ਇਸ ਨਹਿਰੂ ਖਾਨਦਾਨ ਦੀਆਂ ਮੋਮੋਠਗਣੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਚਿਰ ਹੋਰ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ?

ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਖਿੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਅਦੇ ਬਾਰੇ ਯਾਦ ਕਰਾਇਆ ਤਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਤਲਖੀ 'ਚ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਬੈਠਾ ਛੱਡ ਕੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਠ ਗਿਆ ਕਿ ''ਹੁਣ ਹਾਲਾਤ ਬਦਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਕੁੱਛ ਹੋਰ ਗੱਲ ਸੀ।'' ਹੁਣ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਭਾਵ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਗੱਲ ਸੀ, ਸਾਫ਼ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਉਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਚੱਕੀ ਦੇ ਪੁੜਾਂ 'ਚ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਵਰਗੇ ਭੋਲੇ ਕਿੱਥੋਂ ਮਿਲਣੇ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਖੁਸ਼ਾਮਦ ਨਾਲ ਹੀ ਮੋਹਰੇ ਹੋ ਕੇ ਫਾਂਸੀਆਂ ਚੜ੍ਹ ਗਏ, ਕਾਲੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੜ ਮਰੇ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਉਹ ਤਾਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਬਦਲ ਗਏ। ਜਿਹੜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਲਾਮ ਸੀ ਉਹ ਮਾਲਕ ਬਣ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ।

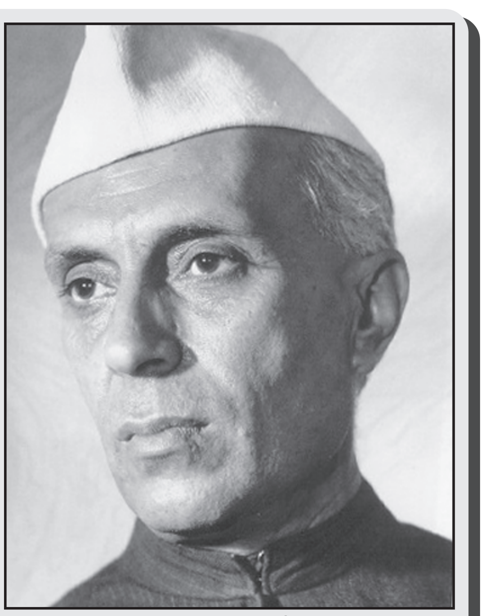

ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ

ਕਹਾਣੀ

ਸਭਨਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਬਾਜ਼ੀਆਂ

ਦਲਬੀਰ ਚੇਤਨ

ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ, ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਰਨ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਭੁੱਬੀਂ ਰੋ ਉੱਠਿਆ। ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਝੱਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਰੋਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਫੇਰ ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਤਗੜਾ ਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਅਲਮਾਰੀ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਰਾਖਵਾਂ ਖੱਫਨ ਚੁੱਕਿਆ ਤੇ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਵਲ ਤੁਰ ਪਿਆ।

ਵੱਡੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਵਲ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਘਰ ਸੀ ਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਜਿਹੇ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦਾ। ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ 'ਚ ਤੁਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨਿਆਣਿਆਂ ਵਾਂਗ ਇੰਜ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਕੀਮਤੀ ਖਿਡੌਣਾ ਖੋਹ ਲਿਆ ਹੋਵੇ।

ਉਹਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਦੋਹਾਂ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਫੜੇ ਖੱਫਨ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਥਰੂ ਕੇਰਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਪੂੰਝੀਆਂ, ਪਰ ਅੱਥਰੂ ਰੁਕਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਲੈ ਰਹੇ।

ਲੋਕੀਂ ਕੋਠਿਆਂ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਵੇਖ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਇੰਜ ਰੋ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯਕੀਨ ਆਉਂਦਾ ਵੀ ਕਿੱਦਾਂ? ਉਹਦੇ ਉੱਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਅਲੋਕਾਰੀ ਦੁੱਖਾਂ ਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਪਹਾੜ ਡਿੱਗਦੇ ਲੋਕਾਂ ਆਮ ਵੇਖੇ ਸਨ, ਪਰ ਰੋਣਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ, ਉਹਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨੇ 'ਹਾਏ' ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੁਣਿਆ।

ਕਈ ਸੋਚ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਆਖਰ ਲੋਹਾ ਵੀ ਪਿਘਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬੰਦਾ ਤਾਂ ਫੇਰ ਬੰਦਾ? ਪਰ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨੇੜਿਓਂ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਇੰਜ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਕਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਲੋਹਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸੇਕ ਬਿੰਦੂ ਉਤੇ ਪਿਘਲ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਘਲਣ ਦੇ ਸੇਕ ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਿਆਫ਼ਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦੁਨਾਲੀ ਚੱਤੇ ਪਹਿਰ ਭਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਨੰਗੀ ਕਿਰਪਾਨ ਉਹਦੇ ਕਮਰੇ ਦੀ ਗੁੱਠ 'ਚ ਮਾੜੇ ਜਿਹੇ ਚਾਨਣ ਨਾਲ ਵੀ ਲਿਸ਼ਕੋਰਾਂ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ ਉੱਤੇ ਭਲਾ ਕਿਉਂ ਰੋਏਗਾ?

ਕੋਈ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਕਮ ਤੇ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਇਕੋ ਪਿੰਡੋਂ, ਤਲਵੰਡੀ ਤੋਂ, ਉੱਠ ਕੇ ਬਾਰ ਵਸਾਉਣ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਥੇ ਲਾਗੋ ਲਾਗੀ ਦੋ ਪਿੰਡ ਬਣ ਗਏ। ਦੋਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਤਲਵੰਡੀ ਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਕਰਕੇ ਦੋਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਤਲਵੰਡੀ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਤਲਵੰਡੀ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਵੱਜਣ ਲੱਗਾ।

ਵੱਟ ਨਾਲ ਵੱਟ ਸਾਂਝੀ ਸੀ, ਮੁਰੱਬੇ ਨਾਲ ਮੁਰੱਬਾ ਰਲਦਾ ਸੀ। ਇੰਜ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਣਕੇ ਹੀ ਸਾਂਝੇ ਹੋਣ। ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਵੀ ਸਨ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਦੋਹ ਥਾਈਂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਸਰਦਾਰੀ ਤਾਂ ਏਧਰਲੇ ਪਹਿਲੇ ਪਿੰਡ ਤਲਵੰਡੀ ਦੀ ਹੀ ਚੱਲਦੀ ਸੀ।

ਪਰ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਇੰਜ ਰਿਹਾ ਨਾ। ਹਰ ਸਾਲ ਦੋਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਛਿੰਝ ਪੈਂਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰੋਧੀ ਲਾਕੜੀਆਂ ਨੇ ਤਲਵੰਡੀ ਦੇ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਢੋਲ ਢਮੱਕਿਆਂ ਨਾਲ 'ਲਾ-ਲਾ ਲਾ-ਲਾ' ਕਰਕੇ ਸਾਧਾਰਨ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੋ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਾਂਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੱਥ ਜੋੜਦਿਆਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ''ਵੇਖੋ ਅਸੀਂ ਇਕੋ ਪਿੰਡ ਦੇ, ਇਕੋ ਉਸਤਾਦ ਦੇ ਚੰਡੇ ਚੇਲੇ ਇੰਜ ਘੁਲਦੇ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੇ।''

ਪਰ ਉਹਦੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਨਾ ਮੰਨੀ। ਉਹਦੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਇਸ ਚੜ੍ਹੋਖਤੀ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਭੂਤਰ ਜਿਹੇ ਹੀ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲਲਕਾਰਿਆ, ''ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਲੱਜ ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਆ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ? ਐਵੇਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਕੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਨੂੰ ਪੁੱਠਾ ਗੇੜ ਨਾ ਦੇ ਜਾਈਂ।''

ਘੋਲ ਹੋਇਆ। ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਭੀੜ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਗਈ ਸੀ। ਵੰਡੀ ਭੀੜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਿੱਤਣ/ਹਾਰਨ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਬੋਲਦਾਂ ਦੀਆਂ ਜੋੜੀਆਂ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾ ਛੱਡੀਆਂ ਸਨ। ਬੜਾ ਡੱਟਵਾਂ ਤੇ ਲੰਮਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਅਖ਼ੀਰ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਜਿੱਤ ਗਿਆ।

ਦੋ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦਾ ਮਰਹੂਮ ਉਸਤਾਦ, ਤਲਵੰਡੀ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸੀ। ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚਲਾਕੀ ਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ, ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਹਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀ ਇਸ ਹਾਰ ਨੂੰ ਏਨੀ ਨਮੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਲਿਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹਾਰਿਆ, ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚਾ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਉਸਤਾਦ ਹਾਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਜਾਂ ਮੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਉਹ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਘਾਟਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਮਿੱਥ ਤੇ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਇੰਜ ਦਾ ਹੀ ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਏਨਾ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਪਿੰਡ ਨੇ ਇਸ ਹਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਰ ਮੰਨਦਿਆਂ ਤੇ ਮਹਿਸੂਸਦਿਆਂ ਤਲਵੰਡੀ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਇਸ ਹਾਰ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਬਿਗਲ ਵਜਾ ਦਿੱਤਾ।

ਪਰ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਧੁਰ ਅੰਦਰਲੇ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਰਾ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹਨੂੰ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵੱਢ-ਵੱਢ ਖਾਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ, ਉਹਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਜੇ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਫੇਰ ਜਿੱਤ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਮੂੰਹ ਲੈ ਕੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਤੁਰਿਆ ਫਿਰਿਆ ਕਰੇਗਾ। ਕੰਮੀਂ ਕਾਰੀਂ, ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਜਾਂ ਮਰਨਿਆਂ ਪਰਨਿਆਂ ਉੱਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਪਿੰਡ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨਮੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਝੱਲ ਸਕੇਗਾ? ਸੋਚ ਸੋਚ ਕੇ ਉਹਨੇ ਇਕ ਰਾਹ ਲੱਭਿਆ। ਉਹਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਵਰਗਾ ਰੰਗੜ ਜੱਟ ਕਿਸੇ ਕੰਮੀ ਨਾਲ ਕੁਸ਼ਤੀ ਲੜਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਹਨੇ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰੀਰੋਂ ਤਗੜੇ ਇਕ ਕੰਮੀ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀ ਛਿੰਝ ਲਈ ਪੂਰਾ ਸੂਰਾ ਪਹਿਲਵਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਾਰਨ ਦੀ ਸੋਚ ਲਈ।

ਉਹਨੇ ਬੜੀ ਹੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ ਯਾਰਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਂਜ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਹਾਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਤਾਦ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਅਵੱਗਿਆ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇ। ਦਰਅਸਲ ਸਾਡੇ ਉਸਤਾਦ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਦੰਗਲ ਨਾ ਲੜਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਏਨੀ ਕੁ ਗੱਲ ਕਹਿ ਕੇ ਉਹਨੇ ਆਪਣੀ ਜੁਗਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਬਹੁਤਿਆਂ ਤਾਂ ਮੰਨ ਲਈ, ਪਰ ਕਈਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੈਦਾਨੋਂ ਭੱਜਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚਾੜ੍ਹੀ ਭਾਜੀ ਇਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਮੋੜਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਸਤਾਦ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਲ ਪਰੇਰ ਲਿਆ।

ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਚੁਣੇ ਗਏ ਗੱਭਰੂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਗੱਭਰੂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਦਾਅਪੇਚਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿੰਮੇ ਲੈ ਲਿਆ। ਪਰ ਵੱਟ ਨਾਲ ਤਾਂ ਵੱਟ ਸਾਂਝੀ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਵੱਟ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਕੰਡਿਆਲੀ ਤਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ। ਇਸ ਲਈ ਖਬਰਾਂ ਤੇ ਕਨਸੋਆਂ ਦੂਸਰੀ ਤਲਵੰਡੀ ਅਫਵਾਹਾਂ ਵਾਂਗ ਪੁੱਜਣ ਲੱਗੀਆਂ।

ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਿਰਕੱਢ ਬੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਦੂਸਰੀ ਤਲਵੰਡੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਚਾਲ ਨੂੰ ਧੋਬੀ ਪਟਕੇ ਨਾਲ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਸੋਚ ਲਈ। ਉਂਜ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਸਰਦਾ ਪੁੱਜਦਾ ਸੀ ਤੇ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਪੱਠਾ ਇਕੱਲਾ ਝੱਲਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਉਹਨੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ, ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਉਸੇ ਰਾਤ ਬਰਾਦਰੀ ਦੇ ਇਕ ਗੱਭਰੂ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਤੇ ਉਹਦੇ ਘਰ ਦੇ ਖ਼ਰਚ ਪੱਠੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਹਦੀ ਗਜ਼ਾ ਲਈ ਘਰ ਪ੍ਰਤੀ ਦੁੱਧ ਘਿਉ ਤੇ ਖ਼ਰਚ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮੀਂ ਜ਼ੋਰ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ ਦਾਅਪੇਚਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਲੈ ਲਈ।

ਪਰ ਛਿੰਝ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਛਵੀਆਂ ਦੀ ਛਿੰਝ ਪੈ ਗਈ। ਬਰਛੇ ਤੇ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਲਿਸ਼ਕਣ ਲੱਗੇ। ਦੋਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਦੇ ਸਿਰ ਤਾਜ ਪਵਾਉਣ ਵਾਂਗ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਜਿਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਤੇ ਅਫਵਾਹਾਂ ਉੱਡ ਉੱਡ ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੋਣ ਲੱਗੀ।

ਲਾਗੇ ਬੰਨੇ ਕੁਝ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਵੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹਰਿਆਵਲ ਅੱਖਰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਝੁਲਸਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦੇਣ ਲਈ ਬੜੇ ਹੀ ਕਾਹਲੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਹੀ ਮੌਕਾ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਸਬਜ਼ ਉੱਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੱਢੋਂ ਹੀ ਪੁੱਟ ਕੇ ਸੁੱਟ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਔਖੀ ਘੜੀ 'ਚ ਫੇਰ ਦੋਵੇਂ ਪਿੰਡ ਸਿਰ ਜੋੜ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਦੋਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਾਕਮ ਤੇ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਹੁ ਅੱਗੇ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਦਾ ਠੀਕਰੀ ਪਹਿਰਾ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਰ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਂ ਘੋੜੀਆਂ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਦਸ ਗੱਭਰੂ ਦੁਨਾਲੀਆਂ, ਬਰਛੀਆਂ ਨਾਲ ਲੈਸ, ਕਦੇ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਦੇ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਮਾਨ ਥੱਲੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਜਾਂ ਸੈਂਹਸਾ ਜਿਹਾ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੌੜੀਆਂ ਚੱਕਲੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ਤੇ ਹਥਿਆਰ, ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਨਾ ਰੋਕ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਗਲਾ ਸਿੱਖ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦਾ ਗੱਟੀਵਾਲਾ ਪਿੰਡ ਇਕੋ ਰਾਤ 'ਚ ਅੱਧਿਓਂ ਬਹੁਤ ਵੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੌਤ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਗਿਰਝਾਂ ਵਾਂਗ ਹਰ ਘਰ ਦੇ ਬਨੇਰੇ ਉੱਤੇ ਆ ਬੈਠੀਆਂ। ਆਪਣੇ ਹੀ ਹੱਥੀਂ ਬੀਜੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਪਰਾਈਆਂ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਖੁਰਲੀਆਂ ਉੱਤੇ ਬੱਝਾ ਡੰਗਰ, ਵੱਛਾ, ਸਹਿਮਿਆ ਤੇ ਡੌਰ ਭੌਰ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਹੀ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਵਸਾਏ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵਾਪਸ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਕੂਚ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਲਾਹਾਂ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ।

ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਵੱਢ ਟੁੱਕ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਤੈਸ਼ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ। ਉਹਦੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਢਾਣੀ ਨੇ ਤਲਵੰਡੀ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਕੁਝ ਕੁ ਮੁਸਲਮਾਨ ਘਰਾਂ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਕ ਇਕ ਜੀਅ ਨੂੰ ਵੱਢਿਆ ਤੇ ਫੇਰ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਜਥਾ ਲੈ ਕੇ ਤਲਵੰਡੀ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਉਹਨੇ ਉਥੇ ਵੀ ਇੰਜ ਹੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ, ਪਰ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਵਰਜ ਦਿੱਤਾ, ''ਵੇਖ, ਮੈਂ ਵੀ ਰੱਬ ਨੂੰ ਜਾਨ ਦੇਣੀ ਆਂ, ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਹੱਥੇ ਤੇ ਨਿਹੱਕੇ ਬੰਦੇ ਦਾ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਵਾਂਗਾ।'' ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਵੀ ਡਟ ਗਿਆ, ''ਮੈਂ ਤਾਂ ਧਾਰ ਕੇ ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਆਇਆਂ ਤੇ ਮੈਂ ਇਕ ਇਕ ਵੱਢੇ ਸਿੱਖ ਦਾ ਕਰਜ਼ ਉਤਾਰ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗਾ, ਏਸ ਪਿੰਡੋਂ।'' ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੜੀ ਹੀ ਹਲੀਮੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, ''ਵੇਖ ਇਹ ਸਾਡੇ ਬੰਦੇ ਨੇ। ਆਪਣੇ

ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਵਿਚਰਦੇ ਦਲਬੀਰ ਚੇਤਨ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਪਾਤਰ

ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਲੋਰੀ ਵਾਂਗ ਮਿਲੀ ਸੀ ਐ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਤੇ ਇਹ ਮੇਰਾ ਵਾਅਦਾ,
ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਕਦੀ ਵੀ
ਵਿਰਲਾਪ ਨਹੀਂ ਬਣਨ ਦੇਣਾ
(ਦਲਬੀਰ ਚੇਤਨ)

ਦਲਬੀਰ ਚੇਤਨ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਦਾ ਹੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਕਦੀ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਮੇਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਫੇਰ ਵੀ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਮ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ, ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਚ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸਨ।

ਵਤਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਬੈਠਿਆਂ ਜਦ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਪਾਤਰ ਆਪਣੇ ਸਕੇ ਸ਼ਰੀਕੇ ਵਿਚੋਂ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਅਸਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ।

ਉਹ ਮੁਹੱਬਤੀ ਹਨ, ਮਲੰਗ ਹਨ, ਅੜਬ ਹਨ, ਗੁਸੈਲ ਹਨ, ਕਈ ਬਹੁਤ ਅੱਥਰੇ ਵੀ ਹਨ। ਕਈ ਪਾਤਰ ਕਾਲਜੀਏਟ ਮੁੰਡਿਆਂ ਵਰਗੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਬਾਹਰਲੇ ਹੁਸਨ 'ਤੇ ਰਿਮਝਿਮ ਰਿਮਝਿਮ ਵਰਸਦੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਤਰ ਕਈ ਕੁਝ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬਸ ਨਫਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਉਂਦੇ।

ਕੁਝ ਪਾਤਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਰਿਹਾ ਏ, ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਆਰ-ਪਾਰ ਵਾਲੇ ਮੇਰੇ ਸਕੇ ਚਾਚਾ ਜੀ ਤੇ ਬੇਲਾ ਸਿੰਘ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੁੱਲ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਮੈਂ। ਪਾਲਕ ਦੇ ਬੂਟੇ ਵਾਲੇ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਸੋਰੀ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਖੁਦ ਵੀ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਗੋਡੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਉਸਦੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਸੋਰੀ ਵੀ ਸੁਣਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

'ਸਭਨਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਬਾਜੀਆਂ' ਦੇ ਪਾਤਰ ਵੀ ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੇ ਭਰਾ ਜਿਹੜੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਆਏ ਸਨ, ਤੁਲਨਾ ਅਸਾਨ ਨਹੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਯਾਦ ਹਨ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉਹਨੂੰ ਵੇਖਿਆ, ਉਚਾ ਲੰਮ ਕੱਦ, ਜਦ ਗਲੀ ਵਿਚ ਤੁਰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਧਮਕ ਪੈਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਕਿਤੇ ਗਲੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਲੰਘਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਾਜ ਮਾਰ ਲੈਣੀ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮਗਰਾ ਪਿੱਛੇ ਪਾਇਆ ਅਸੀਂ ਮੱਕੀ ਦੀਆਂ ਛੱਲੀਆਂ ਦਾ ਵੇਖਣਾ, ਉਥੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਬੈਠੇ ਗੇਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣੀਆਂ। ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਗੂਠੇ 'ਤੇ ਛਾਲੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। 3-4 ਕਿਲੋ ਮੱਕੀ ਦੇ ਦਾਣੇ ਅਸੀਂ ਗੇਰ ਕੇ ਫੇਰ ਭੱਠੀ 'ਤੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾ, ਭੱਠੀ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਬੀਬੀ ਆ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਾਗਾ ਭੁੰਨ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੇਡਣਾ ਮੱਲਣਾ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਆਪ ਚੱਬ ਜਾਣੇ।

ਦਲਬੀਰ ਚੇਤਨ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਤੋਂ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਅਖਬਾਰ ਫੜ ਕੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਯਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਜਾਣਾ। ਉਸ ਵਕਤ ਉਹ ਦਲਬੀਰ ਦੀਪਕ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਛਪਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਗਿਆਰਵੀਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਉੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ। ਫੇਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਇਹ ਨਾਗਮਣੀ ਦੇ ਲੇਖਕ ਬਣ ਗਏ। ਭਾਜੀ ਨੇ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਘਰ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਉਂਗਲ ਲਾ ਕੇ ਸਿਖਾਇਆ। ਮੈਂ 9 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ ਜਦ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਲ ਸੰਦੇਸ਼ ਲਵਾ ਕੇ ਦਿੱਤਾ, ਫੇਰ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ, ਨਾਗਮਣੀ ਤੋਂ ਚਲਦੇ ਚਲਦੇ ਅਜੋਕੇ ਸ਼ਿਲਾ ਲੇਖ। ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

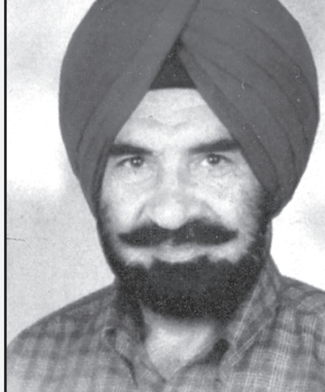

ਦਲਬੀਰ ਚੇਤਨ

'ਧਰਮ ਯੁੱਧ' ਜਾਰੀ ਹੈ। ਮਹਿੰਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ। ਉਹ ਕਲਮ ਦੇ ਯੋਧੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਯੋਧੇ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੀਨੇ 'ਤੇ ਦੋ ਜੰਗਾਂ- 1965 ਤੇ 1971 ਲੜੀਆਂ। 1971 ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਉਹ ਮੌਤ ਨੂੰ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ। ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਬਾਕੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੈਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਬੋਨਸ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਏ। ਮੈਂ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜੀਵਾਂਗਾ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜੀਏ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੇਟਾ ਨਵਚੇਤਨ ਕਹਿੰਦਾ ਏ, 'ਇਹ ਗੱਲ ਕੋਈ ਮਾਅਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਕਿ ਕੋਈ ਕਿੰਨਾ ਜੀਵਿਆ ਪਰ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਜੀਵਿਆ ਉਹ ਅਸਲ ਸਾਰ ਹੈ, ਇਹ ਗੱਲ ਸੋਚ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਕਿ ਪਿਤਾ ਜੀ ਕਿਵੇਂ ਜੀਵੇ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਹਾਂਗਾ ਭਰਪੂਰ।'

ਇਸ ਭਰਪੂਰਤਾ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਯਾਰੀਆਂ ਦੋਸਤੀਆਂ ਵੀ। ਪਿੰਡ ਵੀ ਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ 'ਚ ਆਇਆ। ਉਹ ਅਕਸਰ ਸਾਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੇ.ਕੇ. ਕੈਨੇਡੀ ਦੇ ਲਫਜ਼ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

'ਆਸਕ ਨਾਟ ਵਟ ਕੰਟਰੀ ਹੈਜ ਡੰਨ ਫਾਰ ਅੱਸ, ਬਟ ਆਸਕ ਵਟ ਵੀ ਹੈਵ ਡੰਨ ਫਾਰ ਦੀ ਕੰਟਰੀ।'

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਸੀਅਤ ਸੀ, 'ਮੈਂ ਇਹ ਤਾਂ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦੇਵੇਂ, ਪਰ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਇਹ ਸੁਣਨਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਾ ਦਫਨ ਹੋਣ ਵਰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ।'

ਦੋਸਤੀ ਦੀ ਵਹੀ ਵਿਚ ਸਿਰ ਦੇਣਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਮੰਗਣ ਜਾਂ ਲੈਣ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਟਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਜੁਗਾਲੀ ਕਰਨ ਵਰਗਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕੁਝ ਐਸਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਨਿਭਾਇਆ ਤੇ ਕੁਝ ਐਸਾ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਥੁੱਕ ਦਿੱਤਾ।

ਆਖਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਪੜਾਅ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਐਕਸਾਇਜ਼ ਸਰਵਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕਹਾਣੀਆਂ ਉਸ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਤੇ ਨੀਲੀ ਕੋਠੀ।

84 ਦੇ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਵਲੂੰਧਰ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਨਫਰਤ ਹੁਣ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਰਾਜੇ ਰਾਣੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀ। ਯਾਰ ਐ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਫਾਦਾਰੀ ਲਈ ਇਕ ਵਫਾਦਾਰ ਰਾਜ ਵੀ ਤਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਏ। ਕਈ ਵਾਰ ਆਖਦੇ, 'ਇਹ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਦਰਦ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵੈ 'ਚ ਘੁਲ ਗਿਆ ਸੀ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਮ ਫੇਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੁਕੀ। ਉਸ ਕਲਮ ਨੇ ਫੇਰ ਲਿਖਿਆ।

'ਕੀ ਮਾਣ ਕਰੀਏ ਅਸੀਂ ਫੌਜਾਂ ਤੇ?

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਲਦੀ ਹੋਈ ਅੱਗ ਦਾ ਸੇਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡੇ 'ਤੇ ਹੰਢਾਇਆ। ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਕਹਾਣੀ 'ਪਾਲਕ ਦਾ ਬੂਟਾ' ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਉਹ ਕਹਾਣੀ ਮੈਂ ਜਦ ਵੀ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਲੂੰ-ਲੂੰ ਖੜਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਖੀਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹੇ ਹੋਏ ਲਫਜ਼ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ:

'ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿਆਣੇ ਬੰਦੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ- 'ਲੇਖਕ ਦਾ ਕੰਮ ਬੋਲਣਾ ਨਹੀਂ, ਸਿਰਫ ਸਿਰਜਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।'

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕਈ ਦੋਸਤਾਂ ਤੇ ਵਡਕਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਪੱਸਿਆ ਦੇ ਰਾਹ ਤੁਰਦੇ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਬਸ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਇਕ ਤੇ ਸਿਰਫ ਇਕ ਹੀ ਕੋਈ ਚੱਜ ਦੀ ਗੱਲ ਲਿਖ ਕੇ, ਜੇ ਮਰ ਵੀ ਜਾਵਾਂ ਤਾਂ ਅਫਸੋਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਹੱਬਤ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਿਖੇ ਅੱਖਰ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਵਡਮੁਲਾ ਧੰਨ ਹਨ।

-ਪਰਸ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਗਾਰਲੈਂਡ, ਟੈਕਸਸ।

ਮੁਰੱਬੇ ਆਬਾਦ ਕਰਨ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਹਰ ਔਖੀ ਸੌਖੀ ਥਾਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਤੇ ਅੱਜ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਦੁਨਾਲੀ ਦੀ ਬੁਛਾੜ ਅੱਗੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਜਣ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦੇਵਾਂ? ਇਹ ਨਹੀਂਓਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਮੈਂ।''

ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਪੂਰੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਰਕਾਬ ਦੇ ਆਸਰੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਘੋੜੀ ਤੋਂ ਗਿੱਠ ਗਿੱਠ ਉਤਾਂਹ ਨੂੰ ਉੱਠਿਆ। ਮੋਢੇ ਉੱਤੇ ਦੁਨਾਲੀ ਰੱਖ ਕੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਫਾਇਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਉੱਚੀ ਸਾਰੀ ਗੜ੍ਹਕਿਆ, ''ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਹਾਂ, ਤੂੰ ਪੂਰੇ ਪੰਥ ਨਾਲ ਗੱਦਾਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾਂ। ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡ ਸਾਡੇ ਸਿੱਖ ਭਰਾ ਵੱਢ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨੇ....ਤੇ ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ਦਾਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾਂ....ਕੋਈ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇਰੇ ਵਰਗਾ ਹੋਰ ਵੀ ਗੀਦੀ ਤੇ ਗਦਾਰ?''

ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੜੇ ਹੀ ਤਹੱਮਲ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, ''ਖਬਰਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਸੁਣ ਲਈਆਂ। ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਨਾ ਵੱਢੇ ਉਹ ਸਿੱਖ? ਫੇਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਕਾਹਦੀ? ਜੇ ਹੈ ਈ ਹਿੰਮਤ ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਭੇੜ ਮੱਥਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ। ਮੇਰੀ ਘੋੜੀ ਵੀ ਤੇਰੀ ਘੋੜੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਤੂਰੂ।

ਮੇਰਾ ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਵੀ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਲਕਾਰ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ, ਉਸ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਭਾਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰੀਂ ਜਾ ਕੇ ਲਾਹ ਕੇ ਆਵਾਂਗੇ। ਜੇ ਹੈ ਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਤੁਰਦਾਂ, ਜੇ ਨਈਂ ਤਾਂ ਘੋੜੀ ਆਪਣੀ ਖੁਰਲੀ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇ ਤੇ ਦੁਨਾਲੀ ਨੂੰ ਸਿਰਹਾਣੇ ਥੱਲੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸੌਂ ਜਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਬੇਦੋਸ਼ੇ ਦਾ ਕਤਲ ਨਹੀਓਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ।''

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੇ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਜ਼ਿਦ, ਭਰਪਣ ਤੇ ਕੁੜੱਤਣ ਸੀ। ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਿੱਖ ਦਲੇਰੀ ਤੇ ਦਰਿਆਦਿਲੀ ਚੰਗੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉੱਚੇ ਚਬੂਤਰੇ 'ਤੇ ਖਲੋਤਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਕੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਵਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨਿੱਕੇ ਤੋਂ ਨਿੱਕੇ ਤੇ ਅਪਣੱਤ ਵਾਲੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਭਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੀ, ਪਰ ਹੈਂਕੜ ਵਾਲੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਹੈਂਕੜਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਉਹਦੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਉਜੜ ਪੁੱਜੜ ਕੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਫੇਰ ਆ ਵੱਸਣ ਵੇਲੇ ਵੀ ਖ਼ਤਮ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ, ਚੰਗੇ ਘਰਾਂ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕਿੜ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਭੜਕਾਈ ਰੱਖਿਆ।

ਕਿਸੇ ਇਕ ਹੀ ਮਮਟੀਆਂ ਤੇ ਡਾਟਾਂ ਵਾਲੇ ਘਰ ਉੱਤੇ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਆਪੋ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਮਿੱਥ ਲਿਆ। ਇਧਰੋਂ ਉਜੜ ਪੁੱਜੜ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਤੇ ਸੋਹਣਾ ਘਰ ਸੀ। ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਤੇ ਮਾਰੂ ਰੁਚੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਉਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਦਾਰੂ ਪੀ ਕੇ ਆਪਣੀ ਢਾਹਣੀ ਵਿਚ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਬਣਿਆ ਫਿਰਦਾ ਸੀ ਉਥੇ, ਐਵੇਂ ਘੈਵੇਂ ਦਾ ਚੌਧਰੀ, ਅਖੇ ਉਜੜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਕੁੱਤੇ ਰਖਵਾਲੇ। ਪਤਾ ਤਾਂ ਹੁਣ ਲੱਗੂ ਜਦੋਂ ਇਕੋ ਹੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਟੱਕਰ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਵੇ।''

ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਤੁਰਦੀਆਂ-ਤੁਰਦੀਆਂ ਕਿਤੇ ਪਹੁੰਚ ਵੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਇੰਜ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ। ਇਹੋ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਸੀ।

ਸੁਣ ਕੇ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਰਗੜੇ 'ਚ ਆ ਗਿਆ, ''ਕੌਣ ਹੁੰਦਾ ਏ ਇਹ ਹਾਕਮ ਸਿਹੁੰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਇਸ ਘਰ ਉੱਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਮੈਂ।''

ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੋਈ ਦੂਰ ਨੇੜੇ ਦਾ ਭਣੇਵਾਂ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਟ ਕੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।

ਜਦ ਇਸ ਮਮਟੀਆਂ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦੀ ਪੱਕੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਹੋਈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਚ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਂ ਹੀ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ। ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਚਰਚਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਖੂਨੀ ਅਫਵਾਹਾਂ ਧੁਖਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ।

ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਸੱਪ ਦੀ ਖੁੱਡ 'ਚ ਹੱਥ ਪਾਉਣ ਵਾਂਗ ਸੀ, ਪਰ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਖੁੱਡ ਵਿਚ ਹੱਥ ਸਿਰਫ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਹੀ ਪਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਬਜ਼ਾ ਦਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਠਾਣੇ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕੁਝ ਸਿਪਾਹੀ ਵੀ ਆਏ, ਪਰ ਦੋਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸੀ।

ਮਹੱਲ ਉੱਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਹੜਾ ਉਹਦੇ ਲੜਾਕੂ ਸੰਗੀਆਂ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਸੀ ਤੇ ਵਿਹੜੇ ਦੀ ਨੁੱਕਰ ਵਿਚ ਬਰਛੇ, ਨੇਜੇ, ਟਕੂਏ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ ਵਰਤਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਸਨ।

ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਢਾਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ, ਛੈਣੇ ਢੋਲਕੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਵਲ ਵਧ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਦੁਨਾਲੀਆਂ, ਕੁਝ ਪੱਕੀਆਂ ਰਫਲਾਂ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਬਰਛੇ ਤੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਸਨ। ਉਹ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਸਨ, ''ਅੱਜ ਦਿਨ ਵਡਭਾਗੀ ਆਇਆ....ਜੀ ਅੱਜ ਦਿਨ ਵਡਭਾਗੀ ਆਇਆ।''

ਕੁਝ ਵੀ ਅਲੋਕਾਰ ਵਾਪਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕੋਠਿਆਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹੇ ਤਮਾਸ਼ਬੀਨ ਲੋਕ ਗੋਲੀ ਚੱਲਣ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਭਾਂਪਦਿਆਂ ਫੇਰ ਵਿਹੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੁੱਠਾਂ ਉਹਲੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਜਦੋਂ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜੱਥਾ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਗਾਉਂਦਾ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਮਟੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਰੁਕਿਆ ਤਾਂ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਮੋਢੇ ਉੱਤੇ ਪਾਈ ਦੁਨਾਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਫੜਦਾ ਗੜ੍ਹਕਿਆ, ''ਉਏ ਹਿੰਮਤਿਆ, ਮੈਂ ਸੱਚੀ ਮੁੱਚੀ ਆਪਣਾ ਖੱਫਨ ਸਵਾ ਕੇ ਸਿਰਹਾਣੇ ਰੱਖ ਲਿਆ ਹੈ, ਹਿੰਮਤ ਹੈ ਤਾਂ ਵਧ ਅੱਗੇ।''

ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ, ਢੋਲਕੀ ਛੈਣੇ ਵੱਜਣੇ ਬੰਦ ਕਰਵਾਏ ਤੇ ਫੇਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਦਾਹੜੀ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਦਾ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਗਰਜਿਆ, ''ਇਹ ਘਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅਲਾਟ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੱਲਣਾ ਮੇਰਾ ਹੱਕ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਜੇ ਤੂੰ ਲੜਨ ਮਰਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਕਰਨੀਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਗਿਆਰਾਂ ਮਣ ਲੱਕੜਾਂ ਸਿਵਿਆਂ 'ਚ ਸੁਟਾ ਦੇਣ ਤੇ ਵੇਖ ਹਾਕਮਾਂ, ਜੇ ਤੂੰ ਮਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਖੱਫਨ ਤੇਰਾ ਤੇ ਲੱਕੜਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਤੇ ਜੇ ਮੈਂ ਮਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਿਆ ਖਫਨ ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਪਾ ਦੇਵੀਂ।''

ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੁਨਾਲੀ ਫੜੀ ਕੁਝ ਕੁ ਕਦਮ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਵਲ ਵਧਿਆ ਤੇ ਫੇਰ ਪਿਛਾਂਹ ਮੁੜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਢਾਣੀ ਵਲ ਵੇਖਣ ਲੱਗਾ। ਉਹ ਉਥੇ ਦੇ ਉਥੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬੜ੍ਹਕ ਨੇ ਉਹਦੇ ਨਾਲਦਿਆਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਪਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣ।

ਖ਼ਤਰਾ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਡੱਟਿਆ ਖਲੋਤਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਲੱਗਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਪਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਸਹੀ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਉਹ ਦੋਹਾਂ ਧੜੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆ ਖਲੋਤੀ। ਠਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਰਿਵਾਲਵਰ ਹਵਾ ਵਿਚ ਲਹਿਰਾਉਂਦਿਆਂ ਆਮ ਪੁਲਸੀਆ ਫਿਕਰਾ ਜ਼ਰਾ ਦਬ ਦਬੇ ਜਿਹੇ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ, ''ਖਬਰਦਾਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ...।''

ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਸਮਝਾਈ ਹੋਈ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ, ''ਸਰਦਾਰ ਬਹਾਦਰ, ਕਾਨੂੰਨਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਘਰ ਮੈਨੂੰ ਅਲਾਟ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਝ ਗੁਰਸਿੱਖ....'' ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਜਥੇ ਵਲ ਹੱਥ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ''ਗ੍ਰਿਹਿ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ, ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਨਗੇ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।''

ਠਾਣੇਦਾਰ ਦੇ ਕਹਿਣ ਉੱਤੇ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਆਰਡਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਉਹਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ। ਠਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਸਰਸਰੀ ਨਜ਼ਰੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੜੇ ਹੀ ਹਾਕਮੀ ਲਹਿਜ਼ੇ 'ਚ ਕਿਹਾ, ''ਹਾਕਮ ਸਿੰਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਹਿੰਮਤ ਸਿਹੁੰ ਇਸ ਹਵੇਲੀ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਕਾਜ ਵਿਚ ਖਲਲ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ ਨਾ ਕਰੇ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਬੁਰਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।''

ਫੇਰ ਉਹ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਢਾਣੀ ਨੂੰ ਮੁਖ਼ਾਤਬ ਹੋਇਆ, ''ਪੰਜਾਂ ਮਿੰਟਾਂ 'ਚ ਇਥੋਂ ਤਿੱਤਰ ਬਿੱਤਰ ਹੋ ਜਾਉ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਸਿੱਝਣਾ ਆਉਂਦਾ।''

ਧੁਖਦਾ ਪਿੰਡ, ਧੁਖਦਾ ਤਾਂ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਸੂਹੀਆਂ ਲਪਟਾਂ ਕਿਆਸੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਉਂਜ ਉੱਚੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੋਈਆਂ।

ਪਰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਕੁੜੱਤਣ ਨੂੰ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਸੰਘੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਤਾਰ ਸਕਿਆ। ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਵਿਸ ਘੋਲਦਾ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਇਸ ਨਮੋਸ਼ੀ ਭਰੀ ਹਾਰ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸੋਚਦਾ ਰਹਿੰਦਾ।

ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵਾਰੀ ਦੀ ਵੰਡ ਵੰਡਾਈ ਦਾ ਮਸਲਾ ਵੀ ਅਜੇ ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਂ ਸੀ। ਇਹ ਮਸਲਾ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਬਹਿ ਕੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਸੋਚਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਮਸਲਾ ਵੀ ਪਰ੍ਹੇ 'ਚ ਬਹਿ ਕੇ ਨਜਿੱਠ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਹਾਰ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਮੌਕਾ ਰਹਿ ਜਾਣਾ ਸੀ?

ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਉਹਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਈ। ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਦੇ ਉਹ ਇਕ ਵਿਉਂਤ ਘੜਦਾ ਤੇ ਕਦੇ ਦੂਸਰੀ। ਪਾਣੀ ਦਾ ਜੱਗ ਤੇ ਦਾਰੂ ਦੀ ਬੋਤਲ ਬਰਾਬਰ ਉਹਦੇ ਸਿਰਹਾਣੇ ਟੂਲ ਉੱਤੇ ਪਏ ਸਨ। ਸੋਚਦਾ ਸੋਚਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਹਫ਼ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਸੁੱਕੀ ਦਾਰੂ ਦਾ ਹਾੜਾ ਲਾ ਕੇ ਚੂਲੀ ਕੁ ਪਾਣੀ ਪੀ ਲੈਂਦਾ।

ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਉਹਦੀ ਸੋਚ ਤਿੰਨ ਧੁਰੀਆਂ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਰਾਤ ਬਰਾਤੇ, ਗਾਹੇ ਬਗਾਹੇ ਲੁਕਵੇਂ ਹਮਲੇ ਨਾਲ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ। ਆਹਮੋ ਸਾਹਮਣੇ ਵੰਗਾਰ ਕੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਲੋਹਾ ਖੜਕਾਉਣਾ ਤੇ ਤੀਸਰਾ ਰਾਹ 'ਛੱਬੀ' ਜਾਂ 'ਸੱਤ ਕਵਿੰਜਾ' ਰਾਹੀਂ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਰਸੂਖ ਨਾਲ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਚਹਿਰੀ ਵਾਲੇ ਰਾਹ ਤੋਰਨਾ।

ਦਿਨ ਦੇ ਚੜ੍ਹਾਅ ਨਾਲ ਉਹਨੇ ਦਾਰੂ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਹਾੜਾ ਚੁੱਕਿਆ। ਵਿਹੜੇ ਦਾ ਇਕ ਚੱਕਰ ਲਾਇਆ ਤੇ ਫੇਰ ਆਪਣੇ ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਆ ਬੈਠਾ। ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਕੁਝ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ। ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਤਾਂ ਉਹਦਾ ਚਿਹਰਾ ਬਿਫਰਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਹਦੀਆਂ ਲਾਲ ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਸੇਕ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਸਿਰਹਾਣੇ ਪਿਆ ਤਿੱਖਾ ਦਾਤਰ ਚੁੱਕਿਆ। ਆਪਣੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੀ ਚੀਚੀ ਨੂੰ ਮੰਜੇ ਦੇ ਪਾਵੇ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਫੇਰ ਚੀਚੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੋਟੇ ਉੱਤੇ ਦਾਤਰ ਨਾਲ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਟੱਕ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਚੀਚੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੋਟਾ ਖੁੜਕ ਕੇ ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਆ ਡਿੱਗਾ ਤੇ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੀੜੋ ਪੀੜ ਹੋਈ ਚੀਕ ਸਾਰੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਫੈਲ ਗਈ।

ਘਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜੀਅ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚੀਕ ਸੁਣ ਕੇ ਭੱਜੇ ਆਏ। ਚੀਚੀ 'ਚੋਂ ਵਗਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਬਿਸਤਰਾ ਲਾਲੋ ਲਾਲ ਹੋਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗਲਾਸ 'ਚ ਇਕ ਹੋਰ ਹਾੜਾ ਭਰਿਆ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਚੀਚੀ ਡੋਬ ਦਿੱਤੀ। ਦੇਸੀ ਚਿੱਟੀ ਦਾਰੂ ਦੀ ਰੰਗਤ ਲਾਲਗੀ ਫੜ੍ਹਨ ਲੱਗੀ। ਉਹਨੇ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਆਪਣੀ ਚੀਚੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਵਿਚ ਡਬੋ ਛੱਡਿਆ। ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਰੰਗ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਗੂੜ੍ਹਾ ਲਾਲ ਹੋਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਲਾਲਗੀ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਪੂਰੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹਾੜਾ ਇਕ ਵਾਰ ਹੀ ਚੁੱਕਿਆ ਤੇ ਜੱਗ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਲਾ ਕੇ ਦੋ ਘੁੱਟ ਪਾਣੀ ਦੇ ਭਰੇ ਤੇ ਫੇਰ ਉੱਚੇ ਸਾਹੀ ਗੁੜ੍ਹਕਿਆ, ''ਮੈਂ ਇੰਜ ਹੀ ਤੇਰੀ ਰੱਤ ਵੀ ਪੀ ਜਾਊਂ ਹਿੰਮਤਿਆ।'' ਫੇਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖ਼ਾਤਬ ਹੋਇਆ, ''ਸਿੱਧੀ ਛੱਬੀ ਬਣਦੀ ਜੇ ਹਿੰਮਤ ਸਿਹੁੰ ਉੱਤੇ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਜੇ, ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੀ ਹਿੰਮਤ।''

ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਹਿੰਮਤ ਵਿਖਾਈ। ਡਾਕਟਰੀ ਮੁਲਾਹਜ਼ਾ ਕਰਵਾਇਆ। ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਦਾ ਟੱਕ ਵਖਾ ਕੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਐਨ ਛੱਬੀ ਨੇੜੇ ਅਪੜਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਵੱਢੀ ਉਂਗਲ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੀ ਨਾ ਹੀ ਉਹਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ। ਸਾਰੇ ਖੁਸ਼ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਦਾਸ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਵੀ ਹੱਸਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਬੜੇ ਚਿਰਾਂ ਬਾਅਦ ਚੁੱਪ ਜਿਹੇ ਘਰ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਗਿੱਲੀ ਮੱਚੀ।

ਪਰ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਸਿਰ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ। ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਡੁੱਲ੍ਹ ਡੁੱਲ੍ਹ ਪੈਂਦੇ ਪੁੱਤ ਵੀ ਪਿਉ ਵਲ ਵੇਖਦੇ ਨਿੰਮੋਝੂਣੇ ਜਿਹੇ ਹੋ ਗਏ।

ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ''ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਬਦਲਾ ਤਾਂ ਲੈ ਲਵਾਂਗੇ, ਪਰ ਇਹ ਕੋਈ ਮਰਦਾਨਗੀ ਨਹੀਂ, ਮਕਾਰੀ ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਐ। ਕੀ ਦੱਸਾਂਗੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿ ਹਿੰਮਤ ਸਿਹੁੰ ਨੇ ਮੇਰੀ ਉਂਗਲ ਵੱਢ ਦਿੱਤੀ ਐ? ਜੇ ਉਹ ਮੇਰੀ ਉਂਗਲ ਵੱਢਣ ਜੋਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਫੇਰ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਕੀ ਗਿਆ? ਇਹ ਇਕ ਅੰਨ੍ਹੇ ਬੰਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ। ਬਦਲੇ ਤੇ ਦਾਰੂ ਵਿਚ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਦਾ। ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।''

ਫੇਰ ਉਹ ਗੜ੍ਹਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਹੋਇਆ, ''ਅਸੀਂ ਤਗੜੇ ਹੋ ਕੇ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਾਂਗੇ ਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਖਾਲ ਦੇ ਮੂੰਹ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਝੰਡੇ ਗੱਡ ਕੇ ਆਵਾਂਗੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਮਤ ਸਿਹੁੰ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਵੀ ਪੁੱਟ ਨਾ ਸਕਣ।''

ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਕ ਤਰਕਾਲਾਂ ਵੇਲੇ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੀ ਆਈ ਉਹ ਵੱਢੇ ਪੋਟੇ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਪੁੜੀ ਵਿਚ ਲਪੇਟ ਕੇ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਬੰਬੀ ਦੇ ਚੁਬੱਚੇ ਵਿਚ ਬੜੀ ਹੀ ਮੌਜੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਨਹਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕਿਹਾ, ''ਮੈਂ ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਕਿ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਲਿਆ ਸੀ।'' ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਕਿਹਾ, ''ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਬਹੁਤ ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਵੇਖ ਤੇ ਪਛਾਣ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ।''

ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ''ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਸ਼ਾਇਦ ਦੁਨਾਲੀ ਹੀ ਤਾਣ ਲਵੇਂ?'' ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨੇ ਚੁਬੱਚੇ ਵਿਚ ਠੰਡੀ ਹੋਣ ਲਈ ਸੁੱਟੀ ਦਾਰੂ ਦੀ ਬੋਤਲ ਕੱਢੀ। ਚੁਬੱਚੇ ਦੀ ਨੁੱਕਰੇ ਪਿਆ ਗਲਾਸ ਚੁੱਕਿਆ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਹਾੜਾ ਪਾ ਕੇ ਵਗਦੀ ਬੰਬੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪਾਇਆ ਤੇ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫੜਾਉਂਦਾ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਮੈਂ ਇਕ ਹਾੜਾ ਲਾ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਤੇ ਐਹ ਲੈ ਤੂੰ ਵੀ ਲਾ।'' ਫਿਰ ਹੱਸ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਰਹੀ ਦੁਨਾਲੀ ਦੀ ਗੱਲ, ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹਾਕਮ ਸਿੰਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਤੋਂ ਡਰਿਆ ਈ ਨਈਂ।''

ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹਾੜੇ ਨੂੰ ਨਾਂਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਹਾੜਾ ਪੀ ਕੇ ਪੁੱਠੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਮੁੱਛਾਂ ਪੂੰਝ ਕੇ ਉਹ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਾ, ''ਵੇਖ ਹਿੰਮਤਿਆ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਗੱਲੋਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਤਾਂ ਨਈਂ, ਪਰ ਪਤਾ ਨਈਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੈਂ, ਜੋ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਿਆ, ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਡਰ ਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਜਾਂਦਾ?'' ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਕ ਹਾੜਾ ਹੋਰ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਲੈ ਅੱਧਾ ਅੱਧਾ ਪੀਂਦੇ ਆਂ।'' ਪਰ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ, ਐਵੇਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਨਾ ਡਰੀ ਜਾਇਆ ਕਰ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਰੱਬ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾ ਕੇ ਕਹਿ ਸਕਦਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਤੈਨੂੰ ਉੱਕਾ ਹੀ ਡਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਈਂ।''

ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਮੈਂ ਵੀ ਇਥੇ ਤਦੇ ਆਇਆਂ। ਆਹ ਵੇਖ ਮੇਰੀ ਚੀਚੀ, ਉਹਨੇ ਪੁੜੀ ਵਿਚ ਵਲ੍ਹੇਟੀ ਆਪਣੀ ਚੀਚੀ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ, ''ਹਿੰਮਤ ਸਿਹਾਂ, ਤੂੰ ਵੀ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਦਾ ਪੱਕਾ ਪੀਡਾ ਬੰਦਾ। ਦੱਸ, ਇਸ ਨਾਲ ਬਣਦੀ ਆ ਕਿ ਨਈਂ ਤੇਰੇ 'ਤੇ ਛੱਬੀ?'' ਫੇਰ ਆਪੇ ਹੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਇਹ ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਕਿ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਛੱਬੀ ਬਣਦੀ ਆ, ਪਰ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਜੇ ਤੂੰ ਅੰਦਰ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਜੀਂਦਾ ਹੀ ਮਰ ਜਾਊਂਗਾ। ਪਿੰਡ 'ਚ ਤੈਨੂੰ ਤੁਰਦਾ ਫਿਰਦਾ ਵੇਖਦਾ ਤਾਂ ਮੇਰੇ 'ਚੋਂ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਚੰਗਿਆੜੇ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਨੇ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਹੀ ਜੀਂਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਇਹ ਚੰਗਿਆੜੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅੱਗ ਮੇਰੇ 'ਚ ਬਾਕੀ ਐ। ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਲੜ ਸਕਨਾਂ।''

ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੁੱਕ ਨਾਲ ਬੰਬੀ ਦੀ ਧਾਰ 'ਚੋਂ ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ ਤੇ ਫੇਰ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਲੈ ਹਾੜਾ ਹੋਰ ਪਾ, ਅੱਜ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਖਰੀਆਂ ਖਰੀਆਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਦਿਲ ਕਰਦਾ।''

ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗਲਾਸ 'ਚ ਹਾੜਾ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪੇ ਹੀ ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਪਾਣੀ ਪਾਇਆ ਤੇ ਇਕੋ ਹੀ ਡੀਕ 'ਚ ਚੁੱਕ ਲਿਆ। ਚੂਲੀ ਭਰ ਕੇ ਬੰਬੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਮੈਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਲੜ ਸਕਦਾਂ। ਚੀਚੀ ਤਾਂ ਚੀਜ਼ ਈ ਕੋਈ ਨਈਂ ਜੇ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਦਾ ਅੰਗੂਠਾ ਵੀ ਵੱਢਿਆ ਜਾਵੇ, ਮੈਂ ਫਿਰ ਵੀ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਲੜ ਸਕਦਾਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਜੰਮਿਆਂ ਹੀ ਲੜਨ ਲਈ ਆਂ। ਅਸਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਈ ਕਿ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਲੜਨਾ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਤੇ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਆਉਂਦਾ।'' ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ 'ਚ ਫੜੀ ਡਾਂਗ ਨੂੰ ਦੋ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪਟਕਿਆ, ''ਜਿੱਦਣ ਮੇਰੇ 'ਚ ਲੜਨ ਦੀ ਜ਼ਿਦ ਤੇ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਰਹੀ, ਓਦਣ ਸਮਝੀਂ ਮੈਂ ਹਾਰ ਗਿਆਂ। ਜੀਂਦੇ ਜੀਅ ਮੈਂ ਵੀ ਹਾਰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹਿੰਮਤਿਆ।''

ਇੰਨੀਆਂ ਕੁ ਗੱਲਾਂ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕਰਕੇ ਉਹਨੂੰ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਕੁਝ ਸਾਵਾਂ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਖਿੱਚੀਆਂ ਪੁੜਪੁੜੀ ਦੀਆਂ ਨਾੜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਢਿੱਲੀਆਂ ਪੈ ਗਈਆਂ ਹੋਣ।

-0-

ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫੇਰ ਆਪਣੀਆਂ ਭਰ ਆਈਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖੱਫਨ ਨਾਲ ਪੂੰਝਿਆ। ਉਹ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਤੁਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਈ ਕੁਝ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਸਾਂਝਾਂ ਸਨ, ਕਈ ਖਸਲਤਾਂ ਰਲਦੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਹ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੋ ਸਕੇ?

ਉਹਨੂੰ ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਝਗੜੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਯਾਦ ਆਈ। ਕਿਵੇਂ ਉਹਨੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਵਿਚ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇੰਝ ਹੋ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਿਆ ਤੇ ਇਸੇ ਹੀ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਹਾਰ ਦੀ ਨਾਮੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਉਹਦਾ ਅੰਦਰਲਾ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਉਹਦੀ ਵਡੱਤਣ ਅੱਗੇ ਝੁਕ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਾਰੀ ਦੇ ਝਗੜੇ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਆਹਮੋ ਸਾਹਮਣੇ ਡਟ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਝਗੜਾ ਵੀ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਕ ਧਿਰ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਏਨੇ ਵਜੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਨਕਾਲ ਆਪਣੀ ਪੈਲੀ 'ਚ ਲੈਣਾ ਤੇ ਦੂਜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਨਕਾਲ ਨਹੀਂ ਤੂੰ ਉਦੋਂ ਮੂੰਹ ਵੱਢ ਸਕਦਾਂ। ਲਾ ਪਾ ਕੇ ਇਹ ਫ਼ਰਕ ਪੰਜਾਂ ਸੱਤਾਂ ਮਿੰਟਾਂ ਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਫ਼ਰਕ ਜਿੱਤ ਹਾਰ ਦਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਧਿਰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਤਫਾਕੀਆ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵੀ ਦੋ ਮੁੰਡੇ ਸਨ ਤੇ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵੀ। ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੱਬੀ ਖਾਂ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ ਕੋਲ ਹੀ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਉੱਤੇ ਫੂਕਣ ਲਈ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਕੋਲ ਹਿੱਕਾਂ ਵਿਚ ਦਾਗਣ ਲਈ ਜਾਂ ਹਵਾ ਵਿਚ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਬਥੇਰਾ ਅਸਲਾ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਜੇ ਪਹਿਲਵਾਨੀ ਦੇ ਦਾਅਪੇਚ ਇਕੋ ਉਸਤਾਦ ਤੋਂ ਸਿੱਖੇ ਸਨ ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਨੀਲੇ ਬਾਣੇ ਵਾਲੇ ਨਿਹੰਗ ਅਪਾਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਗੱਤਕਾਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੀ ਸਿੱਖੀ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਸੱਠਵਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਅਜੇ ਵੀ ਰੋਜ਼ ਜਵਾਨਾਂ ਵਾਂਗ ਜ਼ੋਰ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਖਾਲ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੀਂ ਕਹੀਆਂ ਤੇ ਹਥਿਆਰ ਲੈ ਕੇ ਖਲੋਤੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਮਰਨ ਮਾਰਨ ਉੱਤੇ ਪੂਰੀਆਂ ਉਤਾਰੂ ਸਨ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੀ ਆਇਆ ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਫੜੀ ਕਿਰਪਾਨ ਪਰ੍ਹਾਂ ਵਗਾਹ ਮਾਰੀ ਤੇ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੜਕ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਹਾਕਮਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀ ਤੇ ਜਿਊਣ ਹੰਢਾਉਣ ਦੀ ਉਮਰ ਆ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਾਂ ਆਪਣੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ 'ਚ ਕਾਹਨੂੰ ਘੜੀਸਦੇ ਆਂ। ਆ ਫੈਸਲਾ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਕਰੀਏ। ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਲੜ ਕੇ ਵੇਖਣਾ ਤਾਂ ਇੰਜ ਵੇਖ ਲਾ, ਜੇ ਗਤਕਾ ਖੇਡਣਾ ਤੇ ਉਦ੍ਹੇ ਲਈ ਵੀ ਮੈਂ ਤਿਆਰ ਈ। ਦੁਨਾਲੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਉਡਦੇ ਪਰਿੰਦੇ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖ ਲੈਂਦੇ ਆਂ। ਜੇ ਤੂੰ ਜਿੱਤ ਗਿਓਂ ਤਾਂ ਹਾਕਮ ਤੂੰ, ਜੇ ਮੈਂ ਜਿੱਤ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੇ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਜ਼ਿਦ, ਭਰਪਣ ਤੇ ਕੁੜੱਤਣ ਸੀ। ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਿੱਖ ਦਲੇਰੀ ਤੇ ਦਰਿਆਦਿਲੀ ਚੰਗੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉੱਚੇ ਚਬੂਤਰੇ 'ਤੇ ਖਲੋਤਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਕੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਵਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨਿੱਕੇ ਤੋਂ ਨਿੱਕੇ ਤੇ ਅਪਣੱਤ ਵਾਲੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਭਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੀ, ਪਰ ਹੈਂਕੜ ਵਾਲੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਹੈਂਕੜਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਉਹਦੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 33 ਉਤੇ)

ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਰਵੇਸ਼

ਇਕ ਲੰਬੀ ਕਵਿਤਾ: ਕ੍ਰਿਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ*

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਵੇਖੋ)

ਅਬਚਲ ਨਗਰੀ ਘੁੱਗ ਵਸੇ
ਗੁਰੂ ਸਪਰਸ਼ ਦੇ ਮੋਹ।
ਹੀਰਾ ਘਾਟ, ਨਗੀਨੜਾ
ਮਾਣੇ ਉਚੜੀ ਛੋਹ।

ਮੋਰ ਬੰਬੀਹੇ ਖੋਲਦੇ
ਗੁੱਝੜੇ ਭੇਤ ਸੀ ਜੋ।
ਕਣ-ਕਣ ਧਰ ਦਾ ਮੌਲਦਾ
ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋ।

ਹਰ ਪਾਸੇ ਸੀ ਵਹਿ ਰਿਹਾ
ਗੁਰੂ ਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਰੌ।
ਬਦਨਸੀਬ ਉਹ ਚੇਤਨਾ
ਭਿੱਜੇ ਨਾਂਹੀ ਜੋ।

ਖੌਫ ਕੋ ਅਤਿ ਸਥਾਨਕੀ
ਛੁਪ-ਛੁਪ ਕਦਮ ਧਰੇ।
ਨਿੱਜ ਦੀ ਹੀਣੀ ਭਾਵਨਾ
ਸਾਗਰ ਕਿੰਝ ਤਰੇ।

ਮਨ ਵਿਚ ਕੋਟ ਅਪਰਾਧ ਲੈ
ਘੋਰ ਚਲਾਕੀਆਂ।
ਸੋ ਦਰ ਵੇਲੇ ਢੁੱਕੀਆਂ
ਦੋ ਰੂਹਾਂ ਸਰਾਪੀਆਂ।

ਗੁੱਲ ਖਾਂ ਤੇ ਜਮਸ਼ੈਦ ਖਾਂ
ਦੱਸਿਆ ਆਪਣਾ ਨਾਂ।
ਪੈਂਦੇ ਖਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਦੀ
ਮਾਨਣ ਠੰਡੜੀ ਛਾਂ।

ਤੱਕ ਕੇ ਤੇਜ ਅਕਾਲ ਦਾ
ਕੰਬੀ ਧੁਰ ਤੱਕ ਰੂਹ।
ਕੋਟਾਂ ਗੜ੍ਹ ਟੁੱਟ-ਟੁੱਟ ਗਏ
ਗੁਰੂ ਦੀ ਪਾਵਨ ਜੂਹ।

ਗੁਰੂ ਨਜ਼ਰ ਨੇ ਤੱਕਿਆ
ਗੁਲ ਖਾਂ ਅੰਦਰ ਸ਼ੋਰ।
ਤਿੱਖੜੇ ਮਾਰਗ ਪ੍ਰੀਤ ਦੇ
ਖਾਂ ਦਾ ਮਨ ਕਮਜ਼ੋਰ॥

ਤਰਸ ਪੈਂਦੇ ਲਈ ਉਮੜਿਆ
ਗੁਰਾਂ ਬੁਲਾਇਆ ਕੋਲ।
ਬਖ਼ਸ਼ੀਸ਼ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਖਾਨ ਨੂੰ
ਕੀਤੇ ਮਿੱਠੜੇ ਬੋਲ।

ਨਿੰਮੋਝੂਣਾ ਹੋ ਟੁਰ ਗਿਆ
ਤੱਕ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅਕਾਲ।
ਬੁੱਕਲੀਂ ਖ਼ੰਜਰ ਸਹਿਕਦਾ
ਰਿਹਾ ਅਗਨ ਨੂੰ ਬਾਲ।

ਊਸ਼ਾ ਵੇਲੇ ਪਰਤਦੇ
ਸੁਰਤਾਂ ਦੇ ਕੰਗਾਲ।
ਹੀਣੀ ਵਿੱਸ ਨੂੰ ਘੋਲਦੇ
ਤੱਕ-ਕੇ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ।

ਊਸ਼ਾ ਵੇਲੇ ਜਗ ਪੈਂਦੀ
ਉਚੜੀ ਸੋ ਦਰ ਲੋ।
ਮਾਹੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵੰਡਦਾ
ਰਸ ਭਿੰਨੜੀ ਖੁਸ਼ਬੋ।

ਗੁਰੂ ਦੀ ਦੇਹ ਅਕਾਲ ਤੇ
ਕੀਕਣ ਹੋਵੇ ਵਾਰ।
ਦੋਜ਼ਖ਼ ਵੀ ਨਾ ਲੈਂਵਦਾ
ਅਕ੍ਰਿਤਘਣਾਂ ਦੀ ਸਾਰ।

ਤੱਕੇ ਪੈਂਦੇ ਦੇ ਪੋਤਰੇ
ਗੁਰੂ ਨੇ ਵਿਚ ਮੰਝਧਾਰ।
ਉਚ ਪੁਰਾਣੀ ਜਿੱਤ ਪੈਂਦੇ ਦੀ
ਬਦਲ ਰਹੇ ਵਿਚ ਹਾਰ।

ਹਿਰਦੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਵੱਗਦੇ
ਤਰਸ ਦੇ ਵਹਿਣ ਭਰੇ।
ਪ੍ਰੀਤ ਪੈਂਦੇ ਦੀ ਪਾ ਰਹੀ
ਪਰਦਾ-ਛੁਪੇ ਛੁਰੇ।

ਗੁਰੂ ਦੇ ਰੂਪ ਅਕਾਲ ਨੂੰ
ਜਾਣ ਲਏ ਜਦ ਸੁਰਤ।
ਫਿਰ ਵੀ ਨਿੱਜ ਕਮੀਨਗੀ
ਪਾਲੇ ਹੀਣੀ ਜੁਰਅਤ।

ਘੋਰ ਅਪਰਾਧ ਅਕ੍ਰਿਤਘਣੇਂ
ਅੰਦਰ ਦੱਬੇ ਜੋ।
ਸਮਾਂ ਪੈਣ ਤੇ ਦਿਸ ਪੈਣੇ
ਹਰ ਇੱਕ ਅੱਖ ਨੂੰ ਉਹ।

ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਗੁਲ ਖਾਂ ਝੂਰ ਰਿਹਾ
ਤੱਕ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅਕਾਲ।
ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਕਦਮ ਉਤਾਰਿਆ
ਉਸ ਪਹਿਰ, ਵਿਚ ਕਾਲ।

ਕਲਗੀਧਰ ਸਨ ਕਾਲ ਵਿਚ
ਦੇਹੀ ਨਿਯਮ ਖੜੇ।
ਗੁਲ ਖਾਂ ਤੀਕਰ ਕਰ ਰਹੇ
ਸੁਖਨ ਕੋ ਰਾਜ਼ ਭਰੇ।

"ਮਾਰਿਆ ਤੁਸਾਂ ਦਾ ਦਾਦਰਾ
ਸਾਡੇ ਦਾਦੇ ਪਾਕਿ"
ਡੂੰਘੇ ਭੇਤ ਨਾ ਸਮਝਿਆ
ਗੁਲ-ਸੁਰਤ ਨਾਪਾਕ।

ਕਾਲੀ ਰਾਤ 'ਚ ਰੂਪ ਧਿਵਾਂਣਾ
ਗੁਲ ਖਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਹਰ।
ਗੁਰੂ ਖੇਮੇ ਵੱਲ ਟੁਰ ਪਿਆ
ਜਮਸ਼ੈਦ ਖੜਾ ਕਰ ਬਾਹਰ।

ਖੇਮੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਵੜ ਗਿਆ
ਜਮਧਰ ਲੈ ਗੁਲ ਨਾਲ।
ਅੰਦਰ ਤੱਕਿਆ ਨੂਰ ਜਦ
ਹੋਇਆ ਹਾਲ ਬੇਹਾਲ।

ਭੈਅ ਖਾਇ ਕੈ ਪਰਤਦਾ
ਛੁਰਾ ਜਗਾਏ ਰੋਹ।
ਛੁਰੇ ਦੀ ਫਿਤਰ ਕਮੀਨਗੀ
ਅੰਤ ਕਮਾਏ ਧ੍ਰੋਹ।

ਘੁੱਟ ਕੇ ਬੰਦ ਕਰ ਅੱਖੀਆਂ
ਦਿਸ ਨਾ ਸਕੇ ਲੋ।
ਚਾਨਣ ਵੱਲੇ ਮਾਰਿਆ
ਛੁਰਾ ਗੁਲ ਖਾਂ ਜੋ।

ਭੇਦ ਕੀ ਸੱਕੇ ਨੂਰ ਨੂੰ
ਕਮੀਨਾ ਵਾਰ ਸੰਗੀਨ।
ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਖੜਗ ਦਾ ਹੋਇਆ
ਡਿੱਗਿਆ ਗੁਲ ਜ਼ਮੀਨ।

ਡਿਗਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਨਿਕਲਿਆ
ਮੁੱਖੋ ਨਾਮ -ਮਾਂ।
ਨਿੱਜੀ ਵਿਰੋਧ ਸਥਾਨਕੀ
ਸੋਧਿਆ ਤੇਗ ਗੁਰਾਂ।

ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਵਾਜ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰੀ
ਮਾਰਿਆ ਜਮਸ਼ੈਦ ਜਿਨਾਂ।
ਖੂਨੀ ਘਾਵ ਨੂੰ ਸੀਣ ਹਿੱਤ
ਬੁਲਾਏ ਵੈਦ ਤਿਨਾਂ।

ਉਠ ਬੈਠੇ ਭਗਵਾਨ
ਦੇਣ ਦਿਲਾਸੜੇ।
ਡੁੱਲਿਆ ਧਰਤ ਤੇ ਖੂਨ
ਖੁਸੇ ਧਰ ਹਾਸੜੇ।

ਕਿਹਾ ਵੈਦ ਦਰਵਾਸ
ਕੋ ਫਟ ਗੰਭੀਰ ਨਾ।
ਸਿੰਘਾ ਦਰਦ ਹਮੇਸ਼
ਛੁਟੇ ਜੋ ਤੀਰ ਨਾ।

ਗੁਰਾਂ ਕਿਹਾ ਲੜ ਲਾਇ
ਸਿੱਖਹੁ ਪਿਆਰਿਉ।
ਛੁਪ ਕੇ ਕਰੇ ਜੋ ਵਾਰ
ਨਾ ਮੂਲ ਵਿਸਾਰਿਉ।

ਵਾਰ ਦਾ ਏਸ ਰਹੱਸ
ਜਿਉਂ ਸਾਗਰ ਕਾ ਤਲਾ।
ਗੁਰੂ ਕਰੇ ਜੇ ਮਿਹਰ
ਤੇ ਹੋਸੀ ਨਿਰਮਲਾ।

ਚਰਨ ਧੂੜ ਨਾਲ ਮਾਹੀ
ਬੱਦਲ ਫੱਟਦੇ।
ਉਚੇ ਮੰਡਲ ਆਪ
ਭੇਤ ਖੋਲ ਦੱਸਦੇ।

ਜੇ ਮਾਹੀ ਲੜ ਲਾਇ
ਤਾਂ, ਮਾਲਕ ਦੋ ਜਹਾਂ।
ਨਜ਼ਰ ਲਏ ਜੇ ਫੇਰ
ਤਾਂ, ਹੋਸੀ ਭਿੱਖ ਮੰਗਾ।

ਗਿਆਨ ਦੇ ਮੰਡਲ ਕੋਟ
ਰੁਲਦੇ ਚਰਨ ਧੂਲ।
ਜੇ ਸੁਰਤ ਲਏ ਅੱਖ ਪਾਇ
ਤਾਂ ਵਿਗਸਣ ਕਾਵਿ ਫੂਲ।

ਮੰਡਲ ਉਚ ਰੁਹਾਨ
ਗੁਰੂ 'ਚ ਸਮਾ ਗਏ।
ਪਾ ਕੇ ਉਚੜੀ ਥਾਂ
ਸੋਧ ਉਹ ਪਾ ਗਏ।

ਨਿੱਜੀ ਵਹਿਣਾ ਵੱਸ
ਭਰਮ ਸੁਰਤ ਪਾਲਦੀ।
ਲਾਵਾਂ ਦਾਗ ਅਕਾਲ
ਇਹ ਆਸ ਕੰਗਾਲ ਦੀ।

ਢੀਖਰੀਆਂ ਸੰਗ ਬਾਲ
ਜਿਉਂ ਕੋ ਖੇਡਦਾ।
ਤੋੜ-ਤੋੜ ਕੇ ਕਹੇ
ਧਨੀਂ ਮੈ ਤੇਗ ਦਾ।

ਗੁਲ ਅਤੇ ਜਮਸ਼ੈਦ ਨੂੰ
ਗੁਰੂ ਪਿਆਰਦੇ।
ਗੁਰੂ ਮਿਹਰ ਦੇ ਹੇਠ
ਉਹ ਧ੍ਰੋਹ ਪਾਲਦੇ।

ਕੁਝ ਕੁ ਕਦਮਾਂ ਤੀਕ,
ਭਰਮ ਗੁਰ ਰੱਖਦਾ।
ਲੰਘ ਜਾਵੇ ਜੋ ਲੀਕ
ਤੇ ਪਰਦਾ ਚੱਕਦਾ।

ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ਿਆ ਪੰਥ ਨੂੰ
ਜਬਤ ਦਾ ਤੀਰ ਜੋ।
ਛੁੱਟੇ ਜਦੋਂ ਕਮਾਨ
ਹੈ ਬਸ ਅਖੀਰ ਵੋ।

ਇੰਜ ਗੁਲ ਖਾਂ ਸੁਰਤ
ਭੁਲੇਖੇ ਸਿਰਜਦੀ।
ਗੁਰੂ ਅਕਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ
ਰਹੀ ਉਸ ਵਰਸਦੀ।

ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਗੁਲ ਖਾਂ,
ਗੁਰੂ ਦਾ ਰਸ ਹੈ।
ਪਰ ਨਿੱਜ ਦੇ ਹੀਣ ਉਲਾਰਾ
ਥੀਂ ਬੇ-ਬਸ ਹੈ।

ਰਿਹਾ ਚਿੱਤ ਘਬਰਾਏ
ਗੁਲ ਖਾਂ ਕੰਬਦਾ।
ਜਾਣੇ ਜਿੱਤ ਨਸੀਬ
ਅਕਾਲ ਦੀ ਜੰਗ ਦਾ।

ਇੰਜ ਜਮਧਰ ਲੈ ਲੁਕੋ
ਛੁਪਾ ਵਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ।
ਦੇਹੀ ਨਿਯਮ ਗੁਰੂ
ਇਹ ਭੀ ਜਰ ਰਿਹਾ।

ਜੋ ਕਰੇ ਅਕਾਲ ਤੇ ਵਾਰ
ਨਾ ਹੱਥ ਕੁਝ ਆਂਵਦਾ।
ਸੜੇ ਕਾਲ ਵਿਚ ਨਾਂ
ਤੇ ਮੌਤ ਸਦਾਂਵਦਾ।

ਗੁਲ ਖਾਂ ਸੁਰਤ ਧਿਝਾਂਣੀ
ਵਾਰ ਕੋ ਕਰ ਗਈ।
ਖਾਇ ਖੜਗ ਦਾ ਵਾਰ
ਅੰਤ ਨੂੰ ਮਰ ਗਈ।

ਚਾਇਆ ਵੇਸ ਜੋ ਸਬਜ਼
ਘੋਰ ਅਪਮਾਨ ਵੋ।
ਕਿਵੇਂ ਬਚੇ ਜੁਝਾਜ਼,
ਤੇਗ਼ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵੋ।

ਪਰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਦੇਹ ਅਕਾਲ,
ਵਾਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੈ।
ਉਹ ਅਉਹਾਣੀ ਕਦੇ ਨਾਹੀ
ਉਹ ਏਕ ਉਮਕਾਰ ਹੈ।

ਗੁਰਮੁਖ ਹਿਰਦੇ ਜਾਪ
ਗੁਰੂ ਦੀ ਦੇਹੀ ਦਾ।
ਮਲੀਨ ਨਾਂ ਕਰਸੀ ਵਾਰ
ਗੁਲ ਸੁਰਤ ਜਿਹੀ ਦਾ।

ਅਕਾਲ ਨਿਯਮ ਦੀ ਜਿੱਤ
ਗੁਰੂ ਧੜਕਾ ਰਿਹਾ।
ਅਦਨ, ਕਮੀਨਾ, ਘ੍ਰਿਣਤ,
ਵਾਰ ਕਰ ਖਾਂ ਰਿਹਾ।

ਨੀਚ ਕਰੇ ਜੋ ਵਾਰ
ਘਿਨਾਉਣੀ ਸੁਰਤ ਤੁੱਛ।
ਕਰ ਨਾ ਸਕੇ ਸ਼ਹੀਦ
ਗੁਰੂ ਦੀ ਦੇਹ ਉਚ।

ਗੁਰੂ ਤੇ ਦੇਹ ਸਮੇਤ
ਧਰਤ ਤੋਂ ਜਾਂਵਦਾ।
ਨਾਨਕ ਦੇਹ ਦੀ ਰੀਤ
ਗੁਰੂ ਦੁਹਰਾਵਦਾ।

ਅੱਲੇ ਜ਼ਖਮ 'ਚ ਚਿੱਲਾ
ਚੜਾਇਆ ਧਨੁੱਖ ਗੁਰੂ।
ਰੱਤ ਇਲਾਹੀ ਸੰਗ
ਧਰਤ ਗਿਆ ਸਿੰਜ ਗੁਰੂ।

ਉਚੀ ਧਰਤ ਨਾਂਦੇੜ
ਪਾਕਿ ਹੋਰ ਹੋ ਗਈ।
ਦੇਹ ਅਕਾਲ ਦੀ ਰੱਤ
ਕਿਲਵਿਖ ਇਸ ਧੋ ਗਈ।

ਭੇਤ ਚਿੱਲੇ ਦਾ ਸਿੱਖ ਜੰਗਾਂ
ਦਾ ਤਾਣ ਹੋਇਆ।
ਜਿਸਮੋਂ ਅੱਗੇ ਲੜਨਾ
ਸਿੱਖੀ ਹਾਣ ਹੋਇਆ।

ਜੋ ਚਲਾਈ ਤੇਗ ਸਿੰਘ ਦੀਪ
ਤਲੀ ਤੇ ਸੀਸ ਰੱਖ।
ਗੁਰੂ ਦੀ ਦੇਹ ਤੋਂ ਤਾਣ
ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ ਗੁਰਸਿੱਖ।

ਝੋਲੀ ਅੱਡ ਘਟਨਾਂਵਾਂ
ਚਰਨ ਸਪਰਸਦੀਆਂ।
ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਦੀ ਰਜ਼ਾ 'ਚ
ਉਚੀਆਂ ਵਸਦੀਆਂ।

ਇੱਕ-ਇੱਕ ਘਟਨਾ
ਲੱਖ ਭੇਤਾ ਨੂੰ ਰੱਖਦੀ।
ਜੇ ਹੋਵੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਿਹਰ
ਤੇ ਪਰਦਾ ਚੱਕਦੀ।

ਗੁਰੂ ਮਿਹਰ ਦੇ ਨਾਲ
ਮਨ ਦਾ ਦੀਪ ਜਗੇ।
ਲਈਏ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਨਾਂ
ਤੇ ਹੋਸੀ ਗੱਲ ਅਗੇ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਜਹਾਜ
ਚਰੈ ਸੋ ਪਾਰ ਹੈ।
ਛੱਡਦੇ ਯਾਰ ਇਹ ਥਾਂ
ਕਿਉ ਹੋਤ ਖੁਆਰ ਹੈ।

ਜਦ ਧਰਤ ਨੂੰ ਪਈ ਕਨਸੋਅ
ਪਾਕਿ ਉਸ ਰੱਤ 'ਚੋਂ।
ਕਿ ਟੁਰ ਜਾਣਾ ਦੇਹ ਅਕਾਲ
ਮਿਥਿਆ ਜਗਤ 'ਚੋਂ।

ਫੜ-ਫੜ ਬਹੇ ਧਰ ਕਾਲ
ਜੋ ਲੰਘਦਾ ਜਾਂਵਦਾ।
ਉਚੇ ਨਿਯਮ ਅਕਾਲ 'ਚ
ਕਾਲ ਸਮਾਂਵਦਾ।

ਦੱਖਣ ਧਰਤ ਤੇ ਵਿਗਸਿਆ
ਦਰਿਆਉ ਭਗਤ ਕਾ।
ਸਫਰ ਮੁਕਾ ਕਰ ਚੱਲਿਆ
ਹਰ-ਰੂਪ ਜਗਤ ਕਾ।

ਇਨ ਦਰਿਆਉ ਗੂੰਜੇ
ਜਿਸਮ ਦਾ ਸ਼ੋਰ ਹੋ।
ਤੜ-ਤੜ ਚੜੇ ਹਰ ਛੱਲ
ਖੜਗ ਦੀ ਤੋਰ ਹੋ।

ਇਨ ਦਰਿਆਉ ਬੋਲ ਸਮਾਏ
ਧਰਤ ਦੇ।
ਦੂਰੋਂ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਵਣ ਹਿਤ
ਥਲ ਪਰਤਦੇ।

ਖੁੱਲੇ, ਸੰਘਣੇ, ਲੰਮੇ,
ਕੇਸ ਘਣਘੋਰ ਹੋ।
ਖਿੱਚੇ ਵੱਝਾ ਵਜਦ
ਜ਼ੁਲਫ ਦੀ ਡੋਰ ਹੋ।

ਇਨ ਦਰਿਆਉ ਲੱਖਾਂ
ਘੁਮਣਘੇਰੀਆਂ।
ਥਲਾਂ ਤੋ ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ
ਪਾਵਣ ਫੇਰੀਆਂ।

ਤੀਖਣ ਅੱਤ ਪਿਆਸ
ਥਲਾਂ ਨੂੰ ਰਹੀ ਖਿੱਚ।
ਨਵ-ਨਿੱਧ ਭਗਤ ਦਰਿਆਉ
ਜਜ਼ਬ ਕਰ ਰਿਹਾ ਵਿਚ।

ਵਿਚ ਕੈਲਾਸ਼ ਸਮਾ ਗਿਆ
ਥਲਾਂ ਦਾ ਉਚੜਾ ਜਾਪ।
ਸਤਲੁਜ ਵਿਚ ਆ ਘੁਲ ਗਿਆ
ਸਾਂਝਾ ਦਾ ਆਲਾਪ।

ਬਖਸ਼ ਕੀਤੀ ਇਸ ਤੇ ਉਚੀ
ਭਰ ਬਾਟਾ ਦਸ਼ਮੇਸ਼।
ਅਮ੍ਰਿਤ ਬੂੰਦ 'ਚ ਰਮ ਗਿਆ
ਸਦਾ ਸਹਿਜ ਦੇ ਦੇਸ।

ਜਿੱਤ ਅਟੱਲ ਗੁਰੂ ਦੀ
ਧਰਤ ਤੇ ਝੂੱਲ ਰਹੀ।
ਹਿਰਾਂ, ਕੈਲਾਸ਼ ਦੀ ਗੂੰਜ
ਗੁਰੂ 'ਚ ਘੁਲ ਰਹੀ।

ਦੱਖਣ ਵਿਚ ਸਮਾ ਗਿਆ
ਜਸ਼ਨ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦਾ।
ਹੋ ਏਕ ਸੁਰ ਸਭ ਢੂੰਡਦੇ
ਅੰਤ ਪਰਵਾਜ਼ਾਂ ਦਾ।

ਨਾਨਕ ਜੋਤ 'ਚ ਰਮ ਰਹੀ
ਧਰਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਜ਼।
ਦੱਖਣ ਦੇਸ ਸੀ ਹੋ ਰਿਹਾ
ਕੇਂਦਰ ਨੇਮ-ਆਵਾਜ਼।

ਨਾਦ ਨੇਮ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਤੇ
ਨਵੇਂ ਮਿਨਾਰੇ ਜਾ।
ਖੜਗਧਾਰੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਰੂਪ
ਕਦਮ ਪਧਾਰੇ ਆ।

ਚਿੱਲਾ ਚੜਾਉਦੇਂ ਧਨੁੱਖ ਤੇ
ਖੁੱਲਿਆ ਜ਼ਖਮ ਅੱਲਾ।
ਵੱਡੇ ਭਾਗ ਇਸ ਮੇਧਨੀ
ਰੱਤ ਰੰਗਿਆ ਆਪ ਅੱਲਾਹ।

ਰਾਤ ਰਹੇ ਭਰ ਕੇਰਦੇ
ਨੀਰਾਂ ਦੇ ਬੁੱਕ ਸਿੱਖ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਜਗ ਪਈ
ਪੂਰੀ ਅਨੰਦ ਦੀ ਦਿੱਖ।

ਅੰਤਿਮ ਵਾਰ ਧਰ ਵੇਖਿਆ
ਰੰਗਲੇ ਜਾਮੇ ਦਸ਼ਮੇਸ਼।
ਕਲਗੀ ਸੀਸ ਤੇ ਸੋਭ ਰਹੀ
ਸ਼ਸਤਰ ਵਾਂਗ ਹਮੇਸ਼।

ਪ੍ਰੀਤਮ ਮੁਖੜਾ ਵੰਡ ਰਿਹਾ
ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਅੱਜ ਨੂਰ।
ਨਾਨਕ ਨਕਸ਼ ਦਾ ਚਮਕਿਆ
ਮੁਖੜੇ ਤੇਜ ਹਜ਼ੂਰ।

ਧਰਤ ਨੇ ਤੱਕੀ ਗੋਬਿੰਦ ਮੁਖੜੇ
ਅਸਲੋਂ ਨਵੀ ਨੁਹਾਰ।
ਨਾਨਕ ਨਕਸ਼ 'ਚ ਖਿਲ ਪਿਆ
ਗੁਰੂ ਦਾ ਰੂਪ ਅਪਾਰ।

ਨੌ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਜੋਤ ਦੇ
ਕਲਗੀਧਰ ਫਰਜ਼ੰਦ।
ਸ਼ਬਦ ਜੋਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਲੈ
ਬੈਠੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ।

ਸਾਰੀ ਧਰ ਦੀ ਬੰਦਗੀ
ਨਫ਼ਸ ਦੇ ਸਭ ਝੁਕਾਅ।
ਦੱਖਣ ਦੀ ਇਸ ਧਰਤ 'ਤੇ
ਕੀਤਾ ਦੇਹ ਫੈਲਾਅ।

ਉਚੀ ਨੈਤਿਕ ਪ੍ਰਵਾਜ਼ ਤੇ
ਮਨ ਦੇ ਉਤਾਰ ਚੜਾਅ।
ਸਭੇ ਕੁਝ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ
ਕਰ ਖਮੋਸ਼ ਗੁਰਾਂ।

ਸਹਿਜ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਰਾਗ ਨੂੰ
ਦਿੱਤਾ ਉਤੇ ਧੜਕਾਅ।
ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ ਰਿਹਾ
ਗੁਰਗੱਦੀ ਗੋਬਿੰਦਾ।

ਦੇਹੀ ਨੇਮ ਸੀ ਰਮ ਗਿਆ
ਹੋ ਖਾਮੋਸ਼ ਵਿਚ ਬੀੜ।
ਨਦਰ ਹੋਈ ਗੁਰ ਬਖਸ਼ਿਆ
ਨਿਹਚਲ ਥਾਂ ਅਖੀਰ।

ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਹੋਇਆ ਧਰ ਉਤੇ
ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼।
ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਸਾਰਾ ਝੁਕ ਗਿਆ
ਚਰਨੀ ਉਚ ਦਰਵਾਸ।

ਹਰ ਧਰਮ ਹੋਇ ਨਿਬੜਿਆ
ਹੱਕ ਉਨ ਯੁਗ ਕਾ।
ਨਾਨਕ ਜੋਤ 'ਚ ਸ਼ਬਦ ਭਇਆ
ਬੋਹਿਥ ਕਲਯੁਗ ਕਾ।

ਗੁਰੂ ਤੇ ਭੇਦ ਅਕਾਲ ਦਾ
ਕਾਲ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ ਰਿਹਾ।
ਧੰਨ ਸੁ ਕਾਲ ਜੋ ਉਚੜੇ
ਚਰਨ ਸ਼ਪਰਸ਼ ਰਿਹਾ।

ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਅਕੱਥ ਟਿਕਾ ਦਿੱਤਾ
ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਹੋ।
ਸ਼ਬਦ ਸਹਿਜ ਹੋ ਫੈਲਿਆ
ਧਰਤ-ਚੌਗਿਰਦੇ ਹੋ।

ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਪਰਮੇਸ਼ਰਹੁ
ਵੱਡੇ ਉਚ ਦਰਵਾਸ।
ਸਿੱਖਾਂ ਹੁਕਮ ਅਟੱਲ ਦਾ ਸੁਣਿਆ
ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਨਾ ਆਸ।

ਚੰਦਨ ਚੌਕੀ ਸਜ ਗਈ
ਤ੍ਰੌਂਕ ਸ਼ਬਦ ਸੁਆਂਤ।
ਭੇਤ ਅਕਾਲ ਦਾ ਕੱਜਿਆ
ਕਾਇਨਾਤ ਭਈ ਕਨਾਤ।

ਗੁਰੂ ਤੇ ਰੂਪ ਅਕਾਲ ਦਾ
ਲੀਨ ਭਇਓ ਅਕਾਲ।
ਭੇਤ ਚਿਖਾ ਦਾ ਰਹੇਗਾ
ਜਦ ਤਕ ਰਹੇਗਾ ਕਾਲ।

ਡਾਢਾ ਉਚ ਦਰਵਾਸ ਜੋ
ਕਲਗੀਧਰ ਦੀ ਦੀਦ।
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਰਹੇਗੀ
ਅੰਗ-ਸੰਗ ਰਾਹ ਸ਼ਹੀਦ।

ਜਦ ਕੋਈ ਸੁਰਤ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ
ਕਰੇ ਵਾਸ ਹਮੇਸ਼।
ਪੂਰੀ ਅਨੰਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ
ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦਸ਼ਮੇਸ਼।

ਸਿੰਘ ਅੰਗੀਠਾ ਫੋਲਦੇ
ਮੁੱਖ ਜਪੁਜੀ ਉਚਰਾਨ।
ਦੇਹ ਅਕਾਲ ਦੀ ਮਿਲੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ
ਨਿੱਕੀ ਸ੍ਰੀ ਕਿਰਪਾਨ।

ਨੀਲਾ ਅਤੇ ਬਾਜ ਗੁਰੂ ਦਾ
ਹੋ ਅਲੋਪ ਗਏ।
ਕਾਲ ਦੇ ਵਹਿਣ 'ਚ ਸੱਚੜੇ
ਸੰਗ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਭਏ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਫੁੱਲ ਨੇਂ
ਮਹਿਕਣ ਵਿਚ ਕਿਰਪਾਨ।
ਸੁਰਤ ਨਿਮਾਣੀ ਕੀਕਣ ਜਾਣੇ
ਭੇਤ ਅਕਾਲ-ਮਹਾਨ।

ਸ਼ਬਦ ‘ਚ ਗੁਰੂ ਸਮਾ ਗਏ
ਅਕਾਲ ਨਾ ਹੋਏ ਫਨਾਹ।
ਗੁਰਸਿੱਖ ਹਿਰਦੇ ਸਿਮਰਦੇ
ਗੁਰੂ ਦਿਖਾਇਉ ਲੋਇਨਾਂ।

ਅੰਤਿਕਾ (Epilogue)

ਭਾਗ-1

ਉਚ ਗੂੰਜੇ ਦਰਿਆ,
ਉਤਰ ਪਹਾੜ ਤੋਂ
ਜਿਉਂ ਪੈਰ ਬੱਦਲ ਧਰਿਆ,
ਗਗਨ ਦੀ ਹਿੱਕ ਤੇ।
ਛੱਲਾਂ ਦੇ ਧੁਰ ਨੱਭ,
ਜ਼ੋਰ ਅਥਾਹ ਕੋਈ।
ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕਰੇ ਸਭ,
ਉਤਰੇ ਜਦੋਂ ਮੈਦਾਂ।
ਤੱਕਕੇ ਜੋਸ਼ ਅਥਾਹ,
ਸਾਗਰ ਮਿਲਣੇ ਦਾ
ਢੂੰਡਣ ਮਿਲਣ ਦਾ ਰਾਹ,
ਝਰਨੇਂ ਨਿੱਕੜੇ।
ਪੁੱਜੇ ਸਾਗਰ ਤੀਕ,
ਸਫਰ ਕੋ ਸੂਕ ਦਾ
ਗੜ੍ਹ-ਗੜ੍ਹ ਕਰਦੀ ਲੀਕ,
ਡਿੱਗੇ ਮਹਾਂ ਸੁੰਨ।

ਸਾਗਰ ਸੁੰਨ ਅਪਾਰ,
ਦਰਿਆ ਡਿੱਗਦੇ।
ਸੁੰਨ ਦਾ ਮਹਾਂ ਪਸਾਰ,
ਧੁਰ ਸਹਿਜ ਗਾਂਵਦਾ।
ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਸੁੰਨ ਸੁਮਾਰ,
ਹਰ ਥਾਂ ਵੱਸਦੀ।
ਚਉਥੇ ਸੁੰਨ ਦੁਆਰ,
ਅੰਤਿਮ ਘਰ ਹੋਇ।

ਲੱਖਾਂ ਦਰਿਆ ਘੋਰ,
ਹੇਠ ਸੁੰਨ ਚੁੱਪ ਨੇ।
ਰਮਿਆ ਉਨ ਕਾ ਸ਼ੋਰ,
ਹੋ ਖਾਮੋਸ਼ ਸੁੰਨ।
ਉਂਜ ਸਾਗਰ ਛੱਲ ਦੀ ਤੋਰ,
ਬੇਅੰਤ ਅਥਾਹ ਕੋ।
ਧਰਤ ਨਾ ਸਹਿੰਦੀ ਜ਼ੋਰ,
ਜਦ ਇਹ ਉਠਦੀ।
ਬਦਲੇ ਧਰ ਦਾ ਰੂਪ,
ਸਾਗਰ ਛੱਲ ਇੱਕ।
ਸਹਿਜ ਅਨੰਦ ਅਨੂਪ,
ਰਮਿਆ ਬੂੰਦ-ਬੂੰਦ।

ਤੱਕ ਮਹਾਂ ਸਾਗਰੀ ਛੱਲਾਂ,
ਧਰਤੀ ਕੰਬਦੀ।
ਕੋਟਾਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ,
ਦਰਿਆ ਵੱਗਦੇ।
ਕਦਮ ਸੁਮੰਦ, ਥਲਾਂ
ਟੁੱਟਣ ਘੋਰ ਗੜ੍ਹ।
ਰਬਾਬ, ਸੁਆਂਤ, ਜਲਾਂ,
ਤਰ ਬਗਦਾਦ ਹੋ।
ਸੁਆਂਤ, ਸੁਮੰਦ, ਅਥਾਹ,
ਨਾਨਕ ਪਰਮੇਸਰਹੁ।
ਜੀਵਨ ਚਰਨ ਘੁਮਾਹ, ਘੁੰਮੀ ਬੰਦਗੀ।
ਸਹਿਜ ਸਬਦ ਪ੍ਰਵਾਹ, ਗੰਗਾ ਵਗਦੀ।
ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ- ਜ਼ਮਜ਼ਮਾ, ਸੁੱਕੇ ਨਾ ਕਦੇ।

ਸਹਿਜ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਸੱਚ,
ਅੰਤਿਮ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡਾਂ।
ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ‘ਚ ਰਚ,
ਗਿਆ ਹੋ ਰਾਗਮਈ।
ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਂਣੀ ਆਈ,
ਗੁਰੂ ਦੀ ਦੇਹ ਤੇ।
ਗੁਰ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨੇ ਗਾਈ,
ਕਥਾ, ਅਕੱਥ ਕੀ।
ਧਰਤੀ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਲਾਈ,
ਸੱਚੇ ਭਗਤ ਜਨਾਂ।
ਗੁਰਮੁਖ ਝੋਲੀ ਪਾਈ,
ਉਚੀ ਚਰਣ ਧੂਲ।

ਦੇਹ ਦਾ ਕੁੱਲ ਪਸਾਰ,
ਸਿਮਟਿਆ ਗੁਰੂ ਚਰਣ।
ਨਾਦ ਦਾ ਨੇਮ ਅਪਾਰ,
ਗਾਏ ਗੁਰੂ ਨੂੰ।
ਨਾਨਕ ਪਰਮ ਪੁਰਖ,
ਤੇ ਪੁਰਾਤਨਹੁ
ਪ੍ਰੀਤ ਰੱਬਾਨੀ ਸੁਰਖ,
ਸਰੂਪ ਗੁਰ ਆਖਿਰੀ।

ਆਦਿ ਪਰਿਮਾਤਮ ਆਇਆ,
ਨਾਨਕ ਜੋਤ ਹੋ।
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਮੰਤ੍ਰ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ,
ਨਾਦ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੋ।
ਧਵਨੀ ਨਾਦ ਸਮਾਇਆ,
ਭਗਾਉਤ-ਵਰਣਮਾਲਾ।
ਨਾਦ ਨੇਮ ਗੁੰਜਾਇਆ,
ਧਵਨੀ ਦੇਵਨਾਗਰੀ।
ਗੁਰੂ ਅੱਖਰ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ,
ਪਾਰ ਨਾਦ ਨੇਮ।
ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਜਨਮ ਪਾਇਆ,
ਧਵਨੀਆਂ ਟੁੱਟੀਆਂ।
ਯੁੱਗਾਂ ਨੇ ਨਾਨਕ ਗਾਇਆ,
ਧਨ ਇਹ ਕਲਯੁਗਾ।

ਬੇਅੰਤ ਪੂਰਾ ਪਾਇਆ,
ਵਸੇ ਵਡਭਾਗੜਾ।
ਨਾਦ ਵੀ ਧੰਧੇ ਲਾਇਆ,
ਚਰਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ।

ਧੁਰ ਹਿਰਦੇ ਸਿੱਖ ਗਾਂਵਦਾ,
‘ਜ਼ਿ ਪੈਸ਼ੀਨੀਆਂ ਪੇਸ਼ਤਰ ਆਮਦਾ’,
ਨਾਹਰਾ ਏ ਨੰਦ ਲਾਲ।
ਜੋ ਵਗੇ ਵਿਚ ਮਰਿਯਾਦਾ,
ਦਰਿਆਏ ਰੋਸ਼ਨੀ।
ਪਹੁੰਚੇ ਘਰ ਫਰਿਆਦਾ,
ਕਾਵਿ ਰੰਗ ਛਲਕਦਾ।
ਚਮਕੇ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰੀਤ,
ਸਿਰਜਣਾਂ ਪਾਰ ਤੋਂ।
ਰੋਸ਼ਨ ਤੋਰੀ ਰੀਤ, ਉਚੈ ਗੁਰਮੁਖਾਂ।
ਨਿਰਮਲ ਧਰ ਦਾ ਗੀਤ,
ਸਮਾਏ ਆਣ ਸ਼ਬਦ।
ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਕੀ ਜੀਤ,
ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ, ਨੰਦ ਲਾਲ।
ਜ਼ਿੰਦਗੀਨਾਮਹਿ ਪਾਇਆ,
ਰੋਸ਼ਨ ਰੰਗ ਗਜ਼ਲ।
ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਰੰਗ ਚੜਾਇਆ,
ਜੋਤਾਂ ਵਿਗਸੀਆਂ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆਇਆ,
ਕੰਚਨ ਦੇਹੀਆਂ।
ਅਮ੍ਰਿਤ ਮਹਾਂਰਸ ਪਾਇਆ,
ਸੱਚੇ ਸੰਤ ਜਨਾਂ।
ਰਹੇ ਮਨ ਸੀਤਲਾਇਆ,
ਦੇਹੀ ਕਲਪ ਹੋ।
ਆਪੇ ਨਾਮ ਜਪਾਇਆ,
ਮਾਹੀ ਰੰਗੁਲੇ।
ਨਾਨਕ ਜੋਤ ਦਾ ਸਾਇਆ,
ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਨਿਰਮਲਾ।
ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਂ ਖੁਦਾਇਆ,
ਨੀਚ ਹਉਂ ਤੈਂਡੜਾ।

ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ ਗੋਇਆ

ਭਾਗ-2

ਜੰਗਲ ਅੱਤ ਘਣਾਂ,
ਘੁੱਗ ਪਿਆ ਵੱਸਦਾ।
ਉਚੜਾ ਕਦੰਬ ਤਣਾਂ,
ਭੇਤ ਖੋਲ ਦੱਸਦਾ।
ਗੂੰਜੇ ਬੰਸਰੀ ਬਣਾਂ,
ਕੋ ਛਲੀਆ ਹੱਸਦਾ।
ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਾਗ ਫਣਾਂ,
ਨਾਗਣਾਂ ਡੱਸਦਾ।

ਸੰਘਣੇਂ ਜੰਗਲੀ ਪਾਇਆ,
ਝਰਨਿਆਂ ਸ਼ੋਰ ਹੋ।
ਕਣ-ਕਣ ਨਾਦ ਸਮਾਇਆ,
ਕੂਕਣ ਮੋਰ ਹੋ।
ਕੁੰਚਰ ਸ਼ੰਖ ਗੁੰਜਾਇਆ,
ਜੋ ਹੋਵੇ ਭੋਰ ਹੋ।
ਚਿਹਰਾ ਚੰਨ ਛੁਪਾਇਆ,
ਵਾਲ ਘਣਘੋਰ ਹੋ।
ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਸਜਾਇਆ,
ਵਜਦ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਹੋ।
ਉਤਰ ਧਰਤ ’ਤੇ ਆਇਆ,
ਦੇਹੀ ਦੀ ਤੋਰ ਹੋ।
ਦੇਹੀ ਆਂਣ ਫੈਲਾਇਆ,
ਨਾਦ ਦਾ ਸ਼ੋਰ ਹੋ।

ਗੂੰਜਣ ਰਣ ਮੈਦਾਨ,
ਸਰ-ਸਰ ਤੀਰ ਹੋ।
ਖੁੱਲਣ ਜਟਾਂ ਮਹਾਨ,
ਕੋ ਵੱਡ ਸਰੀਰ ਹੋ।
ਝੁੱਲਣ ਧਰਤ ਤੁਫਾਨ,
ਨੱਚੇ ਜਦ ਵੀਰ ਹੋ।
ਪ੍ਰਚੰਡ ਪੈਰ ਰਕਾਂਨ,
ਹਿੱਕ ਫਕੀਰ ਹੋ।
ਕੰਚਨ ਮ੍ਰਿਗ ਚੁਰਾਂਨ,
ਦੇਵ-ਜ਼ਮੀਰ ਹੋ।
ਤਵਾਜ਼ੁਨ ਹਿੱਲੇ ਆਣ,
ਕੋਲ ਅਖੀਰ ਹੋ।

ਕਿਵੇਂ ਰਹੇ ਅਡੋਲ,
ਫਕੀਰ ਦੀ ਬੰਦਗੀ?
ਭਿੱਜਣ ਚੰਚਲ ਬੋਲ,
ਕਿੰਝ ਬਖਸ਼ੰਦਗੀ?

ਜਾਪ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਲੀਨ,
ਭੇਤ ਕੋ ਨਾਦ ਦਾ।
ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਬੀਨ,
ਦੇਹੀ ਦੀ ਯਾਦ ਦਾ।

ਮਰਕਜ਼ ਦੇਹੀ-ਪ੍ਰਾਚੀਨ,
ਓੜਿਆ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਭਾਤ।
ਨਾਦ ਖਾਮੋਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ,
ਗੂੰਜੇ ਵਿਚ ਕਾਇਨਾਤ।

ਜਾਪ ਸਾਹਿਬ, ਮਹੀਨ
ਨਾਦ ਸਮਾਂਵਦਾ।
ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਚੋਲੇ ਲੀਨ
ਅਕਾਲ, ਨਾਦ ਗਾਂਵਦਾ।

ਜਾਪੁ ਦੇਹੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ,
ਨਾਦ ਨਤਮਸਤਕਾ।
ਢੁੱਕੇ ਰਹੱਸ ਵਜਦ,
ਪ੍ਰੇਮ ਬੁਤਪ੍ਰਸਤ ਕਾ।
ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ,
ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰਾ।
ਚਰਨੰ ਪਰੂੰ ਬਖਸ਼ਿਦ,
ਸੁਵਾਮੀ ਜਗ ਹਰਾ।

ਭਾਗ-3

ਸੰਗਤ ਜੁੜੀ ਸੁਹਾਗਣਾਂ,
ਹੱਥੀਂ ਸੂਹੇ ਚੂੜੇ।
ਸੋਰਠ ਤਾਂਮ ਵਿਹਾਜਣਾਂ,
ਕੇਸ ਗੁੰਦੇ ਜੂੜੇ।
ਪੱਲਾ ਸਿਰ ਵਡਭਾਗਣਾਂ,
ਮਜੀਠ ਰੰਗ ਗੂੜੇ।
ਮਾਨਣ ਰਸ ਵੈਰਾਗਣਾਂ,
ਮੱਥੇ ਚਰਨ-ਧੂੜੇ।
ਸਿਮਰਤ ਮਾਹੀ ਜਾਗਣਾਂ,
ਦਰਸ ਨੀਦ ਪੰਘੂੜੇ।
ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਤਿਆਗਣਾਂ,
ਕੰਤ ਸਰਣ ਪੂਰੇ।

ਚੰਚਲ ਕੋਈ ਕੁਆਰੀ,
ਵੰਗਾਂ ਛਣਕਾਂਵਦੀ।
ਨਾਜ਼ਾਂ ਭਰੀ ਪਟਾਰੀ,
ਗੀਤ ਕੋ ਗਾਂਵਦੀ।
ਮੱਥੇ ਜ਼ੁਲਫ ਖਿਲਾਰੀ,
ਉਡ-ਉਡ ਜਾਂਵਦੀ।
ਛਮ-ਛਮ ਚੜੀ ਖੁਮਾਰੀ,
ਅੰਦਰ ਆਂਵਦੀ।

ਰੱਜ-ਰੱਜ ਨਾਜ਼ ਦਿਖਾਵੇ,
ਨੂਰ ਦੇ ਝੁੰਡ ਨੂੰ।
ਆਦਰ ਕਰ ਮੁਸਕਾਵੇ,
ਖਿੱਚ ਕੁਝ ਘੁੰਡ ਨੂੰ।

ਸੋਚੇ, ਕਰਾਂ ਤਬਾਹ,
ਚਾਨਣ ਸ੍ਰੋਤ ਨੂੰ।
ਕਿੰਝ ਜਿੱਤੇ ਨੂਰ ਸ਼ਾਹ,
ਨਾਨਕ ਜੋਤ ਨੂੰ।

ਲੱਖਾਂ ਸਾਗਰ ਸਾਂਤ,
ਹਿਰਦੇ ਸੁਹਾਗਣਾਂ।
ਬੂੰਦ ਸਹਿਜ ਸੁਆਂਤ,
ਬਦਲਣ ਵਡਭਾਗਣਾਂ।

ਜ਼ੁਲਫ-ਅਜ਼ਾਦ ਜਮਾਤ,
ਕੰਘੇ ਜ਼ਬਤ ਬਿਨਾਂ।
ਰੁਲੇ ਵਿਚ ਇਕਾਂਤ,
ਕਦੇ ਵੀ ਸਵਰੇ ਨਾ।
ਚੰਚਲ ਭਾਵ; “ਦੁਖਾਂਤ”,
ਢਲੇ ਜਦ ਸਿਰਜਣਾ।

ਨਿਰਾ ਕਲਪਨਾ-ਰਾਗ,
ਹੁਦਰਾ ਜ਼ਬਤ ਬਿਨਾਂ।
ਉਚੜੇ ਸਿਰਜਣਾਂ ਭਾਗ,
ਰੁਲਸਣ ਸਹਿਜ ਬਿਨਾਂ।
ਸੰਘਣੇ ਕਲਪਨਾਂ ਬਾਗ,
ਸਹਿਜ ਬਿਨ ਭਏ ਫਨਾਂ।
ਬੰਧਨ ਲੱਗੇ ਸੁਹਾਗ,
ਕਾਲਪਨਿਕ ਭੇਸ ਜਿਨਾਂ।
ਛੁਪੇ ਵਿਸ਼ੈਲੇ ਨਾਗ,
ਚੜੀ ਜੋ ਲਹਿਰ ਝਨਾਂ।

ਧਰਤ ’ਤੇ ਪਲਦੀ ਦੇਹ,
ਸਿਰਜਣਾ ਰੂਪ ਹੈ।
ਰੋਗ ਅੰਦਰ ਦਾ ਏਹ,
ਜੇ ਸੁਰਤ ਕਰੂਪ ਹੈ।

ਸਿਰਜਣਾ ਲਿਆ ਜਦ ਮੰਨ,
ਆਖਿਰੀ ਖੁਦ ਨੂੰ।
ਗੁਰੂ ਲੱਗੇ ਬੰਧਨ, ਤੁੱਛ ਦੀ ਬੁੱਧ ਨੂੰ।

ਇੰਝ ਸੁੱਟੇ ਦੇਹੀ ਨੇਮ,
ਗੁਰੂ ਦੀ ਜੋਤ ਤੇ।
ਤੋਲੇ ਅਕਾਲ-ਪ੍ਰੇਮ,
ਇਤਹਾਸ ਖੜੋਤ ਤੇ।

ਜੋ ਖਿੱਚਣ ਵੱਲ ਇਤਿਹਾਸ,
ਪੰਥ ਤੇ ਭਾਰ ਨੇ।
ਰਚਣ ਸਮੇ ਦੀ ਰਾਸ,
ਤੇ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਨੇ।

ਇੰਜ ਹੌਲ ਪੈਣ ਦੇ ਭਰਮ,
ਕਲਪਨਾ ਸਿਰਜਦੀ।
ਗੁਰੂ ਜੋਤ ਤੇ ਧਰਮ,
ਅੱਡ ਕਰ ਵਿਰਦ ਦੀ।

ਵਿਊਂਤ ਡਾਢੀ ਘਣੀ,
ਕਲਪਨਾ ਸੁਰਤ ਬੁਣੇਂ।
ਜਿੱਤ ਨਾ ਇਹ ਸਕਣੀ,
ਕਾਲ ਇਹ ਬੋਲ ਸੁਣੇਂ।

“ਅੰਤ ਛੁਰੇ ਦਾ ਵਾਰ,
ਹੋ ਇਸ ਪੁੱਗਣਾਂ।
ਪਾਏ ਲੇਖ ਖੁਆਰ,
ਸਹਿਜ ਬਿਨ ਸਿਰਜਣਾਂ।
ਗੁਰੂ ਖੜਗ ਦਾ ਵਾਰ,
ਇੱਕੋ ਲਿਸਕਣਾਂ।
ਗੁਲ ਸੁਰਤ ਨੇ ਯਾਰ,
ਹੋਣਾਂ ਅੰਤ ਫਨਾਂ॥”

(ਸਮਾਪਤ)

***ਫੋਨ: 647 400 3493**
atwalbalbirsingh@yahoo.ca

ਸਭਨਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਬਾਜ਼ੀਆਂ

(ਸਫਾ 31 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਗਿਆ ਤਾਂ ਹੁਕਮ ਫੇਰ ਮੇਰਾ ਚੱਲੂ।’’

ਹਾਕਮ ਸਿੰਹੁ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਡੌਲ਼ਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਉੱਤੇ ਪੂਰਾ ਫਖ਼ਰ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਆਪਣਾ ਸਰੀਰ ਛੰਡਿਆ, ਡੋਲ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਟੋਹ ਕੇ ਵੇਖਿਆ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ‘ਚ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਰਹਿਰਾਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਹਦੇ ਕੰਨੀਂ ਪਈ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਲ ਝੁਕਾਅ ਕੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ, ‘‘ਹੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਲਾਜ ਰੱਖੀਂ।’’ ਤੇ ਫਿਰ ਆਪਸੀ ਲਹਿਜ਼ੇ ‘ਚ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ‘‘ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੀ ਵੰਗਾਰ ਕਬੂਲ ਏ।’’

ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, ‘‘ਓ ਪੁੱਤਰੋ, ਤੁਸੀਂ ਹਥਿਆਰ ਨੀਵੇਂ ਕਰਕੇ ਵੱਟਾਂ ਉਤੇ ਬਹਿ ਜਾਓ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਛੱਡ ਦਿਓ।’’

ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਨੰਗੀ ਤਲਵਾਰ ਖਾਲ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਗੱਡ ਦਿੱਤੀ।

ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰਿਆ ਤੇ ਫੇਰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾ ਲੜਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ।

ਹਨੇਰਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦਿਸਦਾ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਜਿੱਤ ਦੀਆਂ ਬੜ੍ਹਕਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਉਤਾਵਲੇ ਹੋਏ ਵੱਟਾਂ ਉੱਤੇ ਪੈਰਾਂ ਭਾਰ ਉੱਠਦੇ ਬਹਿੰਦੇ ਰਹੇ।

ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਾਕਮ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਿਹੜੀ ਨਾੜ ਨੂੰ ਨੱਪ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੋਣਹਾਕੇ ਹੋਏ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚੀਕ ਨਿਕਲ ਚੱਲੀ ਸੀ। ਉਹ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੋਡੇ ਨੂੰ ਨੱਪਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ‘‘ਹਿੰਮਤਿਆ, ਮੈਂ ਹਾਰ ਮੰਨੀ, ਪਰ ਵੇਖ, ਵੱਡੇ ਭਾਊ, ਮੈਨੂੰ ਬੇਜ਼ਤ ਨਾ ਕਰ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਲਾਜ ਰੱਖ ਲੈ ਫੈਸਲਾ ਤੇਰੇ ਹੱਥ। ਬਸ ਮੇਰੀ ਵੀ ਰਹਿ ਜਾਏ।’’

ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਸ ਲਿਲਕੜੀ ‘ਚੋਂ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਜੇਤੂ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੰਦ ਜਿਹਾ ਮਾਣਿਆ ਤੇ ਉਹਦਾ ਜੀਅ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਫ਼ਤਹਿ ਦਾ ਜੈਕਾਰਾ ਛੱਡੇ, ਪਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਸੋਚ ਕੇ ਉਹਨੇ ਉੱਚੀ ਸਾਰੀ ਜਿਵੇਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਕੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਵਾਹ ਹਾਕਮ ਸਿੰਹਾਂ, ਬੜੀ ਜਾਨ ਵਾਲੀ ਹੱਡੀ ਆ ਤੇਰੀ ਵੀ। ਮੈਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਹਾਰੀ ਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਨਈਂ।’’ ਉਹ ਬੜਾ ਕੁਝ ਕਹਿ ਕੇ ਬੜਾ ਕੁਝ ਲੁਕਾਅ ਵੀ ਗਿਆ ਸੀ।

ਫੇਰ ਵੀ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਹਾਰੇ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਸੁਤੀਆਂ ਰਗਾਂ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਲਹੂ ਤੁਰ ਪਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਹਨੇ ਇਕ ਤਸੱਲੀ ਜਿਹੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, ‘‘ਚਲ ਫਿਰ ਹਿੰਮਤਿਆ, ਜੇ ਤੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨਦਾ ਏਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਤੇਰੇ ‘ਤੇ ਛੱਡਦਾਂ।’’

ਉਹਨੂੰ ਇਹ ਤਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਕਹੇ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ। ਫੇਰ ਵੀ ਉਹ ਸਾਹ ਰੋਕ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੜਕਵੀਂ ਆਵਾਜ਼ ‘ਚ ਕਿਹਾ, ‘‘ਫੇਰ ਮੇਰਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਜੇ, ਸਾਰੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣ ਲਓ।’’ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਾਹ ਸੂਤ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ, ‘‘ਵੇਖੋ, ਮੈਂ ਵੀ ਰੱਬ ਨੂੰ ਜਾਨ ਦੇਣੀ ਆ। ਗ਼ਲਤ ਫੈਸਲਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਗਾਂ ਖਾਣ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।’’

ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਯਕੀਨ ਬੱਝ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਗ਼ਲਤ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ‘‘ਇਕ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਪੈਲੀਆਂ ਤੱਕ ਨਕਾਲ ਦਿਆਂ ਕਰਾਂਗੇ ਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਮੂੰਹੇ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੱਢਣਾ ਪਊ।’’

ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਪੂਰੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਸਾਲਮ ਸਬੂਤੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹੀ।

ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਫੇਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਲੂਣਿਆ ਜਿਹਾ ਗਿਆ । ਹੱਥ ‘ਚ ਫੜੇ ਖੱਫਨ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਅੱਗੇ ਕਰਕੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਭੁੱਬਾਂ ਵੀ ਰੋਕੀਆਂ ਤੇ ਅੱਥਰੂ ਵੀ।

ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਰੋਂਦਾ ਤੇ ਡਸਕੋਰੇ ਭਰਦਾ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ, ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਮਟੀ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ।

ਉਹਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਪਈ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਤੇ ਲਾਗੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸੋਗ ਵਿਚ ਡੁੱਬੇ, ਮੰਜੇ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਬੈਠੇ ਸਨ।

ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਉਹਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ। ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹਦੇ ਵਗਦੇ ਅੱਥਰੂਆਂ ਉੱਤੇ ਜਿਵੇਂ ਯਕੀਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ।

ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੰਜੇ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਫੇਰ ਉਹਦੇ ਸਿਰਹਾਣੇ ਵਲ ਆ ਖਲੋਤਾ। ਉਹਦੇ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰਕੇ ਪਲੋਸਦਿਆਂ ਉਹ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ‘‘ਉਏ ਹਿੰਮਤਿਆ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਤੂੰ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਤੂੰ ਤਾਂ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਠੱਗੀ ਮਾਰ ਗਿਆ ਏਂ....’’

ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੱਫਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੱਥੇ ਨਾਲ ਛੁਹਾ ਕੇ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਉੱਤੇ ਓਹੜ ਦਿੱਤਾ, ‘‘ਮੈਂ ਤਾਂ ਅਜੇ ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਹਾਰਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਲੈਣੇ ਸਨ, ਪਰ ਤੂੰ ਮਰ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਬਾਜ਼ੀਆਂ ਜਿੱਤ ਗਿਓਂ।’’ ਫੇਰ ਉਹਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਕਦਮ ਕੀ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਗੜ੍ਹਕਿਆ, ‘‘ਜੇ ਹੈ ਹਿੰਮਤ ਤਾਂ ਉਠ, ਉਠ ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਧਿਰ ਬਣ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਲੜ ਭਿੜ ਸਕਾਂ। ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਮੈਂ ਲੜਿਓਂ ਬਗੈਰ ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ....?’’ ਉਹ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਰੋ ਉੱਠਿਆ ਤੇ ਲਾਚਾਰ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ‘‘ਤੇਰੇ ਬਗ਼ੈਰ ਮੈਂ ਲੜੂੰ ਵੀ ਕੀਹਦੇ ਨਾਲ....?’’

ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵੱਡਾ ਮੁੰਡਾ ਦਲੇਰੀ ਜਿਹੀ ਕਰਕੇ ਉੱਠਿਆ ਤੇ ਉਹਨੇ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹਿਆ, ‘‘ਚਾਚਾ, ਬਾਪੂ ਮਰਨ ਤੋਂ ਐਵੇਂ ਦੋ ਕੁ ਦਿਨ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਮੈਂ ਤੇ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਆਪਸ ‘ਚ ਸਿੰਗ ਕਿਉਂ ਫਸਾ ਛੱਡੇ? ਉਂਜ ਰੱਬ ਨਾ ਹੀ ਕਰੇ, ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਕਦੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਸਸਕਾਰ ਉਤੇ ਜਾਊਂਗਾ ਹੀ ਜਾਊਂਗਾ, ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਭਾਣਾ ਉਲਟ ਵਾਪਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸ਼ੈਦ ਉਹ ਵੀ ਆਪ ਹੀ ਆ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਜੇ ਨਾ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਹਨੂੰ ਸੱਦਿਉਂ ਬਗੈਰ ਮੇਰੀ ਅਰਥੀ ਨਾ ਉਠਾਉਣੀ।’’

ਸੁਣ ਕੇ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਵੀ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਰੋ ਉੱਠਿਆ। ਉਹ ਝੱਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਰੋਂਦਾ ਰੋਂਦਾ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ‘‘ਓਏ ਹਿੰਮਤਿਆ, ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ‘ਚ ਹਾਰਾਂ ਹੀ ਹਾਰਾਂ ਕਿਉਂ ਲਿਖ ਗਿਓਂ?’’ ਉਹਨੇ ਖੱਬੇ ਸੱਜੇ ਸਿਰ ਮਾਰਿਆ, ‘‘ਤੇਰੇ ਵਰਗੇ ਸਿਰੜੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਔਖਾ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿੰਮੇ ਲੈ ਲਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਤੈਨੂੰ ਜਿੱਤਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸਾਂ।’’

ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਜਿਵੇਂ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਆਖ਼ਰੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਂਜ ਉਹ ਹੀ ਭਾਵਕ ਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਬੋਲਦਾ ਬੋਲਦਾ ਉਸਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਲ ਆ ਖਲੋਤਾ। ਉਹ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੈਰ ਫੜ ਕੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ‘‘ਅੱਜ ਮੈਂ ਪੂਰੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹਾਰ ਗਿਆ ਵਾਂ ਹਿੰਮਤਿਆ....।’’ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਂਝੇ ਸਾਥੀ ਨੇ ਭਰੇ ਮਨ ਨਾਲ ਉਹਦੇ ਮੋਢੇ ‘ਤੇ ਥਾਪੜਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ‘‘ਮਨ ਨੂੰ ਤਕੜਾ ਕਰ ਹਾਕਮ ਸਿੰਹਾਂ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾਂ ਕਿ ਤੂੰ ਅੱਜ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹਾਰੀਆਂ ਬਾਜ਼ੀਆਂ ਵੀ ਜਿੱਤ ਗਿਆ ਏਂ....।’’

ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਗੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਪੂੰਝੀਆਂ। ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਮੁਸਕਰਾਇਆ ਤੇ ਫੇਰ ਉਹਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮੋਢਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸਿਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਉਹ ਜਿਵੇਂ ਹਾਰਨ ਵਾਲੀ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਕਿਸਮਤ ’ਤੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਇਮਰਾਨ

ਹੁਣ ਉਹ ਆਮਿਰ ਖ਼ਾਨ ਦੇ ਭਾਣਜੇ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਤੋਂ ਉਭਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ‘ਜਾਨੇ ਤੂ...ਯਾ ਜਾਨੇ ਨਾ’ ਨੇ ਇਮਰਾਨ ਖ਼ਾਨ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ, ਭਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਆਮਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਮਰਾਨ ‘ਕਿਡਨੈਪ’ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇਸੇ ਫਿਲਮ ਤੋਂ ਹੋਈ।

ਇਸ ਫਿਲਮ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਮਾਤਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੋਚ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਜਿੱਤ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਪਹਿਨਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਰ ਹੋਣ ‘ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਕਿਡਨੈਪ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਨੈਗਟਿਵ ਰੋਲ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਰੋਲ ਨੂੰ ਨੈਗਟਿਵ ਕਹਿਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਨੈਗਟਿਵ ਸ਼ੇਡ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਲੇਕਿਨ ਲੋਕ ਕੀ ਪਸੰਦ ਕਰ ਲੈਣ ਅਤੇ ਕੀ ਨਾ, ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਇਕ ਫੈਕਟਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਲੇਕਿਨ ‘ਜਾਨੇ ਤੂ...’ ਦੇ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਫਿਰ ਤੋਂ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਰੋਲ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਕੀ ਗਰੰਟੀ ਕਿ ਪਬਲਿਕ ਮੈਨੂੰ ਪਸੰਦ ਹੀ ਕਰਦੀ।

ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਆਮਿਰ ਵਾਂਗ ਐਕਸ਼ਨ ਰੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਹੋ। ਮਾਮੂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਲ ਵਿਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਹੀਰੋ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀ ਹਰ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਮਾਮੂ ਨੇ ‘ਇਸ਼ਕ’ ਅਤੇ ‘ਗੁਲਾਮ’ ਵਿਚ ਵੀ ਐਕਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਫਿਲਮਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸਫਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਿਡਨੈਪ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਸਾਹਮਣੇ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਨਰਵਸ ਹੋਇਆਂ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ। ਲੇਕਿਨ ਡਰ ਕੇ ਕੰਮ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਸੀ ਨਾ! ਵੈਸੇ ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਸ਼ਾਟ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸੰਜੂ ਦੀ ਕਨਪਟੀ ‘ਤੇ ਬੰਦੂਕ ਰੱਖ ਕੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਕੰਬ ਰਹੇ ਸਨ....ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਡਾਇਲਾਗ ਭੁੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਦੋ-ਤਿੰਨ ਟੇਕ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਮਾਨਸਿਕ ਹਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੀ, ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ, ਫਿਰ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਕੱਸ ਕੇ ਜਕੜ ਲਿਆ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ‘ਤੈਨੂੰ ਫ੍ਰੀ ਮਾਈਂਡ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ’ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹਨ।

ਯਾਦਗਾਰ ਪਲ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਇਮਰਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੈਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੂਰੀ ਯੂਨਿਟ ਵਿਚ ਟੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਸੀ, ਜਦੋਂ 40-50 ਫੀਸਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ (ਸੰਜੇ ਦੱਤ) ਜੇਲ੍ਹ ਚੱਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਜੂ ਨੂੰ ਰਿਪਲੇਸ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਭੂਮਿਕਾ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੁਕ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਨੂੰ ਡਰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜਲਦੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆਏ, ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ‘ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਖਰਚਾ ਵੀ ਬੇਕਾਰ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਆਪਣੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ ‘ਲੱਕ’ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ‘ਲੱਕ’ ਮੇਰੀ ਅਗਲੀ ਫਿਲਮ ਹੈ, ਪਰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਮੈਂ ਕੜੀ ਕਿਸਮਤ ’ਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਸੋਹਮ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਵਾਲੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕਮਲ ਹਸਨ ਦੀ ਬੇਟੀ ਸ਼ਰੂਤੀ ਹਸਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ ਹੋਵੇਗੀ। ‘ਲਕ’ ਲਈ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਲੁਕ ਚੇਂਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮਿਥੁਨ ਚੱਕਰਵਰਤੀ, ਰਵੀ ਕਿਸ਼ਨ, ਡੈਨੀ ਅਤੇ ਸੰਜੂ (ਸਪੈਸ਼ਲ ਅਪੀਅਰੈਂਸ) ਵੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਸਮਤ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਟਾਰ ਬੈਕਗ੍ਰਾਊਂਡ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਸਟਾਰ ਬਣ ਗਏ! ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਕ ਗੱਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਵਾਂ ਕਿ ਆਮਿਰ ਮਾਮੂ ਕਦੀ ਗਲਤੀ ਮਾਫ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ‘ਜਾਨੇ ਤੂ....’ ਦੌਰਾਨ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਭਲਾ ਹੀ ਉਹ ਸਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਫਿਲਮ ਸੀ। ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ‘ਕਿਡਨੈਪ’ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਿਥੇ ਹਰ ਮੁੱਖ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮੇਕਅੱਪ ਵੈਨ ਸੀ, ਉਥੇ ‘ਜਾਨੇ ਤੂ....’ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ 5-6 ਵਿਅਕਤੀ ਇਕ ਹੀ ਵੈਨ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਸਾਂ।

ਆਪਣੀ ਇਕ ਹੋਰ ਫਿਲਮ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਆਮਿਰ ਮਾਮੂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਵਾਲੀ ਇਕ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਫਿਲਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ‘ਡੇਲੀ ਵੇਲੀ।’ ਇਸ ਨੂੰ ਅਭਿਨੇਤਾ ਰਮੇਸ਼ ਦੇਵ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਭਿਨਵ ਦੇਵ ਡਾਇਰੈਕਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂਕਿ ਕਹਾਣੀ ਇਕ ਨਵੇਂ ਲੇਖਕ ਅਕਸ਼ਤ ਵਰਮਾ ਨੇ ਲਿਖੀ ਹੈ।

ਬਾਲੀਵੁੱਡ ’ਚ ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਚਿਹਰਿਆਂ ਦਾ ਧਮਾਲ

2008 ਵਿਚ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿਚ ਕਈ ਨਵੇਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਭਿਨੈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਹੀਰੋਇਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਸਿਨ, ਅਨੁਸ਼ਕਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਪ੍ਰਾਚੀ ਦੇਸਾਈ ਅਤੇ ਮੁਗਧਾ ਗੋਡਸੇ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਰਹੀ, ਉਥੇ ਅਭਿਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜੀਵ ਖੰਡੇਲਵਾਲ, ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ, ਫਰਹਾਨ ਅਖ਼ਤਰ ਅਤੇ ਹਰਮਨ ਬਵੇਜਾ ਸਫਲ ਰਹੇ।

ਅਨੁਸ਼ਕਾ ਸ਼ਰਮਾ : ਅਨੁਸ਼ਕਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ‘ਰਬ ਨੇ ਬਨਾ ਦੀ ਜੋੜੀ’ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਡਲਾਂ ਵੀ ਅਭਿਨੈ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਸਾਦਗੀ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਹੈ। ਆਲੋਚਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਹ ਤਾਂ ਕਾਜੋਲ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਪਤੀ ਅਤੇ ਡਾਂਸ ਪਾਰਟਨਰ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਸ਼ਸ਼ੋਪੰਜ ਵਿਚ ਫਸੀ ਕੁੜੀ ਤਾਨੀ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਅ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ 8 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਆਦਿਤਯਾ ਚੋਪੜਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੀਰੋਇਨ ਬਣਾ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਹਰਮਨ ਬਵੇਜਾ: ਭਲਾਂ ਹੀ ਲਵ ਸਟੋਰੀ 2050 ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ ‘ਤੇ ਫਲਾਪ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ ਲੇਕਿਨ ਹਰਮਨ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿਚ ‘ਵਿਕਟਰੀ’ ਹਾਸਲ ਕਰ ਹੀ ਲੈਣਗੇ। ਉਦਾਂ ਤਾਂ ‘ਵਿਕਟਰ’ ਉਸ ਦੀ ਅਗਲੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਉਸ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੀ ਰਿਤਿਕ ਰੋਸ਼ਨ ਦਾ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਫਿਲਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸਲੀ ਹਰਮਨ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣ ਜਾਣਗੇ। ਉਸ ਕੋਲ ਵੱਡੇ ਬੈਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਅਸਿਨ : ਦੱਖਣ ਦੀ ਇਸ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਨੇ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਆਗਾਜ਼ ਕੀਤਾ। ‘ਗਜਨੀ’ ਵਿਚ ਆਮਿਰ ਖ਼ਾਨ ਵਰਗੇ ਕਲਾਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੀ ਅਸਿਨ ਪਿਛਲੇ 7 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਭਿਨੈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਦਾਂ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥੋ-ਹੱਥ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਤੱਕ ਦੂਜੀ ਮਿਲਣ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਗਜਨੀ’ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ‘ਲੰਡਨ ਡ੍ਰੀਮਜ਼’ ਦੀ ਆਫਰ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ।

ਕੈਟਰੀਨਾ ਰਹੀ ਨੰਬਰ ਇਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ’ਤੇ

ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰਾ ਕੈਟਰੀਨਾ ਕੈਫ ਨੇ 2008 ਵਿਚ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕੈਟਰੀਨਾ ਦੀ ਫਿਲਮ ‘ਸਿੰਘ ਇਜ਼ ਕਿੰਗ’ ਲੰਘੇ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮ ਰਹੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਲ 2008 ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਥ੍ਰੀਲਰ ਫਿਲਮ ‘ਰੇਸ’ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ। ਕੈਟਰੀਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਚੋਪੜਾ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ‘ਤੇ ਰਹੀ। ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਕੈਟਰੀਨਾ ਕੈਫ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਗਰਮ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਮਹਿਲਾ ਬਣੀ ਹੈ।

ਕੈਟਰੀਨਾ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਗੁਗਲ ਖੋਜ ਇੰਜਣ ‘ਤੇ ਵੀ ਛਾਈ ਰਹੀ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਸੈਕਸੀ ਮਹਿਲਾ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਵੀ ਕੈਟਰੀਨਾ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰਾ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਚੋਪੜਾ ਦੀਆਂ ਲੰਘੇ ਸਾਲ 6 ਫਿਲਮਾਂ ਆਈਆਂ। ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਫਿਲਮਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ ‘ਤੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਪਰ ਫਿਲਮ ‘ਦੋਸਤਾਨਾ’ ਅਤੇ ‘ਫੈਸ਼ਨ’ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨੇ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਨੂੰ ਹਾਟ ਅਤੇ ਸੈਕਸੀ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ‘ਤੇ ਲਿਆ ਖੜਾ ਕੀਤਾ। ‘ਦੋਸਤਾਨਾ’ ਵਿਚ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਦੀ ਜੰਮ ਕੇ ਤਰੀਫ ਹੋਈ ਤਾਂ ਫੈਸ਼ਨ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦਾ ਸਭ ਨੇ ਲੋਹਾ ਮੰਨਿਆ।

‘ਸਲੱਮ ਡੌਗ ਮਿਲੀਨੀਅਰ’ ਸਰਵੋਤਮ ਫਿਲਮ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ

ਮੁੰਬਈ ਦੀਆਂ ਝੁੱਗੀਆਂ-ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ ਬਾਰੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਫਿਲਮ ‘ਸਲੱਮ ਡੌਗ ਮਿਲੀਨੀਅਰ’ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰਜ਼ ਗਿਲਡ ਆਫ ਅਮਰੀਕਾ (ਪੀ.ਜੀ.ਏ.) ਨੇ ਸਰਵੋਤਮ ਫਿਲਮ ਵਰਗ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਗ ਦੇ ਜੇਤੂਆਂ ਦਾ ਐਲਾਨ 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਬਰਤਾਨਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਡੈਨੀ ਬੋਇਲ ਨੇ ਬਣਾਈ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੇ ਹੁਣ ਤਕ ਕਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਿੱਤੇ ਹਨ।

ਪੀ.ਜੀ.ਏ. ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵਰਗ ਵਿਚ ਸਲੱਮ ਡੌਗ ਮਿਲੀਨੀਅਰ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਰੈਡ ਪਿੱਟ ਦੀ ਫਿਲਮ ‘ਦਿ ਕਿਊਰੀਅਸ ਕੇਸ ਆਪ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਬਟਨ’ ‘ਡਾਰਕ ਨਾਈਟ’ ਤੇ ‘ਮਿਲਕ’ ਨਾਲ ਸੀ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਵਿਕਰਮ ਸਵਰੂਪ ਦੇ ਨਾਵਲ ਕਿਊ ਐਂਡ ਏ ‘ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ।

ਦੋ ਅਮੀਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੈ ‘ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਟੂ ਚਾਈਨਾ’

‘ਸਿੰਘ ਇੰਜ਼ ਕਿੰਗ’, ‘ਦੋਸਤਾਨਾ’, ‘ਰੱਬ ਨੇ ਬਨਾ ਦੀ ਜੋੜੀ’ ਅਤੇ ‘ਗਜਨੀ’ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਭਰਪੂਰ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਹੜੀ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਦੀ ਉਡੀਕ ਮੂੰਹ ਚੁੱਕ-ਚੁੱਕ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ‘ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਟੂ ਚਾਈਨਾ’, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਦੀਪਿਕਾ ਨੇ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਹ ਫਿਲਮ 16 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਹ ਫਿਲਮ ‘ਵਾਰਨਰ ਬ੍ਰਦਰਜ਼’, ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਸਹਿ-ਨਿਰਮਾਤਾ ਵੀ ਹਨ, ਵਲੋਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਧਰ ਰਾਘਵਨ ਵਲੋਂ ਲਿਖੀ ਪਟਕਥਾ ‘ਤੇ ਨਿਖਿਲ ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਬਣਾਈ ਗਈ ‘ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਟੂ ਚਾਈਨਾ’ ਵਿਚ ਚੀਨੀ ਸਟੰਟ ਮਾਸਟਰ ਹੁਏਨ ਚਿਊ ਕੂ ਤੋਂ ਸਟੰਟ ਕਰਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਮਿਥੁਨ ਚੱਕਰਵਰਤੀ, ਰਣਵੀਰ ਸ਼ੋਰੀ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਗੇ।

ਰਮੇਸ਼ ਸਿੱਪੀ, ਮੁਕੇਸ਼ ਤਲਰੇਜਾ ਅਤੇ ਰੋਹਨ ਸਿੱਪੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਹੇਠ ਬਣੀ ‘ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਟੂ ਚਾਈਨਾ’ ਤਕਨੀਕੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਇਕ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਫਿਲਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਧਣ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਫਿਲਮਾਂਕਣ ਚੀਨ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੀਨ ਦੀ ਮਹਾਨ ਕੰਧ ‘ਤੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਫਿਲਮਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਗਈ ਸੀ।

ਫਿਲਮੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ‘ਖਿਲਾੜੀ ਨੰਬਰ ਵਨ’ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਕਰਤਬ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹ ਰੁਕ ਜਾਣਗੇ।

ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਚੀਨੀ ਤਕਨੀਸ਼ੀਅਨਾਂ ਨੇ ਰਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ‘ਵਾਰਨਰ ਬ੍ਰਦਰਜ਼’ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਿਚਰਡ ਫੌਕਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, “ਇਹ ਫਿਲਮ ਦੋ ਅਮੀਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਕੌਮਾਂ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਜੋਸ਼ੋ-ਖਰੋਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਕ ਆਪੋ-ਆਪਣੀਆਂ ਖਾਸੀਅਤਾਂ ਸਮੇਤ ਹਾਜ਼ਰ ਦਿਸਣਗੇ।”

ਇਸ ਫਿਲਮ ਬਾਰੇ ਇਕ ਦਿਲਚਸਪ ਖਬਰ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਫਿਲਮ ਅਦਾਕਾਰ ਜੈਕੀ ਚੈਨ ਨੇ ਇਹ ਫਿਲਮ ਦੇਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕੁੰਗ ਫੂ ਕਾਮੇਡੀ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਦੇ ਇਕ ਢਾਬੇ ਵਿਚ ਸਬਜ਼ੀ ਚੀਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਹੈ।

ਸਿੱਧੂ ਇਸ ਕੰਮ ਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਈ ਜੋਤਿਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਜੋਤਿਸ਼ ਲਗਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਫਕੀਰਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਾਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਉਸ ਵੇਲੇ ਬਦਲਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਚੀਨ ਤੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਦੋ ਓਪਰੇ ਬੰਦੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਚੀਨ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਇਕ ਯੋਧੇ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਚੀਨ ਲਿਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਚੀਨੀ ਬੰਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਲਿਜਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਫਿਲਮ ਦੀ ਉਡੀਕ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਹੈ ‘ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਟੂ ਚਾਈਨਾ।’

ਯਾਦ ਰਹੇ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਇਸ ਸਾਲ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਅਕਸ਼ੈ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਾਲਾ ਕ੍ਰੇਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਸਾ

ਲੜੀਵਾਰ ਨਾਵਲ

ਭਾਗ - 1

ਇਸਲਾਮਿਕ ਆਮਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਵਾਪਰਨਾ ਅਤੇ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਮਾਰਕਸੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਸਾ ਦਾ ਇਹ ਨਾਵਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਵਾਂ ਦੀ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਕਾਮਰੇਡਾਂ ਵਾਲੀ ਖੁਸ਼ਕੀ ਇਸ ਨਾਵਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਨਹੀਂ ਫਟਕਦੀ। ਉਂਝ ਤਾਂ ਕਰਮਜੀਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਵਲਾਂ ਦੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੀ ਬਹੁਤ ਪਾਏਦਾਰ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨਾਵਲ ਦੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਪੇਂਡੂ ਪੰਜਾਬ ਸਾਕਾਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੇ ਪਾਠਕ ਇਸ ਨਾਵਲ ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਨੰਦ ਮਾਨਣਗੇ। ਇਸ ਅੰਕ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੜੀਵਾਰ ਛਾਪਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਆਪਣੇ ਘਰ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਵਿਚੋਂ ਸੱਤਿਆ ਸੂਤੀ ਗਈ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਬਾਹਰਲਾ ਖਿੜਕ ਸਦਾ ਵਾਂਗ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰੋਹ, ਜੋਸ਼ ਤੇ ਵੈਰਾਗ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਗਲ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਅਚਾਨਕ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁੱਤਾ ਭੌਂਕਿਆ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਹਿੱਲ-ਜੁੱਲ ਹੋਈ। ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਖਿੜਕ 'ਤੇ ਹੱਥ ਮਾਰਿਆ।

''ਕੌਣ ਐ.....?'' ਅੰਦਰੋਂ ਸੁੱਤ-ਅਨੀਂਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ।

''ਮੈਂ....ਆਂ ਬੇ ਜੀ।''

'ਫੇਰ ਅੰਦਰੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਆਇਆ। ਪੈੜ-ਚਾਲ ਖਿੜਕ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਰੁਕ ਗਈ। ਅੰਦਰਲਾ ਕੁੰਡਾ ਖੜਕਿਆ। ਖਿੜਕ ਖੁਲ੍ਹਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਗਲੇ ਪਲ ਉਹ ਬੁੱਕਲ ਵਿਚ ਸੀ।

''ਵੇ ਮੈਂ ਮਰਜਾਂ ਪੁੱਤ! ਵੇ ਤੂੰ ਕਿੱਥੇ ਪਰਦੇਸਾਂ ਵਿਚ ਧੱਕੇ ਖਾਂਦਾ ਫਿਰਦਾ ਐਂ। ਮੇਰੀ ਤਾਂ ਅੱਜ ਦੁਪਹਿਰ ਦੀ ਖੱਬੀ ਕੁੱਖ ਫ਼ਰਕਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਢਿੱਡ ਤੜਪਦਾ ਐ, ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਐ। ਡਾਢਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਹੋਣ ਸੁਖੀ ਹੋਣ।''

ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਦੀ ਬੁਕਲ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਵੇਖਿਆ, ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਮੱਧਮ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਖਲੋਤੀ ਦਿੱਸੀ। ਉਸਦੀ ਘਸੀ-ਪੁਰਾਣੀ ਹਾਲਤ ਵੇਖ ਕੇ ਹਰਪਾਲ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਿੱਲੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਵੱਡਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹਨੇ ਕੁੜੀ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖਿਆ। ਕੁੜੀ ਉਸਨੂੰ ਚਿੰਬੜ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਰਤਾ ਮਨ ਹੌਲਾ ਹੋਇਆ, ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਵਿਹੜੇ 'ਚ ਖਲੋਤੇ ਬਾਪੂ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਉਹ ਰੁੱਖ ਵਾਂਗ ਝੁਕਿਆ ਖਲੋਤਾ ਸੀ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਰੋਟੀ ਦੇ ਆਹਰ ਲਗ ਗਈ। ਸਾਗ ਵਾਲੀ ਤੌੜੀ ਅੱਗ ਉੱਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਮੱਕੀ ਦੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਗਰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਵਾ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਉੱਤੇ ਧਰਿਆ।

''ਵੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੁੱਤੇ ਪਿਆਂ ਨੂੰ ਜਗਾ ਜਗਾ ਦੁੱਧ ਪਿਆਉਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਖਬਰੇ, ਤੁਹਾਡੇ ਕਰਮਾਂ ਨੇ ਪਿੱਛਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਨਿੱਤ ਆ ਮਾਰ ਮਰਾਈ ਸੁਣ-ਸੁਣ ਜਾਨ ਮੁਠੀ ਵਿਚ ਆਈ ਰਹਿੰਦੀ ਐ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਮੋੜ ਲਿਆ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਢਿੱਡ ਵਿਚ ਹੌਲ ਉੱਠਦੇ ਐ। ਇਕ ਜਵਾਕ ਐ।

ਉਹ ਬਾਹਰ ਧੱਕੇ ਖਾਂਦਾ ਫਿਰਦਾ ਐ, ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਕੇ। ਜਿਹੜਾ ਸਾਰਾ ਘਰ ਉੱਤੇ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਉਹ ਵੱਖ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਸੋਚ ਫੁਰਦੀ ਆ, ਪੁੱਤਾ, ਥੋੜ੍ਹਾ ਖਾ ਲੈ। ਅੱਗੇ ਕਿਹੜਾ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੁੱਖ ਤਸੀਹੇ ਕੱਟੇ ਨਹੀਂ। ਤੁਸੀਂ ਕੱਲੇ ਕੀ ਕਰ ਲੋਂਗੇ-ਚਾਰ ਟੰਗਾਂ! ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਜਿੱਤ ਲਉਂਗੇ। ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਮੁੱਢੋਂ-ਸੁੱਢੋਂ ਹੈਂ- ਜਣਦਿਆਂ ਤੋਂ ਈਂ ਸੁਣਦੇ ਆਏ ਆਂ।''

''ਪਿਉ ਤੁਹਾਡਾ ਤਾਂ ਜਮਾਂ ਈ ਗੂੰਗਾ-ਪੇੜਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਰੱਖਦਾ ਐ। ਅਸੀਂ ਮਾਂਵਾਂ-ਧੀਆਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਧਕੇ ਖਾਂਦੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ। ਸ਼ਰੀਕਣੀਆਂ ਮੂੰਹ ਜੋੜ ਜੋੜ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਆਪੇ ਕਰਨੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਖਸਮਾਂ ਨੇ ਪਰਧਾਨਾਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਹੱਗਣ ਦਾ ਚੱਜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਭੇਡਾਂ ਤੀਵੀਆਂ ਨੂੰ। ਅਖੇ ਜੀਹਦੇ ਘਰ ਦਾਣੇ, ਉਹਦੇ ਕਮਲੇ ਵੀ ਸਿਆਣੇ ਬਣਗੇ। ਅਸੀਂ ਬਣਗੇ ਸਿਆਣਿਆਂ ਤੋਂ ਕਮਲੇ-ਬਣਾਏ ਤੇਰੇ ਪਿਉ ਨੇ।''

''ਚਲ ਬਸ ਵੀ ਕਰ ਬੇ ਜੀ। ਤੂੰ ਵੀ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਇਕੋ ਰੱਟ ਲਾਈ ਰੱਖਦੀ ਐਂ।'' ਸੁਖੀ ਨੇ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੂੰ ਥੋੜਾ ਖਿਝ ਕੇ ਆਖਿਆ।

''ਨੀ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ?'' ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਕੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਿਆ ਹੋਇਆ। ਤਿੱਤਰ ਤੇ ਮੋਰ ਬਣਾ ਕੇ ਅਸਮਾਨੀ ਉਡਾ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਏਸ ਜੱਟ ਨੇ, ਮੇਰੀ ਸੋਨੇ ਵਰਗੀ ਦੇਹ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਰੋਲ ਦਿੱਤੀ।....ਜਾ ਵੱਢਾ ਹਰਖ ਤਾਂ ਬਥੇਰਾ ਆਉਂਦਾ ਐ।'' ਉਸਨੇ ਇਕ ਨਿੱਕਾ ਜੇਹਾ ਹਉਕਾ ਭਰਿਆ।

''ਦਰਿਆ ਆਏ ਸਾਲ ਬਥੇਰੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਖਾਂਦਾ ਐ। ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਸਾਂਭੂ।''

''ਬੇ....ਜੀ....'' ਹਰਪਾਲ ਨੂੰ ਬੁਰਕੀ ਗਲ ਵਿਚ ਫਸਦੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ।

''ਬੇੜਾ ਤਾਂ ਬਹਿ ਗਿਆ ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ। ਨਾਲੇ ਕੁਲਛਣੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਦਾ! ਛੋਟੇ ਦਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਐ? ਭੰਗੀ ਪੋਸਤੀ ਉਹ ਆਪੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ, ਤੇਰੇ ਪਿਉ ਦੇ ਕੰਮ ਨੇ। ਜਾਈਂ ਧੀਰਿਆ, ਲਿਆਈਂ ਬੋਤਲ। ਆਈਂ ਧੀਰਿਆ ਲਿਆਈਂ ਬੋਤਲ। ਪੀਣ ਗਿੱਝ ਗਿਆ। ਬੂਟੇ ਲੱਗ ਗੇ।''

''ਤੇ ਅਫੀਮ ਖਾਣ ਵੀ ਮੈਂ ਲਾ ਤਾ ਹਊ।''

''ਜਦੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਝੱਸ ਪੈ ਗਿਆ, ਫੇਰ ਅਫੀਮ ਕਿਉਂ ਨਾ ਖਾਂਦਾ। ਤੂੰ ਹੀ ਲਾਇਆ, ਤੂੰ ਹੀ ਪੱਟਿਆ ਉਹਨੂੰ। ਜੇ ਮੈਂ ਆਖਣਾ, ਆਪਾਂ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬਣਾ ਲਈਏ, ਤੇਰੇ ਭਰਾ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੇ ਐ।... ਜ਼ਮੀਨ ਕੀ ਕਰਨੀ ਐ। ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕੌਣ ਪੁੱਛਦਾ ਐ? ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੀ ਲੰਘ ਗਈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੰਘ ਜੂ। ਲੰਘੀ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਦੇ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤ, ਜੀਪਾਂ, ਮੋਟਰ ਸੈਕਲਾਂ 'ਤੇ ਘੁੰਮਦੇ ਐ ਤੇ ਤੇਰੇ ਬਣਗੇ ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਕੱਖ ਹੂੰਝਣ ਜੋਗੇ।''

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚੜ੍ਹਕੇ ਬੋਲਿਆ!

''ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਈ ਬਣਦੀ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤੂੰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੀ। ਇਹ ਲੁੱਟ ਕੇ ਖਾ ਜਾਣਗੇ। ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਲੋਟ ਵੀ ਆਉਂਦੀ ਐਂ। ਤੇਰਾ ਕੰਮ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੱਚੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਰਿਹਾ ਐ।'' ਪਰ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਆਪਣੇ ਤਾਅ ਵਿਚ ਬੋਲਦੀ ਗਈ।

''ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਅਕਲ ਹੁੰਦੀ, ਰਾਜਾ ਬਣ ਕੇ ਬਹਿੰਦਾ। ਹੁਣ ਖਾਂਦਾ ਫਿਰਦਾ ਐ ਨਾ ਧੱਕੇ। ਇਕ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਸੀ, ਉਹਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਨੌਕਰੀਆਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰੇ ਦਰਬਾਰੇ ਪਹੁੰਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੂੰਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਹਜੇ ਤੇ ਸਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਮਾਂ।''

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਦਮ ਲੈ ਲੈ ਬੋਲ ਰਹੀ ਸੀ। ''ਉਦੋਂ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਐਡਾ ਵੱਡਾ ਬੰਦਾ! ਮੇਰੀ ਐਡੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ। ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਤਾਂ ਕੁੜੀ ਨਹੀਂ ਬਾਰੋ ਉਠਾ ਹੋਈ। ਸ਼ਾਬਾਸ਼ੇ ਇਹਦੇ। ਜਿਹਨੇ ਤੁਹਾਡੀ ਇੱਜ਼ਤ ਸਾਂਭ ਰੱਖੀ ਐ। ਇਹਨੇ ਮੇਰਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਿਆ ਸੀ। ਨਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖੇਹ ਚੁਰਸਤਿਆਂ ਵਿਚ ਉਡਦੀ ਐ। ਅਹੁ ਵੱਡੇ ਸੁਰਮੁਖੀਏ ਵਿਸਵੇਦਾਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਨਿੱਤ ਖੇਹ ਉਡਾਉਂਦੀ।... ਹਰਖ਼ ਤਾਂ ਬਥੇਰਾ ਆਉਂਦਾ ਐ।''

''ਹਰਖ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਕੰਧ ਵਿਚ ਟੱਕਰ ਮਾਰ-ਹਾਂ।'' ਗੁਰਬਖਸ਼ ਨੇ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਉਠਦਿਆਂ ਹੱਥ 'ਤੇ ਮੁੱਕੀ ਮਾਰਦਿਆਂ ਕੰਧ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਜੁੱਤੀ ਪਾ ਕੇ ਬਾਹਰ ਵਲ ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਬੋਲਦਾ ਹੀ ਗਿਆ। ''ਵੇਲਾ ਨਹੀਂ ਵੇਖਣਾ, ਕੁਵੇਲਾ ਨੀਂ ਵੇਖਣਾ ਜਦੋਂ ਚਿੱਤ ਕਰਦਾ ਐ, ਮਜ੍ਹਮਾਂ ਲਾ ਕੇ ਬਹਿ ਜਾਂਦੀ ਐ।''

''ਜਾਣ ਦੇਹ।'' ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਨਰਮ ਪੈ ਕੇ ਆਖਿਆ, ਜੇ ਏਸ ਲੈਕ ਦਾ ਐ, ਤਾਂ ਹੀ ਯਵ੍ਹਾ ਕੇ ਖਾਂਦਾ ਫਿਰਦਾ ਐ।-ਮੇਰਾ ਸਾਧਣੀ ਦਾ ਮਨ ਤਪਾਇਆ ਸੀ। ਨਹੀਂ ਇਹਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਪਿਉ ਰਾਜੇ ਬਣੇ ਬੈਠੇ ਐ। ਧੀਆਂ ਪੁੱਤ ਅਗਲਿਆਂ ਨੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਰੱਖੇ ਐ।''

ਹਰਪਾਲ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਨੀਵੀਂ ਪਾਈ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਰਾਤ ਕਾਫੀ ਟਿਕ ਗਈ ਸੀ। ਠੰਢ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਰਪਾਲ ਨੂੰ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚੋਂ ਤਣਾਅ ਜਿਹਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਹੁਣ ਬਾਣੀਆਂ ਦੇ ਫੇਰਿਆਂ ਦਾ ਰੰਜ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

''ਔਤ-ਨਿਪੁੱਤੇ ਦਾ ਹੁੱਕਲ ਜਿਹਾ ਕਰਾੜ! ਜੀਹਨੂੰ ਏਸੇ ਨੇ ਹੱਟੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਹ ਰੁਪਈਏ ਦਿੱਤੇ ਸੀ। ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਈਆ ਤਾਂ ਦੇਣਾ ਐਂ। ਵਿਹੜ ਨੀਵਾਂ ਕਰ ਰੱਖਿਆ-ਤੂੰ ਕੁਸ ਤਾਂ ਸ਼ਰਮ ਖਾਹ। ਅੱਜ ਤੂੰ ਰਾਠ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਦਿਨ ਭੁੱਲ ਗਿਆ? ਕਿਵੇਂ ਤੈਨੂੰ ਜਗਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆਇਆ। ਨਾਈਆਂ ਦਾ ਅੰਦਰਲਾ ਘਰ ਪੁੱਛ ਕੇ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਦਾ ਨਾਸਲ ਜਿਹਾ ਮੁੰਡਾ। ਫੁੱਟ ਜੇ ਇਹਦਾ ਮੂੰਹ। ਜੇ ਇਹਨੇ ਉਹਨੂੰ ਕੋਈ ਮੋੜ ਕਰਿਆ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਬਾਣੀਏ ਦੀ ਕੀ ਸਤਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸਰੀਕ ਤੁੰਨ-ਤੁੰਨ ਭੇਜਦੇ ਐ। ਸ਼ੈਲਰਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸੇ ਪਾਉਂਦੇ ਐ। ਬੇੜੀ ਬਹਿ-ਜਾਏ ਸੁਰਮੁਖੇ ਦੀ। ਟੁੱਟ ਜੇ ਵਿਚਾਲਿਉਂ।''

ਹਰਪਾਲ ਨੂੰ ਉਥੇ ਬੈਠਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ! ਉਹ ਚੁੱਪਚਾਪ ਉਠ ਕੇ ਸਬਾਤ ਵਿਚ ਜਾ ਪਿਆ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਚੌਂਕਾ ਸਾਂਭਦੀ ਰਹੀ, ਉਤਨਾ ਸਮਾਂ ਬੋਲਦੀ ਵੀ ਰਹੀ। ਫਿਰ ਬਿਲਕੁਲ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਕੇ ਅੰਦਰ ਰਜਾਈ ਲੈ ਕੇ ਪੈ ਗਈ। ਸਬਾਤ ਸਾਂ ਸਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਰਪਾਲ ਨੂੰ ਇਉਂ ਜਾਪਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਮਾਂ ਤੇ ਕੁੜੀ ਸੌਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ। ਪਲ ਕੁ ਮਗਰੋਂ ਉਸ ਘੁਰਾੜੇ ਦੀ ਹੂਕਰ ਸੁਣੀ। ਪਲ-ਝੱਟ ਹੋਰ ਪਿਆ ਰਿਹਾ। ਫੇਰ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਮੰਜੇ ਤੋਂ ਉਠਿਆ, ਮੰਜੇ ਦੀਆਂ ਹਿੱਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਚੂਲਾਂ ਯਰਕੀਆਂ। ਉਹ ਡਰ ਗਿਆ। ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਬੂਟ ਪਾਏ। ਸਿਰਹਾਣਿਉਂ ਖੇਸ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਲਿਆ। ਢੋਇਆ ਬੂਹਾ ਖੋਹਲ ਕੇ ਬਾਹਰ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ। ਚੰਨ ਅਸਮਾਨ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚਕਾਰੋਂ ਚਾਨਣੀ ਬਿਖੇਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੀ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁੱਤੇ ਹੋਏ ਬਾਪੂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਨਣੀ ਵਿਚ ਵਿਹੜੇ ਦੀ ਕੱਚੀ ਜਿਹੀ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਚੋਭ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ, ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਤੁਰਦਾ ਉਹ ਖਿੜਕ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ। ਪਲ ਕੁ ਸੰਗਲ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾ ਕੇ ਇਉਂ ਖਲੋਤਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਬਿੜਕ ਲੈਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਫਿਰ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਖਿੜਕ ਖੋਹਲਿਆ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਗਾਨ ਪਿਆ ਸੀ। ਨਜ਼ਦੀਕ ਤੋਂ ਹੀ ਖੇਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਪਾਲ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਤੁਰਦਾ ਪੈਹੇ ਆ ਪਿਆ। ਰਾਹ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਭੱਸੀ ਜਿਹੀ ਬਣੀ ਪਈ ਸੀ। ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਇਹ ਮਿੱਟੀ ਪੈਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੀ ਸਿਰ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਤਰੇਲ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਦੱਬੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਧੁੱਸੀ ਬੰਨ੍ਹ ਦੀਆਂ ਕਿੱਕਰਾਂ ਵਿਰਾਨ ਜੂਹ ਦਾ ਝਾਉਲਾ ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਕ ਦੋ ਜਾਨਵਰ ਮਨੁੱਖੀ ਆਕਾਰ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿਲਕਾਰੀਆਂ ਮਾਰਦੇ ਉਡ ਗਏ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਦੂਰ ਜਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਰੱਖਤ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਕੁਦਰਤੀ ਪਾਲ ਨੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਰਾਵਾਂ ਦੇ ਕੋਠਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਤੋਂ-ਕਿਤੋਂ ਅੱਗ ਉੱਚੀ ਉੱਠ ਰਹੀ ਸੀ।

ਪਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਲੰਮਾ ਸਾਰਾ ਹਉਕਾ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਸਾਰਾ ਸਰੀਰ ਹਿੱਲ ਗਿਆ। ਉਸ ਉਦਾਸ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਫਰਲਾਂਗ ਕੁ ਦੂਰ ਦਰਿਆ ਦੀ ਰੇਤ ਵਲ ਵੇਖਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਹੇਠ ਵਗਦੇ ਦਰਿਆ ਦਾ ਪਾਣੀ ਲਿਸ਼ਕੋਰ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਰੇਤ ਉਸਦੀ ਜਾਣੀ-ਪਹਿਚਾਣੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੰਡ ਉਸਦਾ ਚੱਪਾ-ਚੱਪਾ ਗਾਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਕ ਬਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲੋਂ ਛੁੱਟੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸਾਰ ਬਸਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਕੇ, ਦਰਿਆ ਵਲ ਇੰਝ ਛੂਟ ਵੱਟੀ, ਜਿਵੇਂ ਉਥੇ ਕੋਈ ਖਜ਼ਾਨਾ ਪਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹ ਨਾਲ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਰਲਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਮ ਦਰਿਆ ਦੀ ਬੰਨੀ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਹੀ ਲਿਆ। ਚਿੱਟੀ ਚਾਂਦੀ ਵੰਨੀ ਰੇਤ 'ਤੇ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਨਜ਼ਰ ਘੁਮਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਮੋਟੀ ਬਰੇਤੀ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਕਿਣਕੇ ਲਹਿੰਦੇ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਤਿਰਛੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਵੱਜ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਰੇਤ 'ਤੇ ਲਹਿਰੀਏ ਉਕਰੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਘੰਟਾ ਭਰ ਦੀ ਨੱਠ-ਭੱਜ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਕੁਝ ਨਾ ਲੱਗਿਆ। ਪਰ ਥੋੜ੍ਹੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਸਿੱਪੀਆਂ ਅਤੇ ਘੋਗੇ ਪਾਲ ਤੇ ਦਿਲਰਾਜ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਲਏ ਸਨ। ਰੇਤ ਵਿਚ ਦੌੜਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਦੀ ਨਹਾਇਤ ਹੋਈ ਪਈ ਸੀ। ਗਰਮੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰੇਤ 'ਤੇ ਹੀ ਹਫ ਕੇ ਬਹਿ ਗਏ। ਪਾਲ ਨੇ ਸਿੱਪੀਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ-ਪੁਲਟਾ ਕੇ ਵੇਖਿਆ, ਫੇਰ ਜਿਵੇਂ ਮਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਆ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਮੁੱਠੀ ਬਰੇਤੀ 'ਤੇ ਖਲਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਜੰਟਾ ਉਹਨੂੰ ਭੱਜ ਕੇ ਪਿਆ, ''ਸਿੱਟਦਾ ਕਿਉਂ ਐ, ਯਾਰ?''

ਪਾਲ ਆਪਣੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਪਿੱਛੇ ਕੂਲੀ ਪਰ ਤੱਤੀ-ਠੰਢੀ ਰੇਤ 'ਤੇ ਟਿਕਾਈ ਆਰਾਮ ਜਿਹੇ ਵਿਚ ਲੱਤਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਬੇਮਲੂਮ ਮੁਸ਼ਕਾਣ ਨਾਲ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗੁਰਜੰਟ ਨੇ ਉਸਦੀਆਂ ਕਾਸ਼ਣੀ ਭਾਅ ਮਾਰਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਚਿਹਰਾ ਸੁਜਾ ਕੇ ਬਿਨਾ ਕੁਝ ਆਖਦਾ ਉਹ ਸਿੱਪੀਆਂ ਚੁਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ? ਦੂਸਰੇ ਮੁੰਡੇ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਪਰ ਥੱਕੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲ ਵੇਖ ਰਹੇ ਸਨ।

''ਕੀ ਕਰਨੀਆਂ ਉਇ, ਛੱਡ ਪਰਾਂਹ।'' ਪਾਲ ਨੇ ਸਿਰ ਮਾਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਦਰਿਆ ਵਲ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਗੰਭੀਰ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਆਖਿਆ। ਦੂਰ ਦਰਿਆ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾਰੋਂ ਟਿਊਬਾਂ ਸਮੇਤ ਰਾਇ-ਸਿੱਖ ਤੈਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਜੰਟੇ ਨੇ ਘੋਗੇ ਸਿੱਪੀਆਂ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਮਸਲ ਕੇ ਸਾਫ ਕੀਤੇ, ਫੇਰ ਪਾਲ ਵਲ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, ''ਜੇ ਕੋਈ ਮੋਤੀ ਹੱਥ ਲੱਗ ਗਿਆ ਭਲਵਾਨਾ, ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਮੌਜਾਂ ਕਰਾਂਗੇ।''

''ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਕਿਉਂ? ਗਾਂਹ ਪੁੱਤ-ਪੋਤਾ ਵੀ ਐਸ਼ ਕਰੂ।'' ਕਹਿ ਕੇ ਹਰਪਾਲ ਠਹਾਕਾ ਮਾਰ ਕੇ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਹੱਸ ਪਿਆ। ਉਸਦੇ ਹਾਸੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਉਂਜ ਹੀ ਪਰਾਂਹ ਬੈਠਾ ਮੱਘਾਂ ਦਾ ਝੁੰਡ ਫਰ-ਫਰ ਕਰਕੇ ਉੱਡ ਗਿਆ।

''ਮਾਸਟਰ, ਮਿੱਤਰਾ ਕਿਤੇ ਝੂਠ ਬੋਲਦੇ ਐ।''

ਪੰਡਤਾਂ ਦੇ ਦਿਲਰਾਜ ਨੇ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਆਪਣੀ ਨਰਮ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਆਖਿਆ, ''ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਏਸ ਮਾਸਟਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਈ ਹੈਂ ਨੀ।''

''ਮੂੰਹ ਉਹਦੇ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਉਇ ਬਾਹਮਣਾ?'' ਜੰਟੇ ਨੇ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਦੋ ਕਦਮ ਦਿਲਰਾਜ ਵਲ ਵਧਦਿਆਂ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਤਾਅ ਭਰਿਆ।

''ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮਾਸਟਰਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਕਿੰਨੇ ਸੋਹਣੇ ਹੁੰਦੇ ਐ। ਇਹਦੇ ਕੱਲੇ ਦਾ ਹੀ ਲੱਕੜ ਵਰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੁੰਦਾ ਐ।''

''ਉਇ ਜਾਹ ਉਇ ਜਾਹ, ਜਨਾਨਿਆ ਜਿਆ।'' ਜੰਟਾ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੱਜ ਕੇ ਪਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਗੁੱਝੀ ਪੀੜ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਹੋਵੇ।

''ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ, ਤੂੰ ਭਜਨ ਮਾਸਟਰ ਤੇ ਕਿਉਂ ਲਗਦਾ ਐਂ। ਉਹਨੇ ਉਸ ਦਿਨ ਤੈਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ ਨਾ ਬਈ ਉਇ ਬਾਹਮਣਾ, ਕੁੜੀਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਕਿਉਂ ਬੋਲਦਾ ਐਂ।''

''ਜਾਹ ਉਇ ਜਾਹ।'' ਦਿਲਰਾਜ ਨੇ ਝੇਪ ਮੰਨਦਿਆਂ ਟੇਢੀ ਅੱਖ ਨਾਲ ਜੰਟੇ ਵਲ ਵੇਖਿਆ। ਪਰ ਜੰਟੇ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨੱਚ ਰਹੀ ਸੀ।

''ਜਾਵਾਂ ਕਿਧਰ ਮੈਂ।'' ਜੰਟਾ ਲਾਚੜ ਗਿਆ, ''ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਕਰੀਂ, ਤੇਰੇ ਵਰਗੇ ਸੁਨੱਖੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ

ਉਹ ਲੱਕੋ ਚੱਕਦਾ ਐ।''

ਦੂਸਰੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਹਲੋ ਕਹਿ ਕੇ ਰੌਲਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਡਤ ਠਰ ਗਿਆ। ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਬੁੜ-ਬੁੜ ਕਰਦਾ ਔਖਾ ਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਤੁਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜੰਟੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਛਿੱਕਾ ਜੰਮਿਆ ਵੇਖ ਕੇ, ਉਸਦੇ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਬਨਾਉਟੀ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਆਖਿਆ, ''ਕੀ ਗੱਲ ਪੰਡਤਾ, ਕੁੱਜੇ ਵਰਗਾ ਮੂੰਹ ਕਰੀਂ ਫਿਰਦਾ ਐਂ?''

''ਫੇਰ ਤੈਨੂੰ ਕੀ?''

''ਤੈਨੂੰ ਕੀ, ਨਾਲੇ ਮੈਨੂੰ ਕੀ। ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ, ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਜੱਟ ਮਾਸਟਰ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਦਾ ਐਂ।''

''ਤੇਰਾ ਉਹ ਮਾਸੀ ਦਾ ਪੁੱਤ ਐ।''

ਚਾਣਚੱਕ ਹੀ ਪਾਲ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣ ਕੇ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਜੰਟੇ ਨੇ ਉਸ ਤਰਫ ਵੇਖਿਆ, ਪਾਲ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸੁਣੀ-ਸੁਣਾਈ ਪਰੀ ਵਰਗੀ ਝਲਕ ਵੇਖ ਕੇ, ਉਸਦਾ ਹਾਸਾ ਬਰੇਤੀ ਵਾਂਗ ਚਮਕ ਉਠਿਆ। ਦਿਲਰਾਜ ਵੀ ਇਸ ਵਾਰ ਹਾਸੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਧੁੱਸੀ ਬੰਨ੍ਹ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿੱਕਰਾਂ ਦੇ ਝੁੰਡ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਆਕਾਸ਼ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਲਾ ਸ਼ਾਹ ਬੱਦਲ ਉਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਜੰਟੇ ਦੇ ਮੋਢੇ ਉਪਰ ਦੀ ਬਾਂਹ ਵਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਮੱਲਾ, ਭਜਨ ਮਾਸਟਰ ਦੀ ਬੜੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਾਉਣ ਲੱਗਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤਾਂ ਉਹਨੂੰ ਸਕੂਲੋਂ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਦਾ ਈ ਆਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

''ਤੂੰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ, ਹੁਣ ਦੀ ਕਰ।''

''ਹੁਣ ਪਤਾ ਥੋਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੁੱਟਦਾ। ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਵੀ ਥੋਡੇ ਕੋਲੋਂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਦੇ ਤੂੜੀ ਸੁੱਟ ਆਉ, ਕਦੇ ਨਲਕਾ ਲਵਾ ਆਉ।''

''ਇਉਂ ਤਾਂ ਆੜੀ ਮਾਸਟਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਮੰਨਣਾ ਈ ਪੈਂਦਾ ਐ। ਕਿਉਂ ਬਈ ਪੰਡਤਾ?'' ਉਸ ਦਿਲਰਾਜ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ।

''ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਐ, ਅਕਲ ਦਿੰਦੇ ਐ।''

''ਤੇ ਜਦੋਂ ਟੂਸ਼ਨ ਰਖਾਉਣ ਲਈ ਦੁਰਬੜੀ ਲਾਉਂਦਾ ਐ।''

''ਲਾਈ ਜਾਵੇ।'' ਜੰਟੇ ਨੇ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਆਖਿਆ, ''ਆਪਾਂ ਕਿਹੜਾ ਉਹਨੂੰ ਪੌਂਡ ਦੇਈ ਜਾਨੇ ਆਂ।''

ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਉਹ ਜਦੋਂ ਪਾਲ ਦੇ ਖੇਤ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੇ, ਅੱਗੋਂ ਪਾਲ ਦੇ ਭਰਾ ਦਰਸ਼ਣ ਅਤੇ ਧੀਰੋ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਬੇਹੱਦ ਭਾਰੇ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਦਰਸ਼ਣ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਮੱਕੀ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਟਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਭਰੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਧੀਰਾ ਮੱਝਾਂ ਮਗਰ ਸੀ। ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਉਹ ਨੇੜੇ ਸਰਕ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਾਲ ਦਾ ਪਤਲਾ ਚਿਹਰਾ ਪੀਲਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮਿਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਪੱਪੂ ਉਸ ਵਲ ਵੇਖ ਕੇ ਗੁੱਝਾ ਜਿਹਾ ਮੁਸਕਰਾਇਆ। ਪਰ ਦੂਸਰੇ ਮੁੰਡੇ ਖੁਦ ਸਹਿਮ ਗਏ ਸਨ। ''ਕਿਥੋਂ ਆਏ ਓ ਵਹਿੜਕਿਓ?'' ਧੀਰੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਚਿਹਰੇ ਉਪਰ ਮੋਟੀਆਂ-ਮੋਟੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਖਾਈਆਂ।

ਮੁੰਡਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਬੋਲ ਤਾਂ ਨਾ ਸਕਿਆ। ਪਰ ਪੱਪੂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਮੁਸਕਾਨ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਧੀਰੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੁੱਪ ਵੇਖ ਕੇ ਹੋਰ ਗੁੱਸਾ ਚੜ੍ਹਿਆ। ਉਹ ਗੁੱਝਾ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਪੱਪੂ ਵਲ ਝਈ ਲੈ ਕੇ ਪਿਆ,

''ਤੇਰੇ ਦੰਦ ਬਹੁਤ ਸੁਹਣੇ ਐ, ਤਖਾਣਾ।''

ਮੁੰਡੇ ਫੇਰ ਵੀ ਨਾ ਬੋਲੇ, ਉਹ ਸੋਟੀ ਵਾਲਾ ਹੱਥ ਉਗਰਦਾ ਪਾਲ ਵਲ ਆਇਆ, ''ਕਿਉਂ ਉਇ ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ ਸੀ?''

''ਉਦੋਂ ਹੀ ਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਚਿਹਰੇ ਮੂਹਰੇ ਆਏ ਮੱਕੀ ਦੇ ਪੱਤੇ ਹਟਾਉਂਦਿਆਂ ਆਖਿਆ, ''ਕਿਉਂ ਐਵੇਂ ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਘੂਰਦਾ ਐਂ?''

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ 'ਚ)

ATEEV

Real Estate & Financial Services

39812 Mission Blvd, Fremont, CA 94539

Manjit Kang

Wishes You a . . .

Happy New Year

&

Sweet New Home

Ph: (209) 993-7479

e-mail# mkang@ateev.com

Let us find you home . . .

So you can start living your dream

About Area . . .

*ਟਰੇਸੀ *ਮਨਟੀਕਾ *ਮਡੈਸਟੋ *ਫਰਿਜ਼ਨੋ-ਲੈਥਰੋਪ *ਸਟਾਕਟਨ *ਲੋਡਾਈ *ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ
* ਬੇ-ਏਰੀਆ *ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ

About Us . . .

* ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਘਰ ਹੀ ਲੱਭ ਕੇ ਦੇਵਾਂਗੇ, ਸਮਾਂ ਚਾਹੇ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ। (No Push)
* ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ Offer ਸਿਰਫ ਘਰ ਦੀ Value ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਭਰਾਂਗੇ, Asking Price ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ।
* ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਘਰ ਵਿਚਲੀਆਂ ਖੂਬੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕਮੀਆਂ ਵੀ ਦੱਸਦੇ ਹਾਂ।
* ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ Offer ਭਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਹੋਏ ਘਰ ਸਸਤੇ ਤਾਂ ਹਨ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਖਰਚੇ ਵੀ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।

About Loans . . .

* ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ Wholesale Mortgage Banks ਨਾਲ Authorized ਹਾਂ।
* ਘੱਟ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ Loan ਦੇ ਹੋਰ ਪੱਖ ਵੀ ਦੇਖਣੇ ਜਰੂਰੀ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਹਰ ਪੱਖ ਤੋਂ ਸਹੀ Loan ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ Business ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।